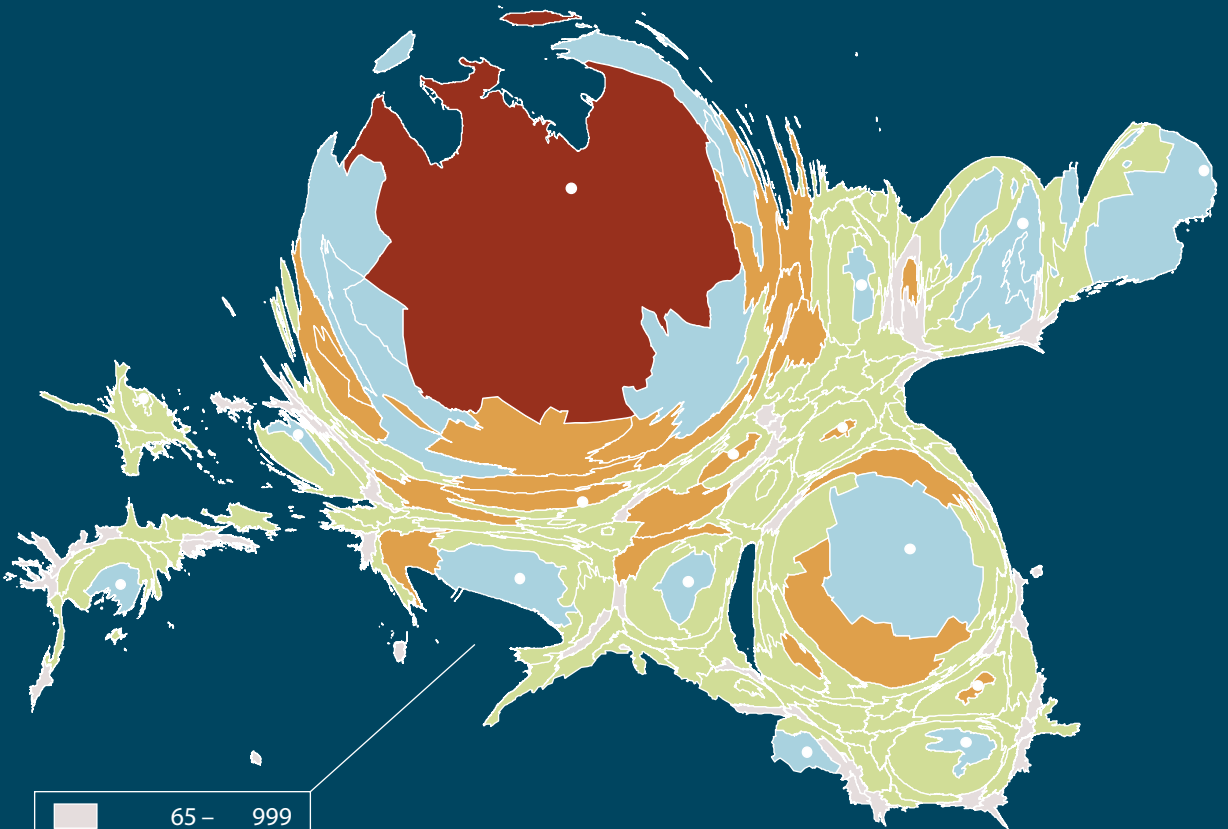

EESTI
STATISTIKA

EESTI PIIRKONDLIK ARENG REGIONAL DEVELOPMENT IN ESTONIA

2014

	65 – 999
	1 000 – 4 999
	5 000 – 9 999
	10 000 – 99 999
	411 063

EESTI STATISTIKA
STATISTICS ESTONIA

2014

EESTI PIIRKONDLIK ARENG REGIONAL DEVELOPMENT IN ESTONIA

TALLINN 2014

Koostanud Mihkel Servinski (tel 625 8472), Berit Hännilane, Marika Kivilaid, Greta Tischler ja Ülle Valgma.

Compiled by Mihkel Servinski (tel. +372 625 8472), Berit Hännilane, Marika Kivilaid, Greta Tischler and Ülle Valgma.

Väljaandes on kasutatud Statistikaameti andmeid, kui ei ole viidatud teisiti.

The publication is based on Statistics Estonia's data, unless specified otherwise.

Teemakaartidel on kasutatud Maa-ameti haldusüksuste piire, ajaloolised haldusüksuste piirid on pärit Tartu Ülikooli ajaloolis-kultuurilisest geoinfosüsteemist.

The borders of the administrative units of the Estonian Land Board have been used in the thematic maps, the former borders of administrative units have been taken from the historico-cultural geographic information system of the University of Tartu.

Toimetajad: Ene Narusk, Liis Haugas

Inglise keele tõlge: Helen Loode, Karin Sakh

Inglise keele toimetaja: Helen Loode

Kaardid: Ülle Valgma, Berit Hännilane

Küljendus: Alar Telk

Kaanekujundus: Alar Telk

Edited by Ene Narusk, Liis Haugas

Translation into English by Helen Loode, Karin Sakh

English edited by Helen Loode

Maps by Ülle Valgma, Berit Hännilane

Layout by Alar Telk

Cover design by Alar Telk

Kirjastanud Statistikaamet,

Tatari 51, 10134 Tallinn

Trükkinud Ofset OÜ,

Paldiski mnt 25, 10612 Tallinn

November 2014

Published by Statistics Estonia

Tatari 51, 10134 Tallinn

Printed by Ofset OÜ,

Paldiski mnt 25, 10612 Tallinn

November 2014

ISSN 1736-8693

ISSN 2346-609X (PDF)

ISBN 978-9985-74-545-8

ISBN 978-9985-74-590-8 (PDF)

Autoriõigus/Copyright: Statistikaamet, 2014

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale.

When using or quoting the data included in this issue, please indicate the source.

SISUKORD

Saateks.....	4
Eesti ajaloost	6
Loodus.....	9
Euroopa Liidu strateegia „Euroopa 2020“ ja Eesti.....	21
Eesti regionaalarengu strateegia.....	28
Haldusjaotus. Rahvaarv ja rahvastiku paiknemine	32
Rahvastiku soo-vanusjaotus.....	47
Sünnid, surmad, loomulik iive.....	56
Ränne ja paiksus. Tööränne.....	69
Eluruumid	77
Infrastruktuur	87
Turism ja majutus	96
Kultuur	103
Tallinn	114
Järelsõna	124
Mõisted.....	125
Kogumiku koostamisel kasutatud allikad.....	130

CONTENTS

<i>Foreword</i>	<i>5</i>
<i>History of Estonia</i>	<i>7</i>
<i>Nature.....</i>	<i>9</i>
<i>Estonia and strategy of the European Union – Europe 2020</i>	<i>22</i>
<i>Regional development strategy of Estonia</i>	<i>28</i>
<i>Administrative division. Population and distribution of population.....</i>	<i>33</i>
<i>Sex and age distribution of the population</i>	<i>47</i>
<i>Births, deaths, natural increase.....</i>	<i>56</i>
<i>Migration and non-mobility. Labour migration.....</i>	<i>69</i>
<i>Dwellings</i>	<i>77</i>
<i>Infrastructure</i>	<i>88</i>
<i>Tourism and accommodation</i>	<i>96</i>
<i>Culture.....</i>	<i>103</i>
<i>Tallinn</i>	<i>114</i>
<i>Afterword</i>	<i>124</i>
<i>Definitions.....</i>	<i>127</i>
<i>Sources used for compiling the publication.....</i>	<i>130</i>

SAATEKS

Arengust, sh piirkondlikust, saab rääkida mitmel moel. Kogumik „Eesti piirkondlik areng“ on seni olnud peamiselt analüütilistest artiklitest koosnev väljaanne, kus teksti on ilmestanud mõned joonised, mõned kaardid, mõned tabelid.

Käesoleval aastal on teisiti: põhilise osa kogumikust moodustavad kaardid, oluline osa on ka joonistel. Kaartide ja jooniste juures on lühikommentaariid – või pigem viited – selle kohta, miks üks või teine kaart või joonis on kogumikus koha leidnud ning mida neist saab välja lugeda.

Muidugi võimaldavad ka tekstid lugejal ise olukorda analüüsida või eriarvamusele jääda, kuid see kogumik eeldab tavalisest hoopis rohkem kaasamõtlemist. Iga kaardi ja joonise puhul võiks esitada endale küsimuse, millest see kaart või joonis sisuliselt kõneleb, ning sel moel vastust otsides saab ka vastuse küsimusele, kuhu on teel Eesti piirkondlik areng.

Tõenäoliselt leiavad lugejad sellele küsimusele üsna erinevaid vastuseid. Sellest pole midagi, sest päris kindlasti jagub Eesti piirkondliku arengu puhul küsimustele palju õigeid vastuseid. Probleem oleks siis, kui piirkondlikku arengut ei nähtaks Eesti üldise arengu ühe tähtsa osana, kui sellega järjekindlalt ja süsteemselt ei tegeletaks, kui sellele ei mõeldaks.

Idealis võinuks kogumikus käsitleda perioodi Eesti iseseisvumisest 1918. aastal kuni tänapäevani. Nii ambitsioonika eesmärgini jõudmiseks ei jätkunud kogumiku koostajatel seekord jõudu. Seetõttu on kogumikus käsitletud enamasti ajavahemikku Eesti taasiseseisvuse väljakuulutamise 1991. aastal kuni tänase päevani. Kuna paljud kogumiku kaardid ja joonised põhinevad rahva ja eluruumide loenduste andmetel, siis on vaadeldava perioodi alguseks sageli 1989. aasta, mil toimus Eesti taasiseseisvumisele ajaliselt kõige lähem rahvaloendus. Mõnikord on vaatlusalune periood ka lühem ning mõnel puhul on vaadatud vaid viimaseid andmeid. See – nagu teemadki – on koostajate valik. Loodetavasti pakub see valik lugejale avastamis- ja äratundmisrõõmu ning ärgitab teadlikult panustama Eesti piirkondlikku arengusse.

Mihkel Servinski

Statistikaameti peaanalüütik

FOREWORD

Development, including regional development, can be talked about in several different ways. The publication “Regional Development in Estonia” has so far been a publication which consists mainly of analytical articles, with the texts being illustrated by some figures, some maps, some tables.

This year, things are different: the main part of the publication consists of maps, but there is also a good number of figures. The maps and figures are provided with short comments – or more like references – as to why a certain map or figure has been included in the publication and what can be made out of them.

Naturally, the texts also enable the readers to analyse the situation by themselves or to form a different opinion, but this publication needs to be read much more closely than usual. With each map and figure, the readers could ask themselves, what the map or figure essentially talks about. Looking for answers this way, the readers will also find an answer to the question where the regional development of Estonia is headed.

The readers will probably find rather different answers to that question. It does not matter, because there are definitely several right answers to the questions regarding the regional development of Estonia. There would be a problem if Estonia’s regional development was not regarded as an important part of the overall development of the country, if nobody dealt with it consistently and systemically, if nobody ever thought about it.

It would be ideal if the publication focused on the period from gaining independence in 1918 to the present day. This time, there were not enough resources to achieve such an ambitious goal. Therefore, the publication covers the period between the restoration of Estonia’s independence in 1991 and the present day. Since a great number of the maps and figures included are based on the data of the population and housing census, the start of the reference period is often 1989 when the population and housing census that is closest to the restoration of independence was held. At times, the period under observation is also shorter and in some cases only recent data are considered. This – just like the selection of topics – was the choice of the compilers. Hopefully this selection proves to be fascinating reading material and encourages the readers to purposefully contribute to the regional development of Estonia.

Mihkel Servinski

Principal Analyst at Statistics Estonia

EESTI AJALOOST

Eesti on Läänemere kaldal 45 227 ruutkilomeetrit asuv 1,3 miljoni elanikuga vabariik, mis kuulutati välja 1918. aasta 24. veebruaril. 2. veebruaril 1920 sõlmiti Eesti ja Venemaa vahel Tartu rahuleping. Sellega tunnustas Nõukogude Venemaa Eesti Vabariigi iseseisvust. 22. septembril 1921 sai Eestist Rahvasteliidu liige.

Eesti Vabariik kaotas *de facto* iseseisvuse teise maailmasõja eel. Selle traagilise sündmuse lühikronoloogia on järgmine:

- 23. augustil 1939 kirjutati Moskvas alla Nõukogude Liidu ja Saksamaa mittekallaleitungi lepingule, millega jagati Ida-Euroopa Saksamaa ja Venemaa vahel huvipiirkondadeks;
- 28. septembril 1939 kirjutati Moskvas alla Nõukogude Liidu ja Eesti vastastikuse abistamise paktile;
- 17. juunil 1940 ületasid Punaarmee üksused Eesti piiri;
- 21. juulil 1940 kuulutati Eesti Vabariik Eesti Nõukogude Sotsialistlikuks Vabariigiks;
- 6. augustil 1940 liideti Eesti Nõukogude Liiduga.

Eesti Vabariigi taasiseseisvumiseks kulus aastakümneid. Taasiseseisvumine kuulutati välja 20. augustil 1991. Sellele eelnes mitu olulist sündmust:

- 16. novembril 1988 võttis Eesti NSV Ülemnõukogu vastu suveräänsusdeklaratsiooni, millega kuulutati Eesti NSV seadused Nõukogude Liidu seaduste ees ülimuslikeks;
- 23. augustil 1989 moodustati Balti kett – inimkett Tallinnast Vilniuseni;
- 30. märtsil 1990 tunnistas Eesti NSV Ülemnõukogu otsuses „Eesti riiklikust staatusest“ NSV Liidu riigivõimu okupeeritud Eestis ebaseaduslikuks selle kehtestamise hetkest alates ja kuulutas, et algab Eesti Vabariigi taastamine;
- 8. mail 1990 sai riigi ametlikuks nimeks taas Eesti Vabariik.

Pärast taasiseseisvumise väljakuulutamist on Eesti aktiivselt ja edukalt lõimunud Lääne majandus- ja kultuuriruumi:

- 17. septembril 1991 võeti Eesti Vabariik Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) liikmeks;
- 13. novembril 1999 sai Eestist Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) liige;
- 29. märtsil 2004 võeti Eesti Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni (NATO) liikmeks;
- 1. mail 2004 sai Eesti Euroopa Liidu (EL) liikmeks;
- 21. detsembril 2007 ühines Eesti ühtse Schengeni viisaruumiga;
- 9. detsembril 2010 sai Eestist Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) täisliige;
- 1. jaanuarist 2011 on Eestis kasutusel euro.

Eesti riigikeel on eesti keel. Rahvuslipp on sinimustvalge trikoloor. Eesti rahvuslill on rukkilill, -lind suitsupääsuke, -kivi paekivi ja -kala räim.

HISTORY OF ESTONIA

Estonia, which is located by the Baltic Sea, has a territory of 45,227 square kilometres and a population of 1.3 million. The Republic of Estonia was proclaimed on 24 February 1918. With the Tartu Peace Treaty signed on 2 February 1920, Soviet Russia recognised the independence of the Republic of Estonia. On 22 September 1921, Estonia became a member of the League of Nations.

The Republic of Estonia lost its de facto independence before World War II. Here is a brief chronology of this tragic event:

- 23 August 1939 – the treaty of non-aggression between Germany and the Soviet Union was signed in Moscow; under the treaty, the territories of Eastern Europe were divided into German and Soviet spheres of influence;
- 28 September 1939 – the agreement of mutual assistance between the Soviet Union and Estonia was signed in Moscow;
- 17 June 1940 – the Red Army invaded Estonia;
- 21 July 1940 – the Estonian Soviet Socialist Republic (SSR) was established on the territory of the Republic of Estonia;
- 6 August 1940 – Estonia was annexed by the Soviet Union.

Decades passed before the Republic of Estonia regained independence. The restoration of independence was declared on 20 August 1991. This day was preceded by several important events:

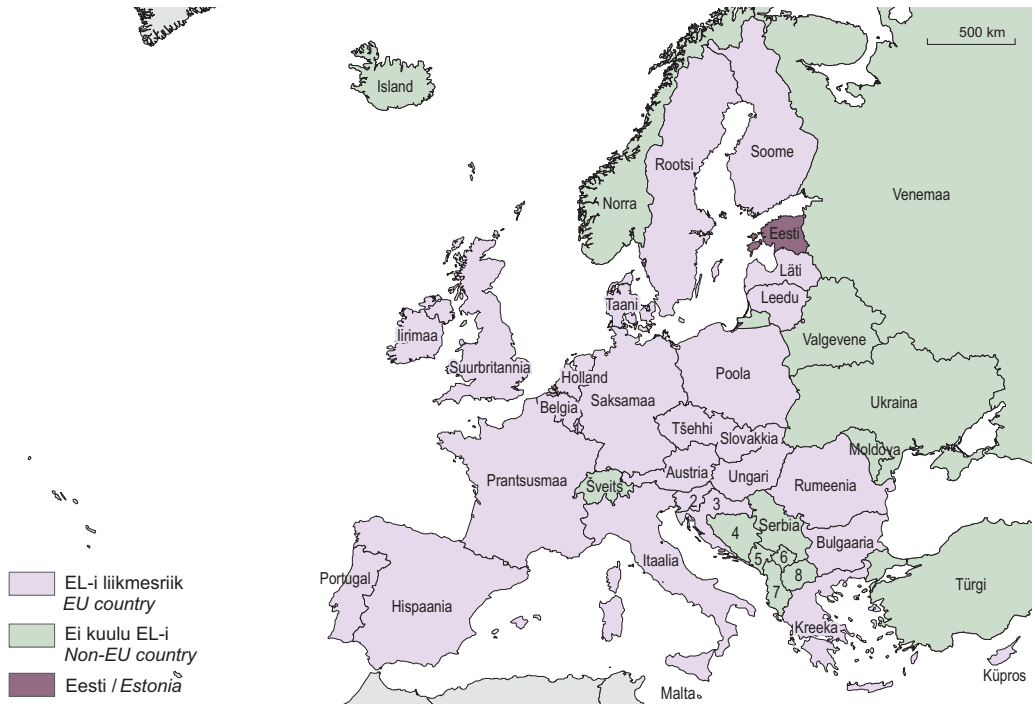
- 16 November 1988 – the Supreme Soviet of the Estonian SSR passed the Estonian Sovereignty Declaration asserting the supremacy of the laws of the Estonian SSR over the laws of the Soviet Union;
- 23 August 1989 – people from the three Baltic countries formed the Baltic Way, a human chain from Tallinn to Vilnius;
- 30 March 1990 – the Supreme Soviet of the Estonian SSR passed the Act on the Status of the Estonian State which declared the laws and powers of the Soviet Union illegal in occupied Estonia retroactively from the moment of occupation and announced the restoration of the Republic of Estonia;
- 8 May 1990 – the Estonian SSR was officially renamed the Republic of Estonia.

After the restoration of independence, Estonia has actively and successfully integrated with the Western economy and culture:

- 17 September 1991 – Estonia became a member of the United Nations (UN);
- 13 November 1999 – Estonia became a member of the World Trade Organization (WTO);
- 29 March 2004 – Estonia became a member of the North Atlantic Treaty Organization (NATO);
- 1 May 2004 – Estonia became a member of the European Union (EU);
- 21 December 2007 – Estonia became a part of the Schengen Area;
- 9 December 2010 – Estonia became a full member of the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD);
- 1 January 2011 – Estonia adopted the euro.

The official language is Estonian. The national flag is a tricolour of blue, black and white. The Estonian national flower is the cornflower, the national bird is the swallow, the national stone is limestone, and the national fish is the Baltic herring.

Eesti asukoht Euroopas
Location of Estonia in Europe

Albaania (7) – *Albania (7)*, Austria – *Austria*, Belgia – *Belgium*, Bulgaaria – *Bulgaria*, Bosnia ja Hertsegoviina (4) – *Bosnia and Herzegovina (4)*, Hispaania – *Spain*, Holland – *Netherlands*, Horvaatia (3) – *Croatia (3)*, Iirimaa – *Ireland*, Itaalia – *Italy*, Island – *Iceland*, Kreeka – *Greece*, Kosovo (6) – *Kosovo (6)*, Küpros – *Cyprus*, Leedu – *Lithuania*, Luksemburg (1) – *Luxembourg (1)*, Lätid – *Latvia*, Makedoonia (8) – *Macedonia (8)*, Malta – *Malta*, Moldova – *Moldova*, Montenegro (5) – *Montenegro (5)*, Norra – *Norway*, Poola – *Poland*, Portugal – *Portugal*, Prantsusmaa – *France*, Rootsi – *Sweden*, Rumeenia – *Romania*, Saksamaa – *Germany*, Serbia – *Serbia*, Slovakkia – *Slovakia*, Sloveenia (2) – *Slovenia (2)*, Soome – *Finland*, Suurbritannia – *United Kingdom*, Šveits – *Switzerland*, Taani – *Denmark*, Tšehhi Vabariik – *Czech Republic*, Türgi – *Turkey*, Ukraina – *Ukraine*, Ungari – *Hungary*, Valgevene – *Belarus*, Venemaa – *Russia*

LOODUS

Eesti on reljefilt üsna tasane. Kõrgeim punkt on 318-meetrine Suur Munamägi. Eesti loodus on väga vahelduv ja liigirikas, siin on palju metsasid ja soid. Eesti suurim soostik on 468 km² Puhatu soostik.

Eestil on 1521 saart, millest suurimad on Saaremaa (2671 km²), Hiiumaa (989 km²) ja Muhu (198 km²).

Eesti vooluveekogude võrk on tihed. Siin on 2059 vooluveekogu kogupikkusega 19 317 km. Eesti territooriumile jääb 2763 järve kogupindalaga 210 427 ha, millest 73,7% moodustab Peipsi järve (koos Pihkva ja Lämmijärvega) Eestisse jääv osa, 6,5% Võrtsjärv ja 0,8% Narva veehoidla. Eesti pikimad jõed on Võhandu (162 km), Pärnu (144 km) ja Põltsamaa (135 km).

Eestis oli 2012. aastal 2,2 miljonit ha metsamaad, mis teeb Eesti metsasuseks 51,1%. Võrreldes 1992. aastaga on Eesti metsasus veidi suurenenud. Puistute pindala oli 2012. aastal 2,1 miljonit ha. Levinumad puistud on männikud (32,9% puistute kogupindalast), kaasikud (31,6%), kuusikud (16,2%) ja hall-lepikud (8,8%).

Eesti olulisemad maavarad on põlevkivi, fosforiit, turvas, paekivi ja liiv-kruus. Eesti rikkus on mageda vee suhteline rohkus.

Eesti kliima on üleminekuline – mereliselt mandrilisele.

Eestis pööratakse looduse kaitsmisele suurt tähelepanu: 2000. aasta lõpu seisuga oli Eestis kaitstavate loodusobjektide maismaapindala ligikaudu 4550 km² ehk 10,7% riigi maismaapindalast, 2013. aasta lõpuks oli see aga ligikaudu 7900 km² ehk 18% riigi maismaapindalast.

NATURE

The terrain of Estonia is rather flat. The highest peak is the 318-metre Suur Munamägi. Estonia's nature is very varied and rich in different species, there are many forests and bogs here. The biggest bog in Estonia is the Puhatu bog, which covers 468 km².

Estonia has 1,521 islands, the biggest of which are the islands of Saaremaa (2,671 km²), Hiiumaa (989 km²) and Muhu (198 km²).

Estonia has a dense network of watercourses. There are 2,059 watercourses in Estonia, totalling 19,317 km. On the territory of Estonia, there are 2,763 lakes with a total area of 210,427 ha, 73.7% out of which is the part of Lake Peipsi (incl. the lakes of Pihkva and Lämmijärv) that belongs to Estonia, 6.5% Võrtsjärv and 0.8% Narva reservoir. The longest rivers of Estonia are Võhandu (162 km), Pärnu (144 km) and Põltsamaa (135 km).

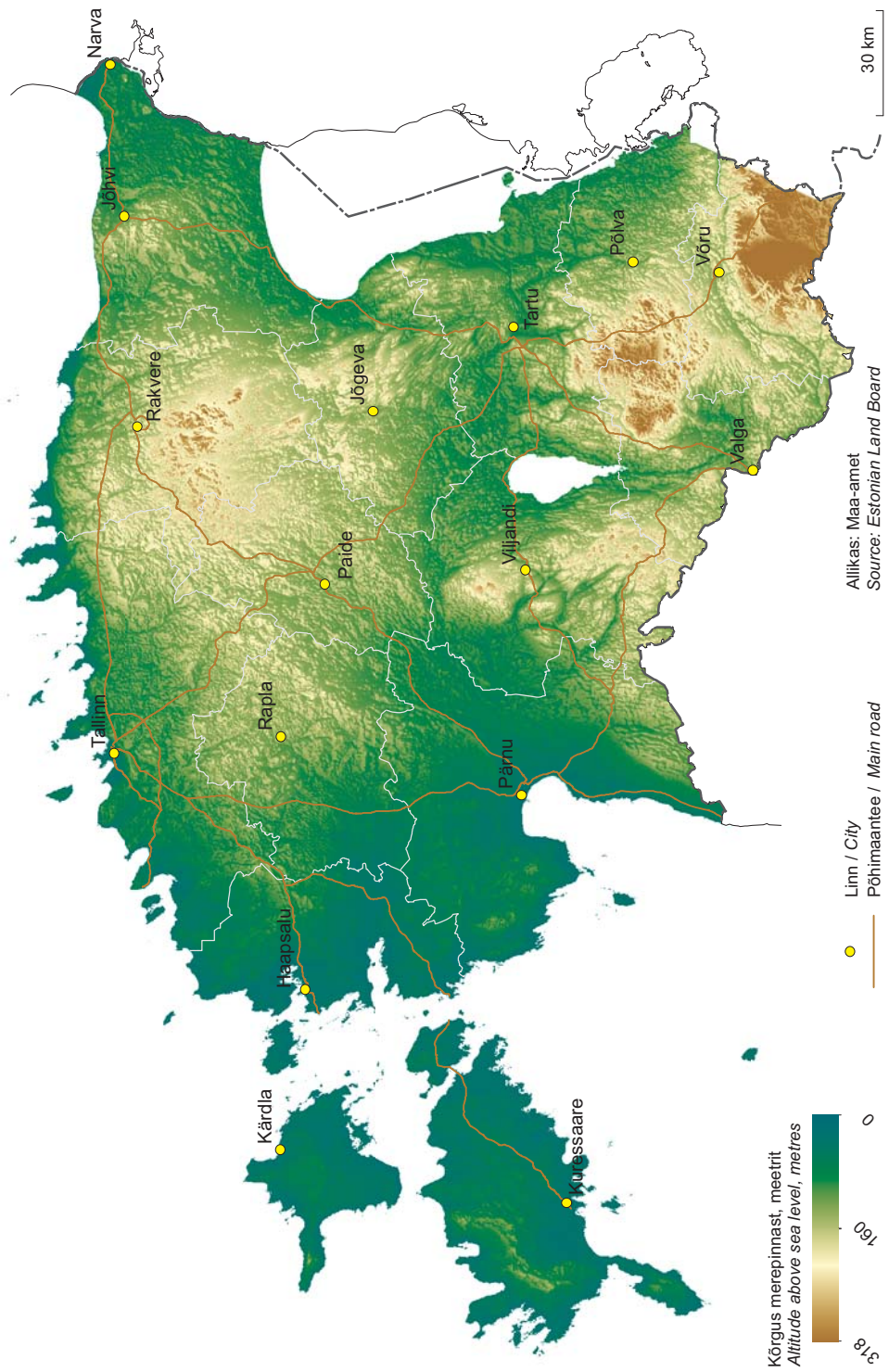
In 2012, there were 2.2 million hectares of forest in Estonia, which makes Estonia's forest coverage 51.1%. In comparison with 1992, there has been a slight increase in the forest coverage of Estonia. In 2012, forest stands covered an area of 2.1 million hectares. The most widespread forest stands were pine stands (32.9% of the total area of forest stands), birch stands (31.6%), spruce stands (16.2%) and grey alder stands (8.8%).

Estonia's main mineral resources are oil shale, phosphorite, peat, limestone and gravel sand. One of Estonia's riches is the relative abundance of fresh water.

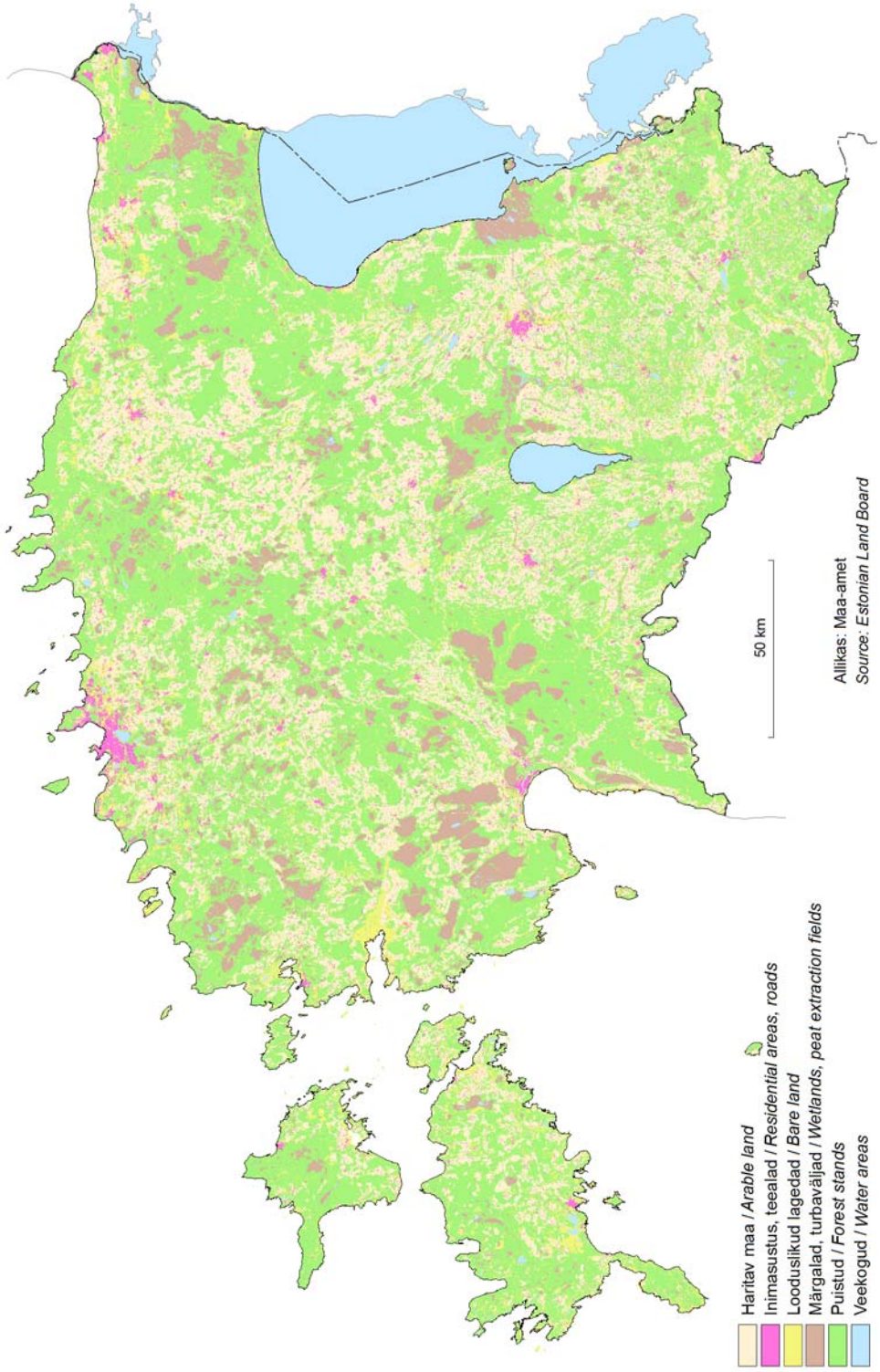
Estonia's climate is transitional: from maritime to continental.

In Estonia, great attention is devoted to nature protection: as at the end of 2000, the land area of natural objects under protection in Estonia was approximately 4,550 km² or 10.7% of the land area of the country; by the end of 2013, it was approximately 7,900 km² or 18% of the land area of the country.

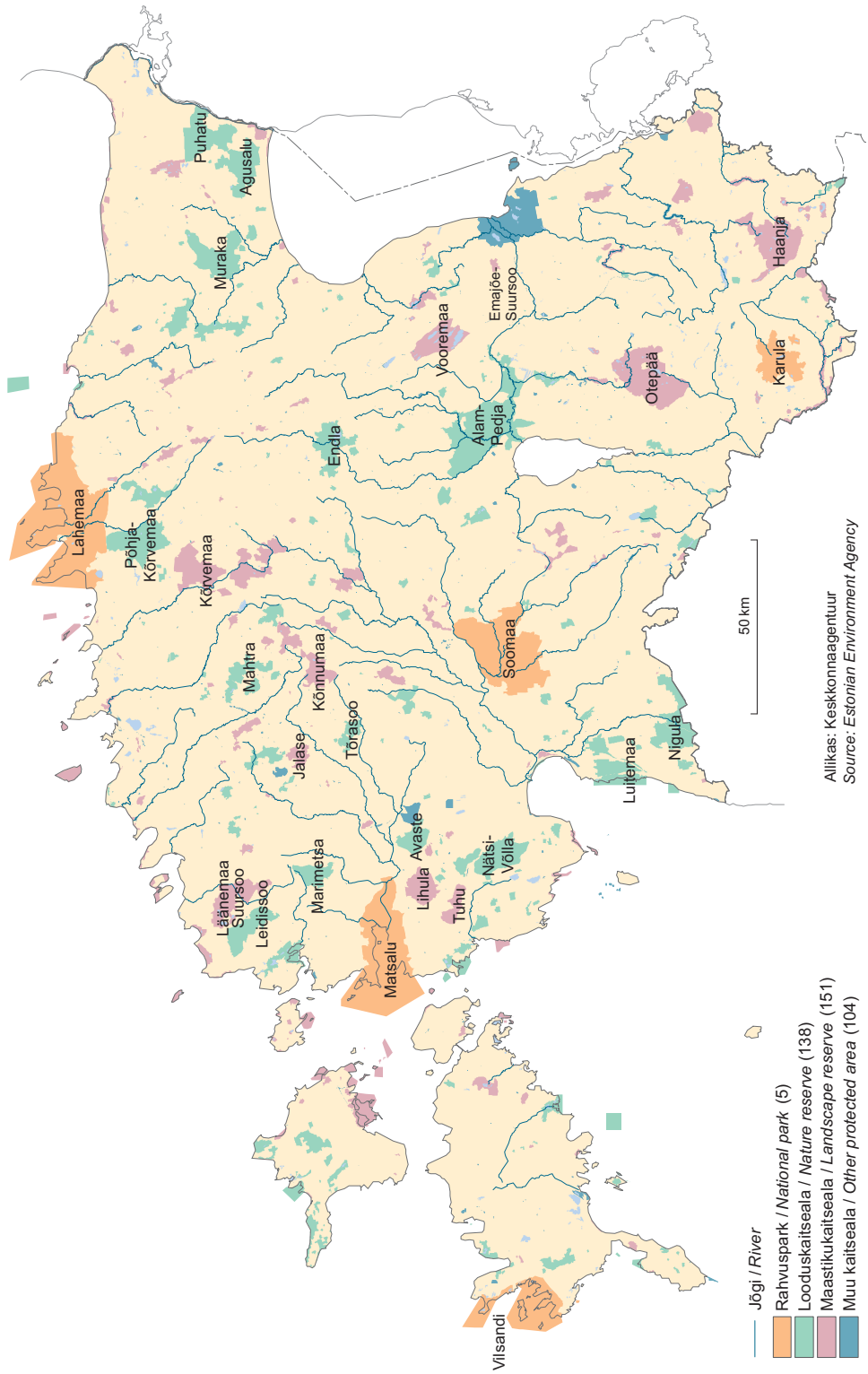
Reljeef
Relief

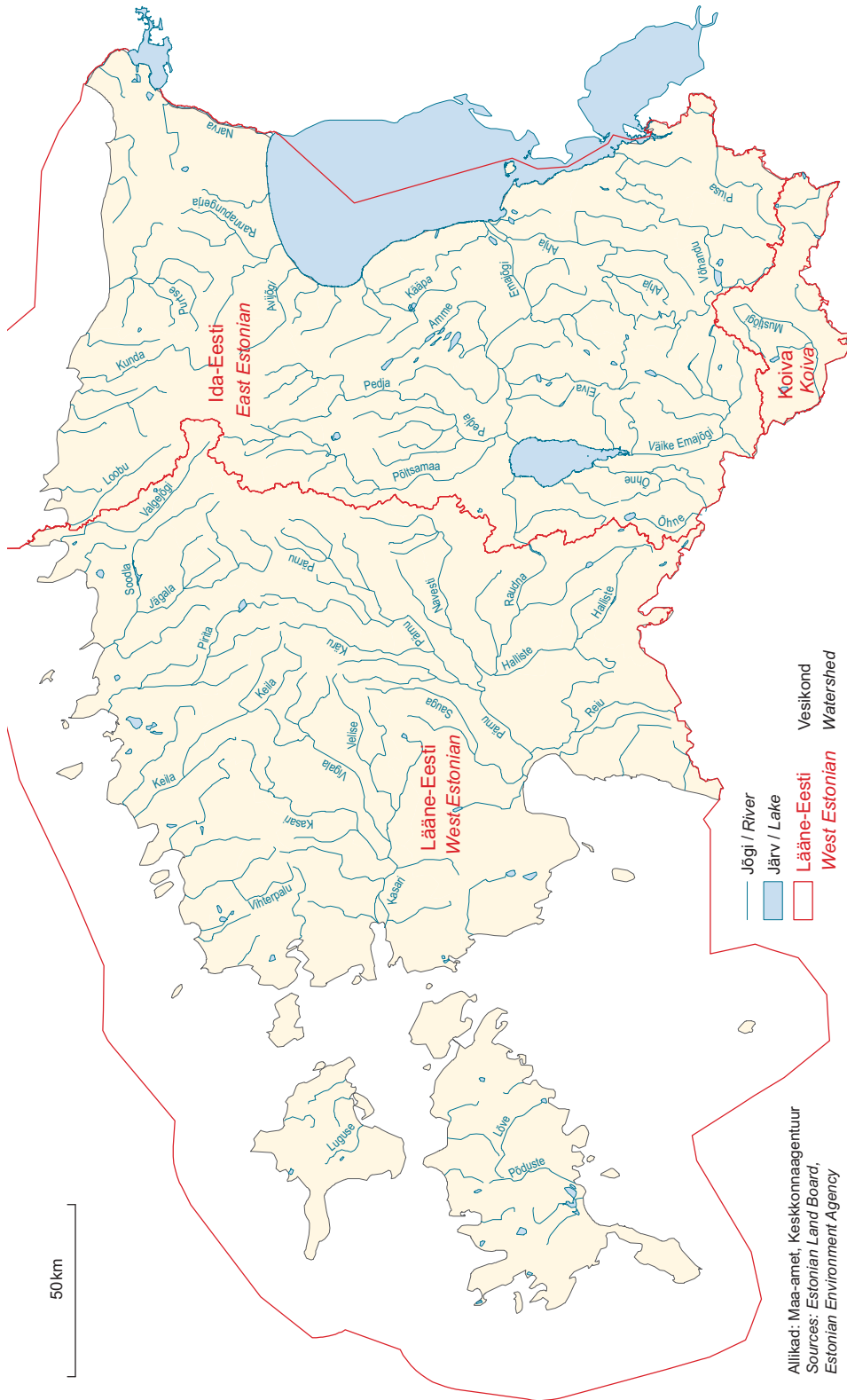
Maakate, 2014
Land cover, 2014

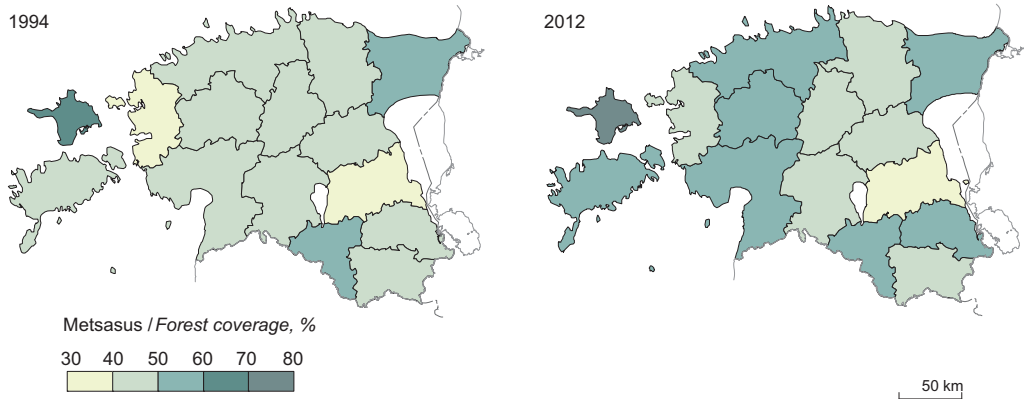
Kaitsealad, 31.12.2013
Protected areas, 31.12.2013

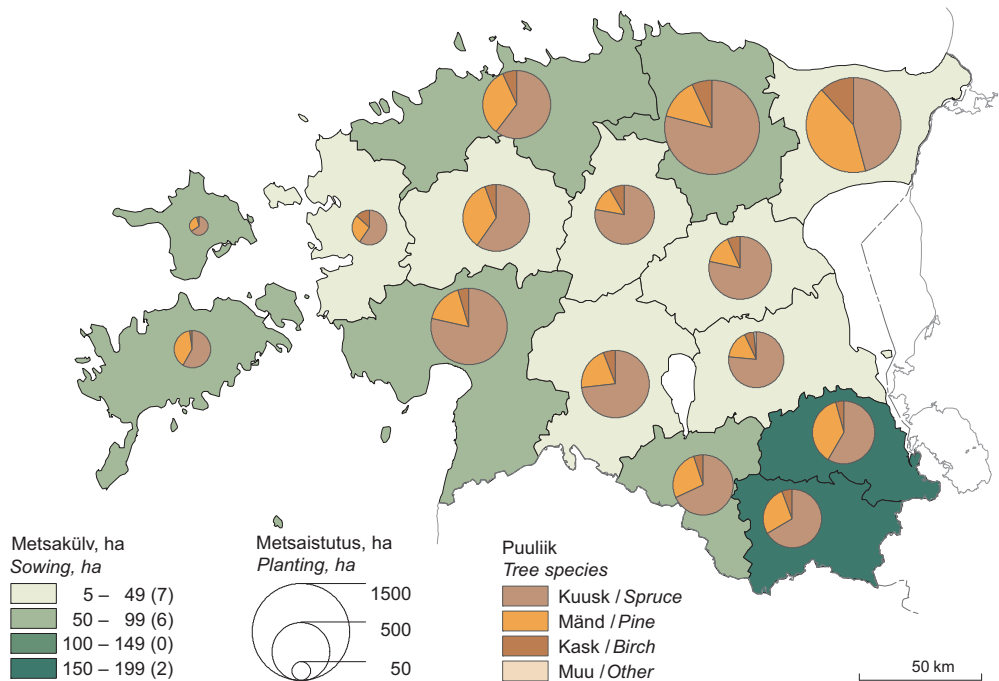
Hüdroloogia, 2014
Hydrology, 2014

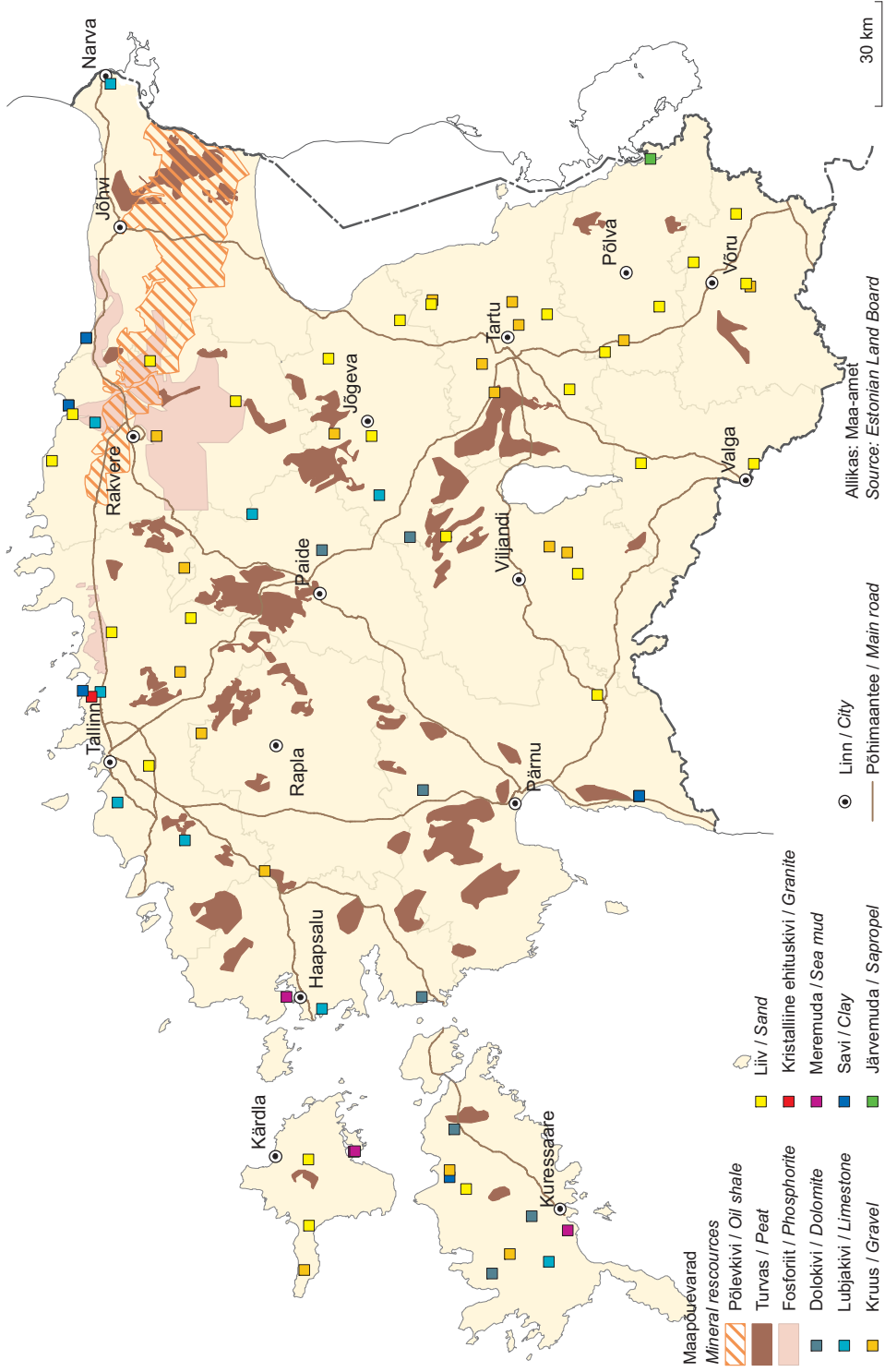
Metsasus, 1994, 2012
Forest coverage, 1994, 2012

Metsa uuendamine, 2013
Reforestation, 2013

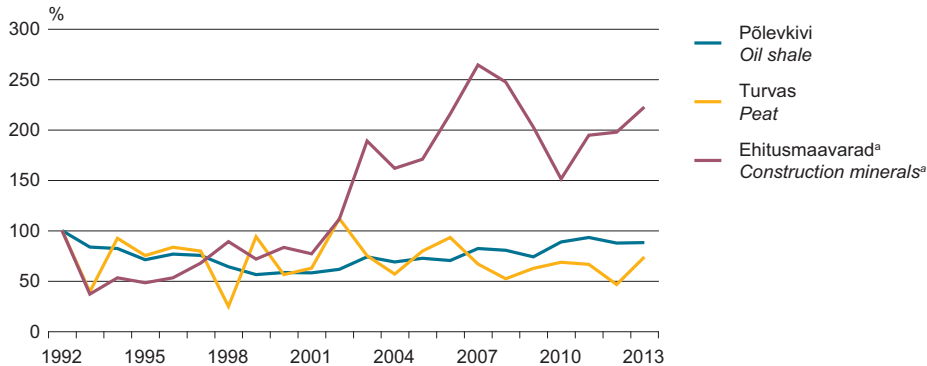
Maapõuevarad, 2014
 Mineral resources, 2014

Maavarade kaevandamise muutus, 1992–2013

Change in the extraction of mineral resources, 1992–2013

(1992 = 100)

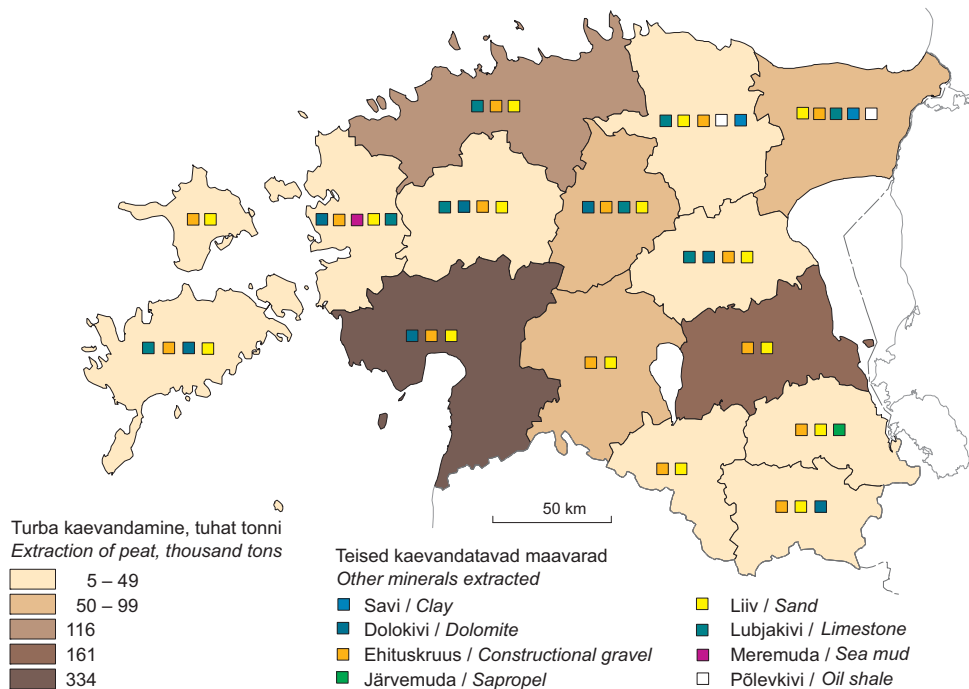

^a Ehitusmaavarad: lubjakivi, dolokivi, kristalliline ehituskivi, liiv (v.a täiteliiv), kruus (v.a täitekruus), savi.

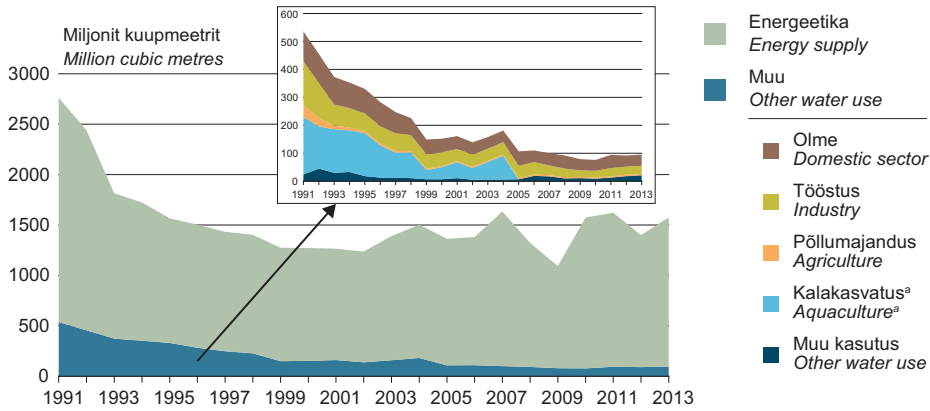
^a Construction minerals: limestone, dolomite, granite, sand (excl. filling sand), gravel (excl. filling gravel), clay.

Maavarade kaevandamine, 2013

Extraction of mineral resources, 2013

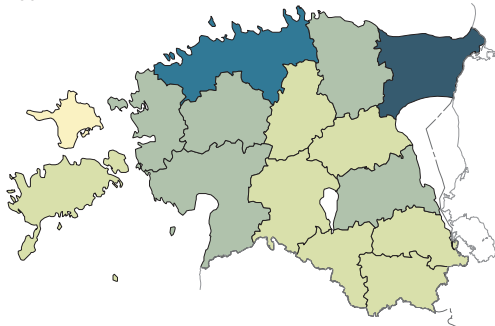
Veekasutus, 1991–2013
Water use, 1991–2013

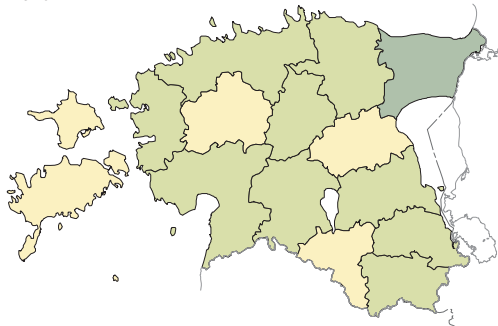
^a 2005. aastast alates kalakasvatuse kohta andmed puuduvad.
^a As of 2005, no data are available for aquaculture.

Veekasutus olmes, 1991, 2013
Water use in the domestic sector, 1991, 2013

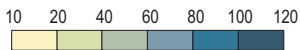
1991

2013

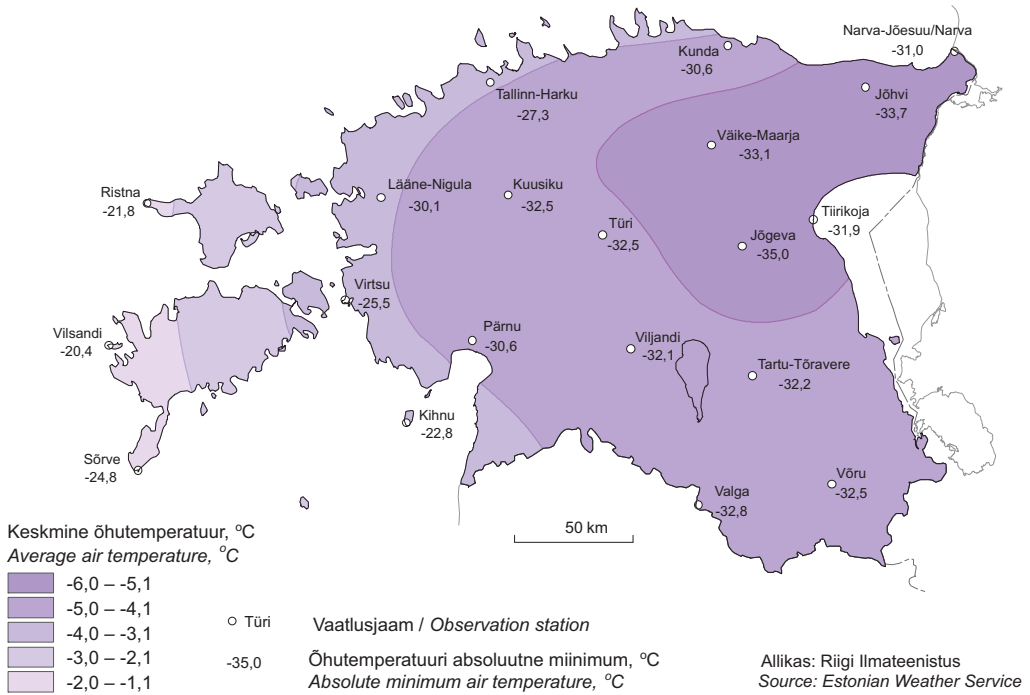
m³ elaniku kohta
m³ per inhabitant

50 km

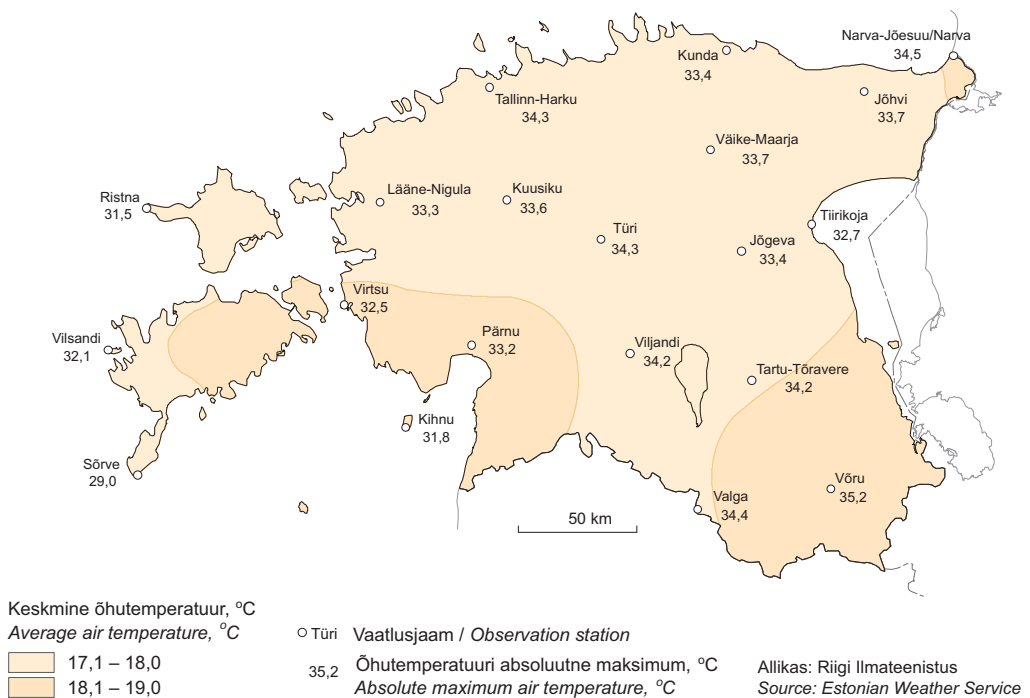
Veebruari keskmine õhutemperatuur, 1989–2013

Average air temperature in February, 1989–2013

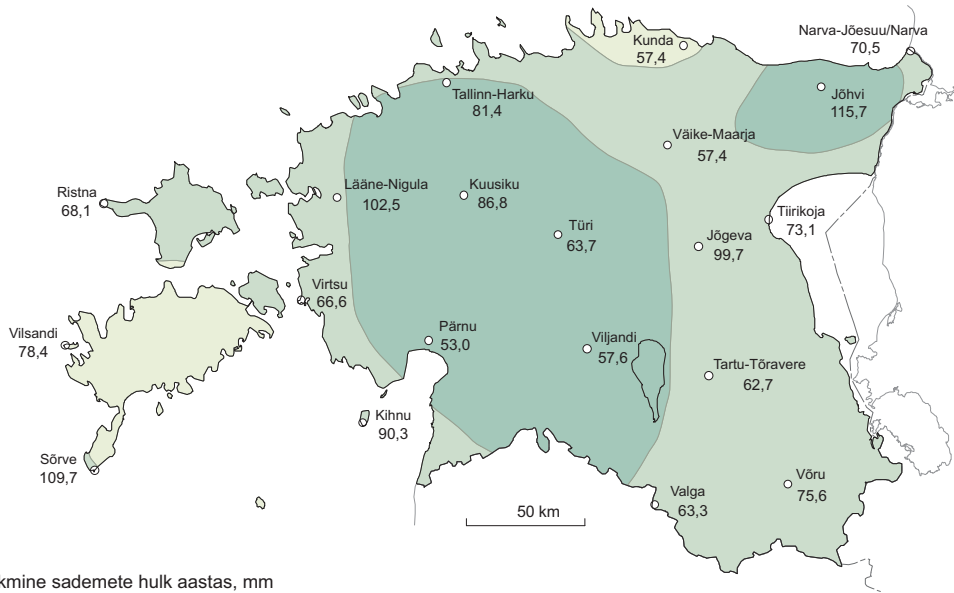

Juuli keskmine õhutemperatuur, 1989–2013

Average air temperature in July, 1989–2013

Sademed, 1989–2013
Precipitation, 1989–2013

Keskmine sademete hulk aastas, mm
 Average annual precipitation, mm

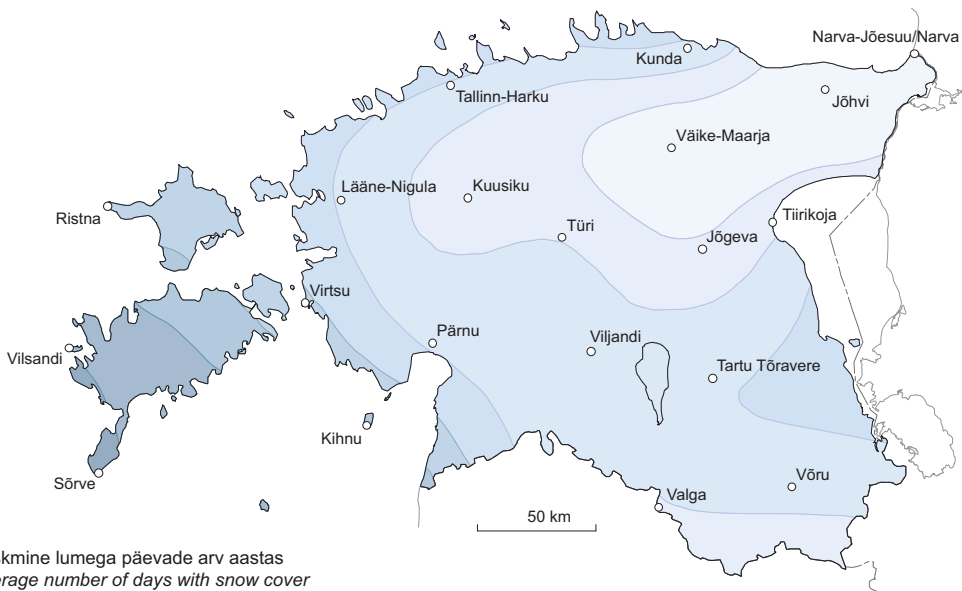
- 501 – 600
- 601 – 700
- 701 – 800

○ Türi Vaatlusjaam / Observation station

115,7 Ööpäeva maksimaalne sademete hulk, mm
 Maximum daily amount of precipitation, mm

Allikas: Riigi Ilmateenistus
 Source: Estonian Weather Service

Lumikate, 1989–2013
Snow cover, 1989–2013

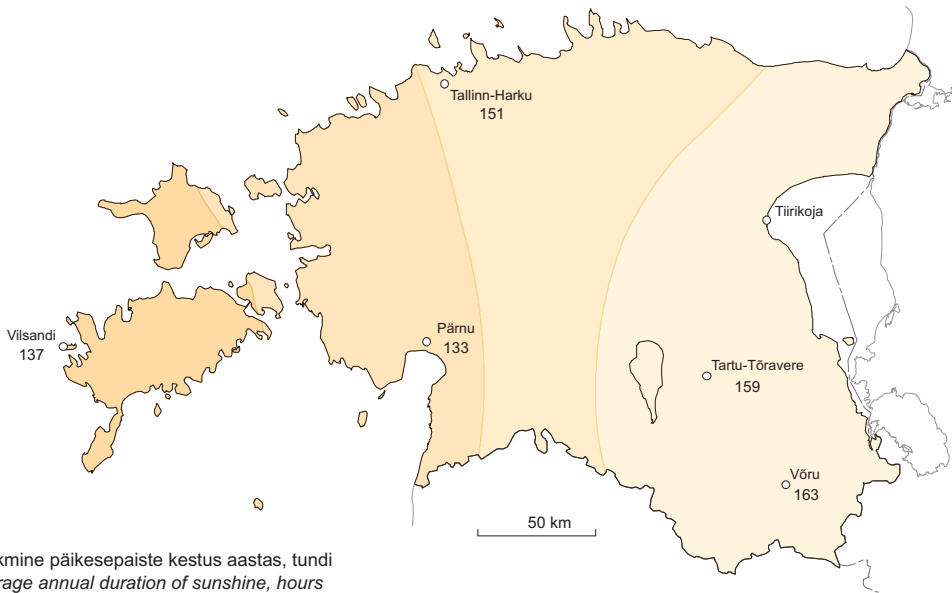
Keskmine lumega päevade arv aastas
 Average number of days with snow cover

- 50 – 59
- 60 – 69
- 70 – 79
- 80 – 89
- 90 – 99
- 100 – 109
- 110 – 119
- 120 – 129

○ Türi Vaatlusjaam / Observation station

Allikas: Riigi Ilmateenistus
 Source: Estonian Weather Service

Päikesepaiste, 1989–2013
Sunshine, 1989–2013

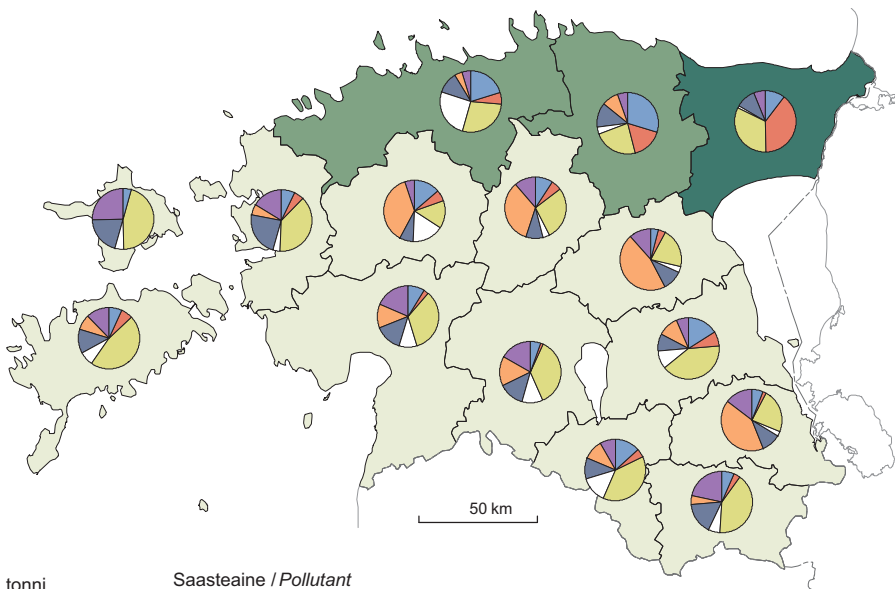
Keskmine päikesepaiste kestus aastas, tundi
Average annual duration of sunshine, hours

- 1701 – 1800
- 1801 – 1900
- 1901 – 2000
- 2001 – 2100

○ Vilsandi Vaatlusjaam / Observation station
151 Keskmine pilves päevade arv
Average number of cloudy days

Allikas: Riigi Ilmateenistus
Source: Estonian Weather Service

Õhu saastamine paiksetest saasteallikatest, 2013
Pollution of air from stationary sources, 2013

Õhusaaste, tonni
Pollution, tons

- 145 – 2 999 (12)
- 3 000 – 5 449 (2)
- 86 869 (1)

Saasteaine / Pollutant

- Lämmastikoksiidid / Nitrogen oxides
- Vääveldioksiid / Sulphur dioxide
- Süsinikoksiid / Carbon monoxide
- Tahked osakesed / Solid particles

- Lenduvad orgaanilised ühendid
Volatile organic compounds
- Ammoniaak / Ammonia
- Peenosakesed / Fine particles

EUROOPA LIIDU STRATEEGIA „EUROOPA 2020“ JA EESTI

Kui parafraseerida eesti rahvatarkust, et enne Pariisi sõitu tuleb Nuustakul ära käia, siis peaks enne Eesti piirkondlikule arengule hinnangu andmist vaatama, kuidas Eesti Euroopas välja paistab.

Eesti rahvastik hõlmab 0,26% Euroopa Liidu rahvastikust ning pindala 1,01% EL-i pindalast. Statistika järgi on Eesti väikene riik. Kas väiksusest järeldub, et Eesti on Euroopas tähtsusetu? Kindlasti mitte.

Setomaa – täpsemalt Setomaa Eestile jääva osa – elanikkond hõlmab 0,27% Eesti rahvastikust ja pindala 1,36% Eestimaast. Kas Setomaa on väikene? Jah. Kas ebaoluline? Ei, kindlasti mitte.

Euroopa Liidu riikide kohta on palju statistikat. Selles peatükis näidatakse Eestit Euroopa Liidu strateegia „Euroopa 2020“ kontekstis. Järgmiseid teemasid käsitledes võrreldakse Eestit ja Euroopat veelgi.

Strateegia „Euroopa 2020“ kohaselt on Euroopa Liidu arengus viis olulist suunda, millele pööratakse erilist tähelepanu: tööhõive, teadus- ja arendustegevus, kliimamuutused ja energiaetika jätkusuutlikkus, haridus, võitlus vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega. Püstitatud on kaheksa eesmärki:

- 20–64-aastastest elanikest töötab 75%;
- teadus- ja arendustegevusse investeeritakse 3% Euroopa Liidu SKP-st;
- kasvuhoonegaaside heited on 20% (soodsate tingimuste korral isegi 30%) väiksemad kui 1990. aastal;
- 20% energiast saadakse taastuvatest energiaallikatest;
- energiatõhusus on 20% suurem;
- haridussüsteemist varakult lahkunud noorte osatähtsus väheneb ning on alla 10%;
- 30–34-aastastest vähemalt 40% omandab kolmanda taseme hariduse;
- vähemalt 20 miljoni võrra vähem on vaesuses ja sotsiaalses tõrjutuses või selle ohus elavaid inimesi.

Strateegiaga „Euroopa 2020“ kooskõlas on EL-i liikmesriigid püstitanud oma eesmärgid, mida võrreldes saab hinnata riikide ambitsioonikust. Praegused andmed võimaldavad reastada riike edukuse järgi.

Eesti on ambitsioonikuselt veidi üle keskmise EL-i riik: kõik Eestis püstitatud eesmärgid on kas ühesugused EL-i üldiste eesmärkidega või on neist veidi suuremad. Praegust olukorda hinnates on Eesti keskmine EL-i liige: enamiku strateegia „Euroopa 2020“ näitajate järgi paikneb Eesti esimese kümne riigi seas ja ühegi näitaja järgi ei asu Eesti edetabeli kolmandas kümnes. Statistiliselt on Eesti kõige paremal positsioonil kliimamuutuste ja energiaetika jätkusuutlikkuse arengusuunal ning kõige nõrgema asetusega vaesusega võitlemise ja sotsiaalse tõrjutuse puhul.

Strateegia „Euroopa 2020“ näitajaid silmas pidades saab rääkida Eestis edulugudest, aga näha on ka probleeme.

Kindlasti on hea, et aastate 2000 ja 2012 võrdluses on Eestis EL-i riikidest kõige rohkem suurenenud teadus- ja arendustegevusse tehtud kulutuste osatähtsus riigi SKP-s. Võib muidugi küsida, kas kulutuste suurendamine ikka näitab valdkonna arengut, aga EL-i riigid on selle näitaja valinud ja Eesti on seatud eesmärkide nimel pingutanud. Eesti ei pea häbenema oma tööhõive näitajaid: 20–64-aastaste tööhõive määr on üsna lähedal EL-i seatud eesmärgile ja tõenäoliselt ka üsna lähedal optimaalsele (100% tööhõive määr ei ole võimalik ega ka vajalik). Eestis on aktuaalne teema sooline ebavõrdsus. Tööhõive määra puhul on sooline erinevus Eestis üks EL-i väiksemaid. Erinevalt soolisest hariduslõhest, mis on Eestis Euroopa suurimaid. Viimane tuleb kindlasti miinuspoolele kanda, kuigi keskmine haridustase pole Eestis laita.

Tulles tagasi suuruse-väiksuse juurde, siis enamik EL-i strateegia mõõdikuid on suhtarvud ja absoluutarvudes vaadatuna on Eesti asetus Euroopas kindlasti hoopis teine. See aga ei muuda olematuks Eesti üsna head suhtelist asendit.

ESTONIA AND STRATEGY OF THE EUROPEAN UNION – EUROPE 2020

To paraphrase the Estonian saying „before visiting Paris, go to Nuustaku“, before assessing Estonia’s regional development, it should be determined how Estonia appears in Europe.

The population of Estonia constitutes 0.26% of the EU population, and the area – 1.01% of the EU area. According to statistics, Estonia is a small country. Should smallness be grounds for the deduction that Estonia is an insignificant country in Europe? Definitely not.

The population of Setomaa – more precisely, the part of Setomaa that is in Estonia – accounts for 0.27% of the Estonian population and it’s area constitutes 1.36% of the area of Estonia. Is Setomaa small? Yes. Is it insignificant? No, definitely not.

There is a plethora of statistics on the countries of the European Union. This chapter shows Estonia in the context of the EU strategy Europe 2020. Further comparisons between Estonia and Europe have been made in the next topics.

According to the Europe 2020 strategy, the development of the European Union has five important domains: employment, research and development, climate change and energy sustainability, education, fight against poverty and social exclusion. Eight objectives have been established:

- *75% of the population aged 20–64 are employed;*
- *3% of the GDP of the European Union is invested in research and development;*
- *emissions of greenhouse gases have decreased 20% (even 30%, under favourable conditions) compared to 1990;*
- *20% of energy is derived from renewable energy resources;*
- *energy efficiency has increased 20%;*
- *the percentage of early leavers from education and training decreases and is below 10%;*
- *at least 40% of the population aged 30–34 acquires tertiary education;*
- *the number of persons living at risk of or in poverty and social exclusion has decreased by at least 20 million.*

The EU Member States have set their own aims, which are consistent with those in the Europe 2020 strategy. Based on a comparison of these aims, the ambitions of the Member States can be assessed. Current statistics provide an opportunity to rank the countries by success.

By ambition, Estonia is a slightly above average EU country: all aims set in Estonia are either equal to the general objectives of the EU or exceed them slightly. Judging by the current situation, Estonia is an average EU Member State: according to most of the indicators of the Europe 2020 strategy, Estonia ranks among the top ten; and no indicator places Estonia in the third ten of the ranking. Statistically, Estonia’s position is the strongest in the domains of climate change and energy sufficiency, and the weakest in combating poverty and social exclusion.

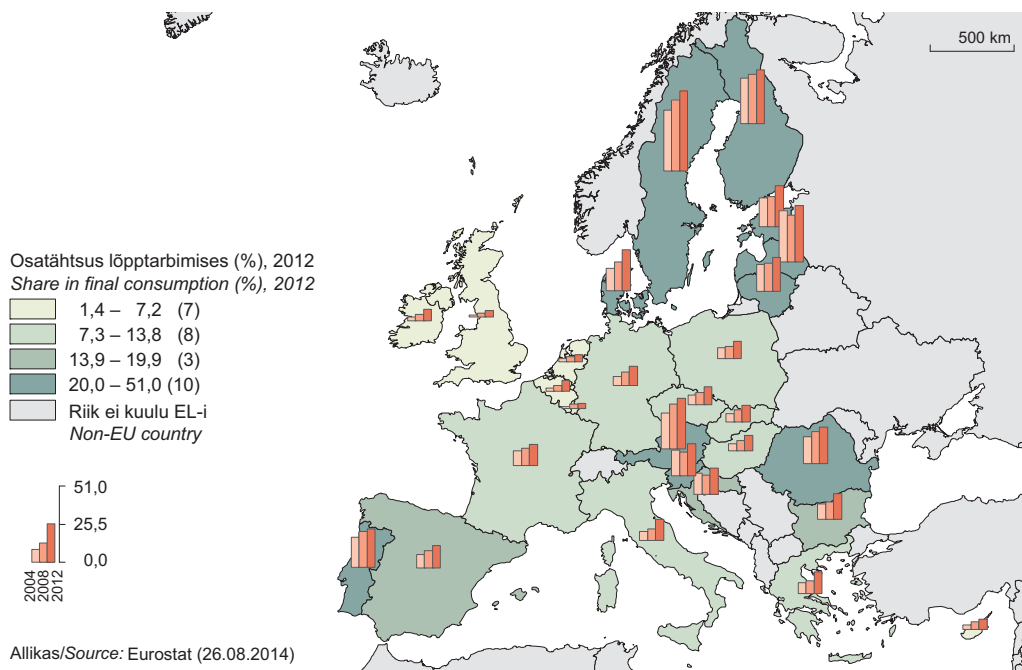
In view of the Europe 2020 indicators, Estonia can boast about its success stories, but certain problems can also be seen.

It is definitely positive that, in the comparison of 2000 and 2012, Estonia has increased the share of investments made in research and development in the state GDP more than any other EU Member State. It can, of course, be asked whether increasing expenditure indicates development in the field, but the indicator has been chosen by the EU Member States and Estonia has made an effort to achieve the set aims. Estonia has no need to be ashamed of its employment indicators:

the employment rate of persons aged 20–64 is quite close to the EU objective and probably also rather close to what is optimal (an employment rate of 100% is neither possible nor necessary). Gender inequality is a topical issue in Estonia. The gender gap in employment is the smallest in Estonia compared to the rest of the EU; unlike the gender gap in education, which makes Estonia one of the leading EU Member States. This is definitely one of our disadvantages, although the average level of education is not bad in Estonia.

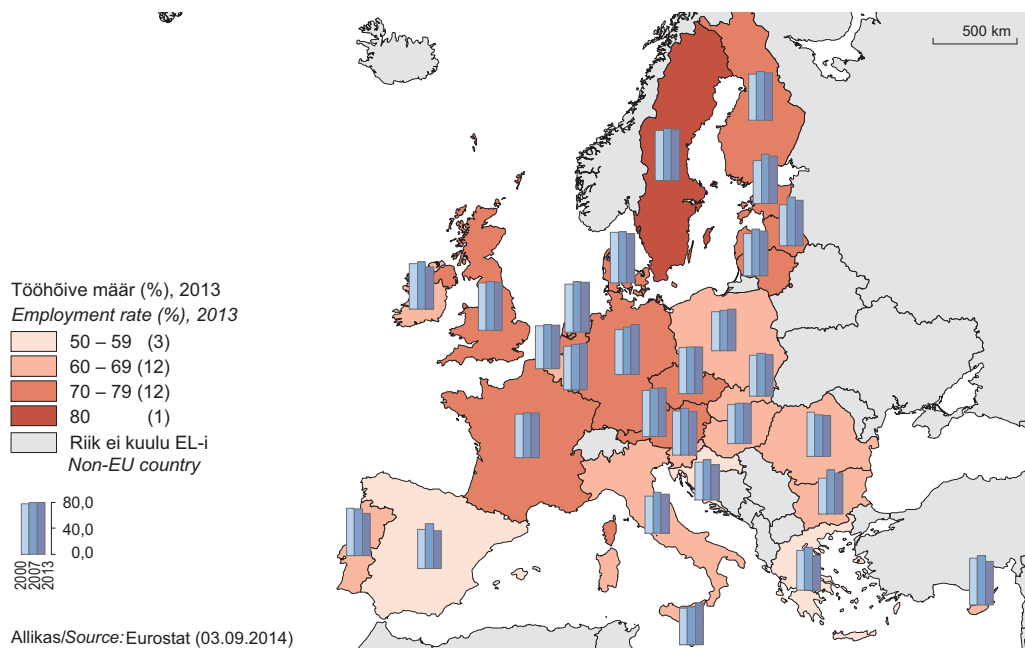
Coming back to the topic of being big or small, most of the measuring instruments of the EU strategy are expressed in relative numbers and, speaking in absolute numbers, Estonia's position is definitely considerably different. This, however, does not undo Estonia's rather good relative position.

Taastuvenergia osatähtsus energia lõpptarbimises Euroopa Liidu riikides, 2004, 2008, 2012
 Share of renewable energy in gross final consumption in the European Union countries, 2004, 2008, 2012

20–64-aastaste tööhõive määr Euroopa Liidu riikides, 2000^a, 2007, 2013

Employment rate of persons aged 20–64 in the European Union countries, 2000^a, 2007, 2013

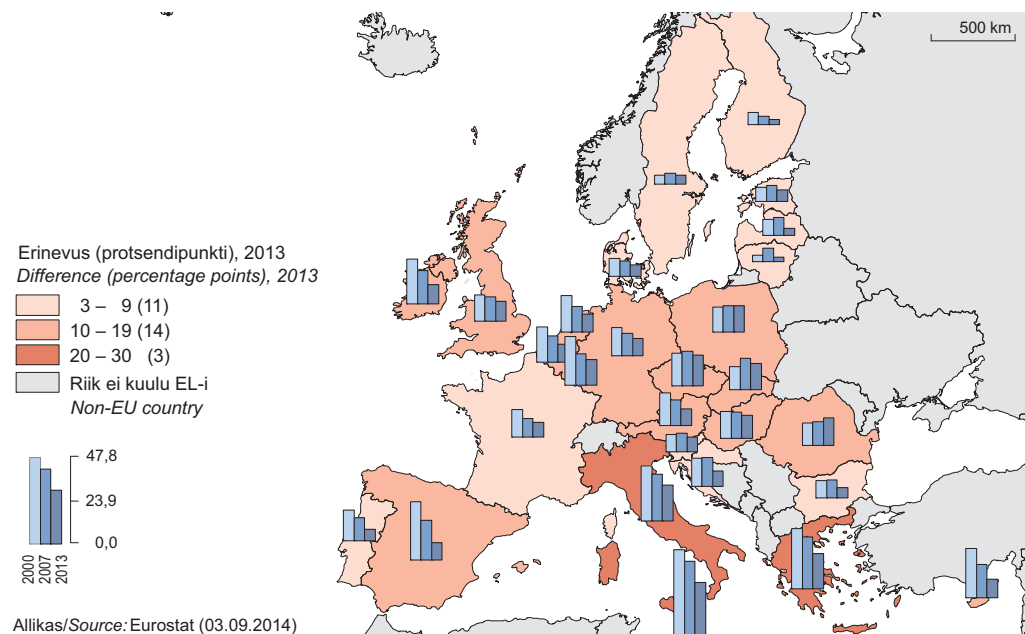

^a Horvaatia varaseimad andmed on 2002. aasta kohta.

^a The earliest data for Croatia are from 2002.

20–64-aastaste meeste ja naiste tööhõivemäära erinevus Euroopa Liidu riikides, 2000^a, 2007, 2013

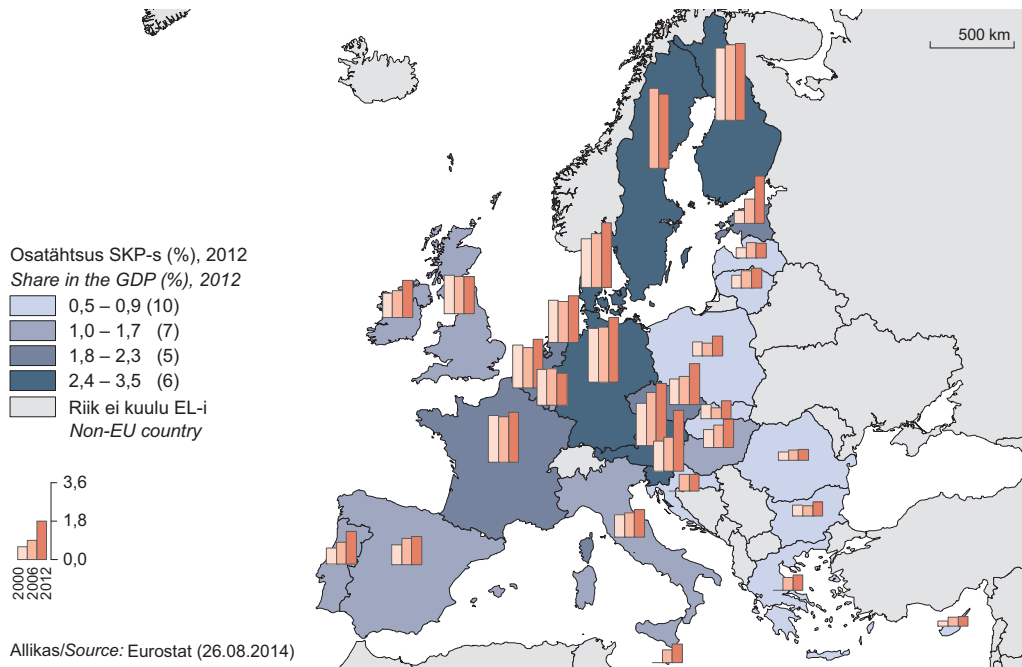
Difference in the employment rate of males and females aged 20–64 in the European Union countries, 2000^a, 2007, 2013

^a Horvaatia varaseimad andmed on 2002. aasta kohta.

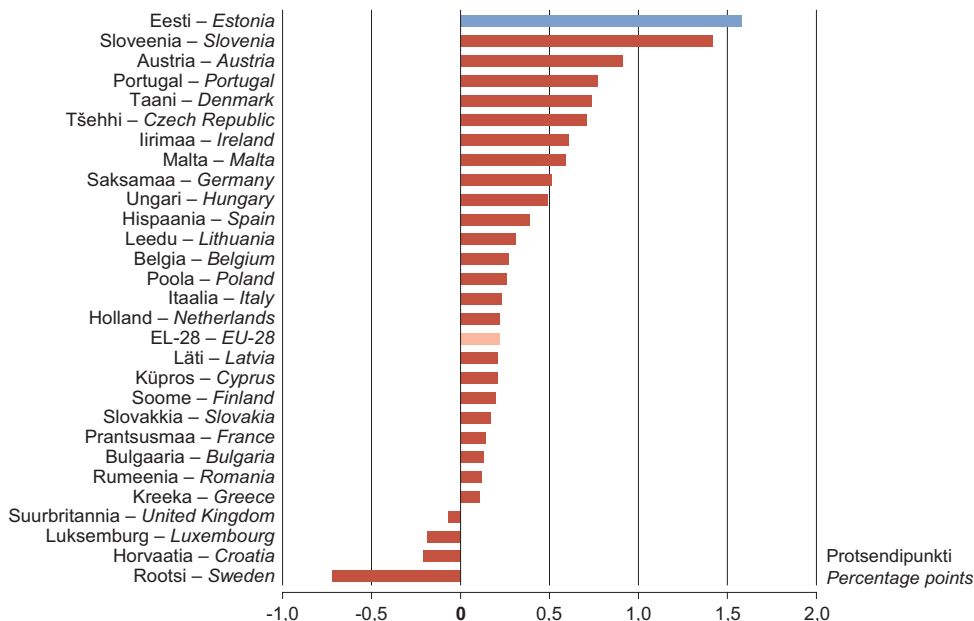
^a The earliest data for Croatia are from 2002.

Teadus- ja arendustegevuse kogukulutused Euroopa Liidu riikide SKP-s, 2000, 2006, 2012
Gross domestic expenditure on research and development in the GDP of the European Union countries, 2000, 2006, 2012

Teadus- ja arendustegevuse kulutuste osatähtsuse muutus Euroopa Liidu riikide SKP-s, 2000^a–2012

Change in the share of gross domestic expenditure on research and development in the GDP of the European Union countries, 2000^a–2012

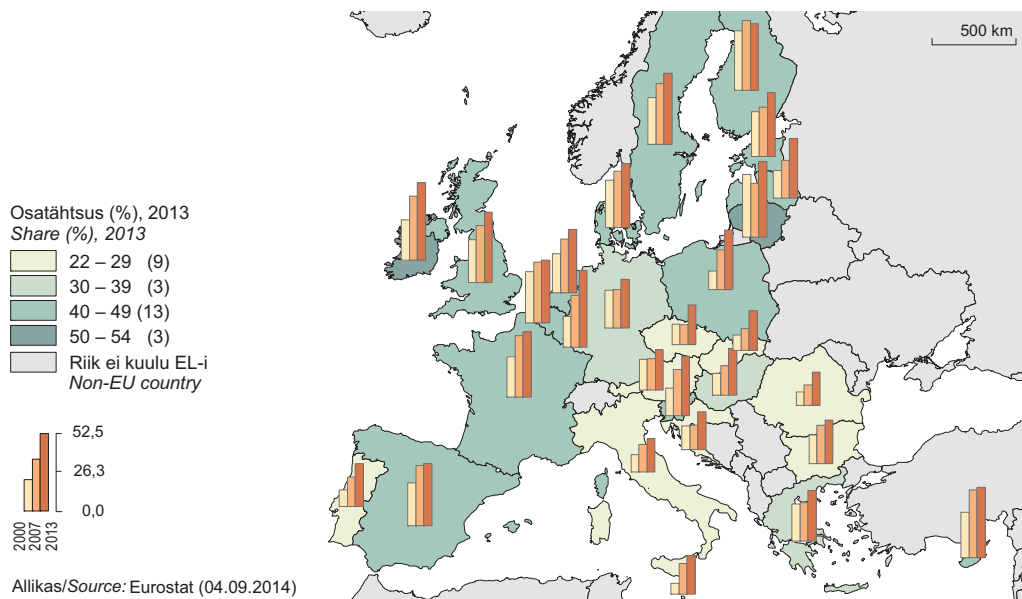

^a Rootsi ja Kreeka kohta 2001. aasta, Horvaatia ja Malta kohta 2002. aasta andmed.

^a 2001 data for Sweden and Greece, 2002 data for Croatia and Malta.

Kolmanda taseme hariduse omandanute osatähtsus 30–34-aastaste seas Euroopa Liidu riikides, 2000^a, 2007, 2013

Share of tertiary educational attainment among persons aged 30–34 in the European Union countries, 2000^a, 2007, 2013

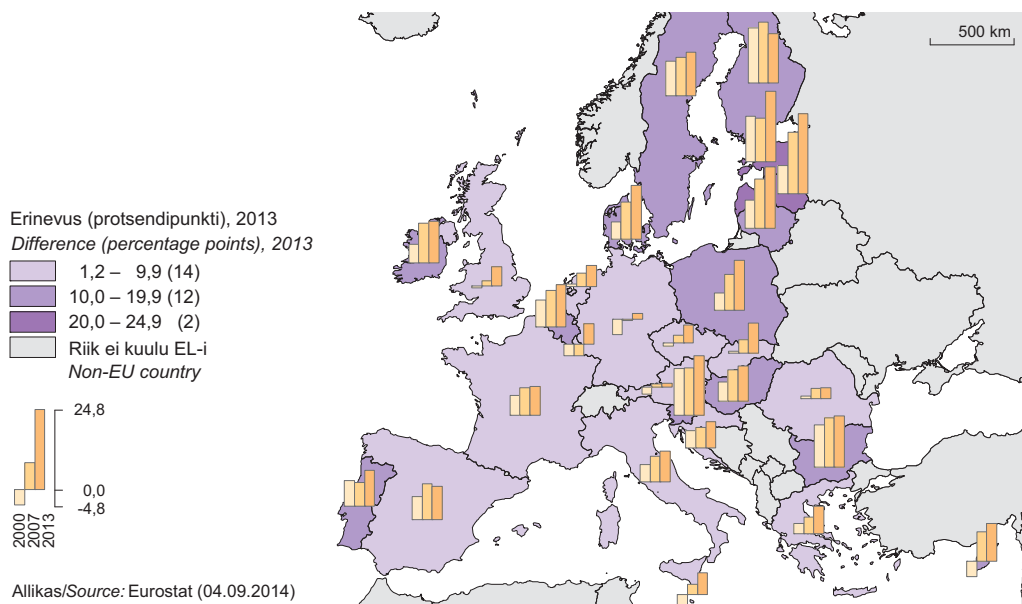

^a Horvaatia varasemad andmed on aastast 2002, Austria andmed aastast 2004.

^aThe earliest data for Croatia are from 2002 and for Austria from 2004.

Kolmanda taseme hariduse omandanud naiste ja meeste osatähtsuse erinevus 30–34-aastaste seas Euroopa Liidu riikides, 2000^a, 2007, 2013

Difference between the shares of tertiary educational attainment among males and females in the 30–34 age group in the European Union countries, 2000^a, 2007, 2013

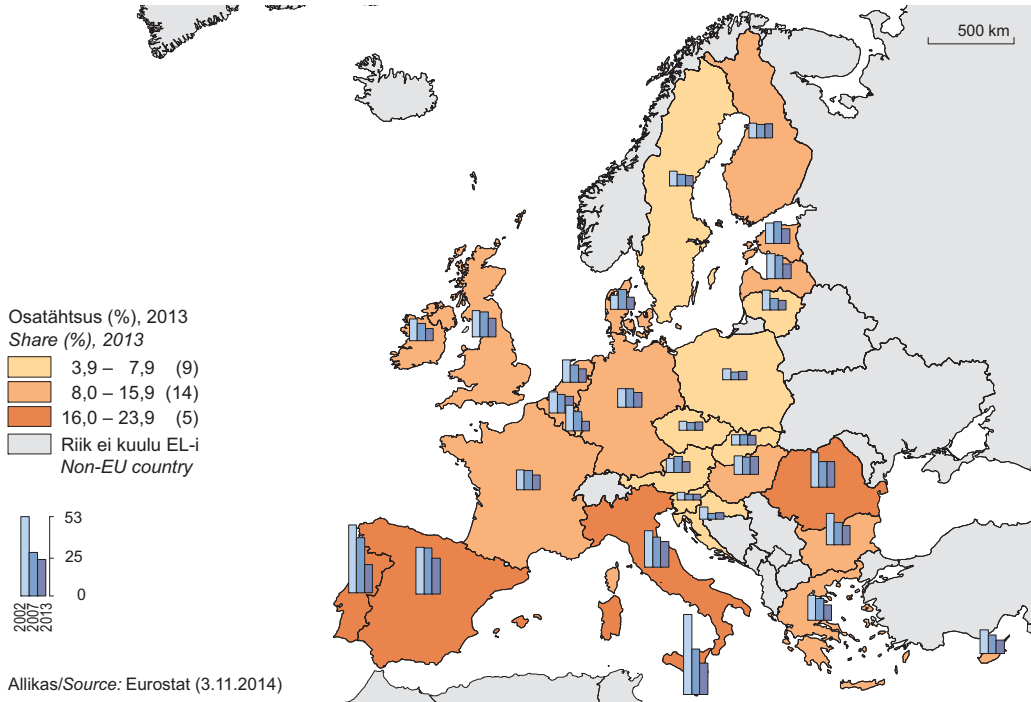

^a Horvaatia varasemad andmed on aastast 2002, Austria andmed aastast 2004.

^aThe earliest data for Croatia are from 2002 and for Austria from 2004.

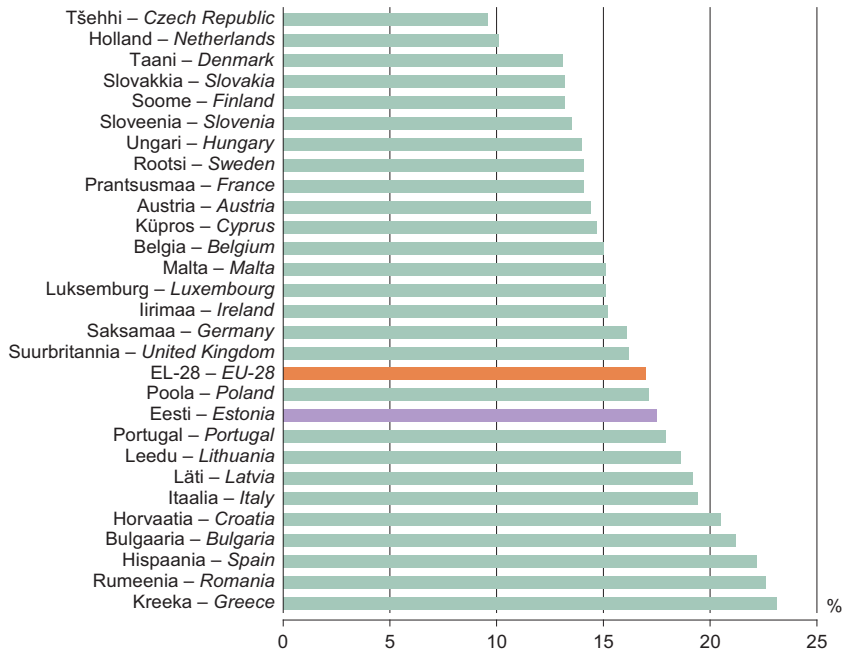
Haridussüsteemist varakult lahkunute osatähtsus 18–24-aastaste seas Euroopa Liidu riikides, 2002, 2007, 2013

Share of early leavers from education among persons aged 18–24 in the European Union countries, 2002, 2007, 2013

Suhtelise vaesuse määr pärast sotsiaalseid siirdeid Euroopa Liidu riikides, 2012

At-risk-of-poverty rate after social transfers in the European Union countries, 2012

EESTI REGIONAALARENGU STRATEEGIA

20. märtsil 2014 kiitis Eesti Vabariigi Valitsus heaks Eesti regionaalarengu strateegia aastateks 2014–2020. Strateegias esile toodud seiremõdikute kaheksa on seotud Statistikaametis tehtava statistikaga. Neist omakorda kolm puudutavad piirkondlikku sisemajanduse koguprodukti (SKP), ülejäänud on seotud tööhõive määra, ettevõtlusaktiivsuse, elanike sissetulekute (brutopalk), piirkonnaspetsiifiliste ettevõtete arengu ning sellega, missugust transporti kasutavad hõivatud tööl käimiseks. Enamiku mõdikute puhul on strateegias algtasemeks 2012. aasta. Regionaalarengu strateegias esile toodud mõdikute seireks on vaja Statistikaametis tehtav piirkondlik statistika mõningal määral ümber korraldada. Ees seisab ka põhjaliku statistilise ülevaate koostamine eelmise, 2005. aastal aastateks 2005–2014 vastuvõetud Eesti regionaalarengu strateegias seatud eesmärkide täitmise kohta.

Eesti regionaalarengu strateegia aastateks 2005–2014 sisaldab nelja otseselt riikliku statistika abil mõõdetavat mõdikut ja mitmeid näitajaid, mille trende on oluline jälgida riikliku statistika abil. Statistikaamet on igal aastal avaldanud piirkondliku statistika kogumikus põhjaliku ülevaate regionaalarengu strateegia eesmärkide täitmisest. Tänavune kogumik pakub nii 2005. kui ka 2014. aastal vastuvõetud regionaalarengu strateegia mõdikutega seotud kaarte ja jooniseid. Neli otseselt riikliku statistika abil mõõdetavat seiremõdikut olid 2005. aastal vastuvõetud regionaalarengu strateegias järgmised: Harju maakonna rahvastiku osatähtsus Eesti elanikkonnas püsib alla 41%; Harju maakonna sisemajanduse koguprodukti osatähtsuse kasv pidurdub ja püsib alla 70% Eesti sisemajanduse koguproduktist; ühegi maakonna aastakeskmise tööhõive määr ei ole madalam kui 45%; ühegi maakonna keskmine elatustase (mõõdetuna leibkonnaliikme keskmise sissetulekuna) ei ole madalam kui 61% kõrgeimast maakondlikust näitajast.

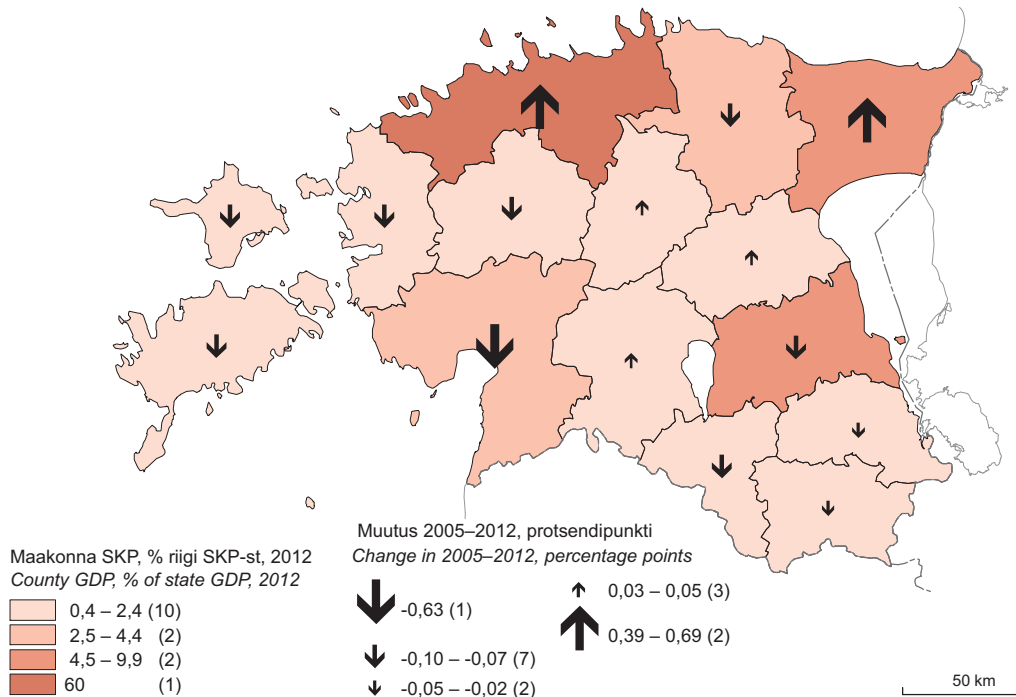
REGIONAL DEVELOPMENT STRATEGY OF ESTONIA

On 20 March 2014, the Estonian Government approved the “Regional Development Strategy of Estonia 2014–2020”. Among the monitoring indicators highlighted in the strategy, eight indicators are related to the statistics produced by Statistics Estonia. Three out of those eight concern the regional gross domestic product (GDP), the rest are related to the employment rate, level of business activity, the inhabitants’ income (gross wages and salaries), development of enterprises that are characteristic to the region, and the means of transport used by persons employed to go to work. For most of the indicators in the strategy, the starting level is that of 2012. In order to monitor the indicators listed in the Regional Development Strategy, the regional statistics produced by Statistics Estonia require some reorganising. Statistics Estonia is also facing the compilation of an in-depth statistical overview on how the aims set in the previous Regional Development Strategy of Estonia, adopted in 2005 for the years 2005–2014, have been achieved.

The Regional Development Strategy of Estonia for 2005–2014 contains four monitoring indicators that can be measured directly using official statistics, and several other indicators, the trends of which must be monitored with the help of official statistics. Each year, in the publication on regional development, Statistics Estonia has issued a comprehensive overview on the fulfillment of the objectives of the Regional Development Strategy. This year’s publication contains maps and figures related to the monitoring indicators of both the Regional Development Strategy adopted in 2005 and in 2014. In the Regional Development Strategy adopted in 2005, the four monitoring indicators measured directly with the help of official statistics were as follows: the share of the population of Harju county in the population of Estonia remains below 41%; the increase in the share of the gross domestic product of Harju county decelerates and remains under 70% of the gross domestic product of Estonia; no county has an average annual employment rate that is below 45%; no county’s average standard of living (measured as the average income of a household member) is below 61% of the highest indicator value among the counties.

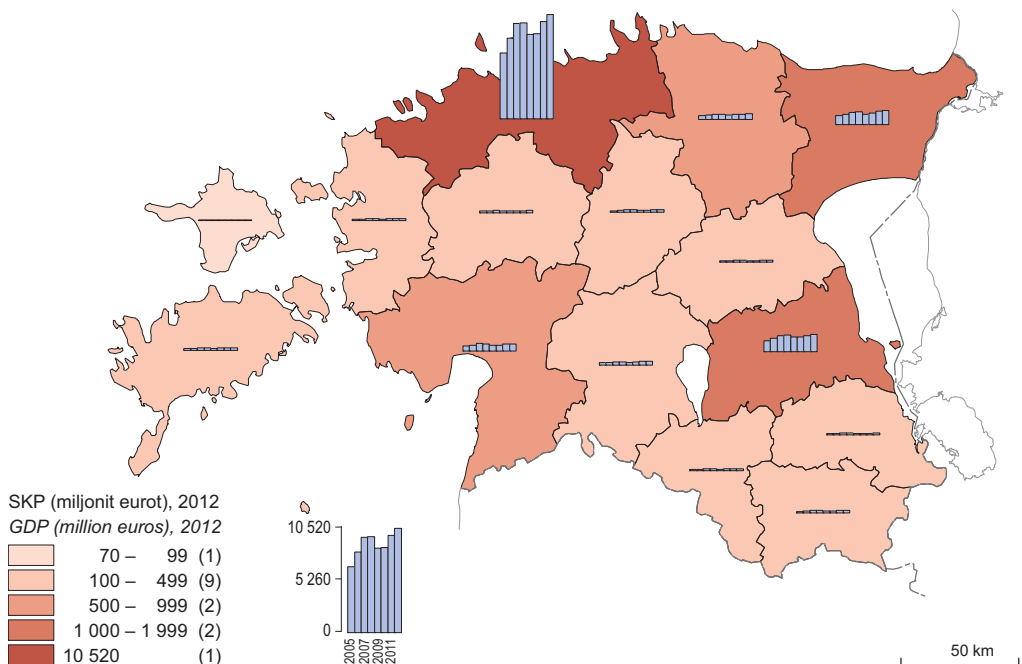
Maakonna SKP osatähtsus riigi SKP-s ja selle muutus 2005. aastaga võrreldes jooksevhindades, 2012

Share of a county's GDP in the state GDP and its change in comparison with 2005 at current prices, 2012

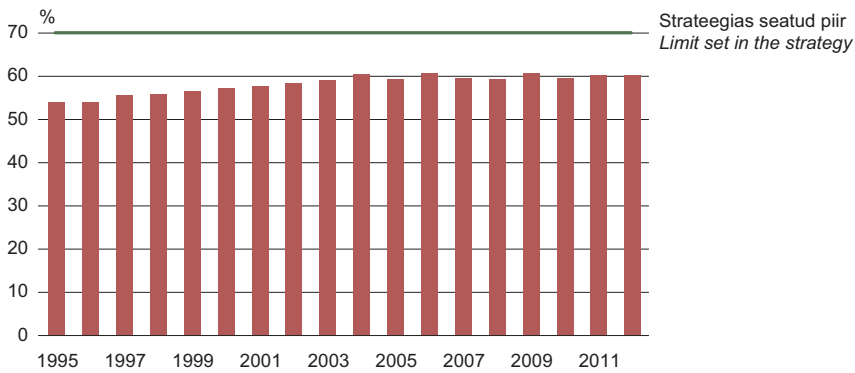
Sisemajanduse koguprodukt jooksevhindades, 2005–2012

Gross domestic product at current prices, 2005–2012

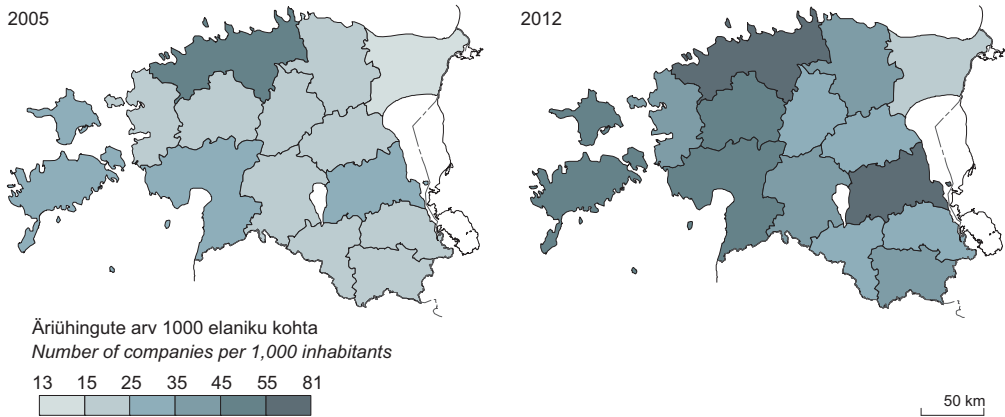
Harju maakonna SKP osatähtsus riigi SKP-s, 1995–2012

Share of Harju county's GDP in the state GDP, 1995–2012

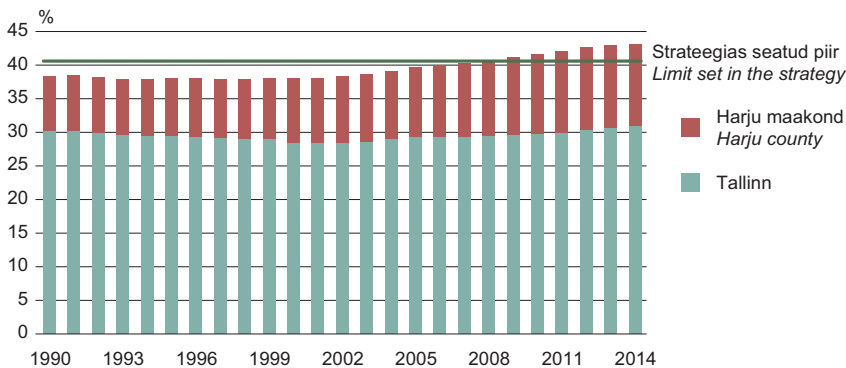
Ettevõtlusaktiivsus, 2005, 2012

Level of business activity, 2005, 2012

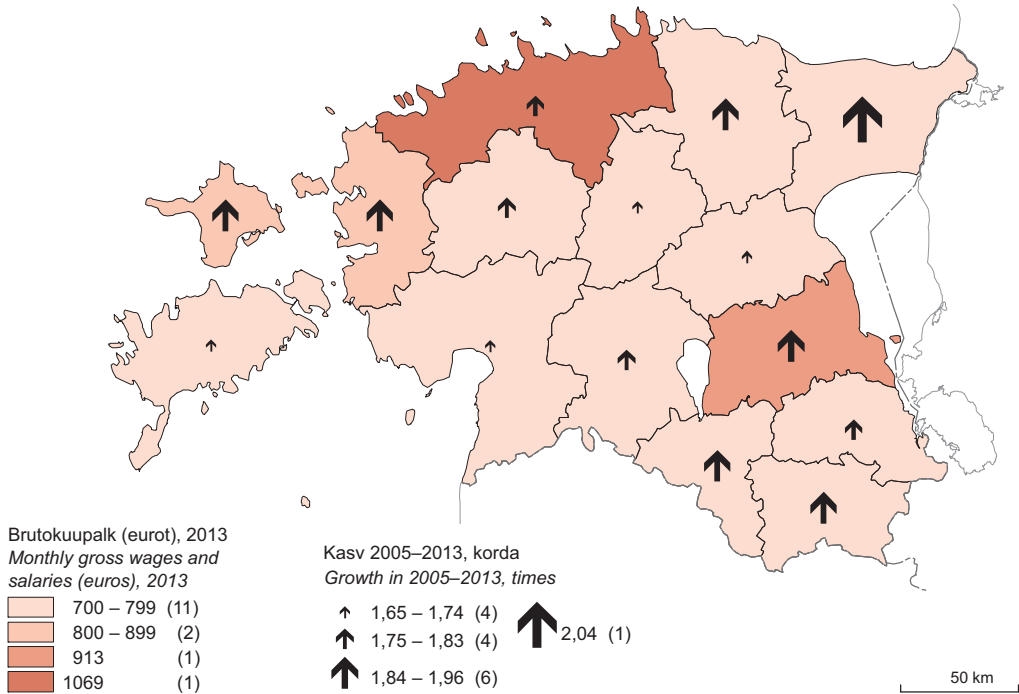
Harju maakonna ja Tallinna rahvastiku osatähtsus Eesti rahvastikus 1. jaanuaril, 1990–2014

Share of the population of Harju county and Tallinn in the population of Estonia on 1 January, 1990–2014

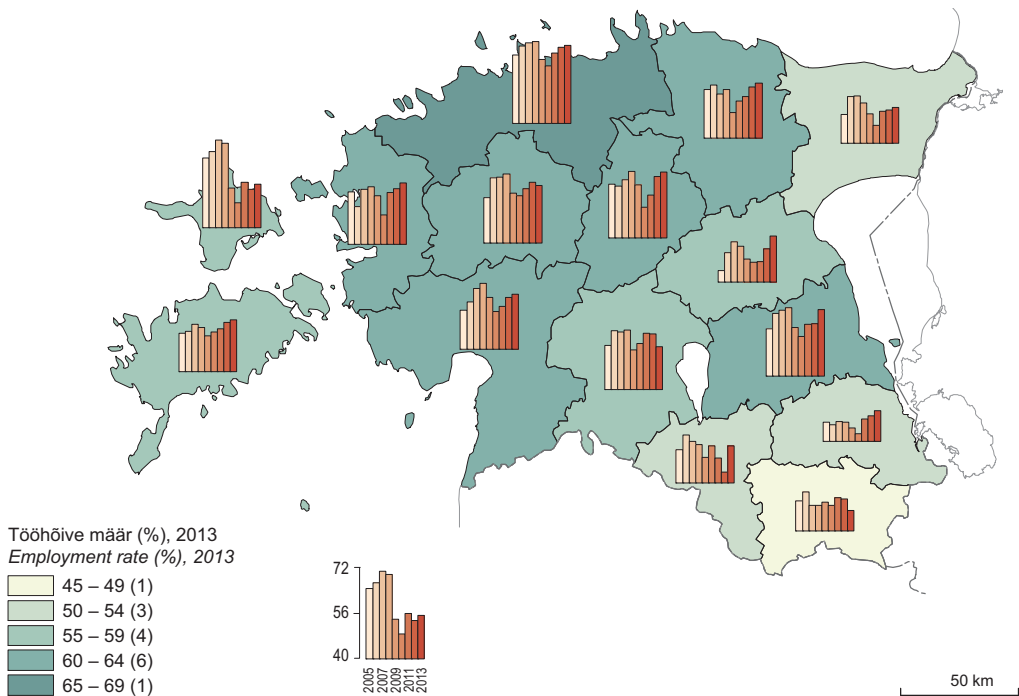
Keskmine brutokuupalk ja selle kasv 2005. aastaga võrreldes, 2013

Average monthly gross wages and salaries and their growth in comparison with 2005, 2013

15–74-aastaste tööhõive määr, 2005–2013

Employment rate of persons aged 15–74, 2005–2013

HALDUSJAOTUS. RAHVAARV JA RAHVASTIKU PAIKNEMINE

Rahvaarv on üks enim kasutatav rahvastikunäitaja. Et selle väljaande põhilise osa moodustavad kaardid, siis on koos rahvaarvuga hea vaadata ka rahvastiku paiknemist.

Haldusjaotuse küsimus on Eestis olnud aktuaalne mõlemal iseseisvusperioodil, samuti vahepeelsel okupatsiooniajal. Ilmselt jääbki teema päevakohaseks, sest muutuv maailmas vajab ka haldusjaotus aeg-ajalt ülevaatamist. Statistikat on muutuva haldusjaotuse tingimustes keeruline ümber arvutada, kuid selle esitamine kaartidel annab hea võimaluse trendidest aru saada, ilma et oleks vaja teha töömahukaid ümberarvestusi.

Eestis on 2014. aasta 1. jaanuari seisuga 15 riiklikku haldusüksust ehk maakonda ja 215 omavalitsuslikku haldusüksust, sh 30 linna ja 185 valda. 1989. aasta rahvaloenduse ajal oli Eestis kuus vabariikliku alluvusega linna, neli linna- ja 15 maarajooni, 33 linna, 23 alevit ja 191 külanõukogu. 2000. aasta rahvaloenduse ajal jagunes Eesti territoorium 15 maakonna vahel, omavalitsuslikke linnu oli 42 ja valdu 205.

Eesti rahvaarvu muutuse alates Eesti Vabariigi sünnist 1918. aastal saab jagada nelja perioodi. Esimesel iseseisvusperioodil oli Eesti rahvaarv üsna stabiilne. Nõukogude okupatsioon enne teist maailmasõda ja sõjaaeg tähendas Eestile rahvaarvu vähenemist. Teise maailmasõja järgsel nõukogude ajal Eesti rahvastik kasvas. Taasiseseisvunud Eesti rahvaarv on olnud kahanemistrendis.

Taasiseseisvunud Eestis on rahvaarv vähenenud enamikus Eesti haldusüksustes. Rahvaarvu mõningast kasvu võib näha peamiselt Harju ja Tartu maakonnas. Et rahvaarv muutub mõnes haldusüksuses kiiremini, mõnes aeglasemalt, siis tähendab see ka olulist rahvastiku ümberpaiknemist Eesti territooriumil.

Eesti rahvastiku asustustihedus on ligilähedane Ameerika Ühendriikide rahvastiku asustustihedusele – mõlemas elab ruutkilomeetril keskmiselt ligikaudu 30 inimest. Eesti piirkonnad on äärmiselt erineva asustustihedusega: Harjumaal 132 elanikku ja Hiiumaal 8,4 elanikku ruutkilomeetril.

Eesti 45 227 km² suurusest pindalast on asustamata ligi 25 000 km² ehk 55%. Kümnnendik territooriumist on hõreda asustusega – ruutkilomeetril elab vaid 1–2 inimest. 2011. aasta rahvaloenduse andmetel on kõige tihedamini asustatud Tallinnas Lasnamäel asuv Linnamäe-Kärberi piirkond, kus ruutkilomeetril elab 15 800 inimest. Ka teistes nn magalates on rahvastikutihedus üle 5000 inimese ruutkilomeetril.

Kogu Euroopaga võrreldes on Eesti üsna hõredalt asustatud, kuigi Euroopaski leidub suuri alasid (peamiselt Skandinaavias), mis on Eestist märgatavalt hõredamini asustatud.

Vaadates Eesti rahvastikuarengut pikema aja jooksul, tuleb olulisena esile, et Eesti Vabariigi algusaastatel oli ülekaalus maarahvastik, praegu aga linnarahvastik.

ADMINISTRATIVE DIVISION. POPULATION AND DISTRIBUTION OF POPULATION

Population number is one of the most widely used demographic indicators. Since this publication consists mainly of maps, then together with the population number it is also good to look at the distribution of the population.

Administrative division has been a topical issue in Estonia during both periods of independence, and also in the intermediate occupation period. This question will probably remain topical because, in a changing world, the administrative division will also require reviewing from time to time. It is difficult to recalculate statistics under the conditions of a changing administrative division but presenting it on maps provides a good opportunity to show trends without labour-intensive recalculations.

As at 1 January 2014, Estonia has 15 administrative units or counties engaging in state administration and 215 units exercising local government administration, incl. 30 cities and 185 rural municipalities. At the time of the 1989 census, there were six independent city administrations, four city districts and 15 county districts, 33 cities, 23 towns and 191 village councils in Estonia. At the time of the 2000 census, the Estonian territory was divided between 15 counties; there were 42 cities with municipal status and 205 rural municipalities.

Starting from the establishment of the Republic of Estonia in 1919, the change in the population number of Estonia can be divided into four periods. In the first period of independence, the population number of Estonia was rather stable. The Soviet occupation before World War II and the war period caused a population decrease in Estonia. During the Soviet occupation after World War II, the population of Estonia increased. After the restoration of independence, the population number of Estonia has been on a downtrend.

Since the restoration of independence, Estonia's population number has decreased in most of the administrative units of Estonia. A slight increase in population has been observed mainly in Harju and Tartu counties. As the population number changes faster in some administrative units and slower in others, it also means that a significant share of the population has relocated on the territory of Estonia.

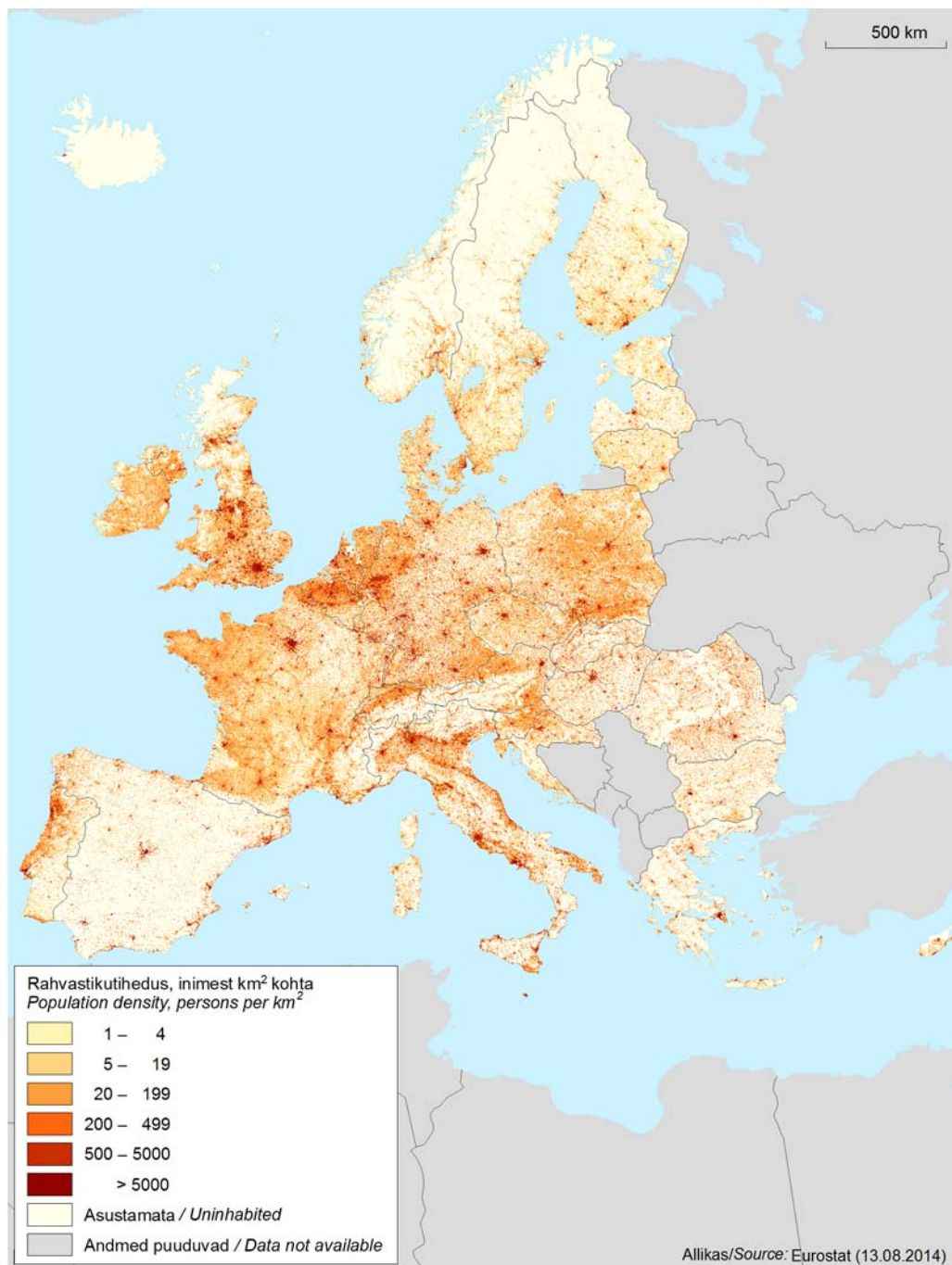
The population density of Estonia is close to that of the United States of America: in both countries, an average of 30 persons live on one square kilometre. The regions of Estonia differ greatly by their population density: 132 inhabitants per square kilometre in Harju county and 8.4 inhabitants per square kilometre in Hiiu county.

Approximately 25,000 km² or 55% of Estonia's 45,227 km² are uninhabited. A tenth of the territory is sparsely populated with only 1–2 persons living on one square kilometre. According to the 2011 census, the most densely populated area is the Linnamäe–Kärber area in the Lasnamäe district of Tallinn with 15,800 persons living on one square kilometre. Population density exceeds 5,000 persons per square kilometre also in other so-called dormitory districts.

In comparison with Europe as a whole, Estonia is rather sparsely populated, although there are also large areas in Europe (mainly in Scandinavia) which are significantly more thinly populated than Estonia.

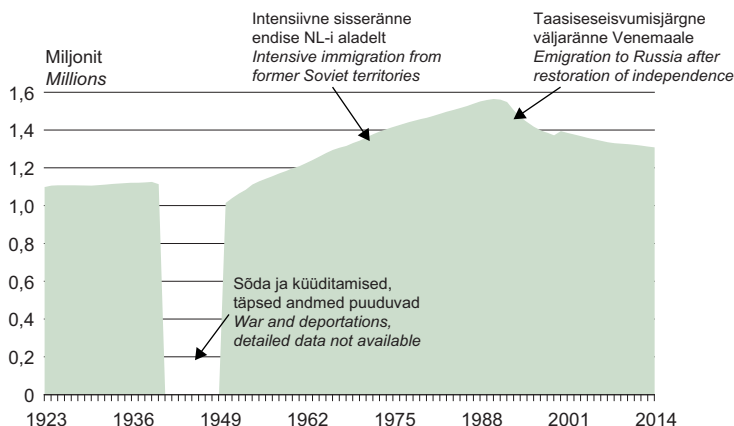
Looking at the demographic trends of Estonia over a longer period of time, it is clearly visible that in the beginning years of the Republic of Estonia, the urban population was outnumbered by the rural population, whereas now it is the other way around.

Rahvastiku paiknemine Euroopas, 2011
Distribution of the population in Europe, 2011

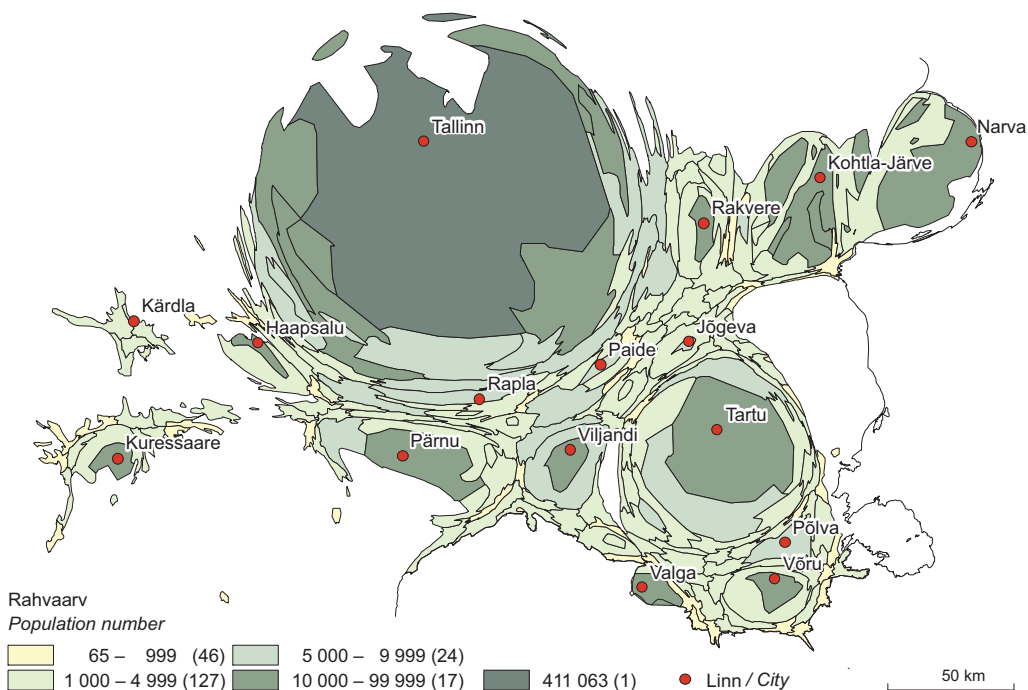
Eesti rahvaarv, 1923–2014

Population number of Estonia, 1923–2014

Omavalitsusüksuste rahvaarv, 1.01.2014

Population number of local government units, 1.01.2014

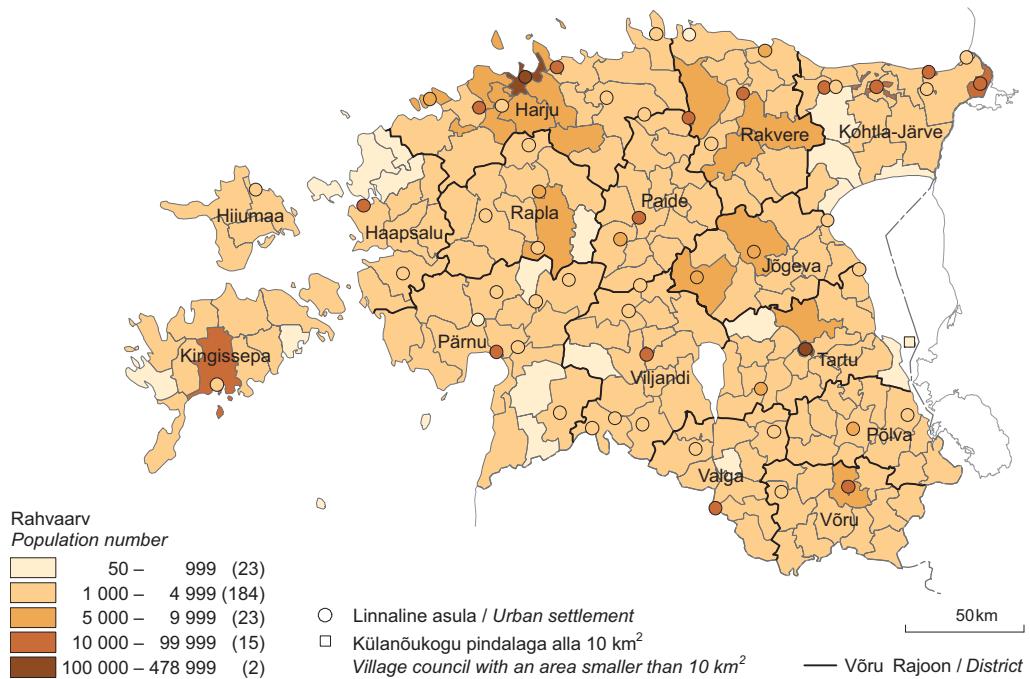

Sellel rahvaarvu pindalakaardil ehk kartogrammil on omavalitsusüksuse pindala muudetud nii, et see oleks proportsionaalne rahvaarvuga selles omavalitsusüksuses. Samal ajal on püütud säilitada üksuse kuju ja asendit teiste omavalitsusüksuste suhtes. Pindalakaarti kasutatakse peamiselt selleks, et esile tõsta need piirkonnad, kus rahvastik paikneb tihedamalt, näiteks siinsel kaardil tulevad teistest selgemini esile suuremad linnad ja tagaplaanile jäävad väiksema elanike arvuga vallad.

In this area cartogram, the area of a local government unit has been changed so that it would appear proportional to the population number in that local government unit. At the same time, the aim was to retain the unit's shape and position in relation to other local government units. The area cartogram is mainly used for highlighting regions that are more densely populated. In this map, for example, larger cities are clearly more prominent and rural municipalities with a smaller population remain in the background.

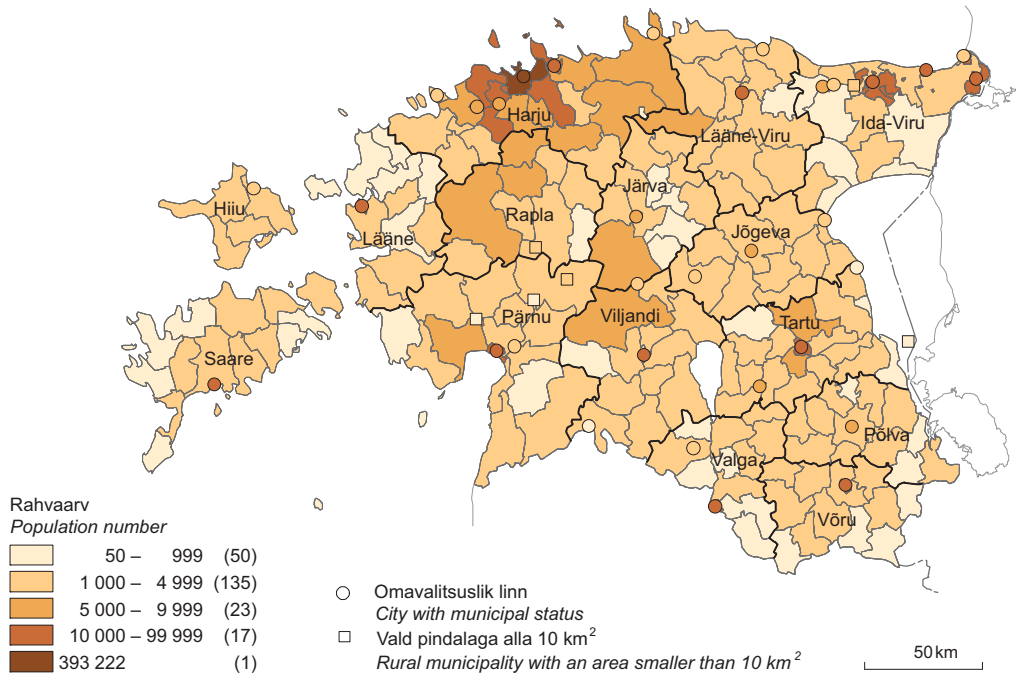
Omavalitsusüksuste rahvaarv, 12.01.1989

Population number of local government units, 12.01.1989

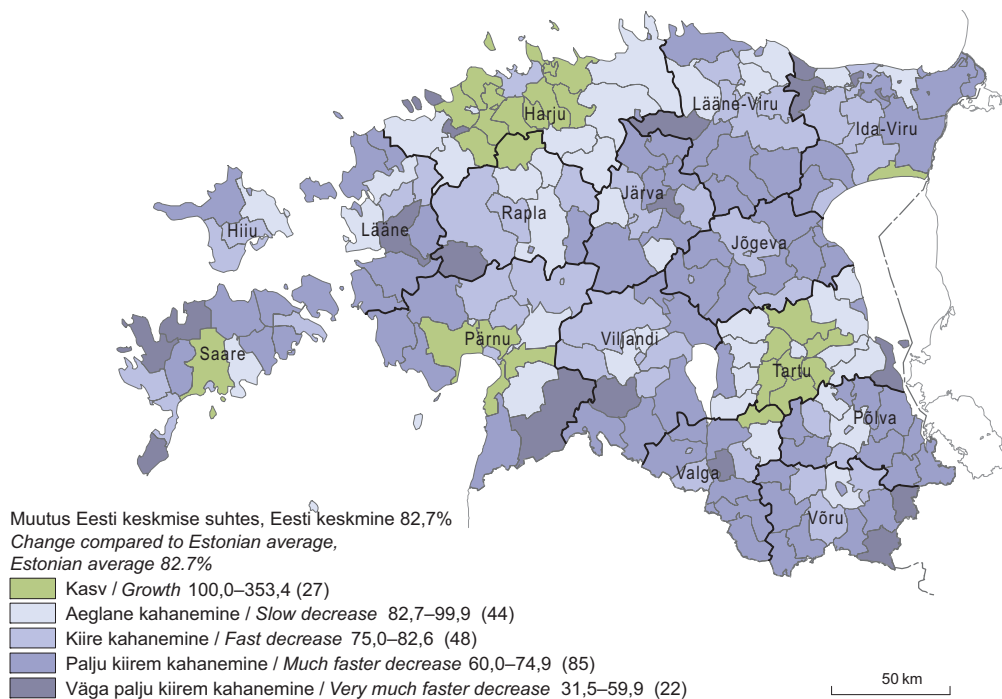
Omavalitsusüksuste rahvaarv, 31.12.2011

Population number of local government units, 31.12.2011

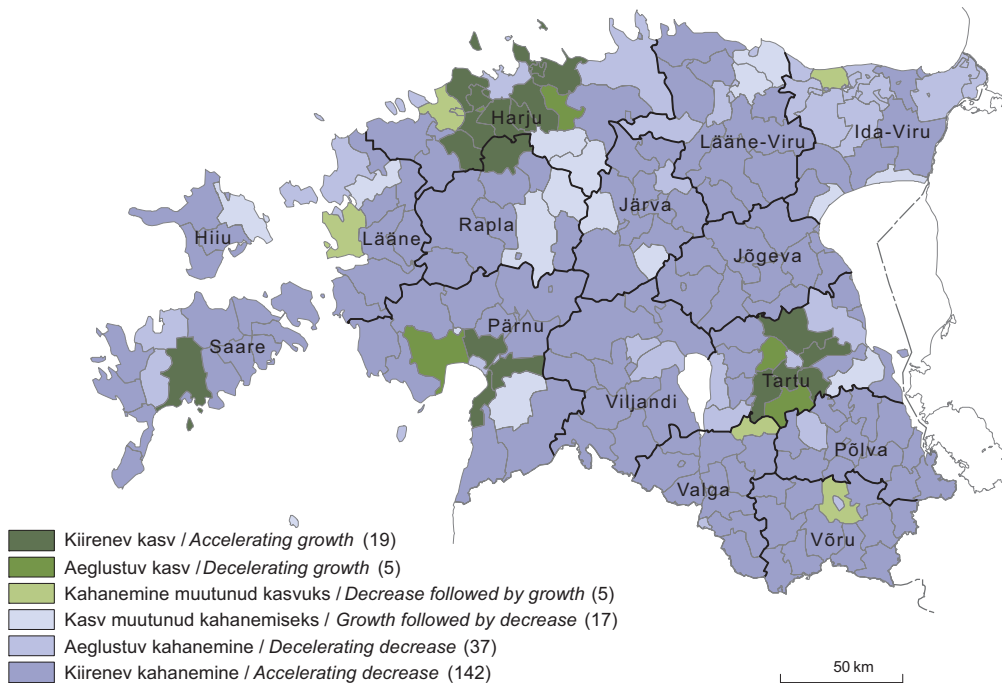
Rahvaarvu suhteline muutus Eesti keskmise suhtes, 12.01.1989–31.12.2011

Relative change of the population number compared to the Estonian average, 12.01.1989–31.12.2011

Rahvaarvu muutumise muster^a, 1989–2011

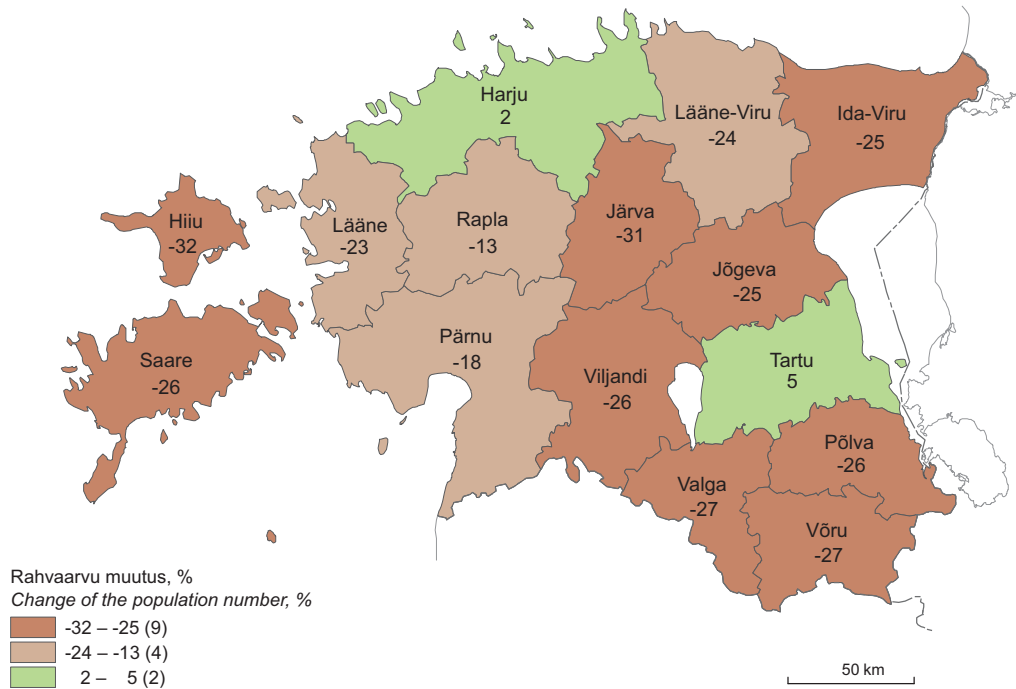
Patterns of the change of the population number^a, 1989–2011

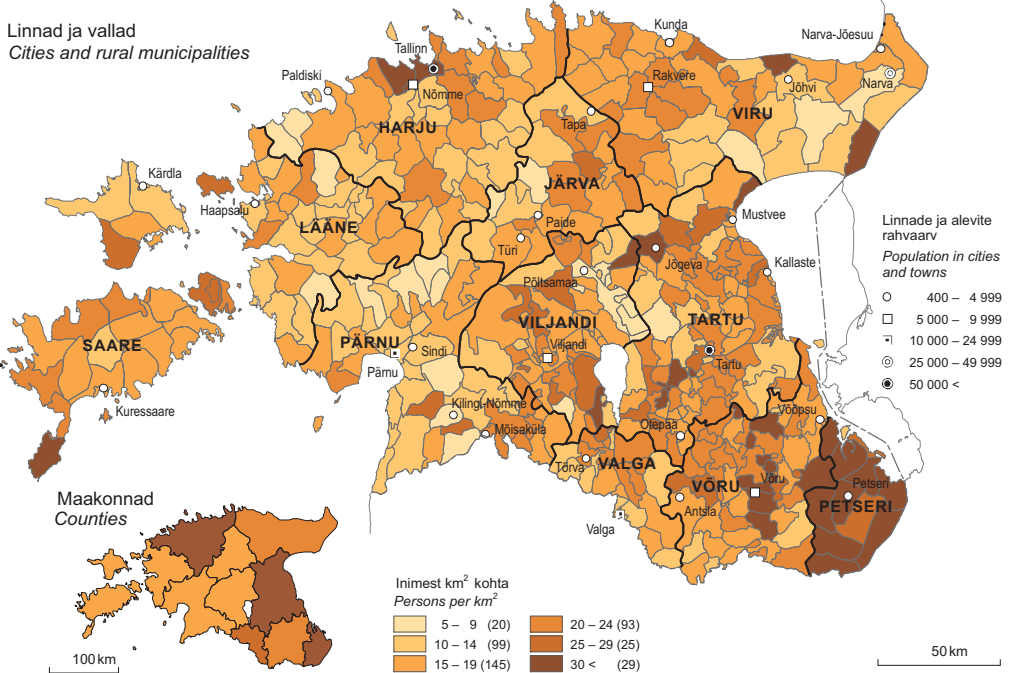
^a Vt selgitust mõistete peatükis

^a See the explanation under Definitions

Prognoositav rahvaarvu muutus 2014–2040
Projected change in the population number, 2014–2040

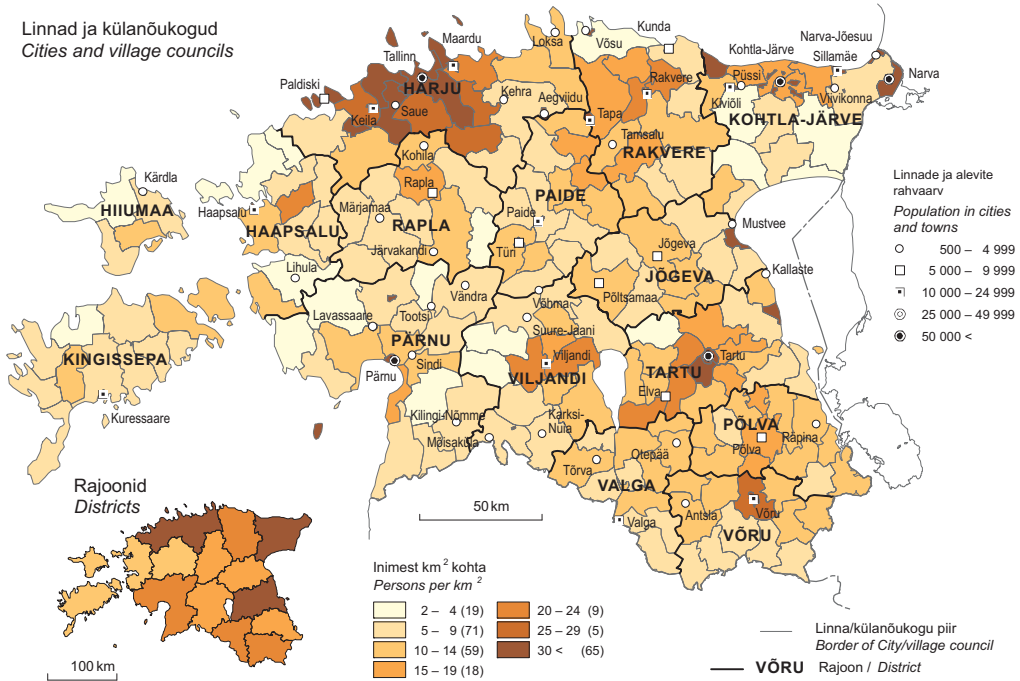
Rahvastikutihedus, 28.12.1922
Population density, 28.12.1922

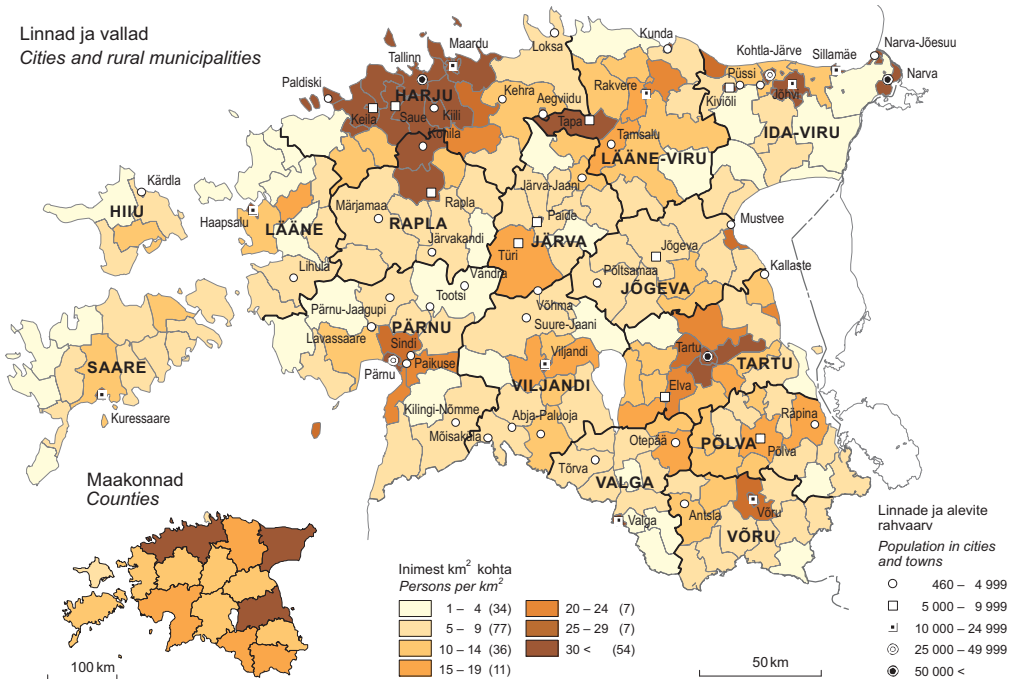
Rahvastikutihedus, 12.01.1989
 Population density, 12.01.1989

Linnad ja külanõukogud
 Cities and village councils

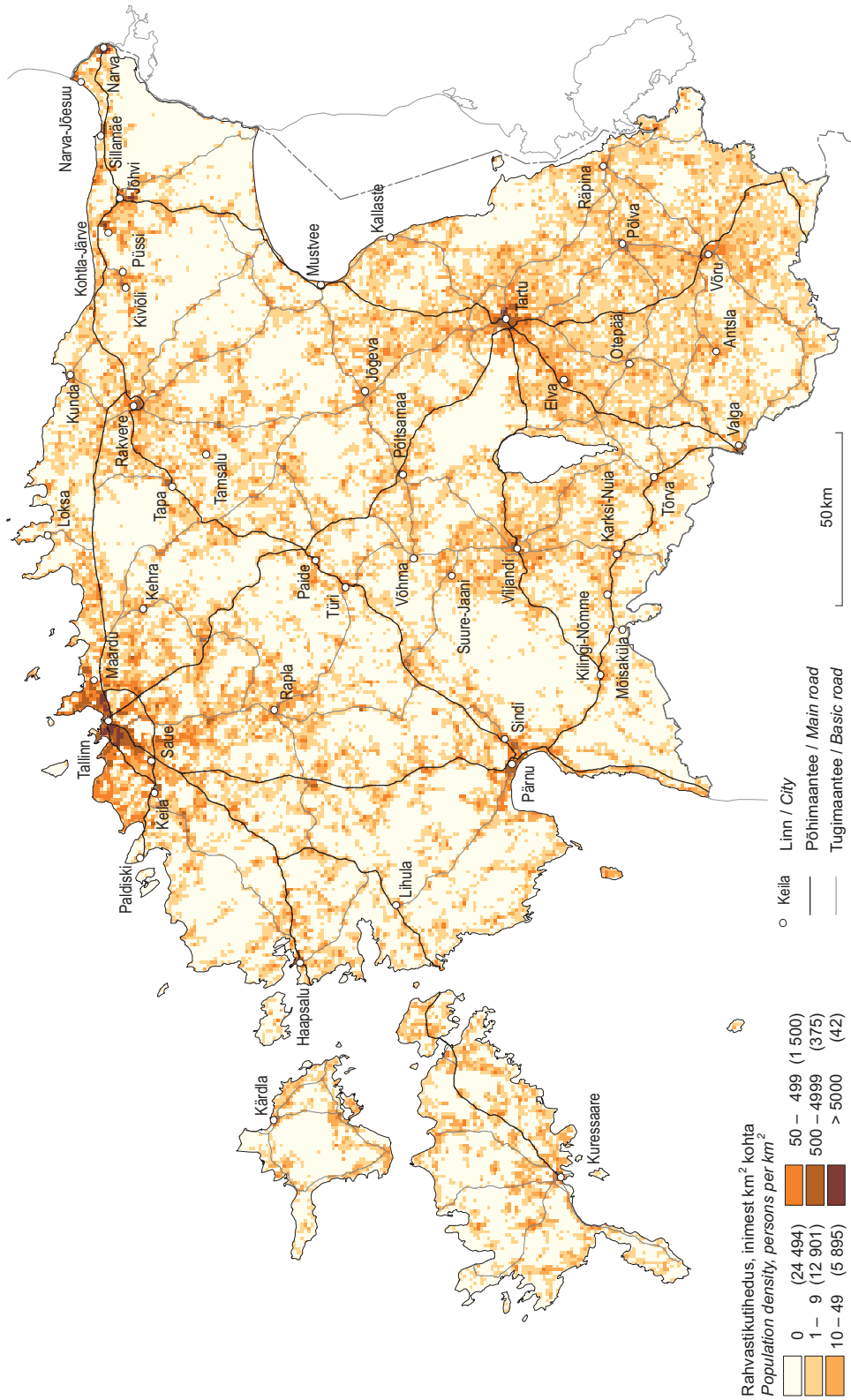

Rahvastikutihedus, 31.12.2011
 Population density, 31.12.2011

Linnad ja vallad
 Cities and rural municipalities

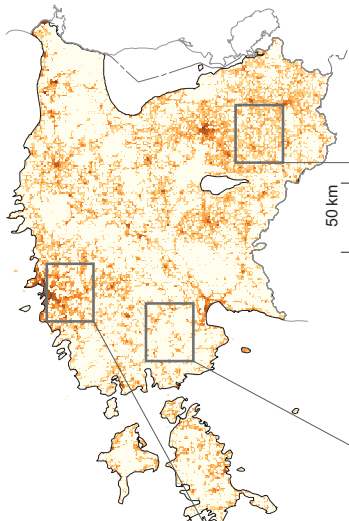
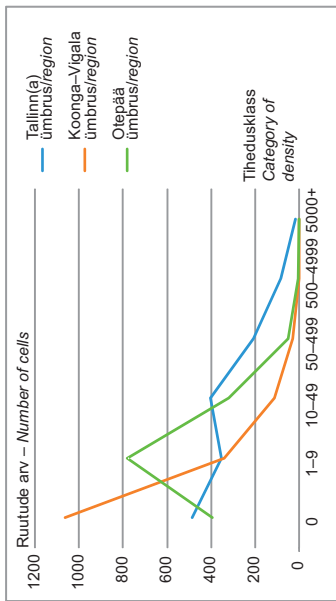
Eesti rahvastiku paiknemine, 31.12.2011
Distribution of the population of Estonia, 31.12.2011

Rahvastiku paiknemine eri tüüpi maastikualadel, 31.12.2011
Population density in regions with different types of landscapes, 31.12.2011

Rahvastikutihedus ruutkaartidel kujutatud maastikualadel tihedusklassi järgi
 Population density in areas shown on grids by category of density

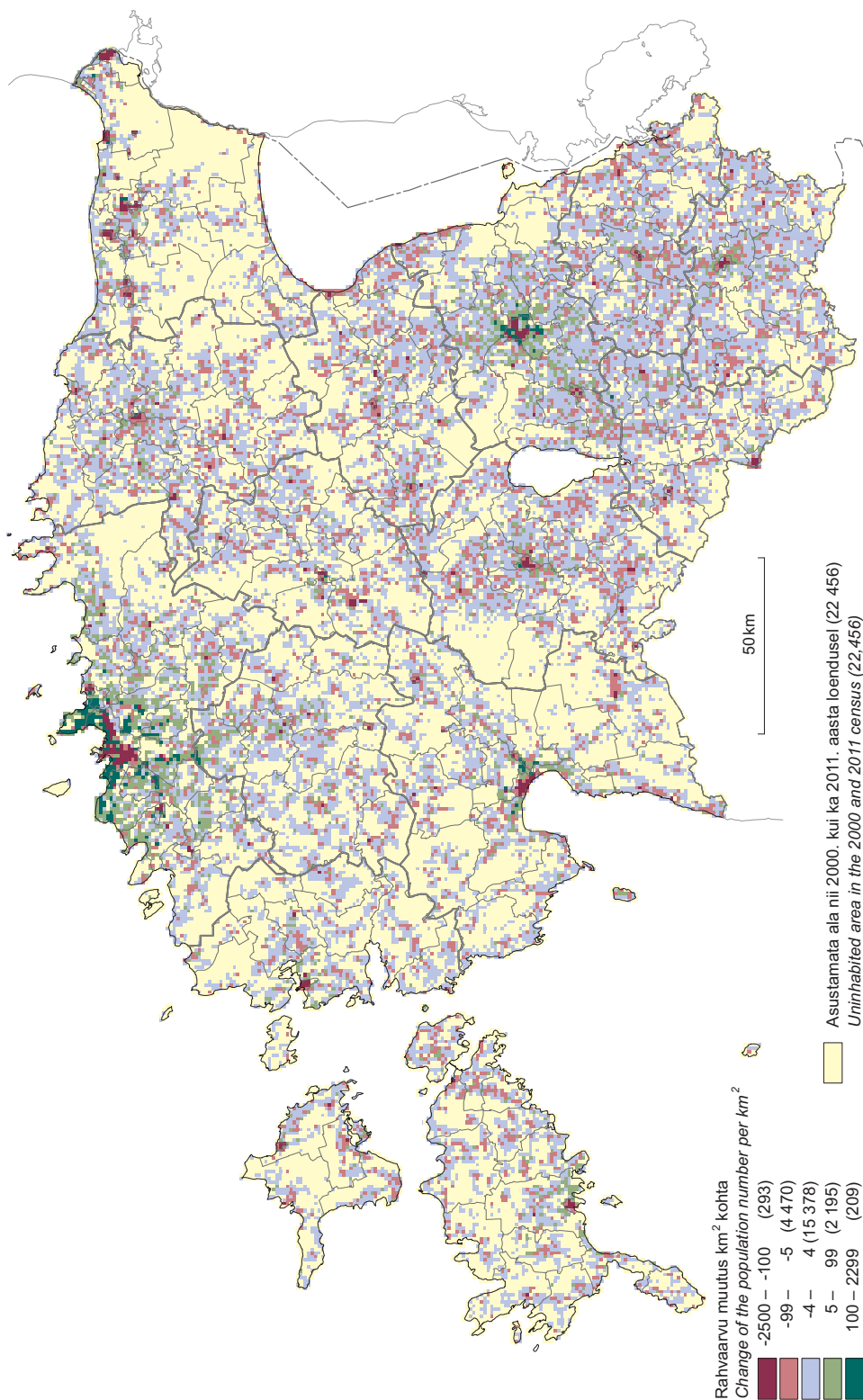

Erineva rahvastikutihedusega piirkondade maakate
 Land cover of regions with different population density

- Põhimaantee / Main road
- Tugimaantee / Basic road
- Vooluveekogu / Watercourse
- Haritav maa / Arable land
- Inimastutus, õued / Residential areas, yards
- Märgalad, turbaväljad / Wetlands, peat extraction fields
- Puistud / Forest stands
- Looduslikud lagedad / Bare land
- Veekogud / Water areas

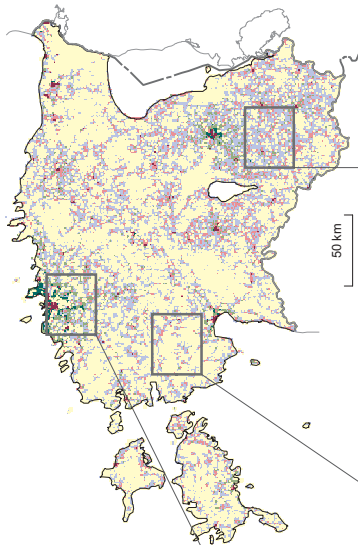
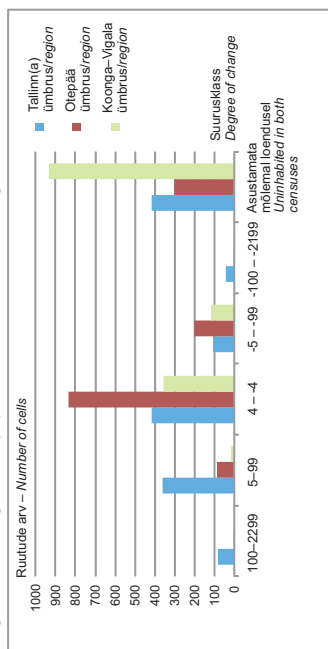
Rahvaarvu muutus, 31.03.2000–31.12.2011
 Change of the population number, 31.03.2000–31.12.2011

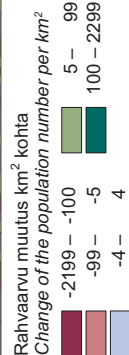
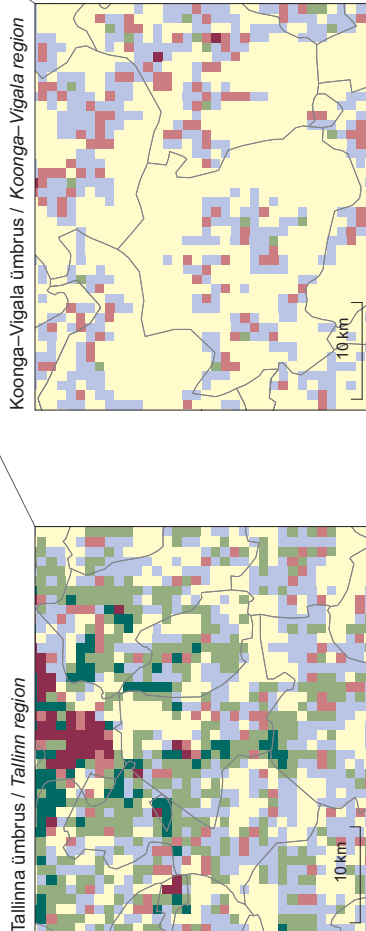

Rahvaarvu muutus eri rahvastikutihedusega piirkondades, 31.03.2000–31.12.2011
Change of the population number in regions with different population density, 31.03.2000–31.12.2011

Ruutkaartidel kujutatud rahvaarvu muutuse suurusklassid
 Degrees of change in the population number shown on grids

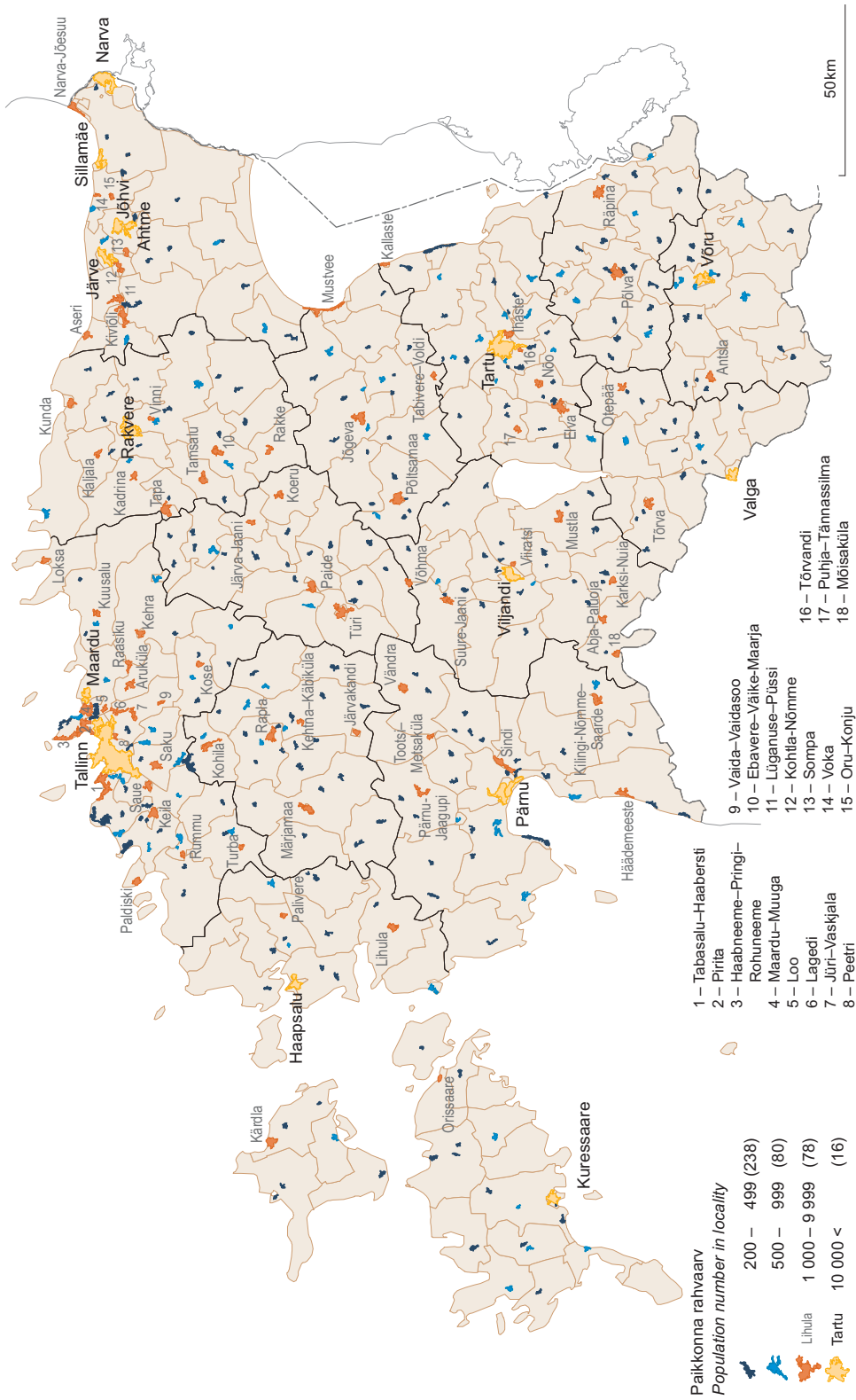
Eri rahvastikutihedusega piirkonnad ja nende rahvaarvu muutus
 Regions with different population density and change in their population number

Asustamata ala nii 2000. kui ka 2011. aasta loendusel
 Uninhabited area in the 2000 and 2011 census

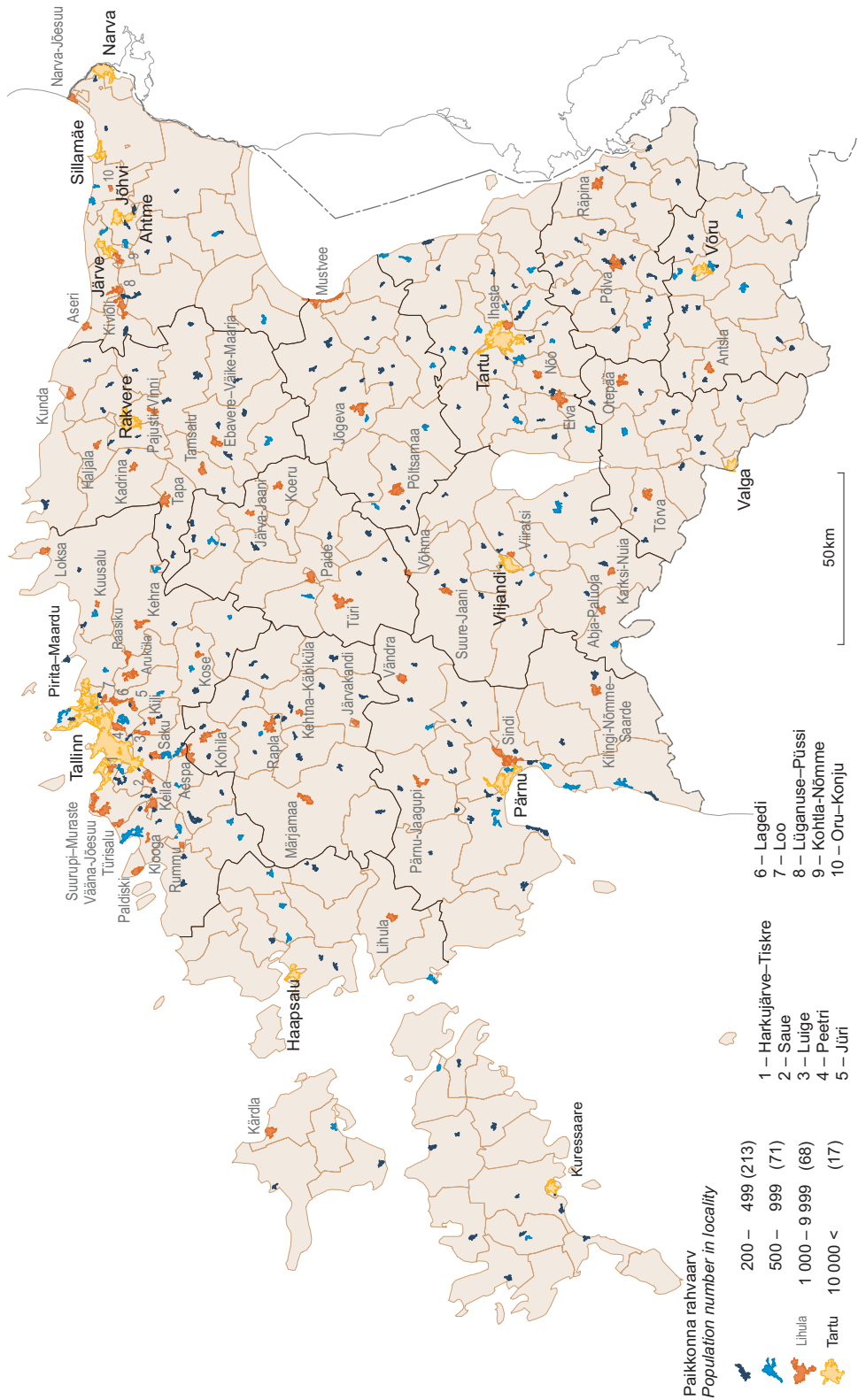
Omavalitsustüksuse piir
 Border of local government unit

Tihesustusega paikkonnad, 31.03.2000
 Built-up localities, 31.03.2000

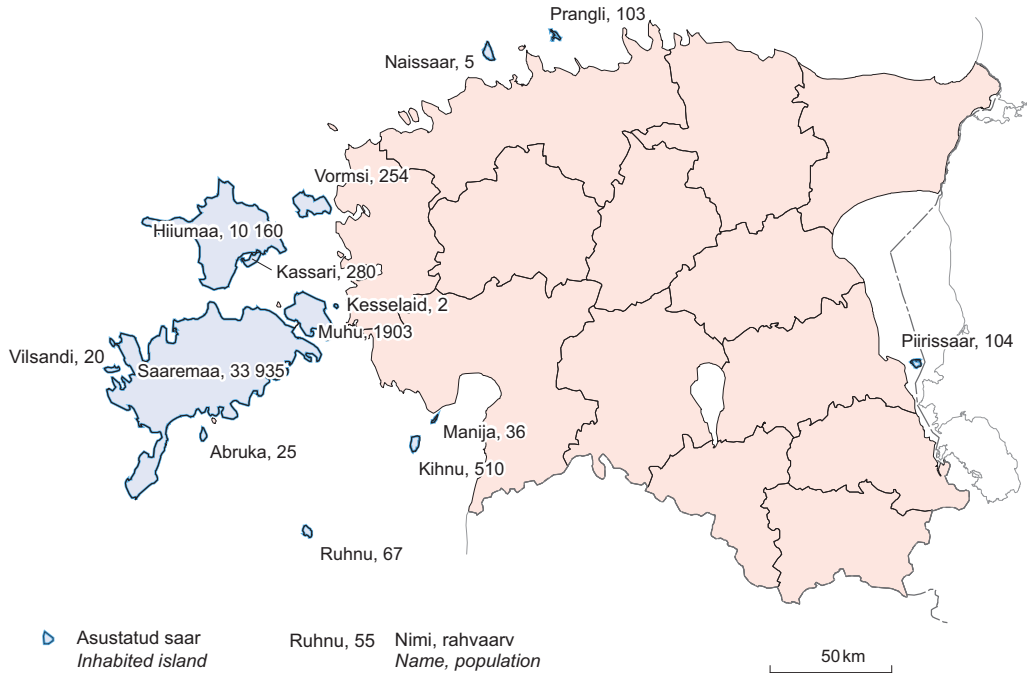

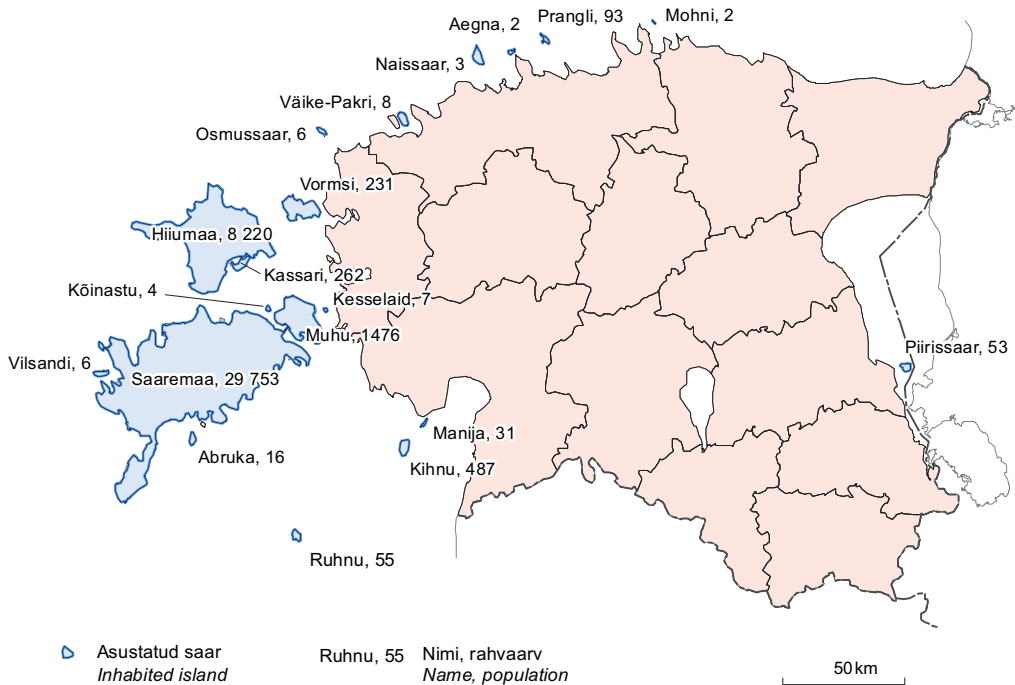
Tihesustusega paikkonnad, 31.12.2011
 Built-up localities, 31.12.2011

Eesti inimasustusega saared, 31.03.2000
 Inhabited islands of Estonia, 31.03.2000

Eesti inimasustusega saared, 31.12.2011
 Inhabited islands of Estonia, 31.12.2011

RAHVASTIKU SOO-VANUSJAOTUS

Kui rahvaarv on tõenäoliselt kõige populaarsem rahvastikunäitaja, siis soo-vanusjaotus on kindlasti üks olulisemaid. Seda tõsiasja on rõhutanud ka Eesti rahvastikuteadlane professor Kalev Katus.

Taasiseseisvunud Eesti rahvastiku vanusjaotuse muutust iseloomustab rahvastiku vananemine, mis koos rahvaarvu vähenemisega loob olukorra, millega on üsna keeruline kohaneda.

Rahvastikuprognoozi kohaselt Eesti rahvastik lähikümnenditel vananeb ja rahvaarv väheneb. See toob kaasa muutused elanike vajadustes, teenuste kättesaadavuses. Kõige olulisem on seejuures aga asjaolu, et järgmistel kümnenditel tööeline elanikkond Eesti tööturul pidevalt väheneb.

1950. aastal oli Eesti rahvastiku keskmine vanus 34,6 aastat, 1989. aastal 35,9 aastat. 2014. aastal on keskmine vanus tõusnud 41,6 aastani. Rahvastikuprognoozi järgi on Eesti rahvastiku keskmine vanus 2040. aastal 46,5 aastat, ulatudes enamikus maakondades üle 50 eluaasta.

1950. aastal oli vähemalt 65-aastaste osatähtsus Eestis 10%. Aastal 1989 oli neid rahvastikus 11,4% ja 2014. aastal 18,4%. Kõige vähem, alla 10%, on 2014. aastal eakaid Tallinna ja Tartu ümbruse valdades, täpsemalt Rae, Kiili ja Ülenurme vallas. Kõige suurem on eakate osatähtsus Piirissaare vallas, kus vähemalt 65-aastased moodustavad 38,5% elanikkonnast. Suure eakate osatähtsusega vallad jäävad keskustest kaugemale.

Riigis keskmisena ei ole soojaotuses erilisi anomaaliaid, aga piirkonniti on neid siiski selgelt näha, näiteks 20–34-aastaste vanuserühma puhul. 2011. aasta rahvaloenduse andmete alusel võib suurt osa Eestist pidada pruudipõua all kannatavaks. Paljudes omavalitsusüksustes on 20–34-aastaseid mehi tunduvalt rohkem kui sama vanasid naisi. Kui trend on ka edaspidi niisugune, ähvardab paljusid piirkondi olukord, kus tüüpiline perekond koosneb vanurist emast ja tema keskealisest pojast või siis üksikust mehest.

SEX AND AGE DISTRIBUTION OF THE POPULATION

While the population number is probably the most popular demographic indicator, then the sex and age distribution is definitely one of the most important ones. This is a fact that has also been highlighted by the Estonian demographer Prof. Kalev Katus.

After the restoration of independence, the change in the age distribution of Estonia has been characterised by ageing, which together with population decrease creates a situation that is rather difficult to adapt to.

According to the population projection, the population of Estonia is going to age and decrease in the next decades. This entails changes in the needs of the inhabitants and in the availability of services. What is most important is the fact that, in the next decades, the working-age population will be decreasing steadily.

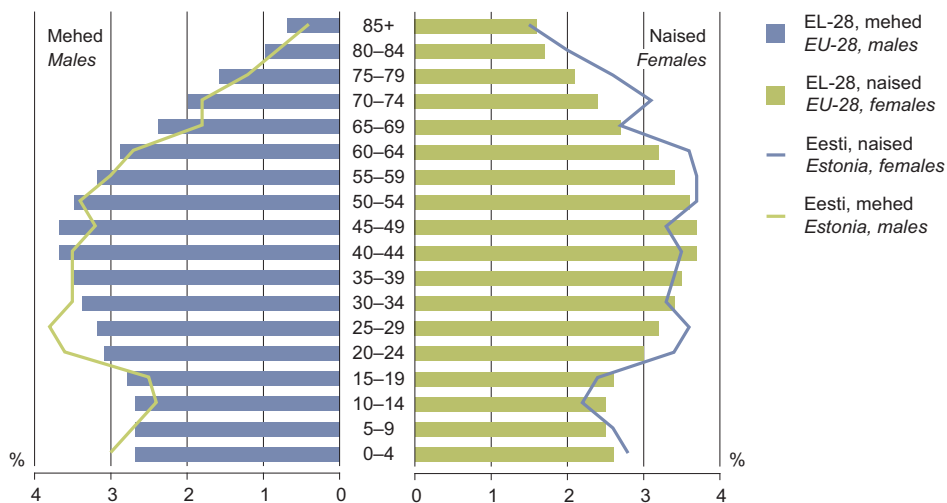
In 1950, the average age of the population of Estonia was 34.6 years, in 1989 – 35.9 years. In 2014, the mean age has risen to 41.6 years. According to the population projection, in 2040, the average age of the population of Estonia is 46.5 years, exceeding 50 years in most counties.

In 1950, the share of persons aged 65 and over in Estonia was 10%. In 1989, the share was 11.4%, and in 2014 – 18.4%. In 2014, the number of elderly people is the lowest, less than 10%, in the rural municipalities surrounding Tallinn and Tartu; more specifically in the rural municipalities of Rae, Kiili and Ülenurme. The share of the elderly is the highest in the rural municipality of Piirissaare where the share of persons aged 65 and over is 38.5% of the population. Rural municipalities with a high share of elderly people are located further away from the centres.

On average, there are no special anomalies in the sex structure of the country, but regionally they do clearly exist; in the age group of persons aged 20–34, for example. According to the data of the 2011 Population and Housing Census, a great share of Estonia is suffering from a lack of brides. In several local government units, there are significantly more 20–34-year-old men than women of the same age. If the trend continues to be the like this in the future as well, then many regions are threatened by a situation where a typical family consists of an elderly mother and her middle-aged son, or of a single man.

Eesti ja Euroopa Liidu rahvastikupüramiid, 1.01.2013

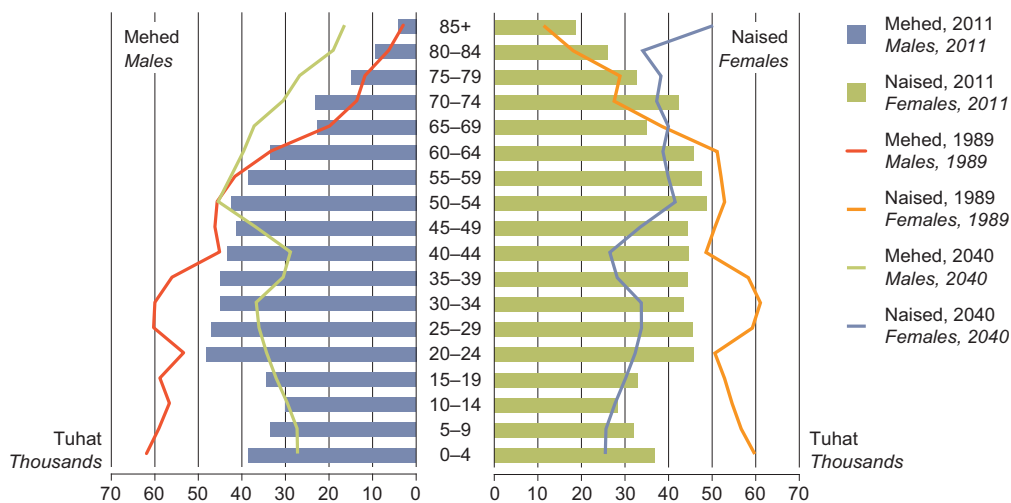
Population pyramid of Estonia and the European Union, 1.01.2013

Allikad: Statistikaamet, Eurostat
 Sources: Statistics Estonia, Eurostat

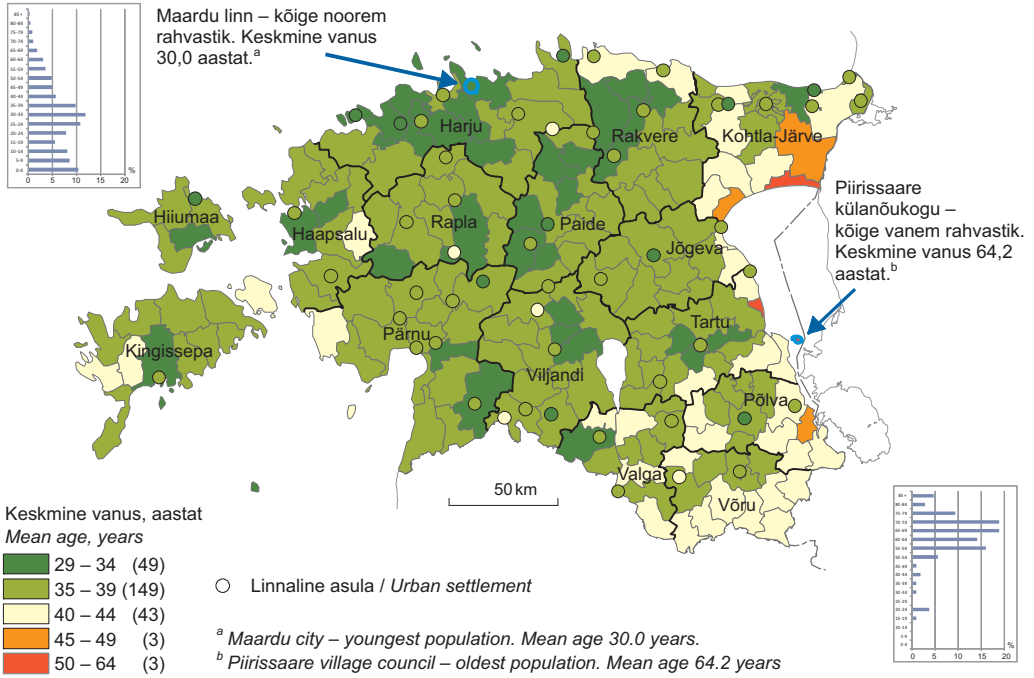
Eesti rahvastikupüramiid, 12.01.1989, 31.12.2011 ja prognoos 2040. aastaks

Population pyramid of Estonia, 12.01.1989, 31.12.2011 and projection for 2040

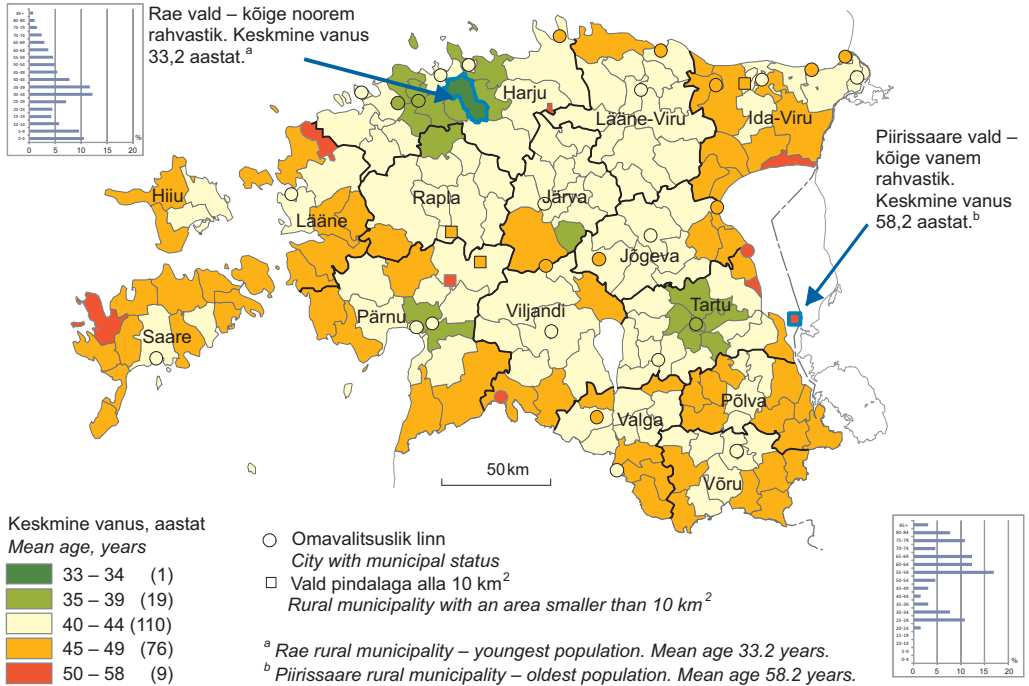
Rahvastiku keskmine vanus, 1989

Mean age of the population, 1989

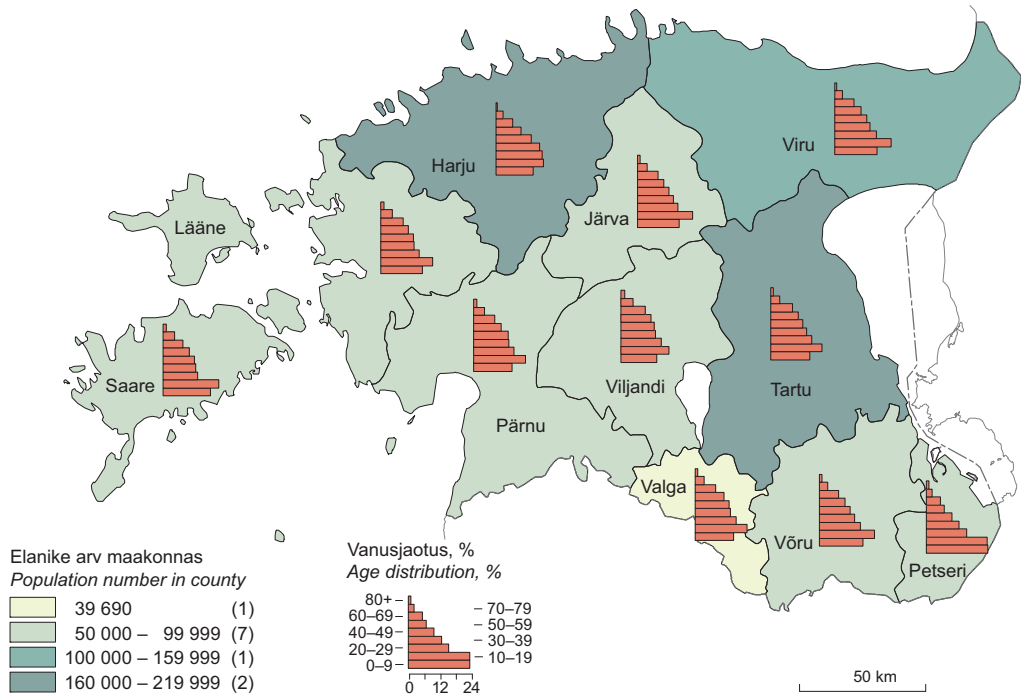
Rahvastiku keskmine vanus, 2014

Mean age of the population, 2014

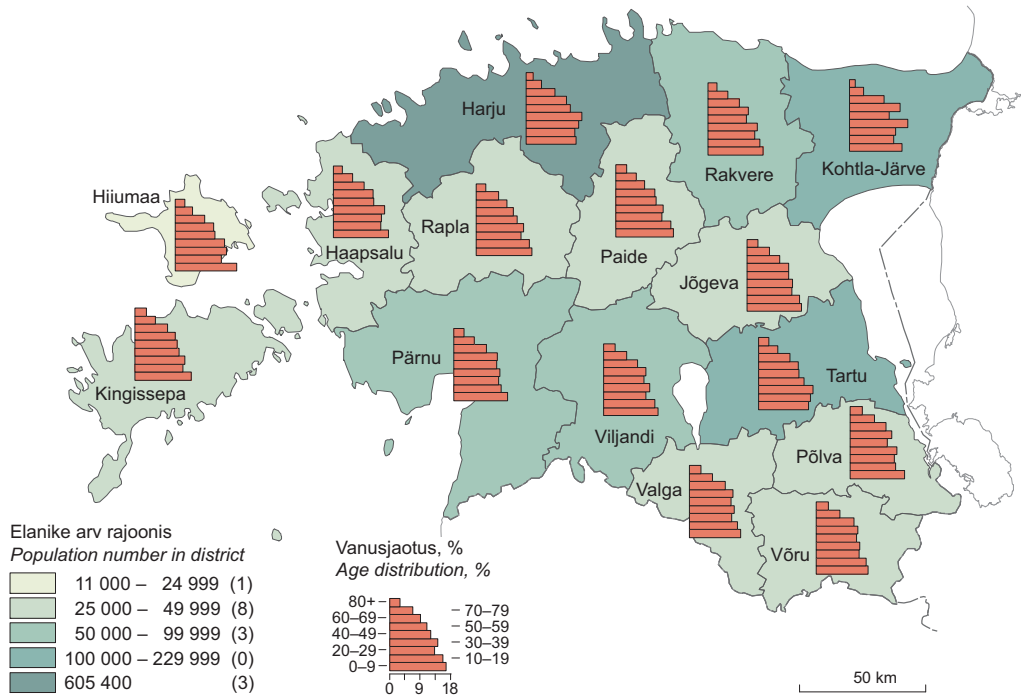
Rahvaarv ja rahvastiku vanusjaotus, 28.12.1922

Population number and age distribution, 28.12.1922

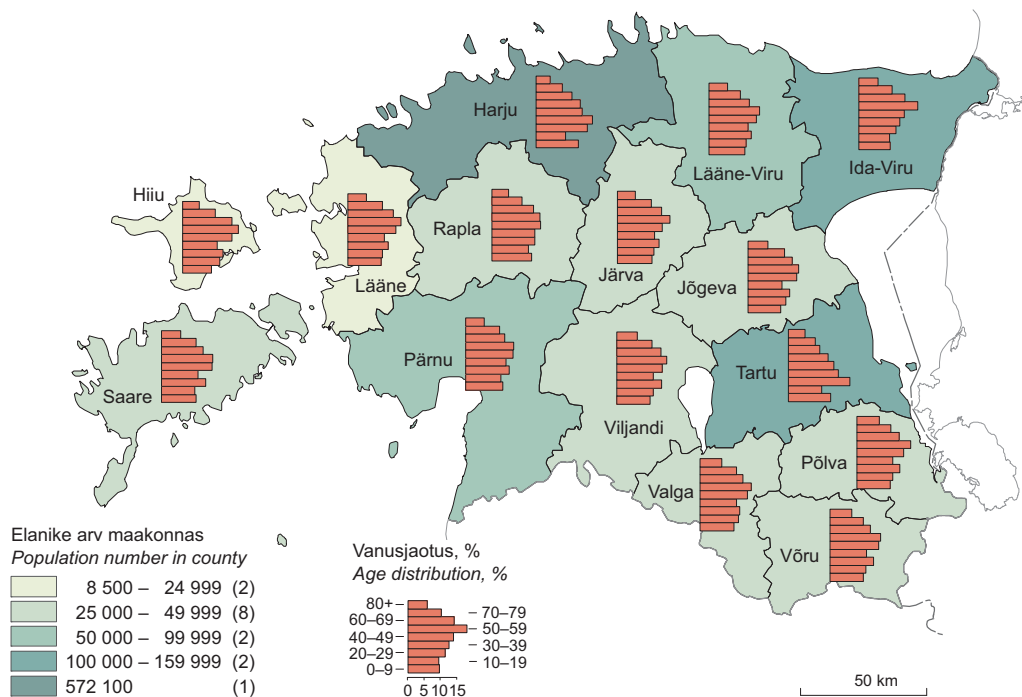

Rahvaarv ja rahvastiku vanusjaotus, 1.01.1989

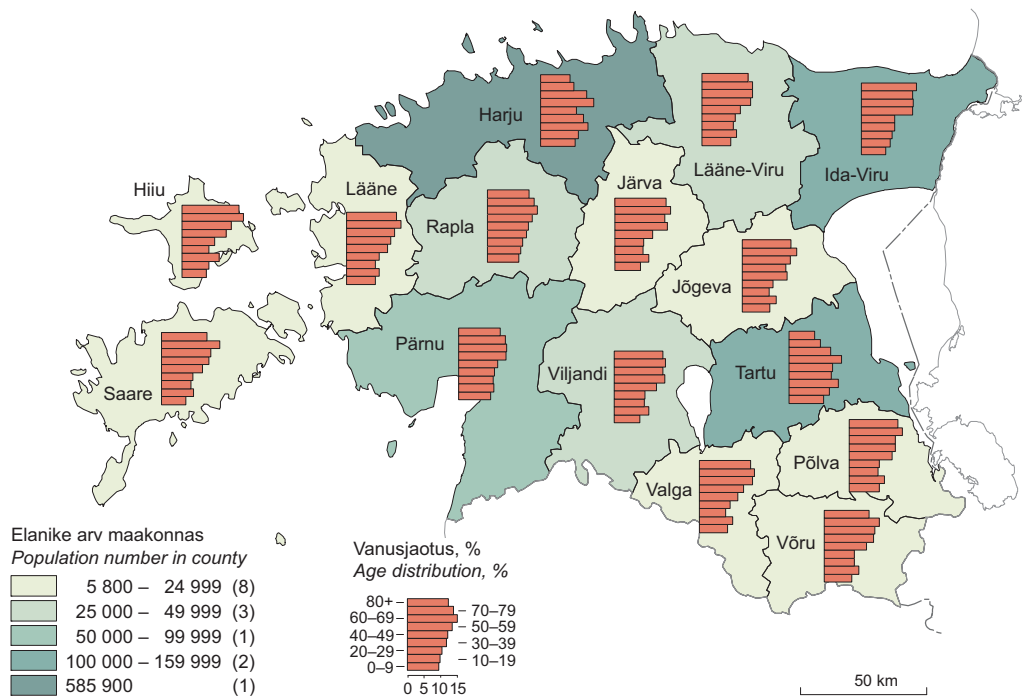
Population number and age distribution, 1.01.1989

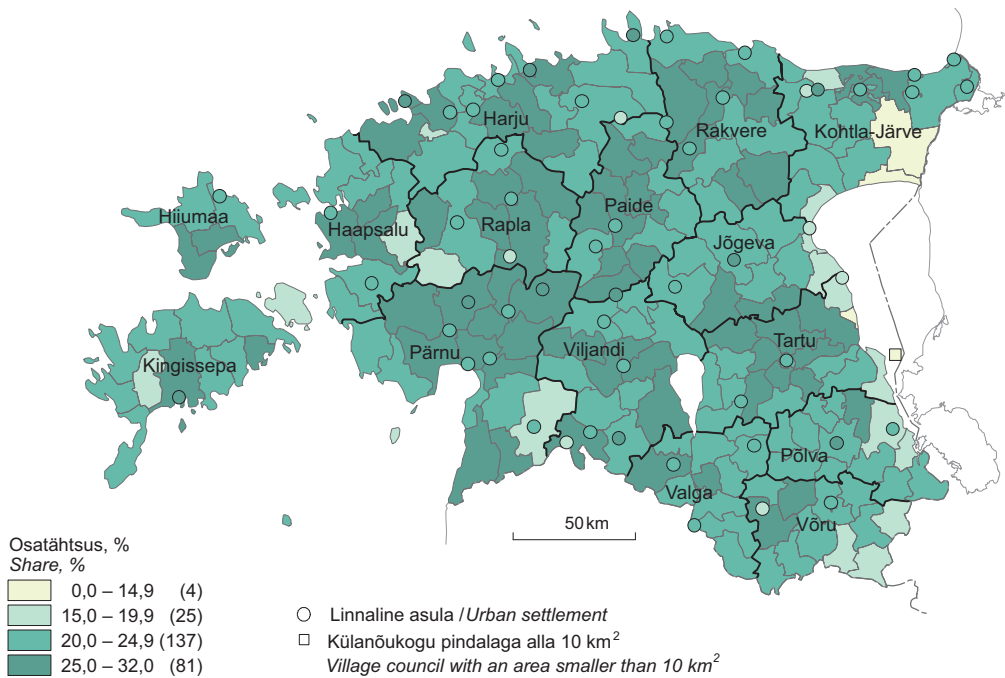
Rahvaarv ja rahvastiku vanusjaotus, 1.01.2014
Population number and age distribution, 1.01.2014

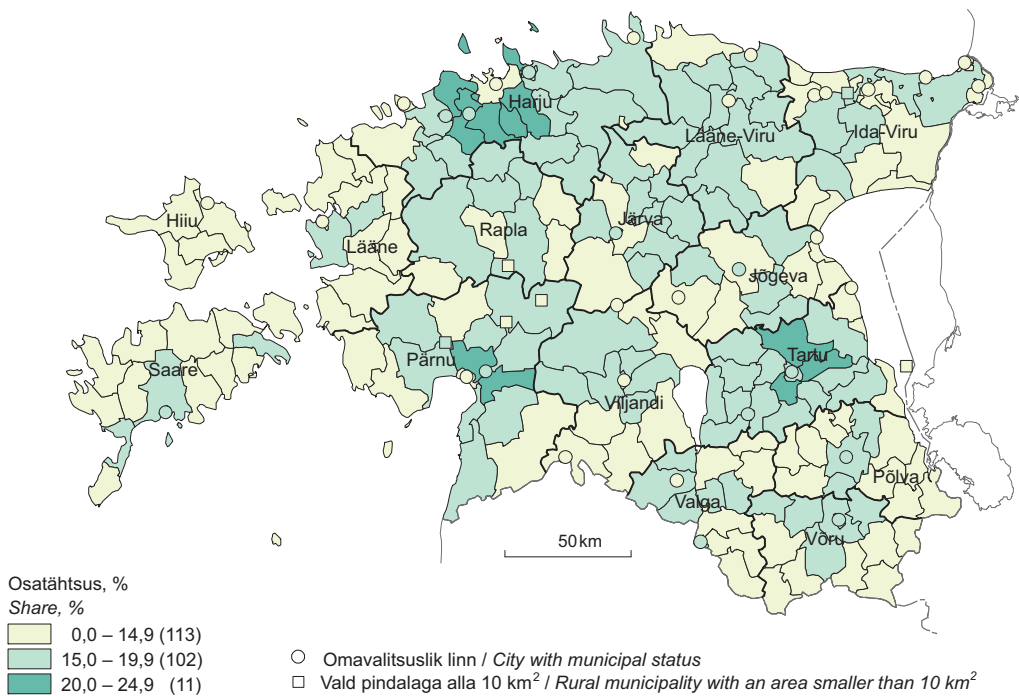
Proгноositav rahvaarv ja rahvastiku vanusjaotus, 2040
Projected population number and age distribution, 2040

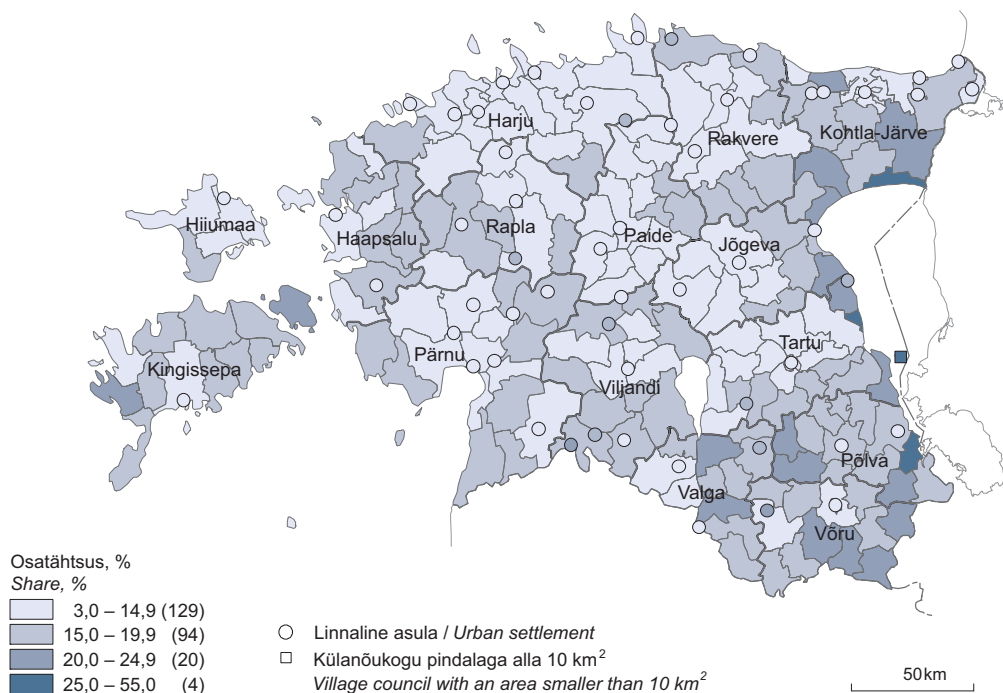
Kuni 14-aastaste osatähtsus rahvastikus, 31.12.1989
Share of persons aged 0–14 in the population, 31.12.1989

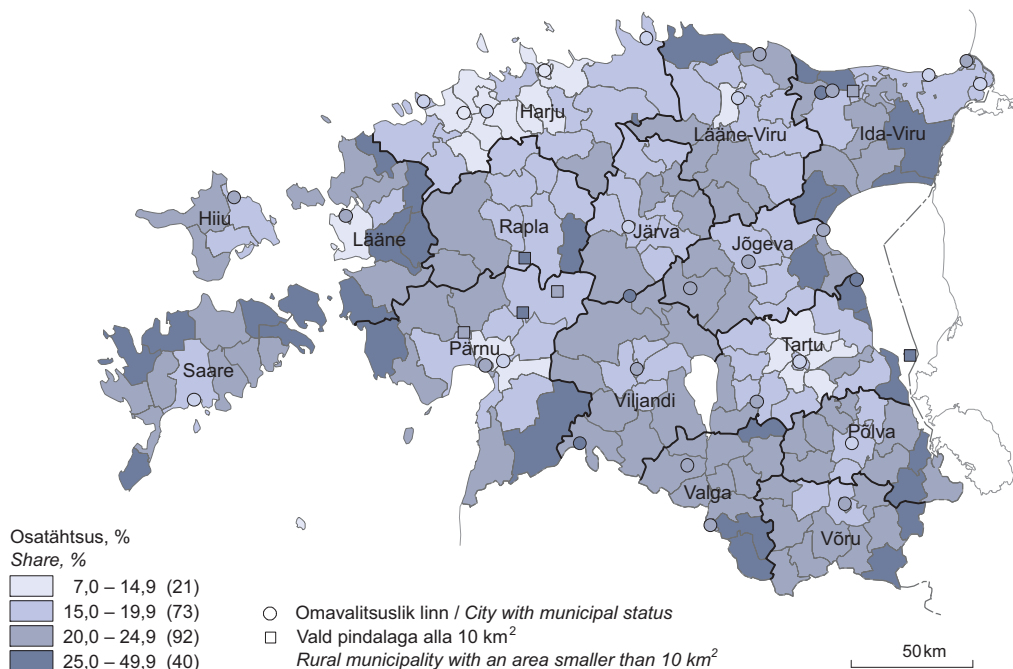
Kuni 14-aastaste osatähtsus rahvastikus, 31.12.2011
Share of persons aged 0–14 in the population, 31.12.2011

Vähemalt 65-aastaste osatähtsus rahvastikus, 31.12.1989
 Share of persons aged 65 and over in the population, 31.12.1989

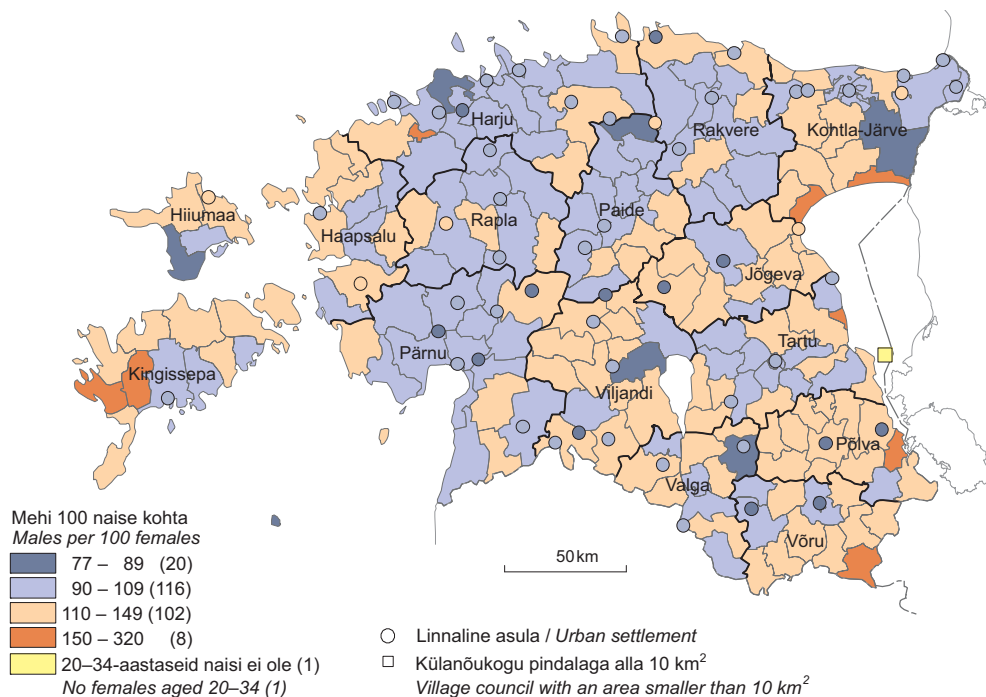

Vähemalt 65-aastaste osatähtsus rahvastikus, 31.12.2011
 Share of persons aged 65 and over in the population, 31.12.2011

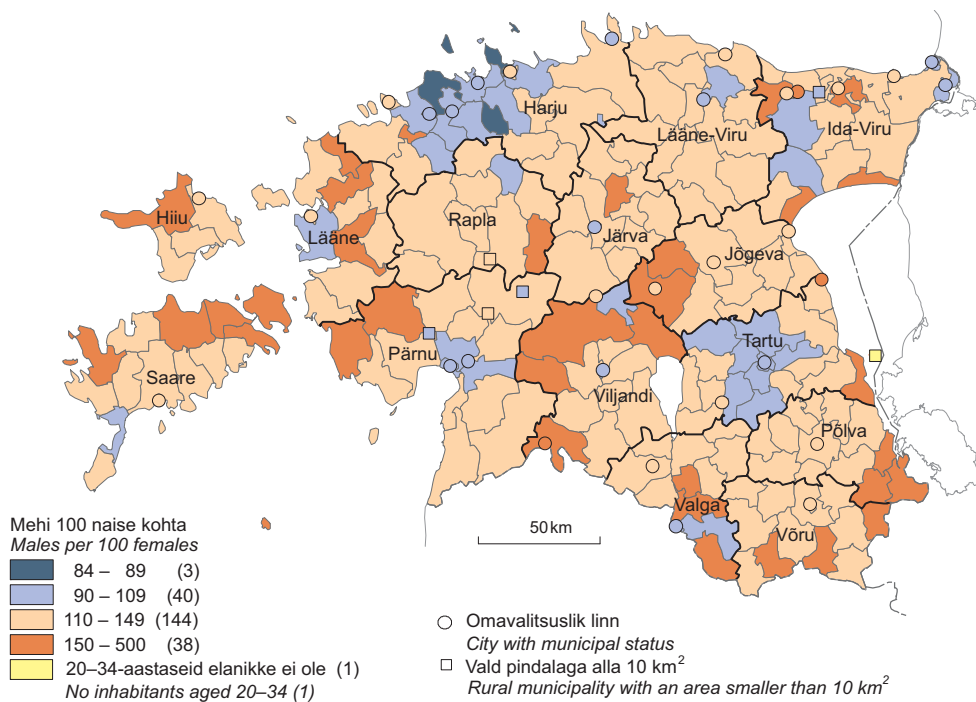
Mehi 100 naise kohta 20–34-aastaste seas, 12.01.1989

Males per 100 females among the population aged 20–34, 12.01.1989

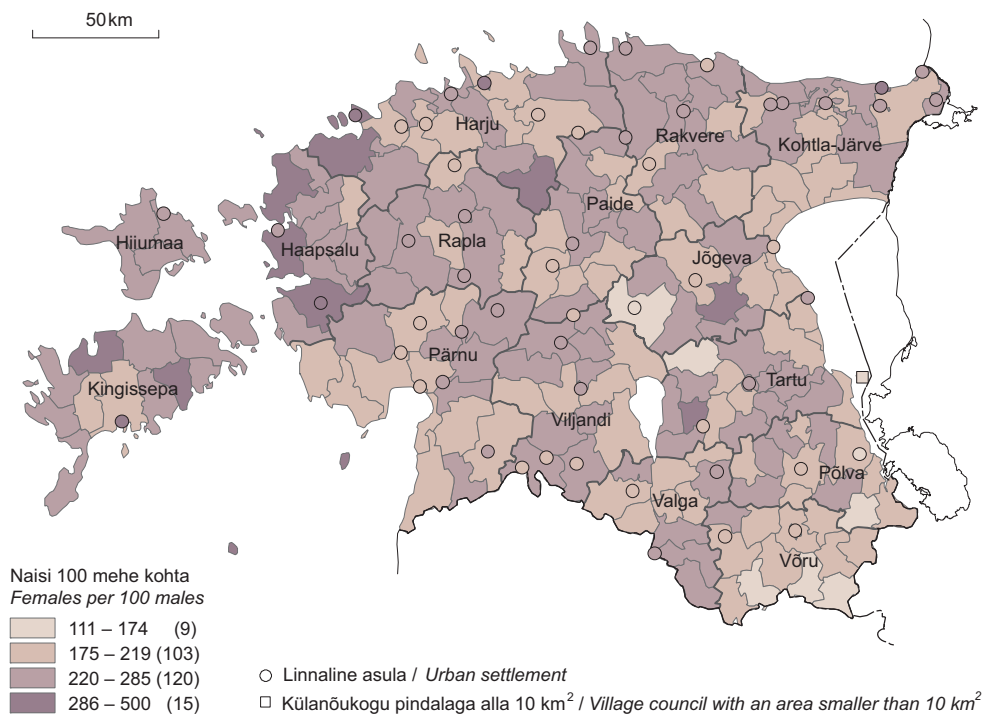
Mehi 100 naise kohta 20–34-aastaste seas, 31.12.2011

Males per 100 females among the population aged 20–34, 31.12.2011

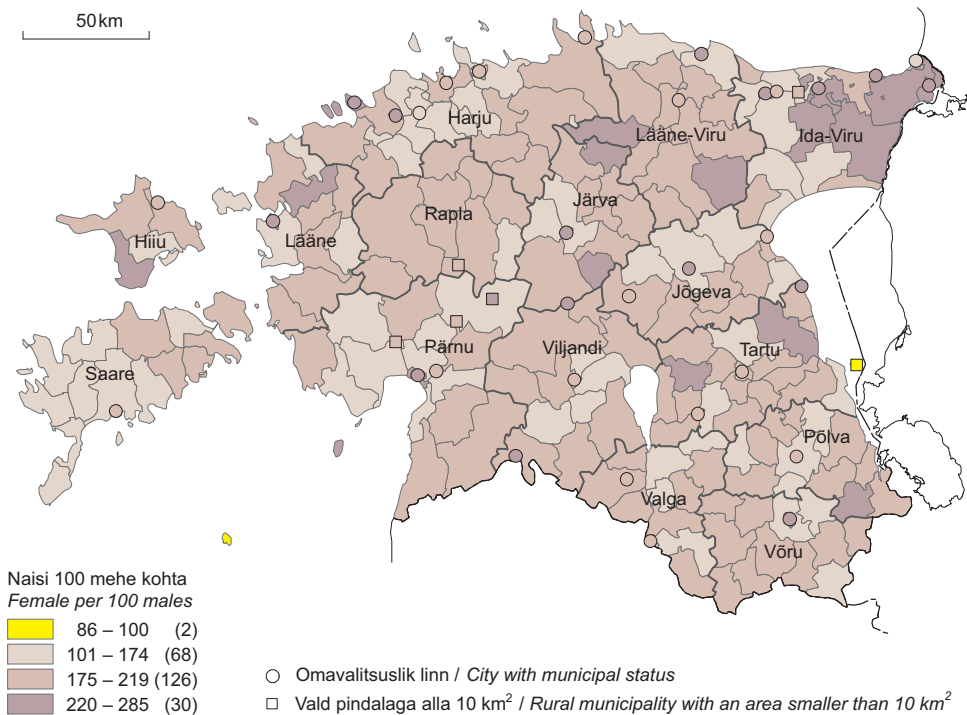
Naisi 100 mehe kohta vähemalt 65-aastaste seas, 12.01.1989

Females per 100 males among the population aged 65 and over, 12.01.1989

Naisi 100 mehe kohta vähemalt 65-aastaste seas, 31.12.2011

Females per 100 males among the population aged 65 and over, 31.12.2011

SÜNNID, SURMAD, LOOMULIK IIVE

Ainus võimalus, et elu jätkuks, on sündimine. Kui mõnes piirkonnas sündide arv väheneb, siis positiivse rände kaudu on võimalik seal elu alal hoida, aga sisult on ränne ressurside ümberjagamine. Kui ressursi ei lisandu ja olemasolev kahaneb, siis varem või hiljem see ammendub. Sünnitamine on rahvastikuarengu kõige olulisem protsess.

Piirkondade potentsiaali hindamiseks on välja mõeldud mitmeid indekseid. Ka Statistikaamet on arvutanud omavalitsusüksuste elujõulisuse indeksit, kuid lihtsustatult võib öelda: mida vähem sünnib piirkonnas lapsi, seda väiksema elujõuga piirkond on.

Kas on mingi piir, millest alates võib piirkonna lugeda elujõuetuks? Kui kümne aasta jooksul pole vallas sündinud ühtegi last, siis on keeruline valda elujõuliseks pidada. Kui sünnib üks laps? kaks last? – ametlikku piiri pole. Võib-olla võiks elujõulisust hinnata selle järgi, kas piirkonnas sünnib klassitais lapsi või mitte? Aga sel juhul jääb küsimus, kui suure hulga inimeste või territooriumi kohta klassitait arvestada?

Muidugi ei piisa ainult sündimisest. Tuleb ka ellu jääda! Majandusfilosoof Nassim Nicholas Talebilt pärineb mõte: selleks, et olla 70-aastaselt rikas, peaks kõigepealt olema veendunud, et ollakse 70-aastaselt elus!

Eesti sünnistatistikas on keeruline positiivset näha, sest sündide arvu kahanemine on olnud pikaajaline trend. Suremusest kõneldes on positiivset leida kindlasti lihtsam. Näiteks imikusuremus väheneb ja ka liiklusõnnetustes hukkub inimesi varasemast vähem.

Keskmise eluea pikenemine on samuti positiivne trend. Imelikul kombel kaasneb sellega kurtmine, et vanemaaliste arv kasvab. Aga küllap on põhjus selles, et rahvastikuarengu protsessidest ongi keeruline aru saada.

Sündide arvu kahanemine on mitme käitumismustri muutumise tulemus. Näiteks ei kehti Eestis ammu nõukogudeaegne ütlus „kaskkümmend kaks – viimane taks!“ ehk selles vanuses pidanuks neiu olema juba pere loonud. Statistika näitab, et ema keskmine vanus lapse sünnimomendil on oluliselt kasvanud. Emeriitprofessor Ene-Margit Tiit on selle kohta öelnud: „Keskmise sünnitamisvanuse tõus 25-lt 30-le eluaastale (kui see muutus on pikaajaline, st kestab terve inim põlve) vähendab kokkuvõttes rahvastiku arvukust kuuendiku võrra.“

BIRTHS, DEATHS, NATURAL INCREASE

Births are the only guarantee for life to continue. If the number of births decreases in some areas, then sustaining life there is possible through positive net migration, but migration is essentially the redistribution of resources. If no resources are added and the existing ones are diminishing, then sooner or later the resources are depleted. Giving birth is the most important demographic process.

Several indices have been developed for assessing regional potential. Statistics Estonia has also calculated the sustainability index of local government units, but – to put it simply – it can be said that the smaller the number of children born in a region, the less sustainable the region.

Is there a margin that helps to define which regions are unsustainable? If no children have been born in a rural municipality in ten years, then it is difficult to consider this rural municipality a sustainable one. What if one child is born? Or two? There is no official margin. Perhaps sustainability should be assessed based on whether enough children are born in a region to fill a classroom? In this case, however, a question remains: how big is the population or area that should “yield” a classroom full of children?

Births are, of course, not enough. People need to survive as well! Nassim Nicholas Taleb, a philosopher of economics, has said: in order to be rich at 70 years of age, you need to be sure that you are alive at 70 years of age!

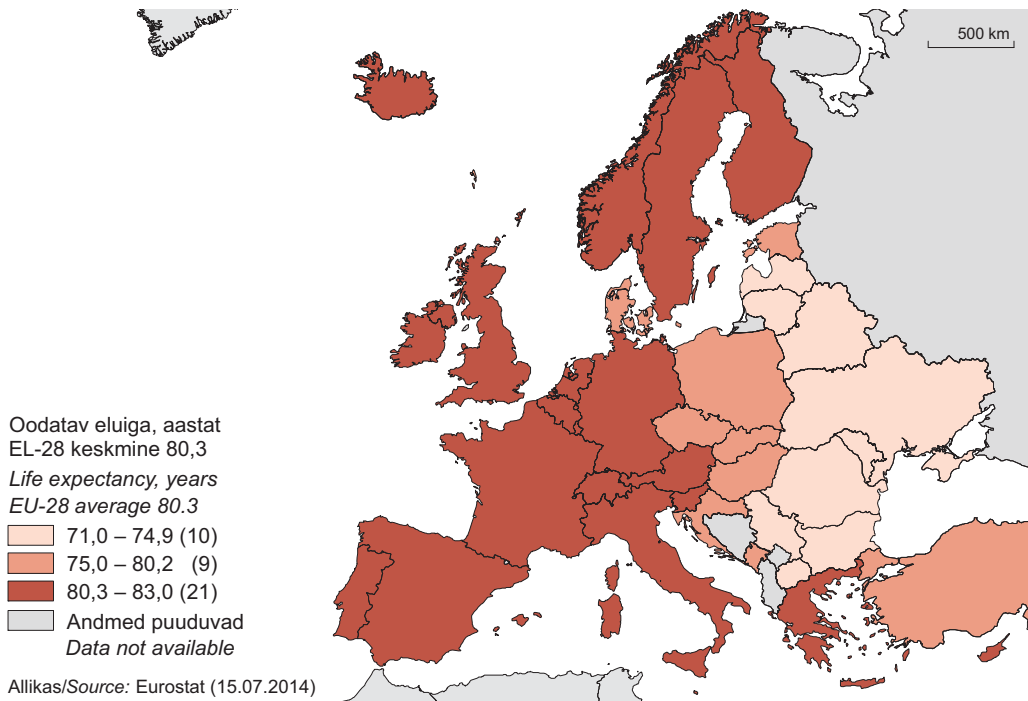
It is difficult to see anything positive in the births statistics of Estonia because the birth rate has been on a downtrend for a long time. It is definitely easier to find positive aspects when speaking about the death rate. For example, the infant mortality rate is decreasing and the number of people dying in traffic accidents is smaller than it used to be.

The rising of the average life expectancy is also a positive trend. Strangely enough, it is accompanied by complaints that the number of elderly people is rising. Perhaps the reason lies in the fact that demographic processes are, indeed, difficult to understand.

A decrease in the number of births is the result of changes in several behaviour patterns. For example, the Soviet-era belief that if a woman had failed to start a family by the time she was 22, she had missed her chance, has not been valid for a long time. Statistics show that the average age of mothers at first childbirth has risen significantly. Professor emerita, Ene-Margit Tiit has commented on it as follows: "The rise of the average age at first childbirth from 25 to 30 years of age (if it is a long-term change, i.e. lasts an entire generation) will eventually decrease the population number by one-sixth."

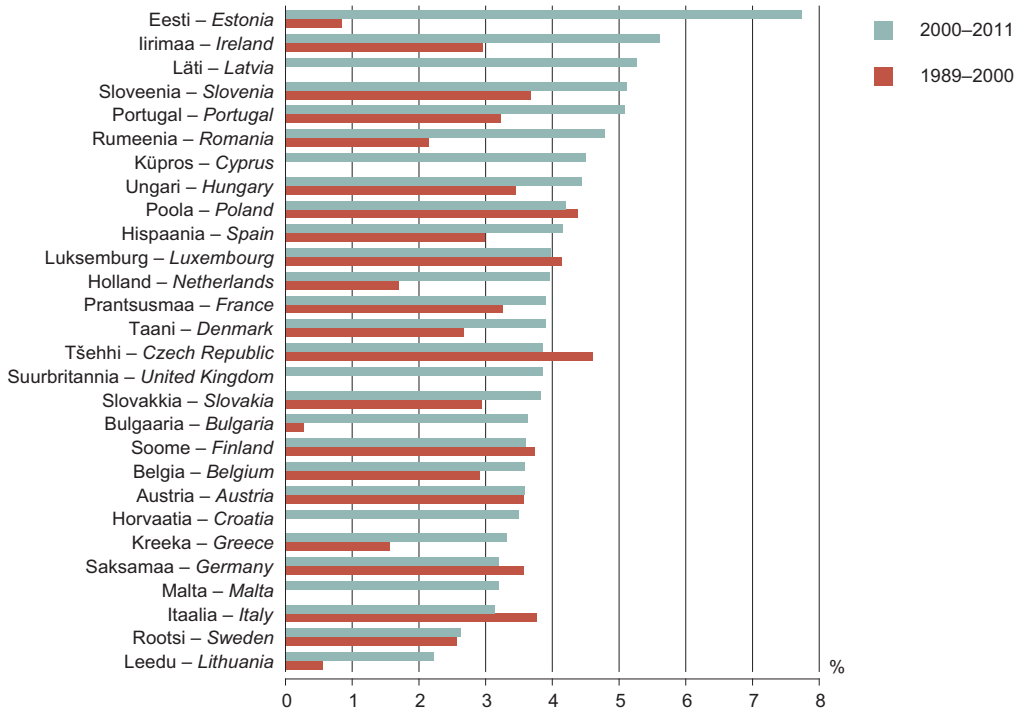
Oodatav eluiga sünnimomendil Euroopas, 2012

Life expectancy at birth in Europe, 2012

Sünnimomendil oodatava eluea pikkuse muutus Euroopa Liidu riikides, 1989^a–2000, 2000^b–2011

Change in life expectancy at birth in the European Union countries, 1989^a–2000, 2000^b–2011

^a Poola kohta 1990. aasta andmed; Läti, Küprose, Suurbritannia, Horvaatia ja Malta kohta 1989.–2000. aasta andmed puuduvad.

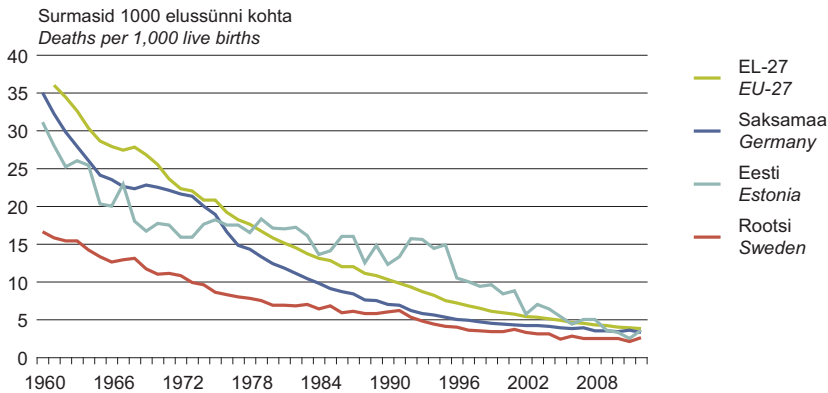
^b Horvaatia kohta 2001., Läti kohta 2002. aasta andmed.

^a 1990 data for Poland; 1989–2000 data for Latvia, Cyprus, the United Kingdom, Croatia and Malta not available.

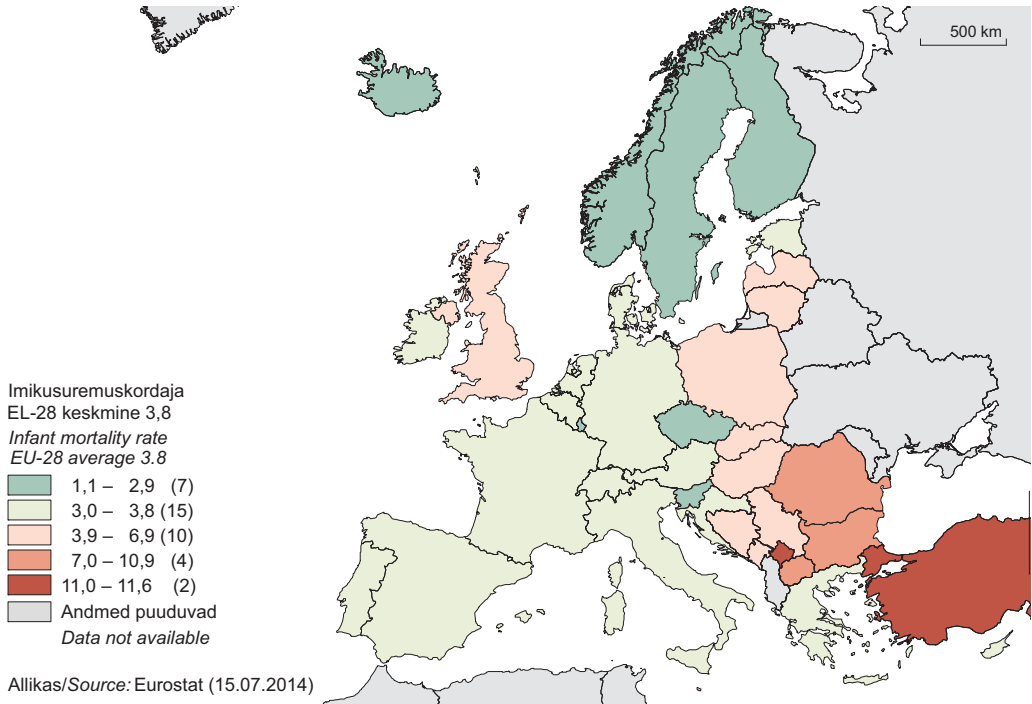
^b 2001 data for Croatia, 2002 data for Latvia.

Imikusuremus mõnedes Euroopa Liidu riikides, 1960–2012

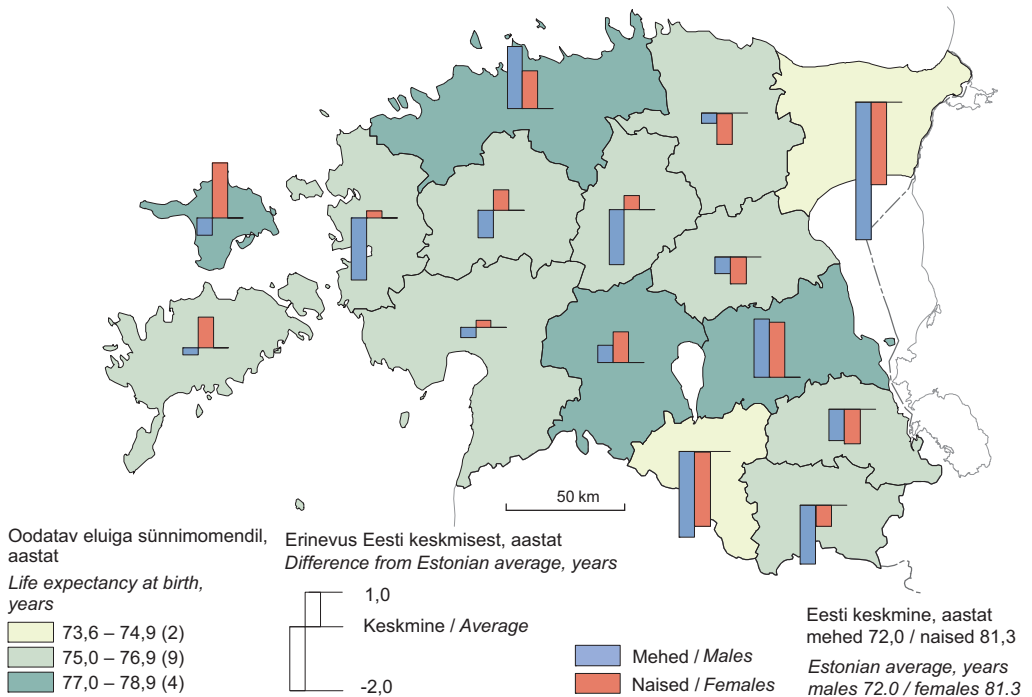
Infant mortality rate in some European Union countries, 1960–2012

Imikusuremus Euroopas, 2012
Infant mortality rate in Europe, 2012

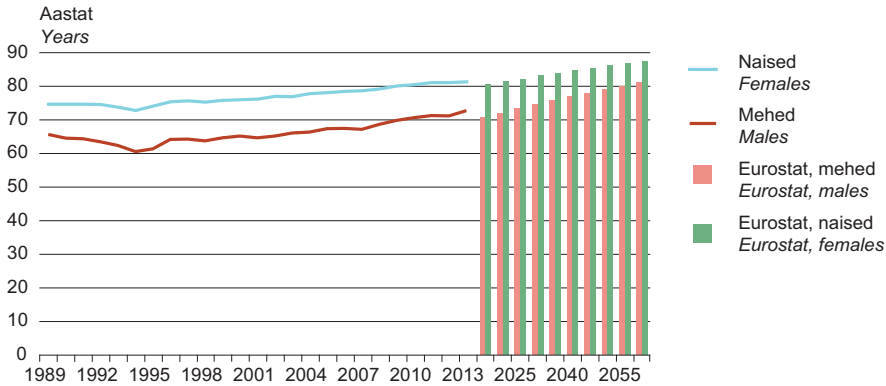

Oodatav eluiga sünnimomendil, 2012/2013
Life expectancy at birth, 2012/2013

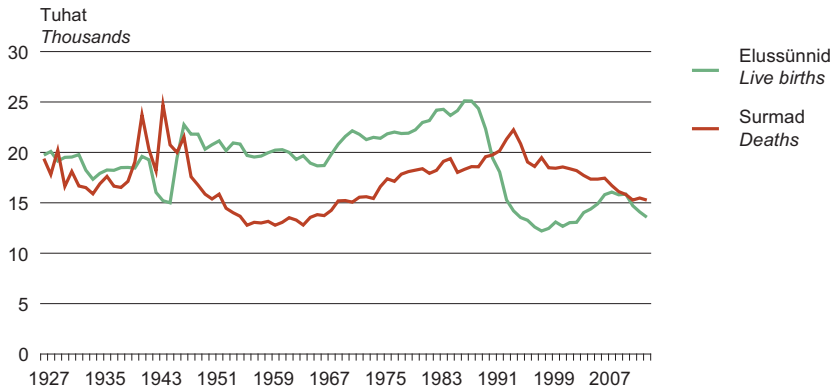
Oodatav eluiga Eestis sünnimomendil, 1989–2013 ja Eurostati prognoos aastani 2060

Life expectancy at birth in Estonia, 1989–2013 and Eurostat projection until 2060

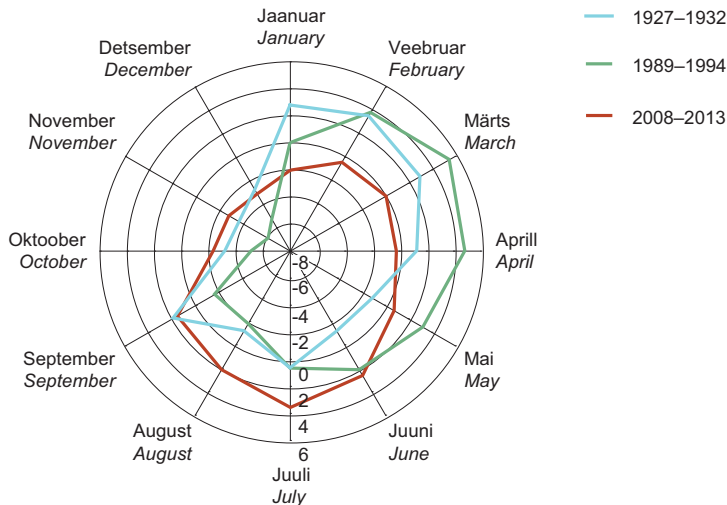
Elussünnid ja surmad Eestis, 1927–2013

Live births and deaths in Estonia, 1927–2013

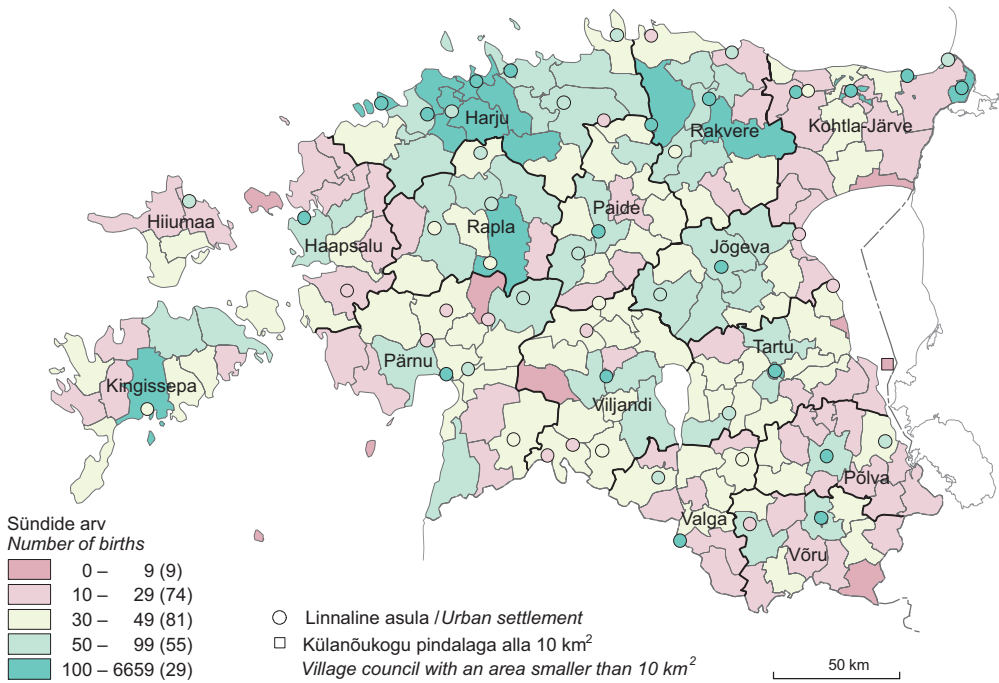
Kuukeskmise päevase sündide arvu erinevus aastakeskmisest sündide arvust päevas, 1927–1932, 1989–1994, 2008–2013

Difference between the monthly average number of births per day and the annual average number of births per day, 1927–1932, 1989–1994, 2008–2013

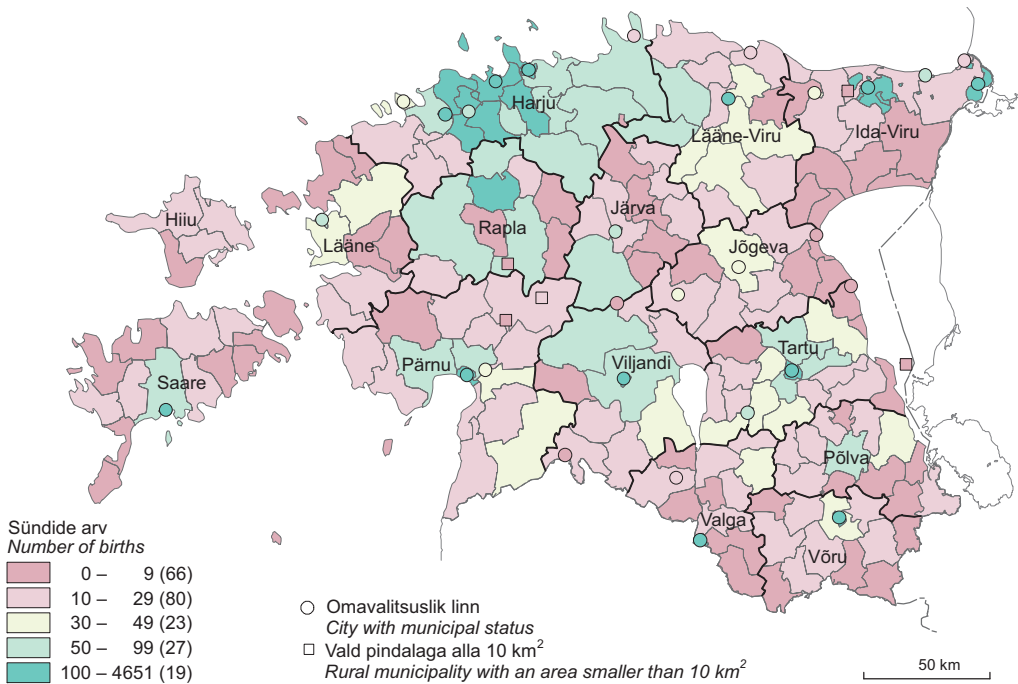
Sünnid, 1989

Births, 1989

Sünnid, 2013

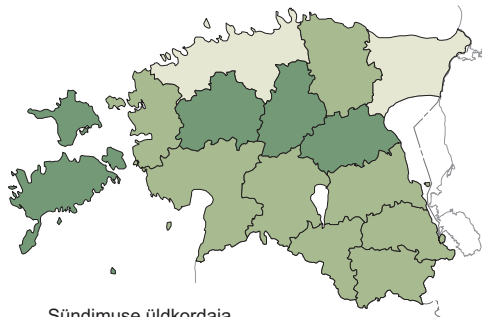
Births, 2013

Sündimuse üldkordaja, 1989, 2013

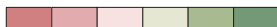
Crude birth rate, 1989, 2013

1989

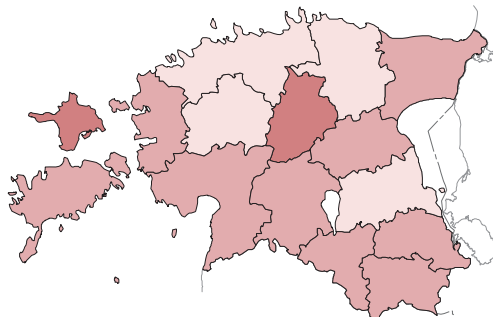

Sündimuse üldkordaja
Crude birth rate

5,0 7,5 10,0 12,5 15,0 17,5 19,9

2013

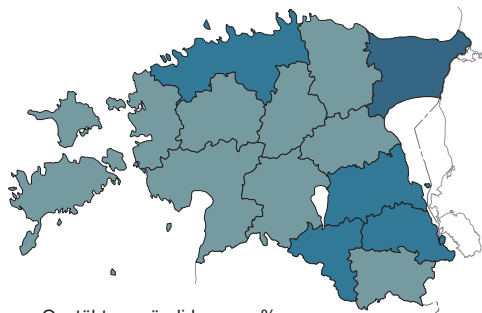

50 km

Abielust sündid, 1989, 2013

Marital births, 1989, 2013

1989

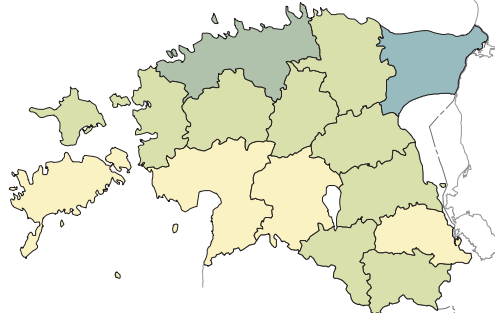

Osatähtsus sündide seas, %
Share of all births, %

20 30 40 50 60 70 80 90

2013

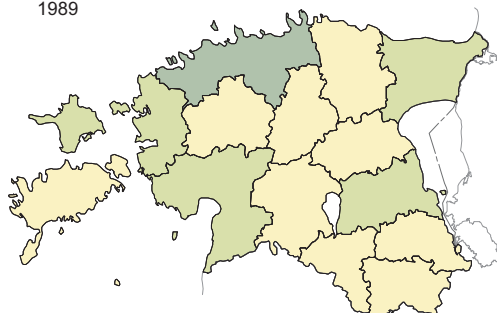

50 km

Emavanas esmasünnitamisel, 1989, 2013

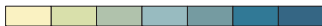
Mean age of mother at first childbirth, 1989, 2013

1989

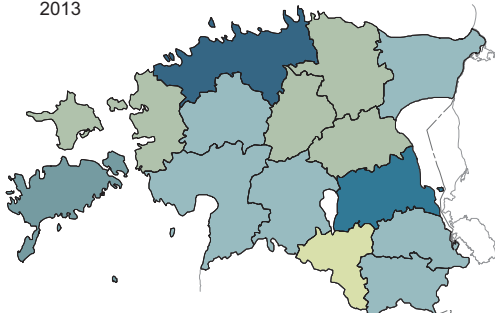

Esmasünnitanu keskmine vanus, aastat
Mean age of mother at first childbirth, years

21 22 23 24 25 26 27 28

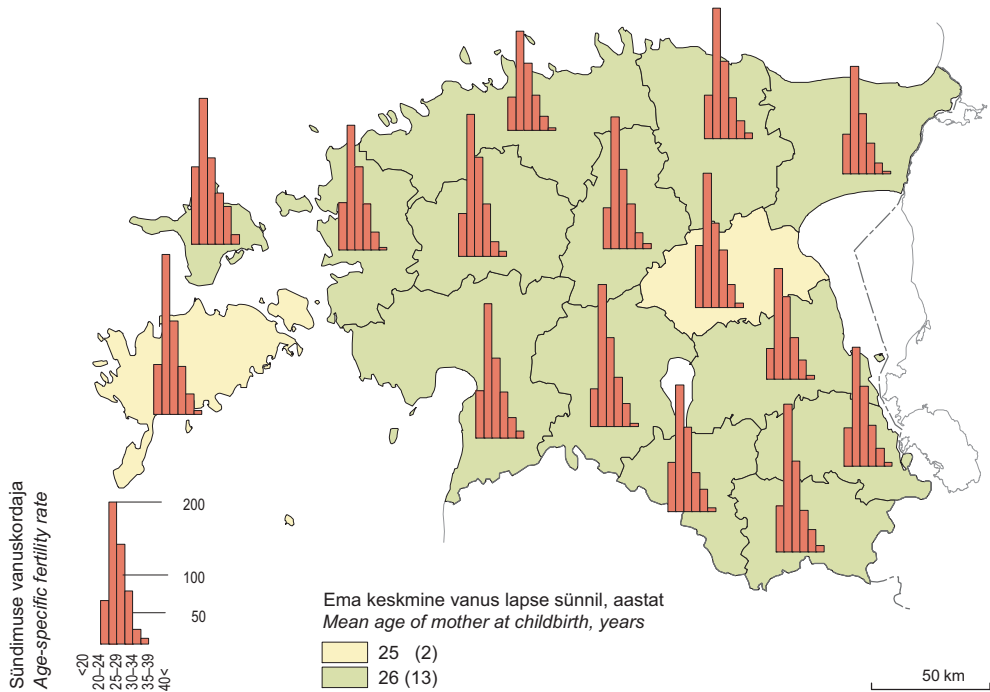

2013

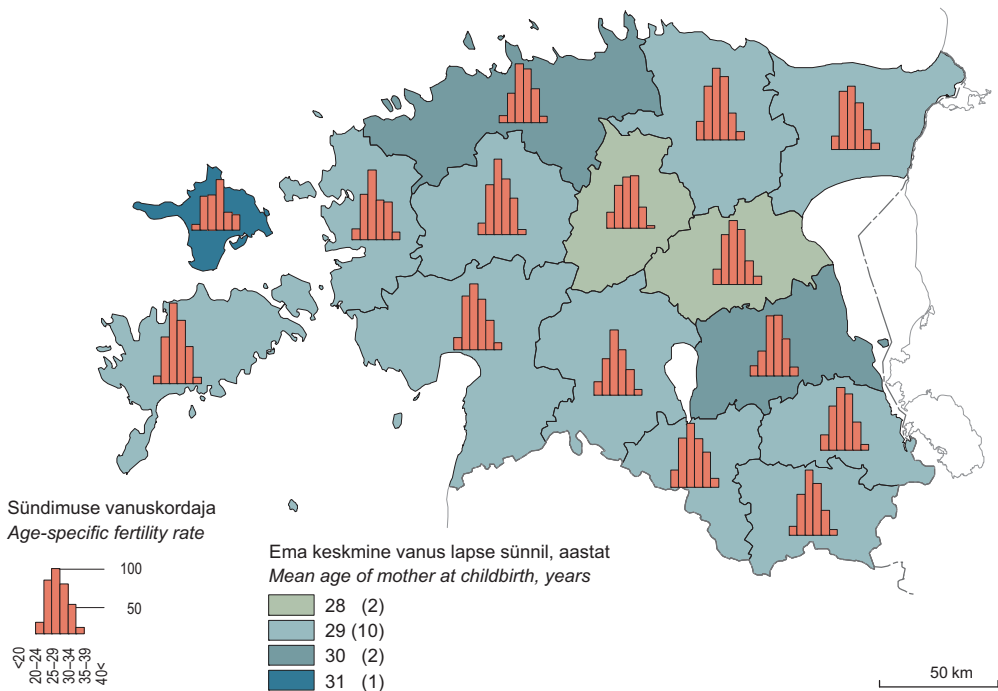

50 km

Sündimuse vanuskordaja ja ema keskmine vanus lapse sünnil, 1990
Age-specific fertility rate and mean age of mother at childbirth, 1990

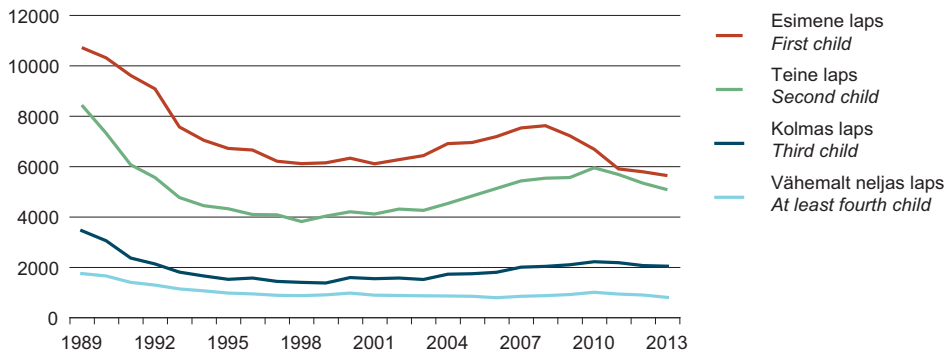

Sündimuse vanuskordaja ja ema keskmine vanus lapse sünnil, 2013
Age-specific fertility rate and mean age of mother at childbirth, 2013

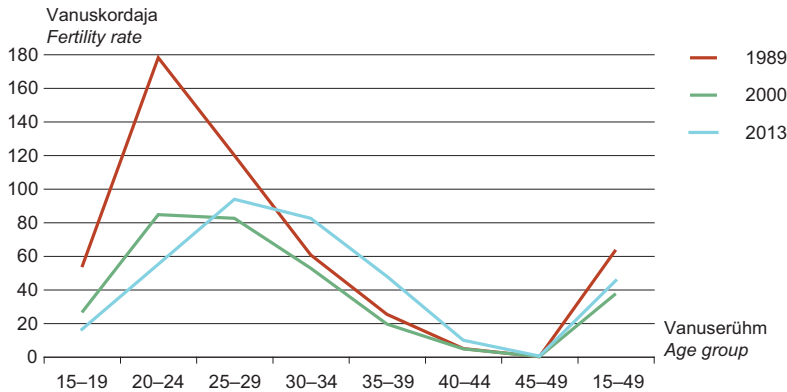
Sünnid sünnijärjekorra järgi, 1989–2013

Births by birth order, 1989–2013

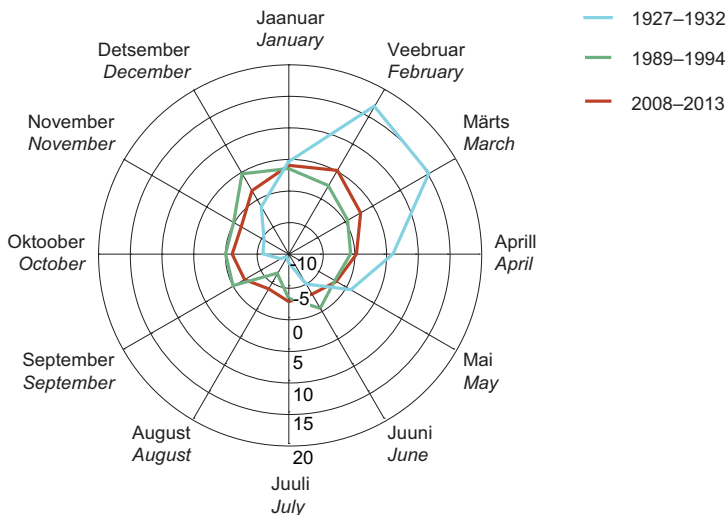
Sündimuse vanuskordaja, 1989, 2000, 2013

Age-specific fertility rate, 1989, 2000, 2013

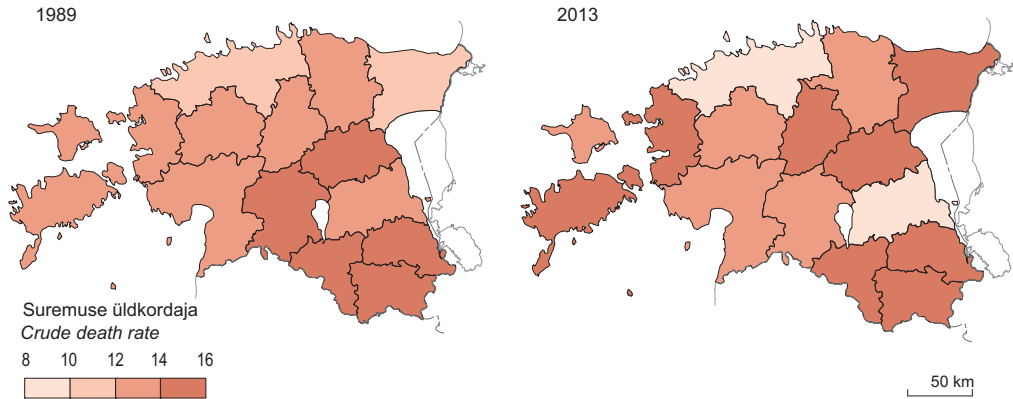
Kuukeskmise päevase surmade arvu erinevus aastakeskmisest surmade arvust päevas, 1927–1932, 1989–1994, 2008–2013

Difference between the monthly average number of deaths per day and the annual average number of deaths per day, 1927–1932, 1989–1994, 2008–2013

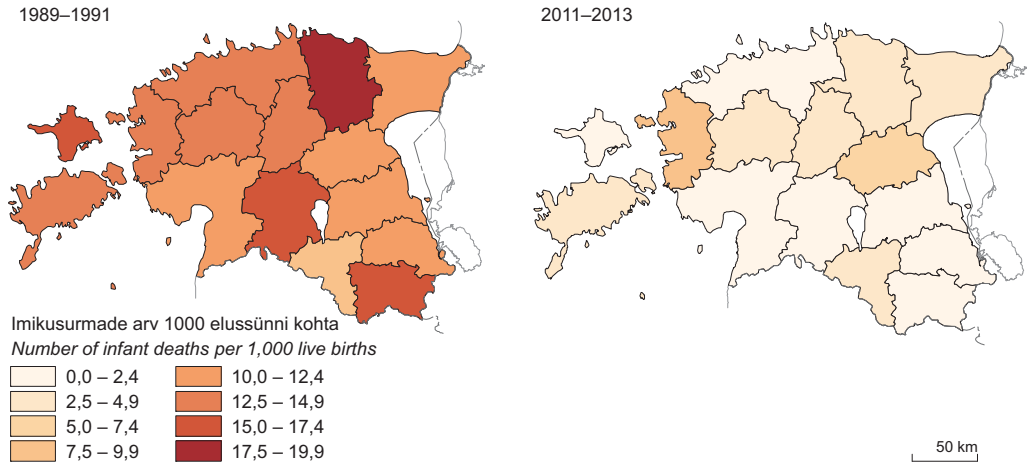
Suremuse üldkordaja, 1989, 2013

Crude death rate, 1989, 2013

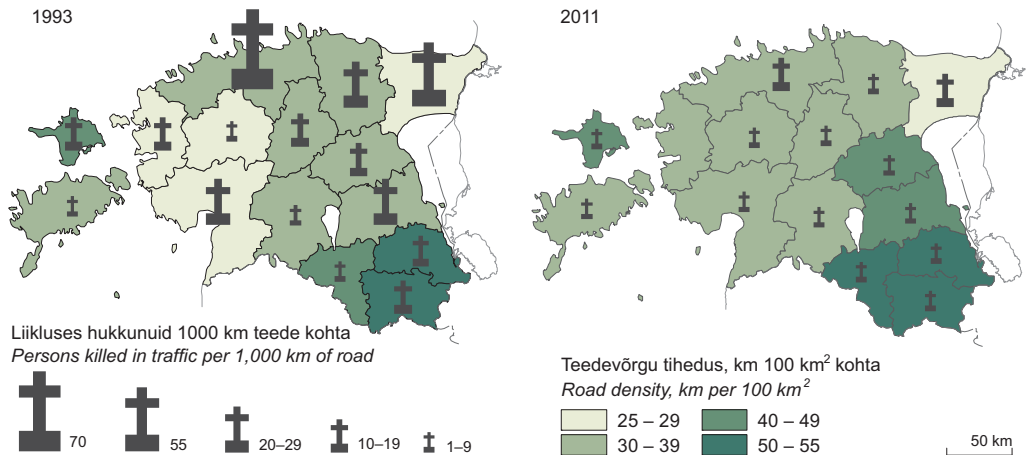
Imikusuremus, 1989–1991, 2011–2013

Infant mortality rate, 1989–1991, 2011–2013

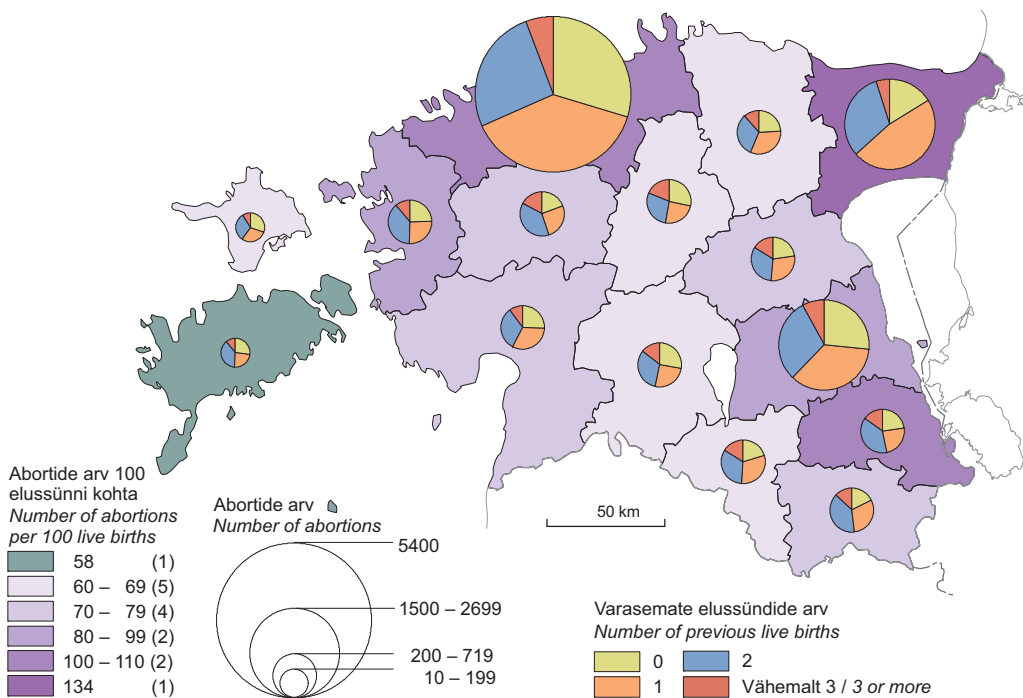
Teedevõrgu tihedus ja liikluses hukkunud, 1993, 2011

Road density and persons killed in traffic, 1993, 2011

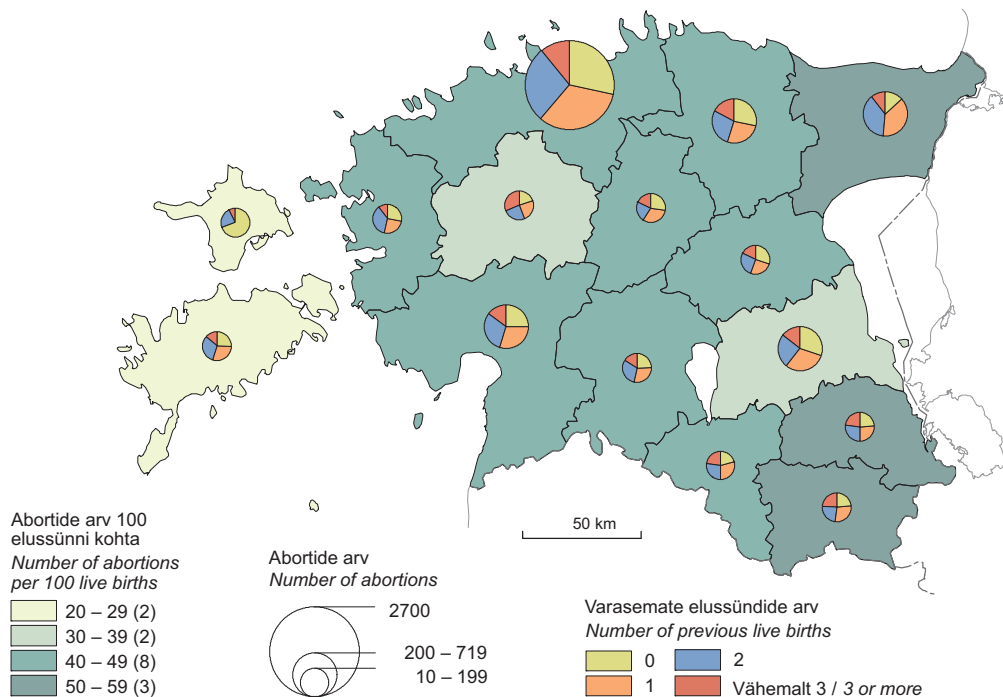
Legaalselt indutseeritud abordid, 2000

Legally induced abortions, 2000

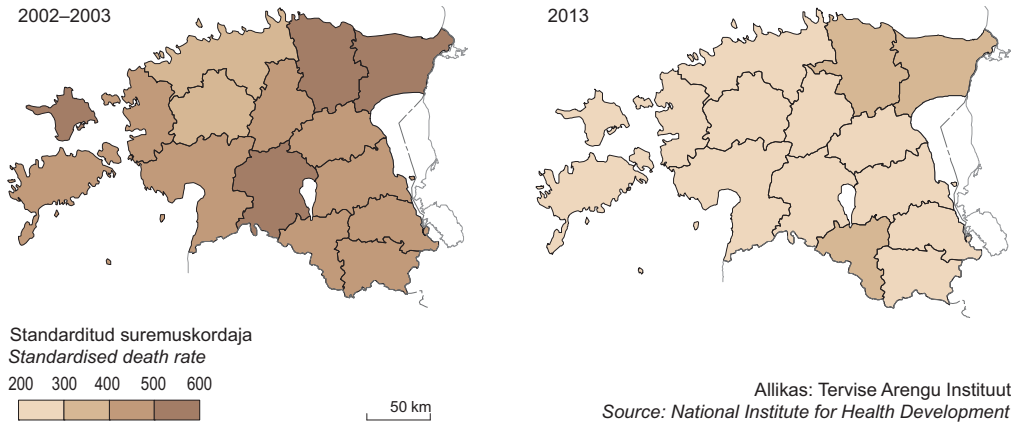
Legaalselt indutseeritud abordid, 2013

Legally induced abortions, 2013

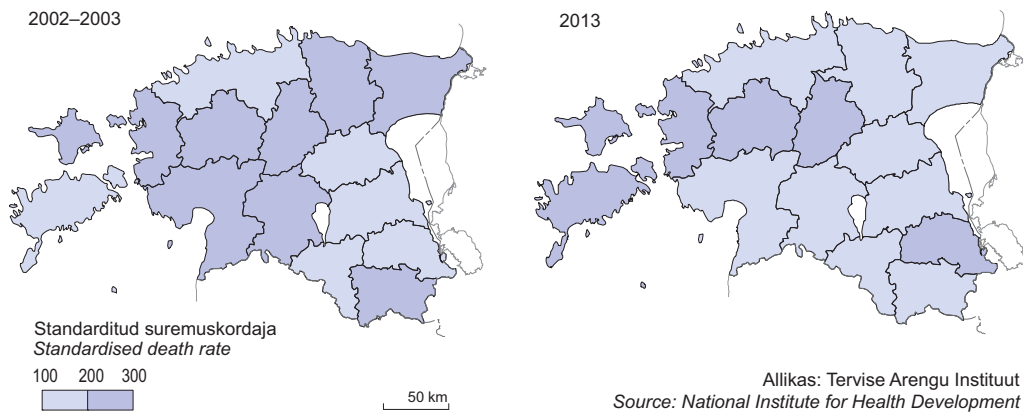
Vereringeelundite haigustest põhjustatud surmad, 2002–2003, 2013

Deaths caused by diseases of the circulatory system, 2002–2003, 2013

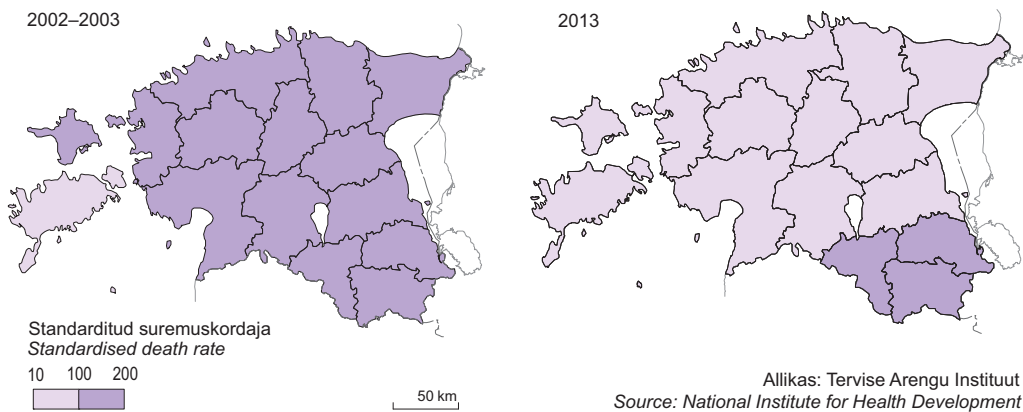
Pahaloomulistest kasvajatest põhjustatud surmad, 2002–2003, 2013

Deaths caused by malignant neoplasms, 2002–2003, 2013

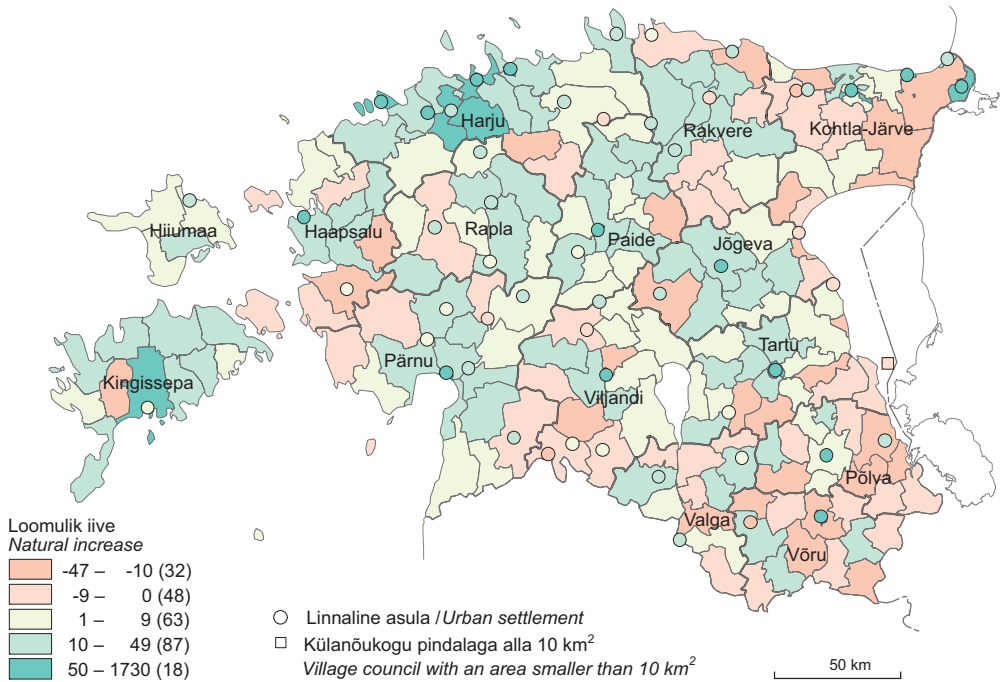
Õnnetusjuhtumitest, mürgistustest ja traumadest põhjustatud surmad, 2002–2003, 2013

Deaths caused by injuries, poisonings and traumas, 2002–2003, 2013

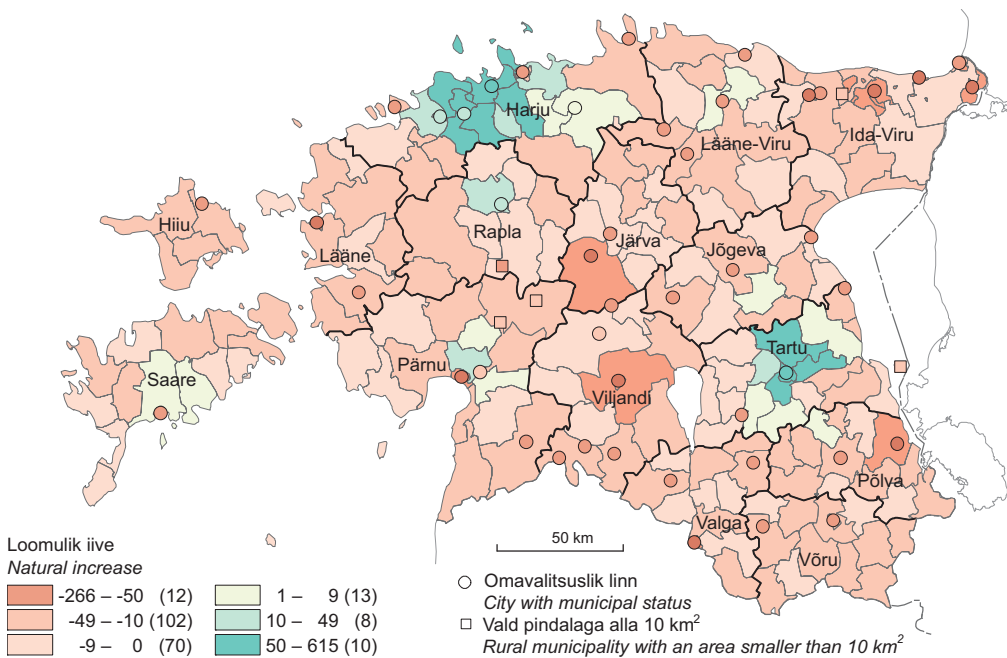
Loomulik iive, 1989

Natural increase, 1989

Loomulik iive, 2013

Natural increase, 2013

RÄNNE JA PAIKSUS. TÖÖRÄNNE

Ränne on püsiv elukohavahetus ning paiksust võib vaadata kui rände puudumist. Mõlemad on vaadeldavad ühel skaalal. Elukohta vahetatakse mitmel põhjusel. Sageli asutakse elama töökohale lähemale. Kui inimene elab ühes ja töötab teises kohas, siis on tegemist pendelrände ühe alaliigi ehk tööränkedega. Kui inimesel on mõnus elukoht ja teda rahuldav töö, siis on tal rändeks vähem põhjust. Kui töökoht on elukohast kaugel – inimene osaleb tööränkdes – suurendab see tuntuvalt võimalust, et vahetatakse elukohta. Piirkondades, kus rahvaarv kahaneb, on üsna mõistlik uurida pendelrände, eriti tööränkede põhjusti.

Kahe viimase rahvaloenduse vahelisel perioodil kahanes Eesti rahvaarv 75 600 inimese võrra. Üle 40% sellest moodustas vähenemine loomuliku iibe tõttu ning veidi alla 60% kahanemine rände tõttu. Seega, kui pidada Eesti rahvaarvu kahanemist lahendamist vajavaks probleemiks, siis on kindlasti mõistlik tegeleda sündide kõrval ka rändega.

Paljudes Eesti piirkondades, kus rahvastik kahaneb Eesti keskmisest kiiremini, on isegi üle 70% ulatuses selle põhjuseks negatiivne rändesaldo. Näiteks nii on see Viljandi maakonnas. Eestis on piirkondi, kus üle 7% hõivatutest töötab välismaal, mis viitab Eestist väljarände ohule.

MIGRATION AND NON-MOBILITY. LABOUR MIGRATION

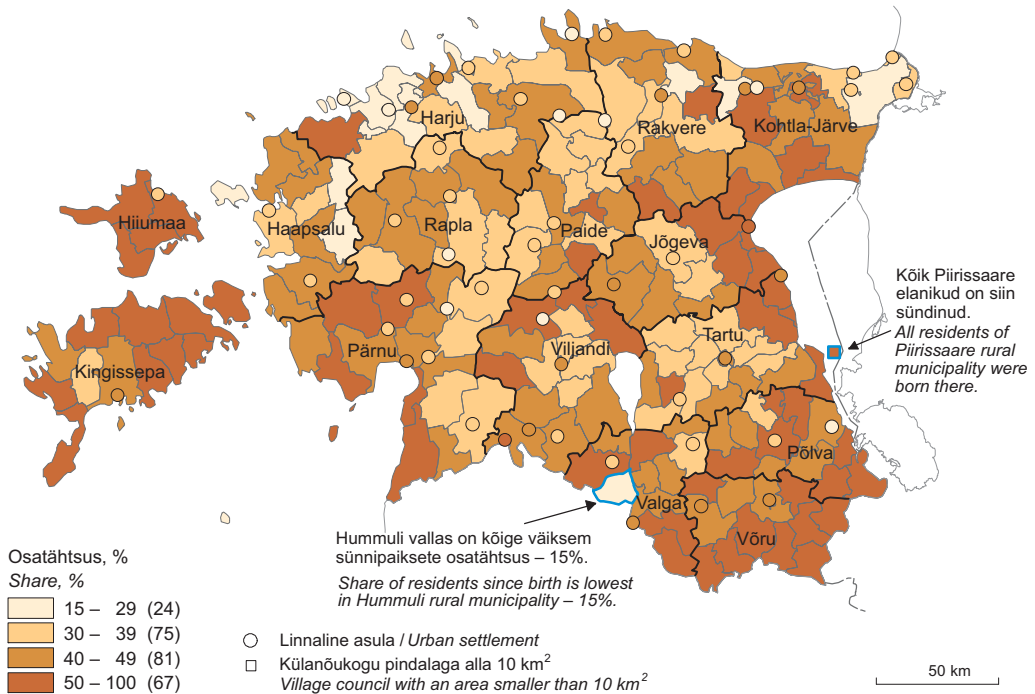
Migration is a permanent change of residence and in the case of non-mobility no migration is taking place. Both phenomena can be observed on the same scale. The place of residence is changed for several reasons. Often, people move closer to the location of their job. If a person lives in one place and works in another, then it is a subtype of commuting – labour migration. If a person is satisfied with his/her place of residence and job, then he/she has fewer reasons for migration. If the job location is far away from the place of residence – the person is participating in labour migration – it significantly increases the probability of the person changing his/her residence. In areas with a decreasing population, it makes sense to examine the reasons for commuting, especially the reasons for labour migration.

In the period between the last two censuses, the population of Estonia decreased by 75,600 persons. Over 40% of the decrease was caused by natural increase and slightly less than 60% by migration. Therefore, if the decreasing population of Estonia is considered a problem that needs solving, then – besides births – it is definitely sensible to address the issue of migration.

In several regions of Estonia where population is decreasing faster than the Estonian average, as much as 70% of it is caused by negative net migration. This is the case in Viljandi county, for example. There are regions in Estonia where over 7% of all persons employed work abroad – with such persons there is the risk that they might eventually emigrate.

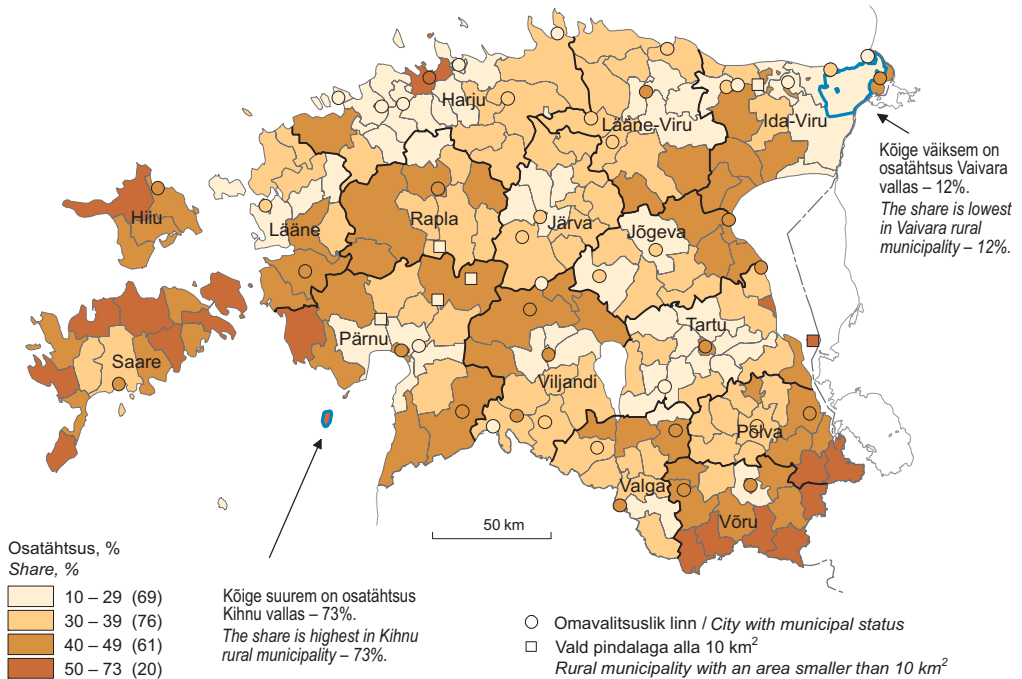
Sünnipaiksete osatähtsus rahvastikus 12.01.1989

Share of residents since birth among the population, 12.01.1989

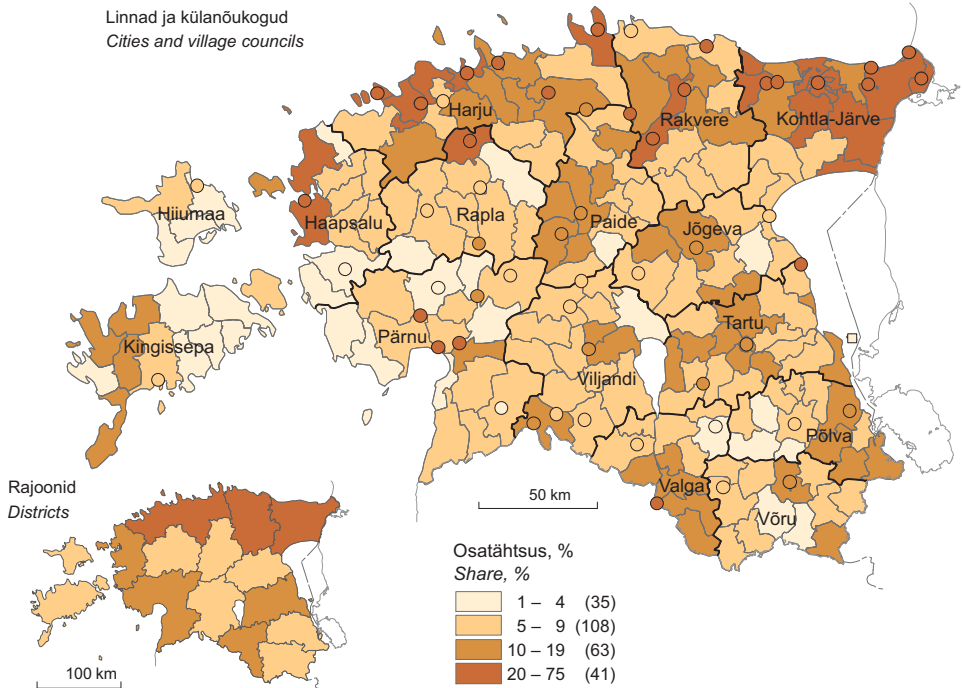

Loendusaege elukoha omavalitsusüksuses sündinute osatähtsus rahvastikus, 31.12.2011

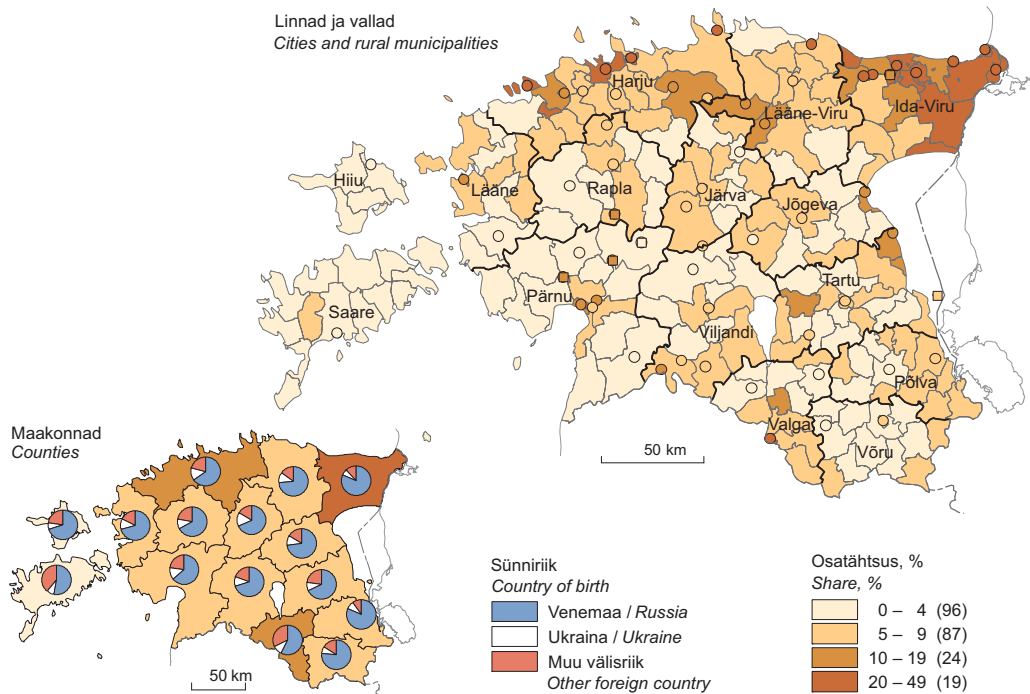
Share of persons born in the local government unit of their residence at the time of the census, 31.12.2011

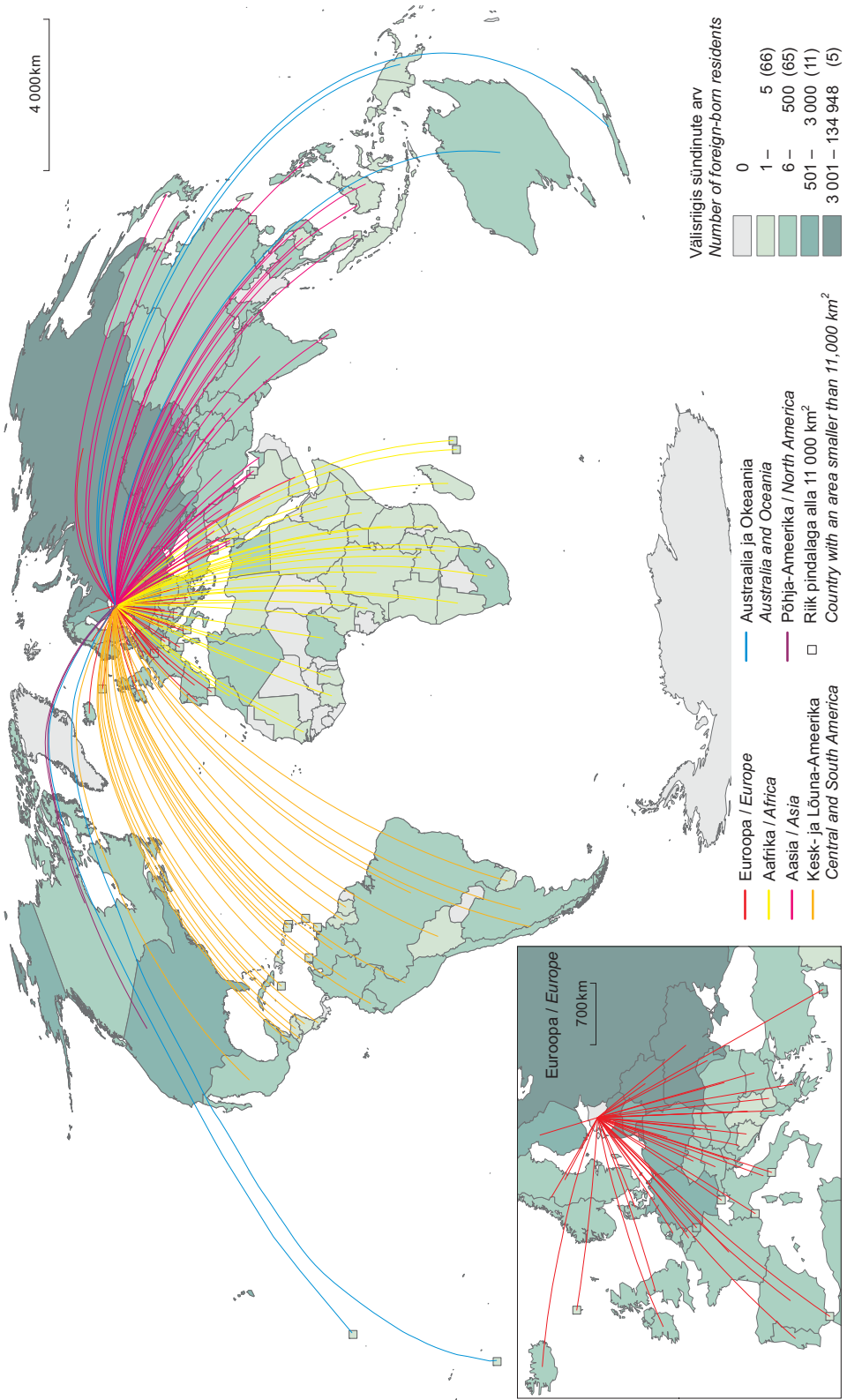
Välisriigis sündinute osatähtsus rahvastikus 12.01.1989
Share of foreign-born persons among the population, 12.01.1989

Välisriigis sündinute osatähtsus rahvastikus, 31.12.2011
Share of foreign-born persons among the population, 31.12.2011

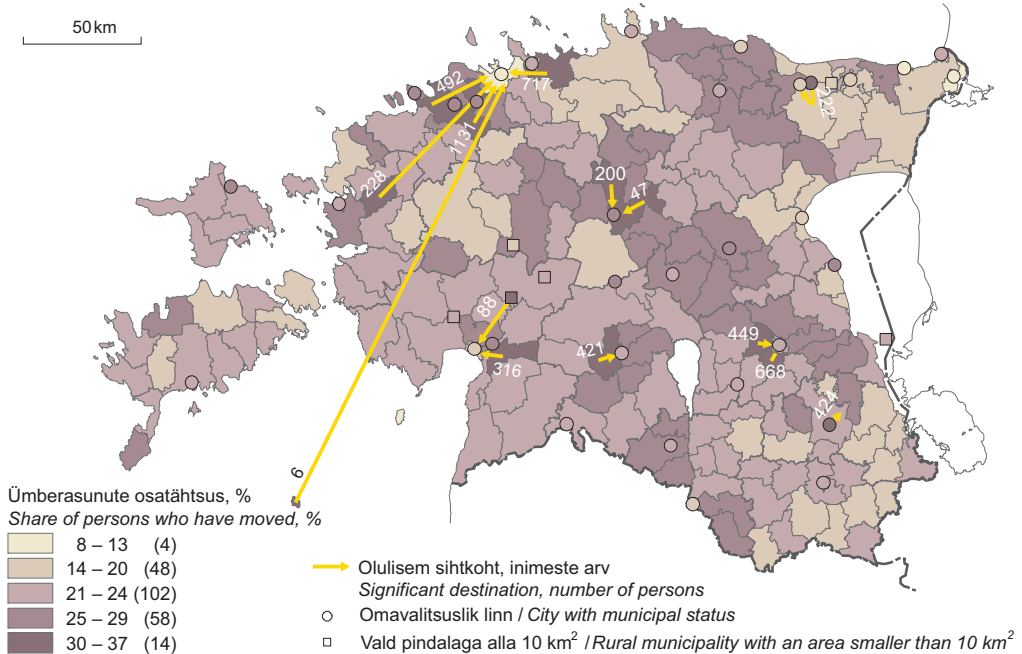

Välisriigis sündinud Eesti elanikud sünniriigi järgi, 31.12.2011
Foreign-born Estonian residents by country of birth, 31.12.2011

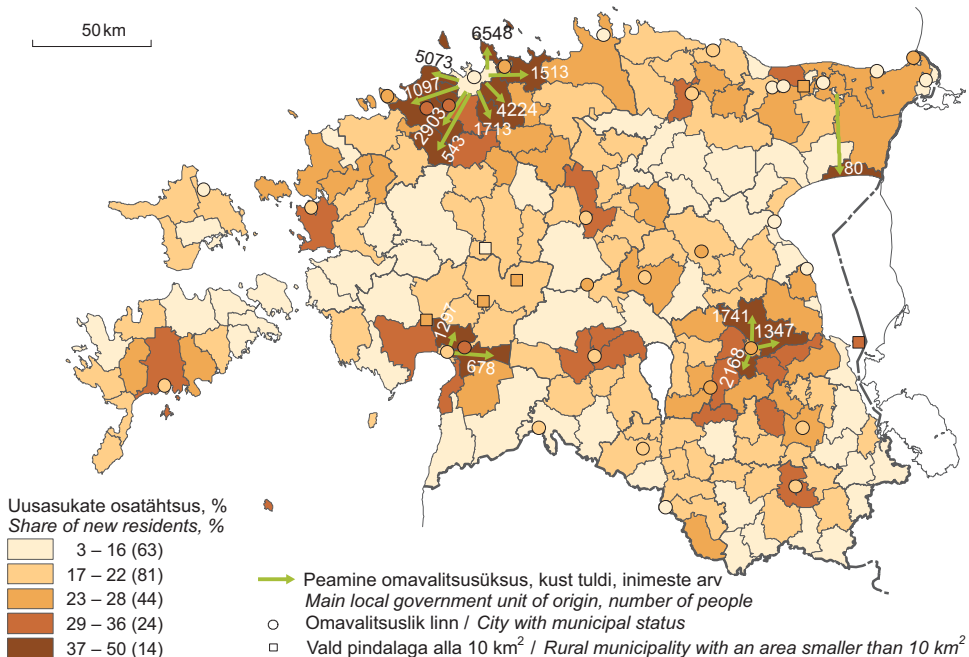
Ajavahemikus 31.03.2000–31.12.2011 oma elukohast mõnda teise omavalitsusüksusesse elama asunute osatähtsus algse elukoha rahvastikus, 31.12.2011

Persons who have moved from their residence in the period of 31.03.2000–31.12.2011 to another local government unit, share among the population of their former place of residence, 31.12.2011

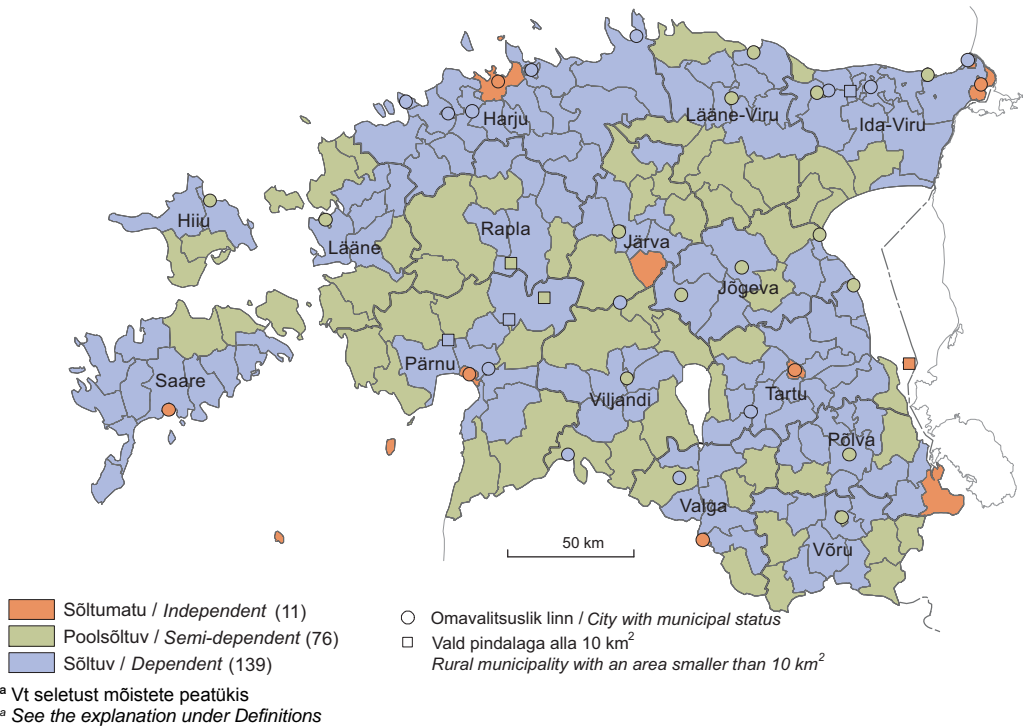
Ajavahemikus 31.03.2000–31.12.2011 omavalitsusüksusesse mujalt elama asunute osatähtsus selle omavalitsusüksuse rahvastikus, 31.12.2011

Persons who have moved to the local government unit in the period of 31.03.2000–31.12.2011 from elsewhere, share among the population of the local government unit, 31.12.2011

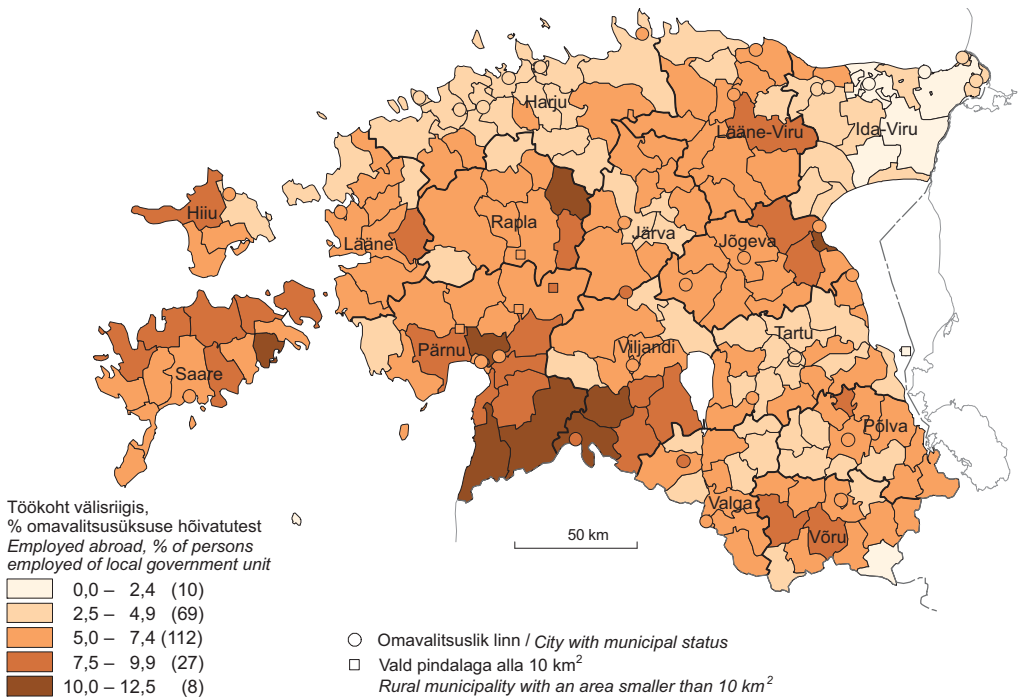
Omavalitsusüksused sõltumatuse taseme^a järgi, 31.12.2011

Local government units by level of independence^a, 31.12.2011

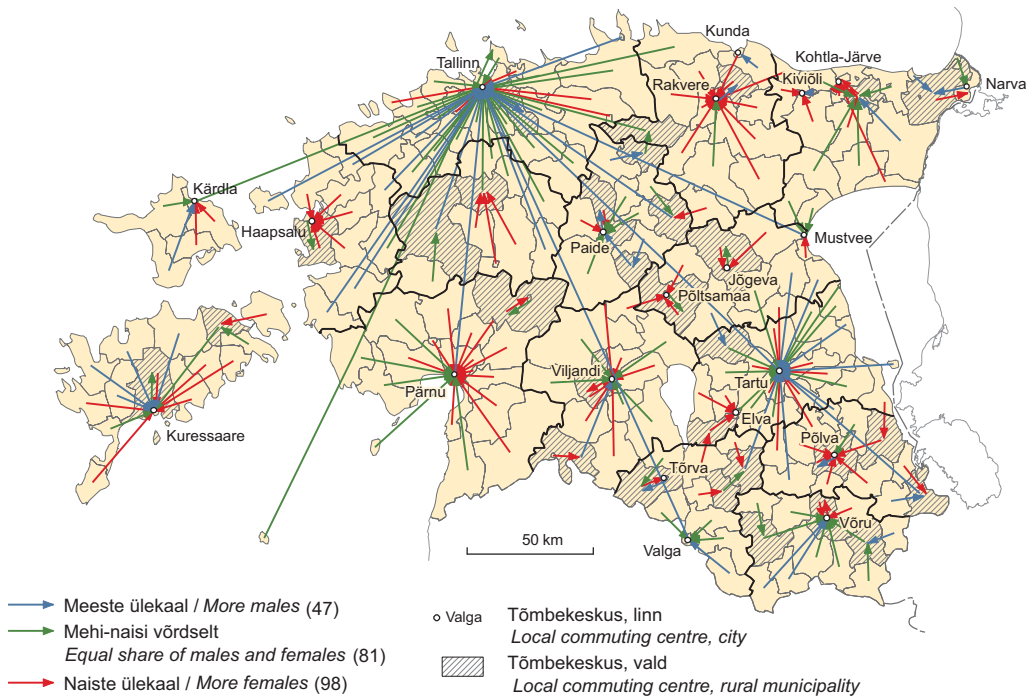

Välisriigis töökohta omavad hõivatud, 31.12.2011

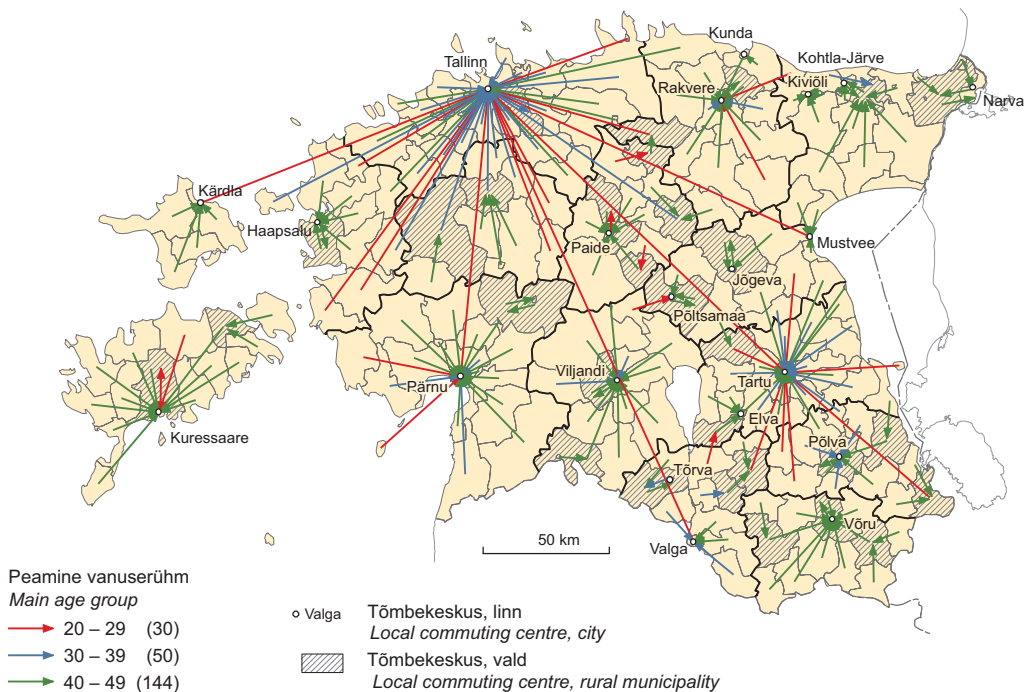
Persons employed who have a job abroad, 31.12.2011

Tõise pendelrände peamised vood ja sihtkohad ning liikujate sooline erinevus, 31.12.2011
Main flows and destinations of labour migration and the sex ratio of commuters, 31.12.2011

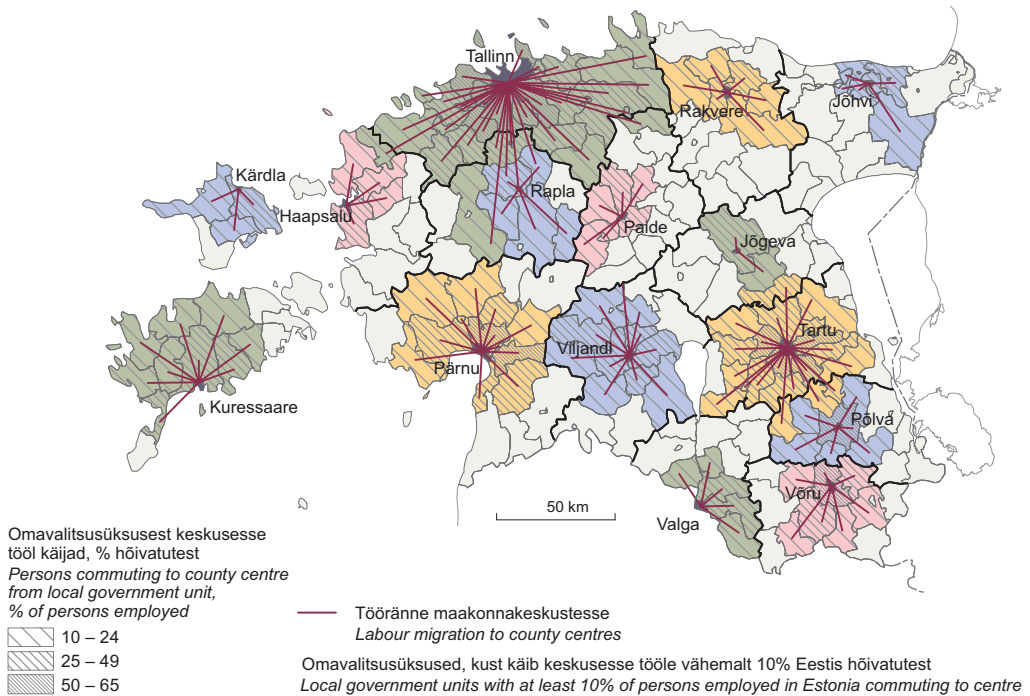

Tõise pendelrände peamised vood ja sihtkohad ning liikujate vanuseline erinevus, 31.12.2011
Main flows and destinations of labour migration and the age ratio of commuters, 31.12.2011

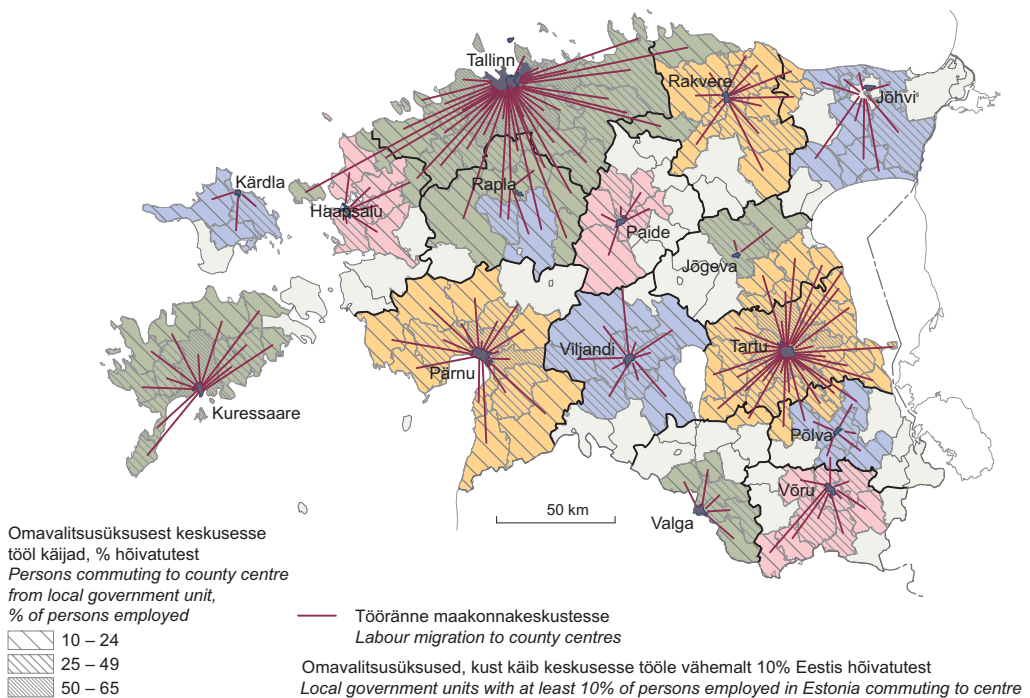
Tööränne maakonnakeskustesse, 31.03.2000

Labour migration to county centres, 31.03.2000

Tööränne maakonnakeskustesse, 31.12.2011

Labour migration to county centres, 31.12.2011

ELURUUMID

Kõht täis, katus pea kohal – need on kindlasti inimese ühed esmavajadused.

Eluruumide ehitamine näitab hästi kohti, mida inimesed perspektiivseks peavad: vaevalt leidub palju neid, kes ehitavad või soetavad eluruumi paika, millele tulevikku ei nähta.

Selle peatüki kaardid ja joonised räägivad peamiselt eluruumide ehitamise ajast. Kaartidelt võib jääda mulje, et enne 1945. aastat ehitati kõige rohkem ning hiljem ehitustegevus vähenes. Tegelikult koondus elamuehitus NSV Liidu ajal linnadesse ja see moonutab vastavate kaartide võrdlemisel tekkivat esmamuljet.

Rahvaloendusel 31. detsembril 2011 loendatud valmis tavaeluruumidest on 116 770 ehitatud enne 1945. aastat, perioodil 1946–1990 on ehitatud 436 331, ning pärast 1990. aastat 79 729 eluruumi. Kui arvestada sellega, et osa varasemal ajal ehitatud eluruumidest on aja jooksul hävinud, ja vaadata eluruumide ehitamist viimase saja aasta jooksul, ei saa taasiseseisvunud Eesti perioodist rääkida kui eluruumide ehitamise buumiajast. Küll saame rääkida nn põllukülade tekkest linnade lähiümbruses ja ehitustegevusest rannikualadel, mis olid NSV Liidu kodanikele elamiseks suletud. Esile tulevad ka nõukogude ajal maale ehitatud korterelamud.

Aja jooksul on kasvanud eluruumide pind elaniku kohta ja eluruumid on tehnoloogiliselt paremini varustatud. Näiteks on veeklosetiga eluruumide osatähtsus kahe viimase rahvaloenduse vahelisel ajal suurenenud 75%-st 88%-ni.

DWELLINGS

A full stomach and a roof over one's head are definitely one of the basic needs of people.

Dwelling construction is a good indicator of places that people regard as having good potential: it is unlikely that people would build or buy a dwelling in a place that is considered not to have a future.

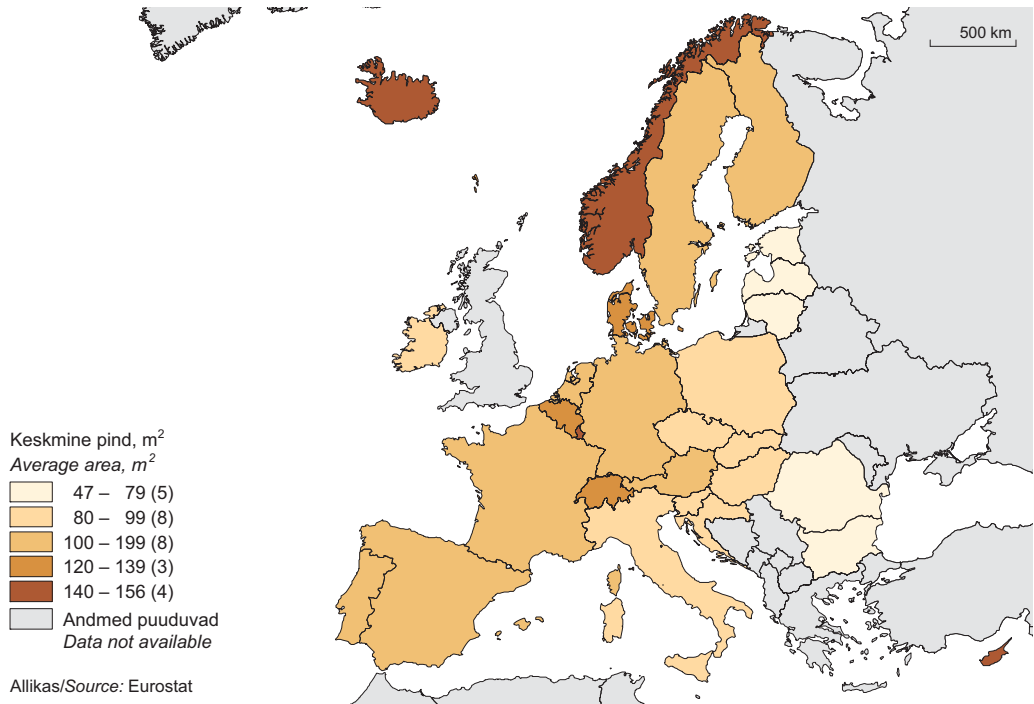
The maps and figures of this chapter represent mainly the dwellings' time of construction. The maps may leave an impression that the highest number of dwellings were built before 1945 and that later construction activity declined. In reality, during Soviet times, dwelling construction concentrated in cities and this distorts the first impression that is received from comparing the corresponding maps.

Out of the completed conventional dwellings that were enumerated on 31 December 2011 in the census, 116,770 had been built before 1945; 436,331 had been built in the period of 1946–1990 and 79,729 after 1990. Considering that a part of the dwellings that were built in the earlier times have been destroyed and looking at dwelling construction in the context of the last 100 years, it cannot be said that the period after the restoration of independence has been a period of a construction boom. We can, however, talk about the emergence of the so-called field villages around cities and about construction activity in the coastal areas where citizens were not allowed to live during the Soviet era. Apartment buildings built in the countryside in the Soviet times are also prominent.

Over time, an increase has occurred in the dwelling area per inhabitant and dwellings are technologically equipped better. For example, in the period between the last two censuses, the share of dwellings with a flush toilet has grown from 75% to 88%.

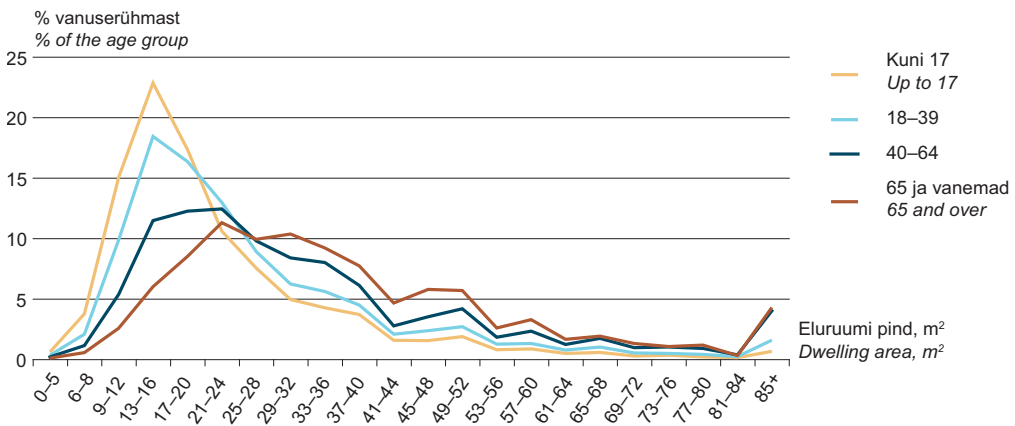
Eluruumi keskmine pind Euroopas, 2012

Average dwelling area in Europe, 2012

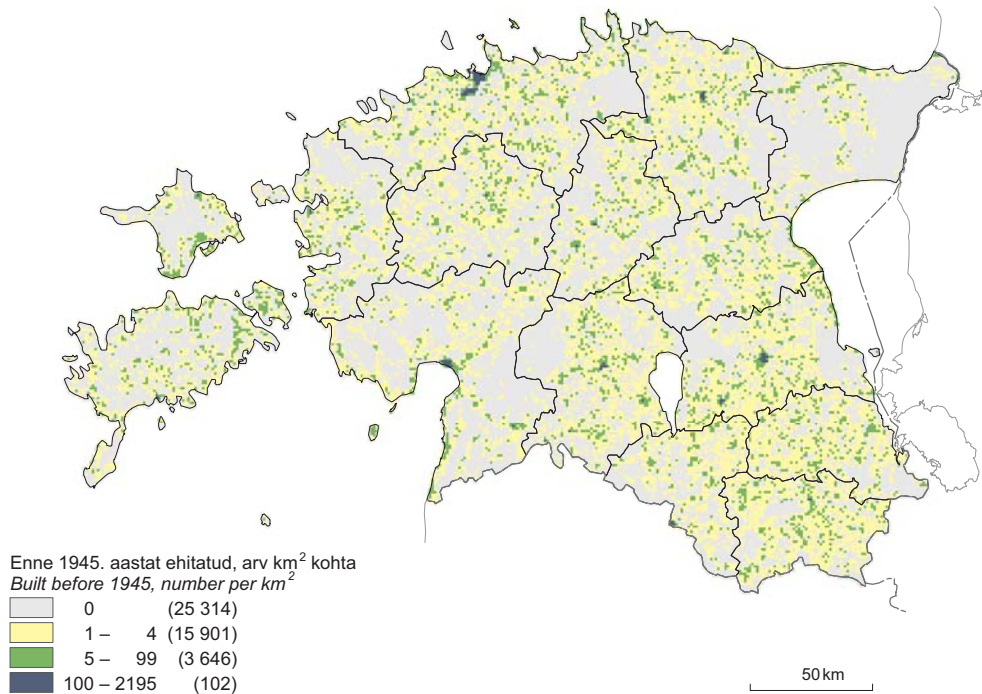
Kasutuses oleva tavaeluruumi keskmine pind elaniku kohta osatähtsuse järgi vanuserühmas, 31.12.2011

Average area of an occupied conventional dwelling per inhabitant by share in the age group, 31.12.2011

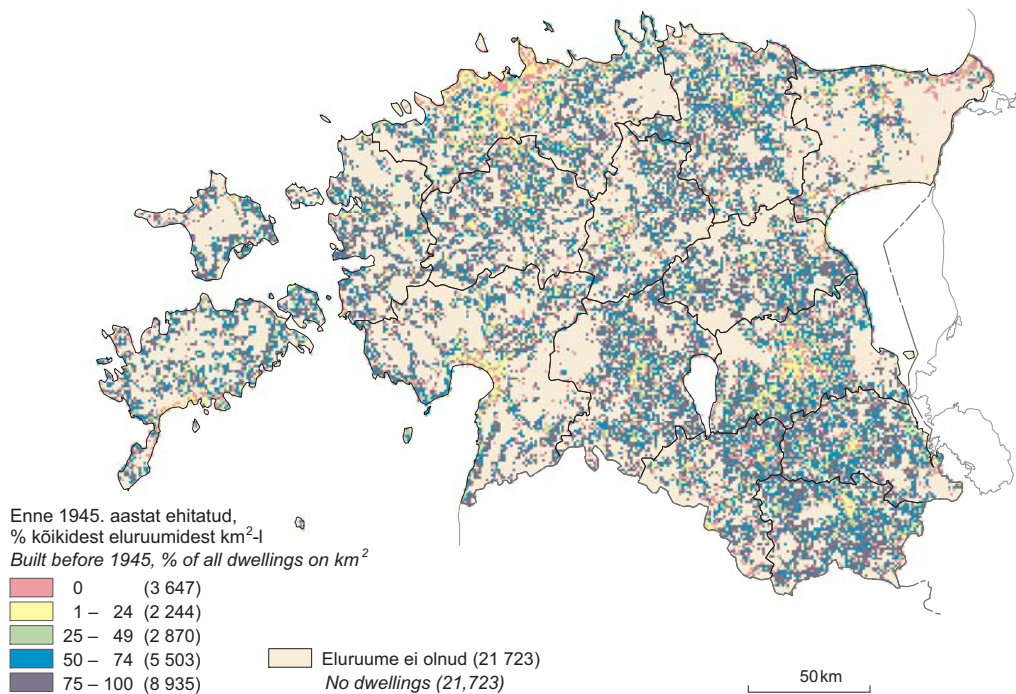
Enne 1945. aastat ehitatud eluruumid, 31.12.2011

Dwellings built before 1945, 31.12.2011

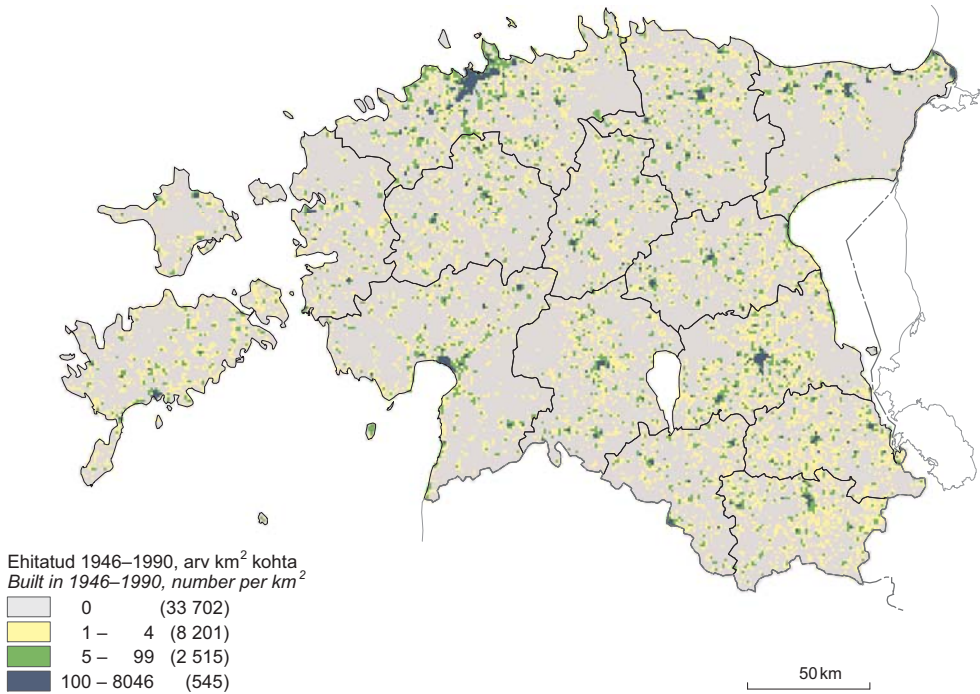
Enne 1945. aastat ehitatud eluruumide osatähtsus kõikide eluruumide seas, 31.12.2011

Share of dwellings built before 1945 among all dwellings, 31.12.2011

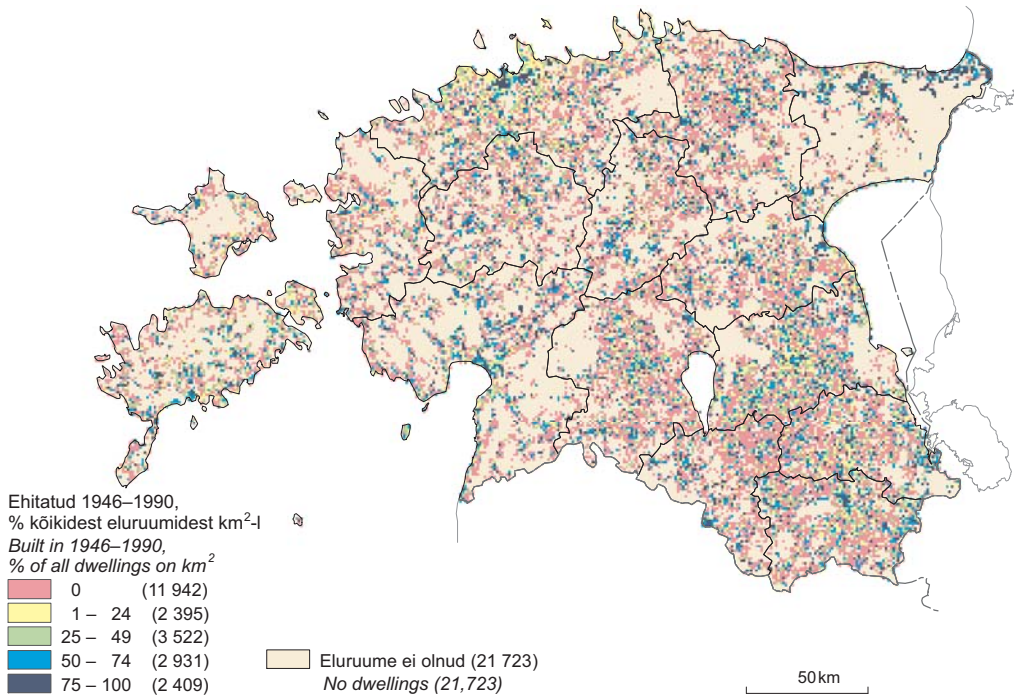
Aastail 1946–1990 ehitatud eluruumid, 31.12.2011

Dwellings built in 1946–1990, 31.12.2011

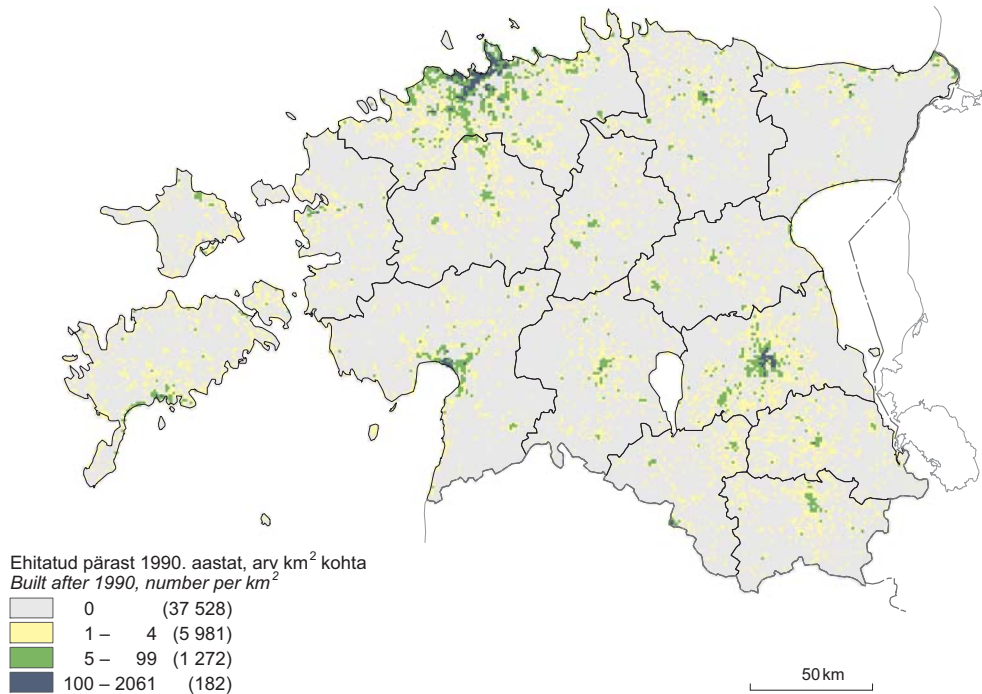
Aastail 1946–1990 ehitatud eluruumide osatähtsus kõikide eluruumide seas, 31.12.2011

Share of dwellings built in 1946–1990 among all dwellings, 31.12.2011

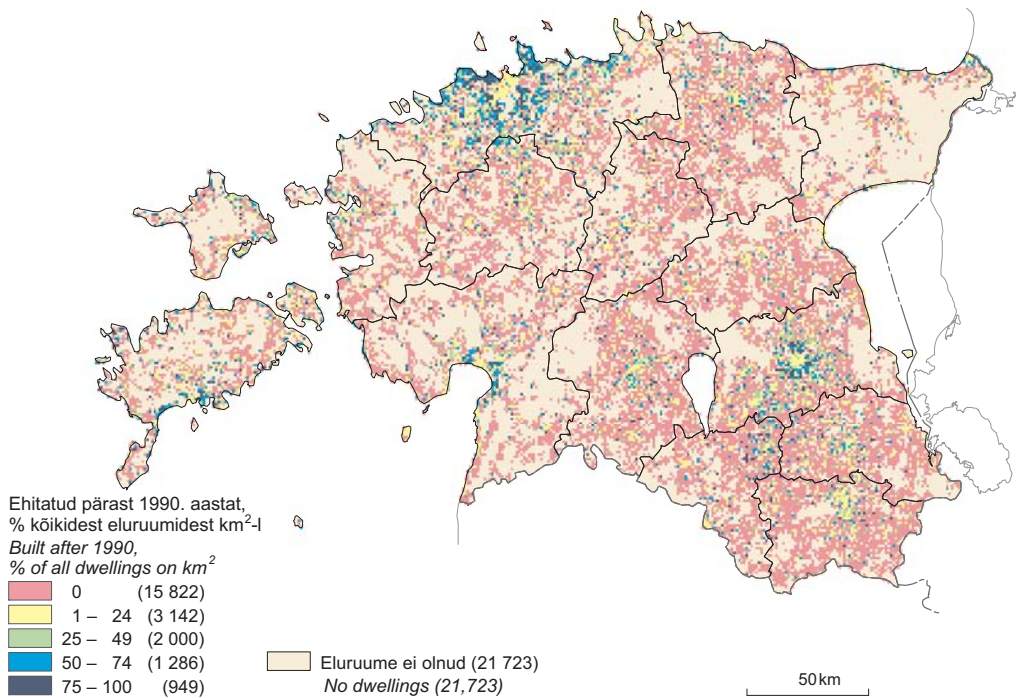
Pärast 1990. aastat ehitatud eluruumid, 31.12.2011

Dwellings built after 1990, 31.12.2011

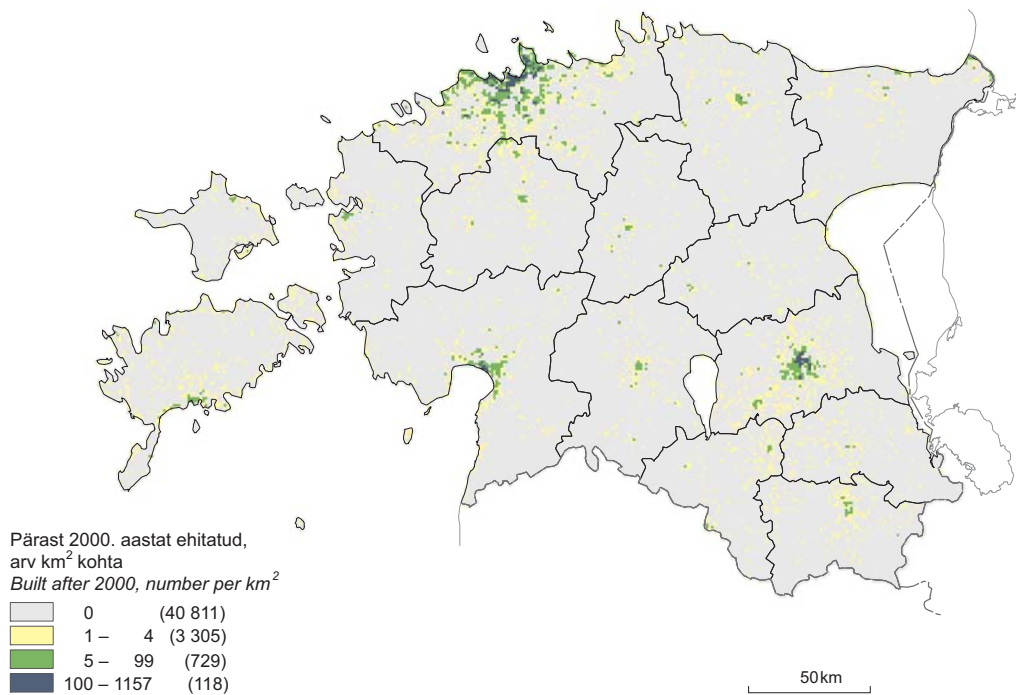
Pärast 1990. aastat ehitatud eluruumide osatähtsus kõikide eluruumide seas, 31.12.2011

Share of dwellings built after 1990 among all dwellings, 31.12.2011

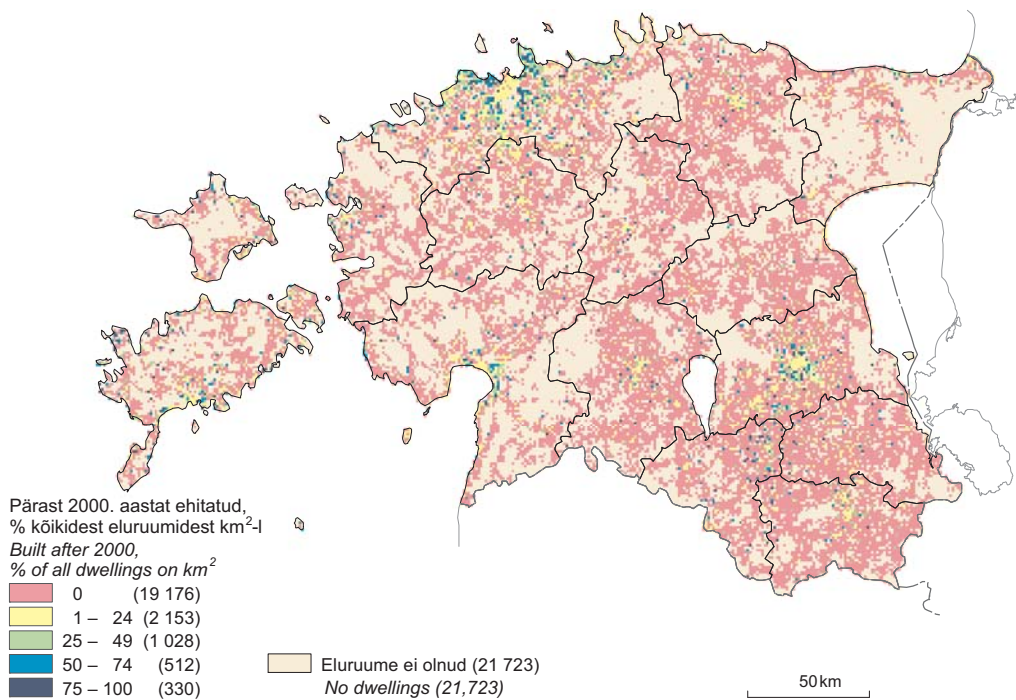
Pärast 2000. aastat ehitatud eluruumid, 31.12.2011

Dwellings built after 2000, 31.12.2011

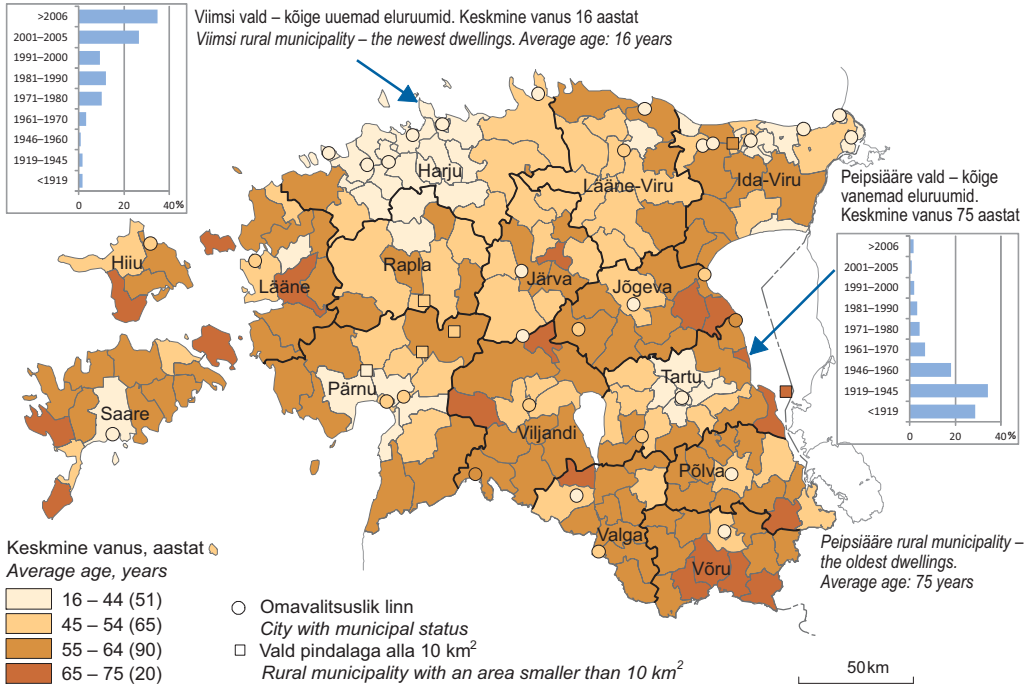
Pärast 2000. aastat ehitatud eluruumide osatähtsus kõikide eluruumide seas, 31.12.2011

Share of dwellings built after 2000 among all dwellings, 31.12.2011

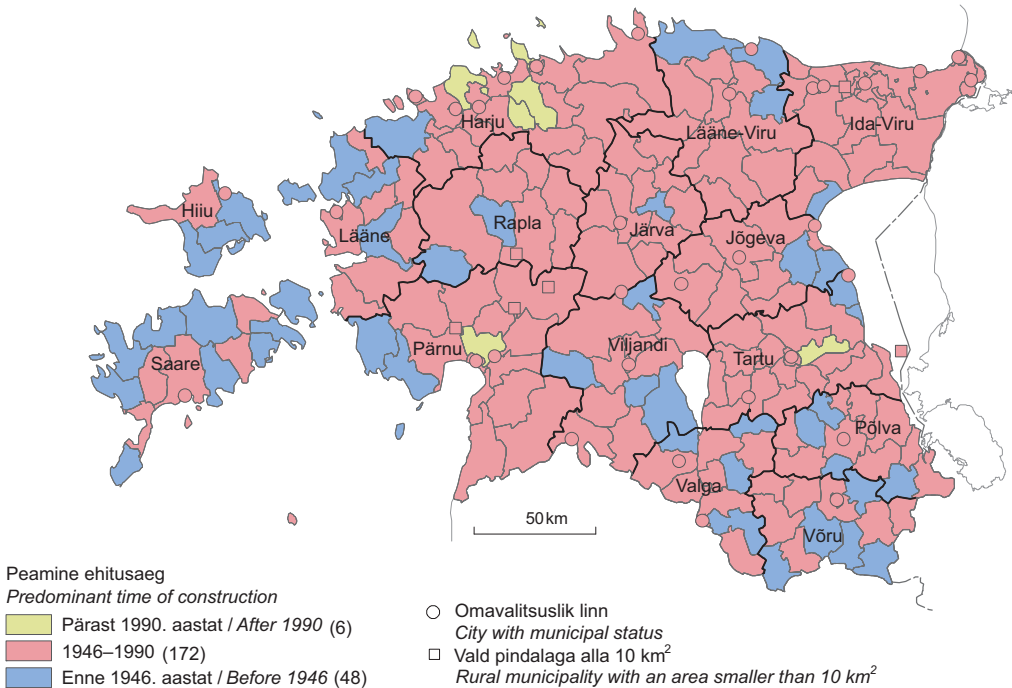
Eluruumide keskmine vanus omavalitsusüksustes, 31.12.2011

Average age of dwellings in local government units, 31.12.2011

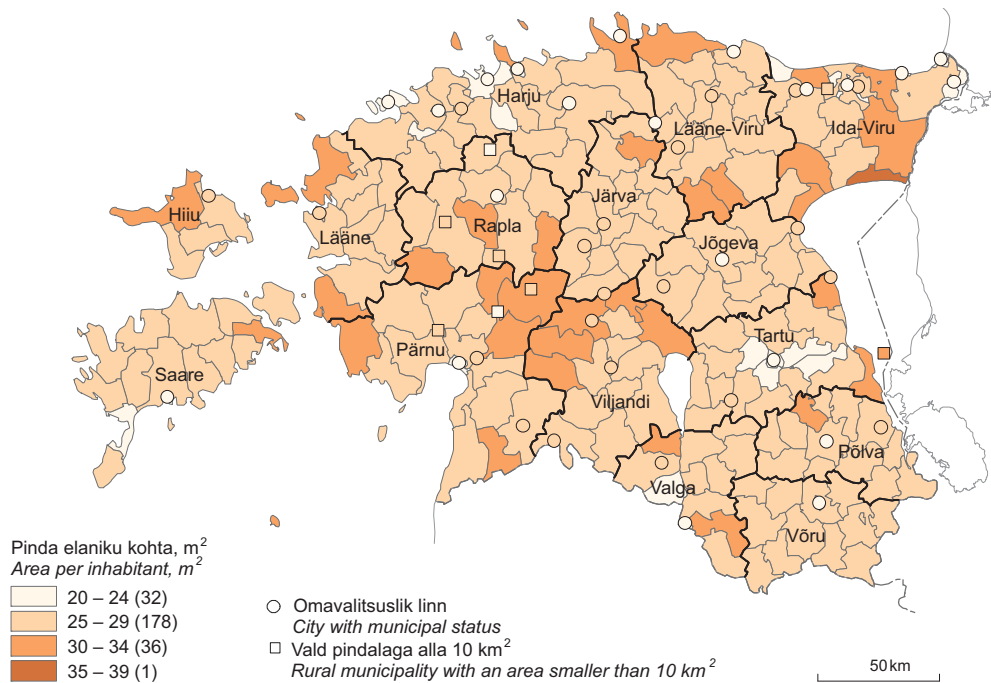
Eluruumide peamine ehitusaeg omavalitsusüksustes, 31.12.2011

Predominant time of construction of dwellings in local government units, 31.12.2011

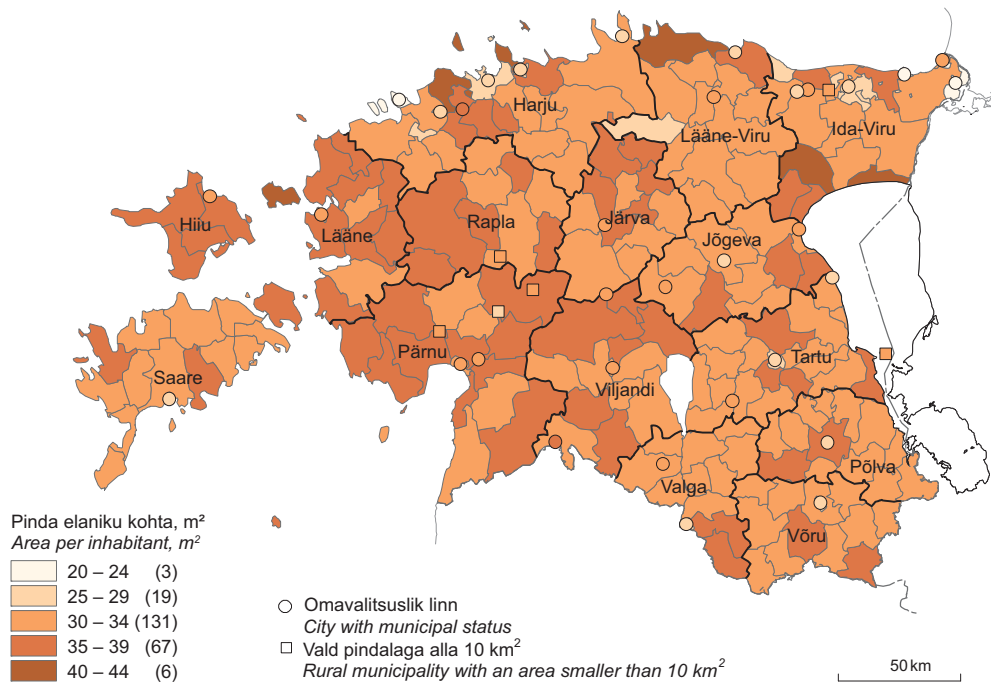
Asustatud tavaeluruumi keskmine pind, 31.03.2000

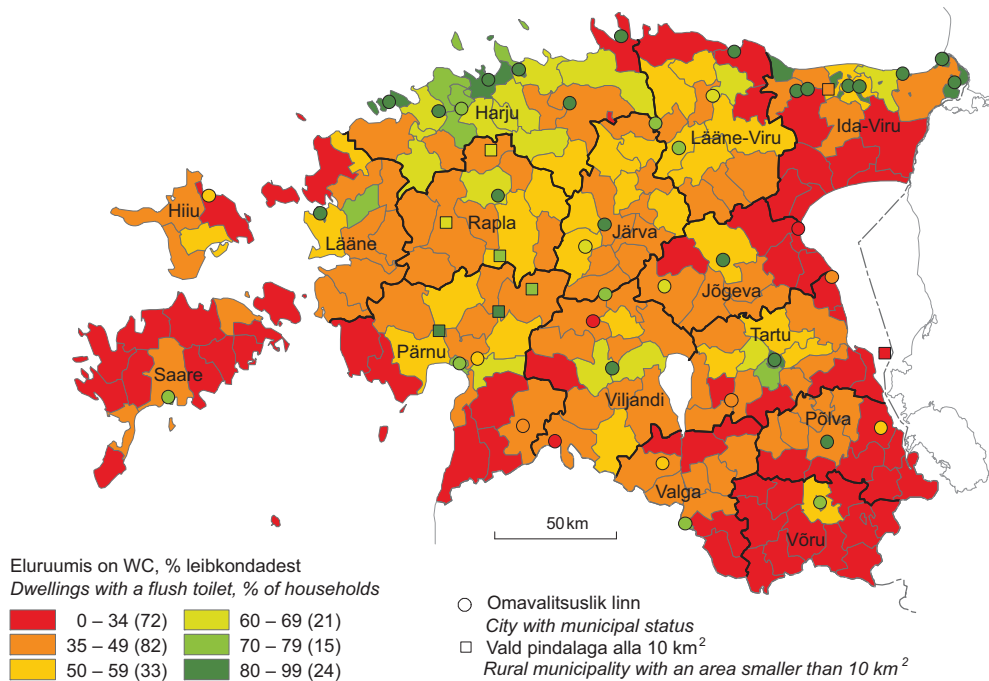
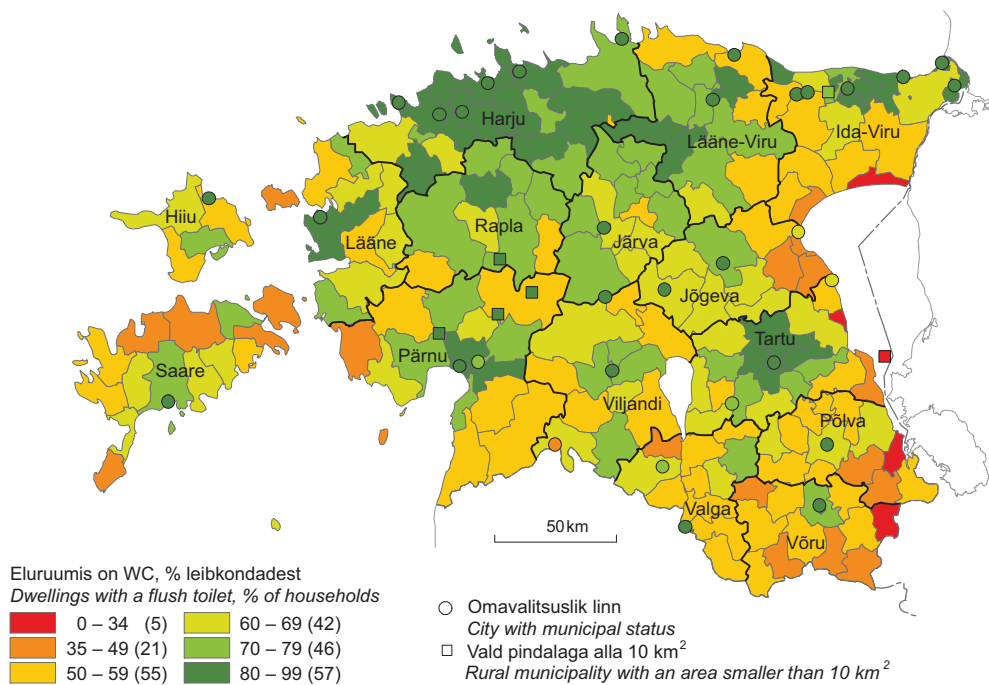
Average area of a conventional dwelling, 31.03.2000

Asustatud tavaeluruumi keskmine pind, 31.12.2011

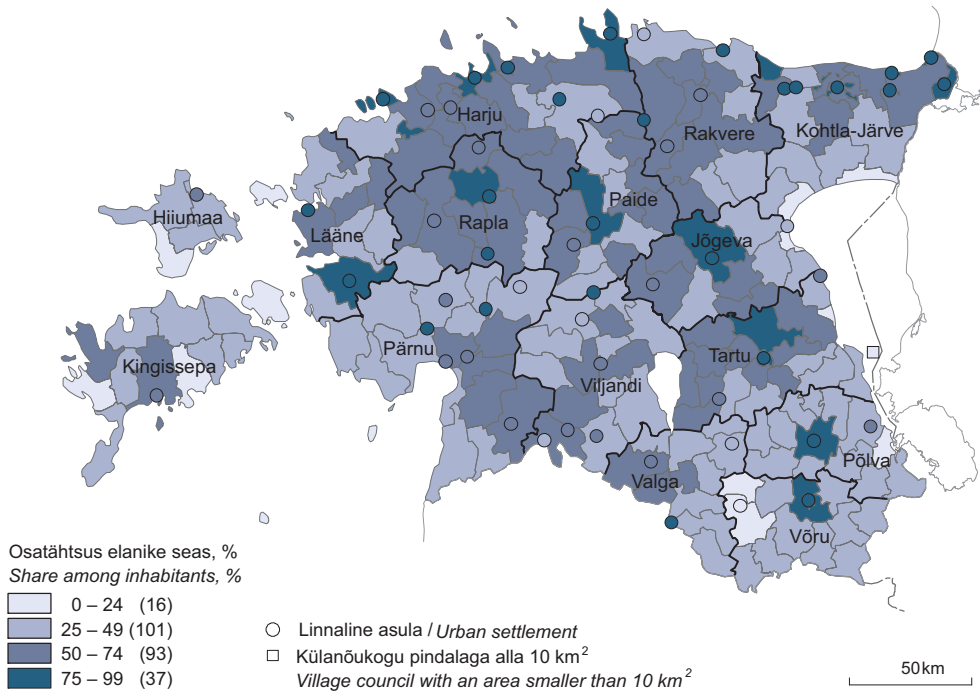
Average area of a conventional dwelling, 31.12.2011

Veekloseti olemasolu eluruumides, 31.03.2000*Presence of a flush toilet in dwellings, 31.03.2000***Veekloseti olemasolu eluruumides, 31.12.2011***Presence of a flush toilet in dwellings, 31.12.2011*

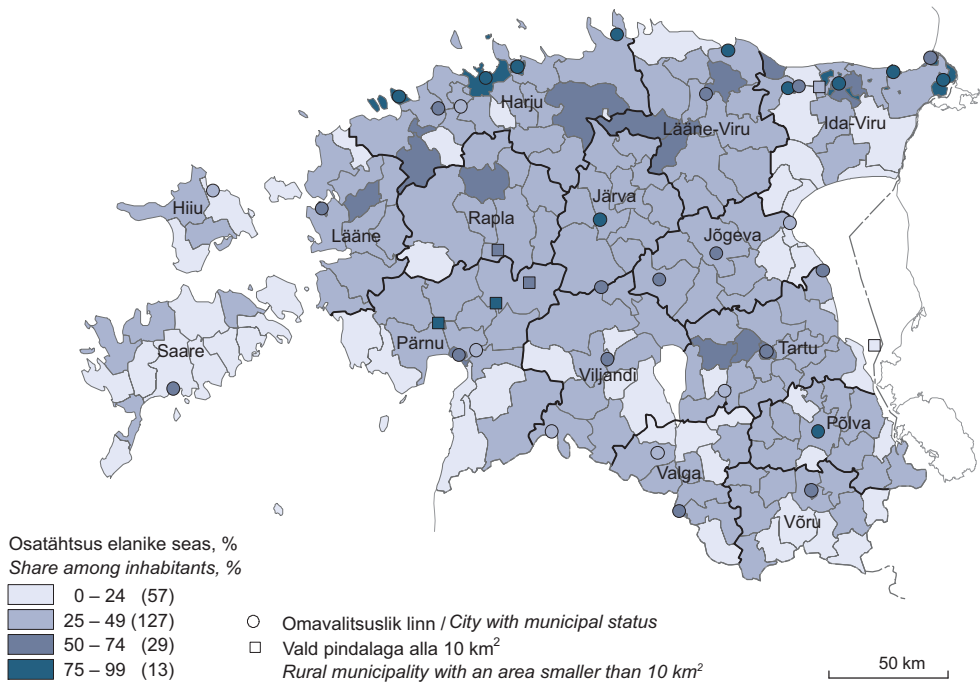
Korterielanikud, 15.01.1989

Persons living in apartments, 15.01.1989

Korterelamute või korteri(te)ga mitteelamute elanikud, 31.12.2011

Persons living in apartment buildings or non-residential buildings with dwelling(s), 31.12.2011

INFRASTRUKTUUR

Paljud Eesti paigad tutvustavad end kui suurepärase looduskeskkonnaga kohti. Väga harva esitletakse mõnda paika väga hea infrastruktuuriga piirkonnana. Tõsi, räägitakse üksikutest infrastruktuuri elementidest – näiteks sellest, et lapsele saab vajaduse korral järjekorrata lasteaiakoha –, aga harva kohtab, et mõne piirkonna tutvustuses oleks öeldud: meil on nii tehniline kui ka sotsiaalne infrastruktuur suurepäraseks.

Miks see nii on? Peamiselt seepärast, et infrastruktuur – nagu Tallinna linngi – ei saa kunagi valmis. Tarvitseb vaid mingi objekt korda teha, kui juba tekivad uued nõudmised ja taas tuleb infrastruktuuri täiustama hakata. Olgu siin näiteks andmeside, kus kiiruse- ja kvaliteedinõuded kasvavad tempos, millega on väga raske sammu pidada.

Põhjuseks on kindlasti ka see, et oleme olemasoleva infrastruktuuriga harjunud ja rahul ning see pälvib meie tähelepanu alles siis, kui mingi osa sellest ei toimi. Nii ei osatagi infrastruktuuri kui tugevusest rääkida. Seda enam, et parandamist vajavaid kohti jagub: kõik teed ei ole tolmuvad, nii mõneski piirkonnas on probleeme elektrivarustusega, joogivee kvaliteet pole alati kõige parem jne.

Tõenäoliselt võiks Eesti infrastruktuuri senisest palju rohkem riigi tugevusena esile tuua, aga veelgi usutavam on, et demograafilised protsessid toovad kaasa niisuguseid paratamatuid muutusi infrastruktuuris, millega me harjunud ei ole. Sellega, et lasteaiakohale on järjekord, oleme aastate jooksul harjunud, aga kas harjume edaspidi sellega, et järjekorda pole, ent laps tuleb viia lasteaeda kolmekümne kilomeetri kaugusele? Põhjuseks see, et väiksemalt territooriumilt ei kogune lapsi lasteaia jagu ning väikelasteaedade pidamiseks ei ole (rahalist) võimekust.

Mõned faktid Eesti infrastruktuuri kohta.

- Eestis on tihe teedevõrk. 2013. aastal oli Eestis 16 576 kilomeetrit riigimaanteed, neist 1600 km põhi-, 2400 km tugi- ja 12 500 km kõrvalmaanteed. Pool riigimaanteed võrgust on kaetud kas asfaltbetoon- või mustkatttega ning kolmandik kruusakatttega. 66% elanikest elab põhi- või tugimaanteed ümbritsevas ühekilomeetrises tsoonis. Põhi- ja tugimaanteed moodustavad veerandi riigimaanteedest.
- 2012. aasta lõpus oli Eestis 60 statsionaarset arstiabi osutavat haiglat ehk kaks korda vähem kui 20 aastat tagasi. Kolmandik neist olid erahaiglaid. Viimastel aastatel on haiglate arv püsunud stabiilsena, muutudes vaid 1–2 võrra aastas.
- 2013. aastal oli Eestis 540 üldhariduskooli. Kõige rohkem oli üldhariduskoole taasiseseisvunud Eestis 1995. aastal – 742. Aastatesse 1994–1995 jääb ka enamiku üldhariduskoolide kooliastmete suurim koolide arv. Erandiks on vaid gümnaasiumid, neid oli kõige rohkem 2005. aastal – 236. Arvestades üldhariduskoolivõrgu reorganiseerimise vajaduse üle peetavaid debatte, võib oletada, et koole jääb vähemaks. Eelkõige kahaneb tõenäoliselt gümnaasiumide arv, neid oli 2013. aastal 198.
- 1996. aastal oli Eestis 91 kutseõppeasutust, 2013. aastal oli neid 47. Kindlasti ei jää see arv püsima aastakümneteks, kuid kutseõppeasutuste arvu dünaamikat jälgides võib arvata, et praegu on selles osas saavutatud teatav stabiilsus.
- 2002. aastal oli Eestis 49 kõrgkooli, 2013. aastal 28. On tõenäoline, et kõrgkoole jääb aegamööda vähemaks.

INFRASTRUCTURE

Several places in Estonia present themselves as areas with a wonderful natural environment. It is very rare, however, that a place is introduced as a region with a very good infrastructure. True, single elements of infrastructure do get mentioned – for example, the option of placing a child in a kindergarten without a queue – but it is rare that an introduction of a region claims: both our technical and social infrastructure are excellent.

Why is it so? Mainly because infrastructure – just like the city of Tallinn, as the saying goes – will never be complete. An issue is barely solved when already new demands rise and infrastructure needs to be improved again. One of the examples here is data communication where speed and quality requirements increase at a rate that is extremely difficult to keep up with.

One of the reasons is definitely also the fact that we are used to the existing infrastructure and satisfied with it, and it attracts our attention only if a part of it does not function. Thus, people do not know how to talk about infrastructure as a strength. Even more so because there are plenty of aspects that need improving: not all roads are dust-free, several regions have problems with electricity supply, the quality of drinking water is not always the best, etc.

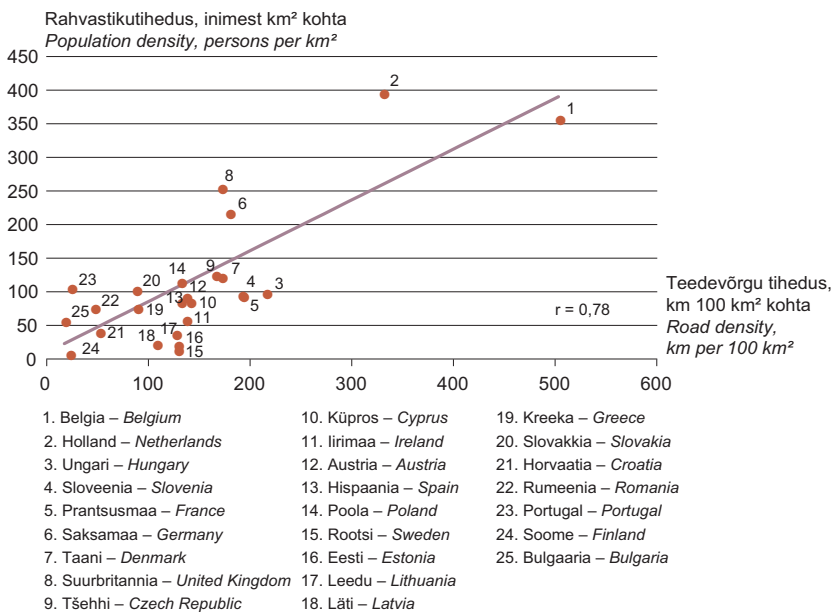
The infrastructure of Estonia could probably be highlighted as the strength of the country much more than it has been done so far, but it is even more likely that demographic processes cause certain inevitable changes in the infrastructure that we are not used to. Kindergarten places having a queue is something we have grown accustomed to over the years. Will we also get used to the fact that there is no queue but the child needs to be taken to a kindergarten that is located thirty kilometres away? The reason being that smaller areas do not have enough children to fill a kindergarten and there is not enough (financial) capacity to run small kindergartens.

Some facts about the infrastructure of Estonia:

- There is a dense network of roads in Estonia. In 2013, Estonia had 16,576 kilometres of national roads, including 1,600 km of main roads, 2,400 km of basic roads and 12,500 km of secondary roads. Half of the network of national roads is covered with either asphalt concrete or bitumen gravel, and a third with gravel. 66% of the inhabitants live in a one-kilometre zone surrounding main or basic roads. Main and basic roads account for a quarter of the national roads.
- At the end of 2012, Estonia had 60 hospitals providing in-patient care, i.e. half as many as 20 years ago. A third of them were private hospitals. In recent years, the number of hospitals has remained stable, changing only by 1 or 2 per year.
- In 2013, there were 540 general education schools in Estonia. After the restoration of independence, the number of general education schools in Estonia was the highest in 1995 – 742. In the case of most general education schools, the number of education levels was also the highest in 1994–1995. The only exception is gymnasiums as their number was the highest (236) in 2005. Considering the debates held on the need to reorganise the network of general education schools, it can be presumed that the number of schools will decrease. The number of gymnasiums is likely to drop the most: gymnasiums numbered 198 in 2013.
- In 1996, there were 91 vocational education institutions in Estonia, in 2013, there were 47 of them. This number will definitely not remain the same for decades, but looking at the dynamics of the number of vocational education institutions, it can be estimated that, for now, certain stability has been achieved in that regard.
- In 2002, there were 49 higher education institutions in Estonia, in 2013 – 28. Over time, the number of higher education institutions is likely to drop.

Rahvastikutihedus ja teedevõrgu tihedus Euroopa Liidu riikides^a, 1.01.2013
Population density and road density in the European Union countries^a, 1.01.2013

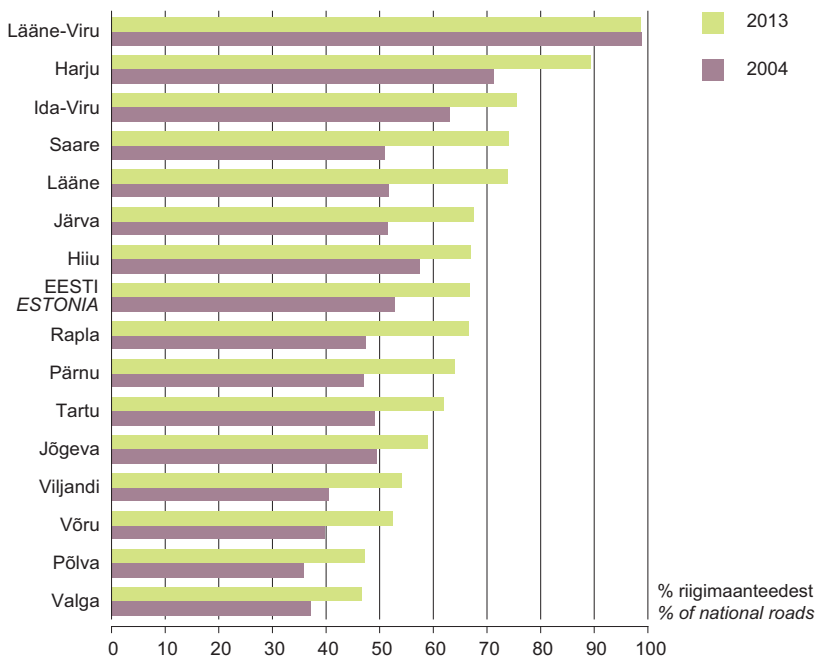
^a Teedevõrgu tiheduse andmed puuduvad Malta, Itaalia ja Luksemburgi kohta

^a No road density data are available for Malta, Italy and Luxembourg

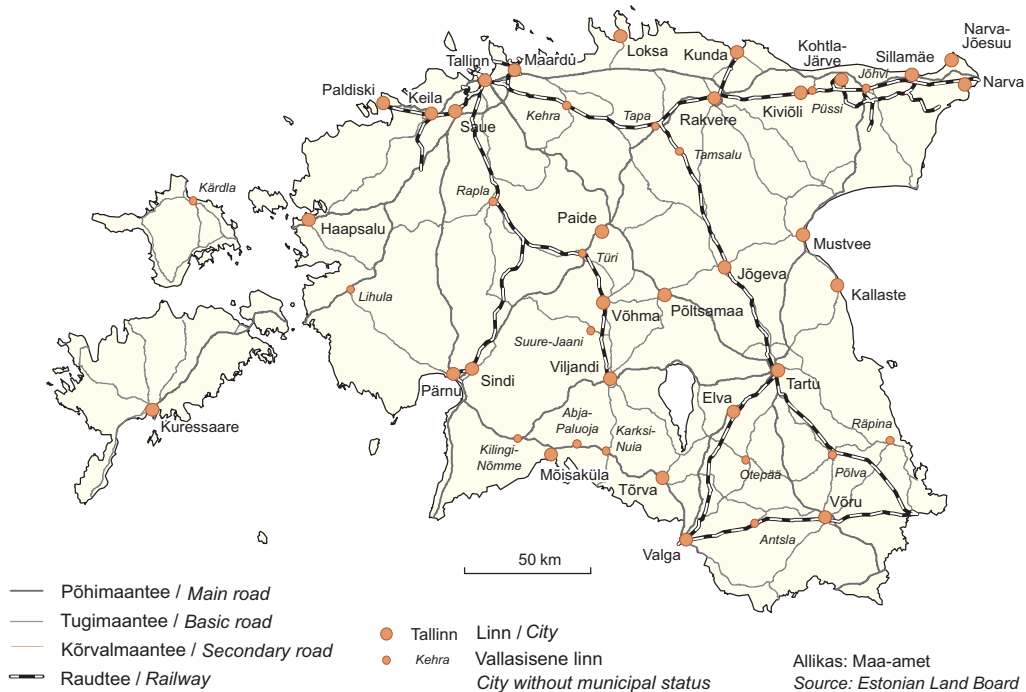
Allikad: Maailmapank (teedevõrgu tihedus), Eurostat (rahvastikutihedus)

Sources: World Bank (road density), Eurostat (population density)

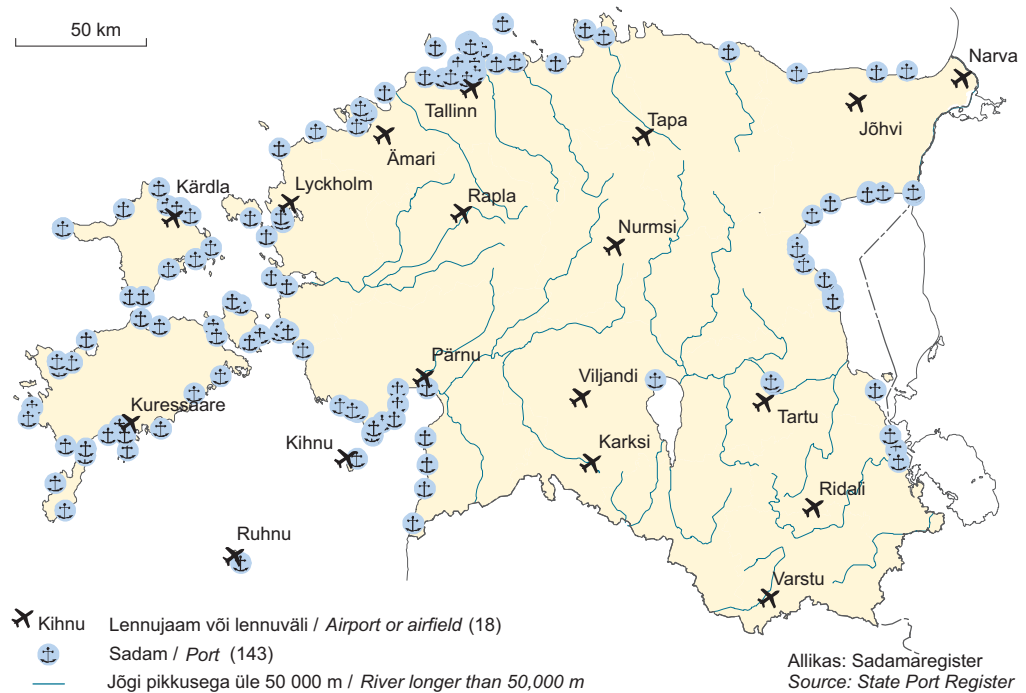
Kattega riigimaanteed maakondades, 2004, 2013
Paved national roads in counties, 2004, 2013

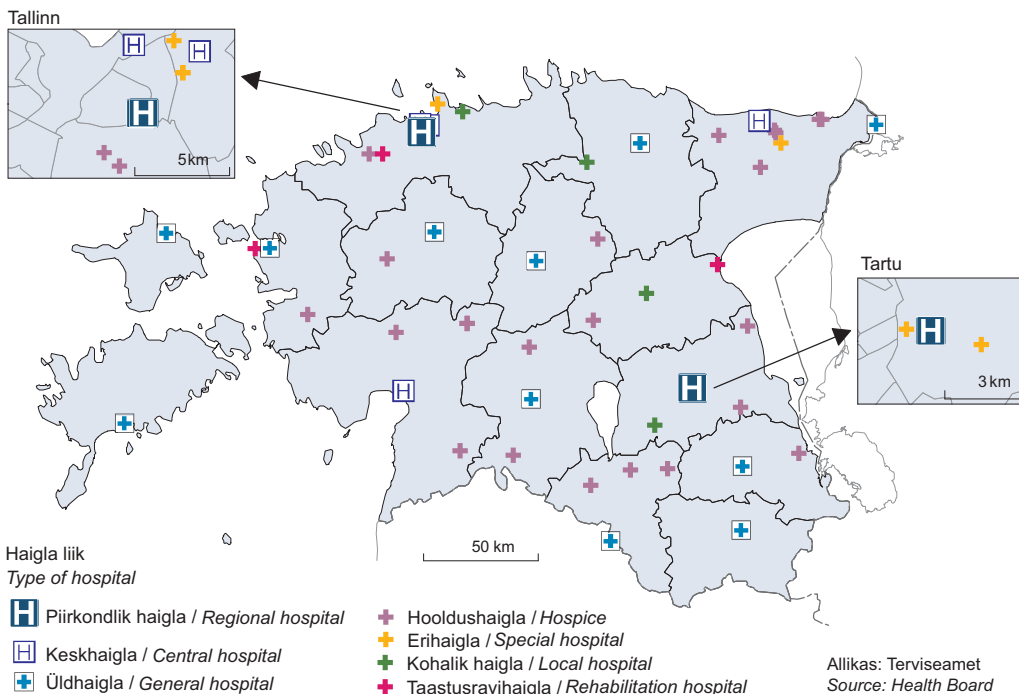
Teed ja raudteed, 2014
Roads and railways, 2014

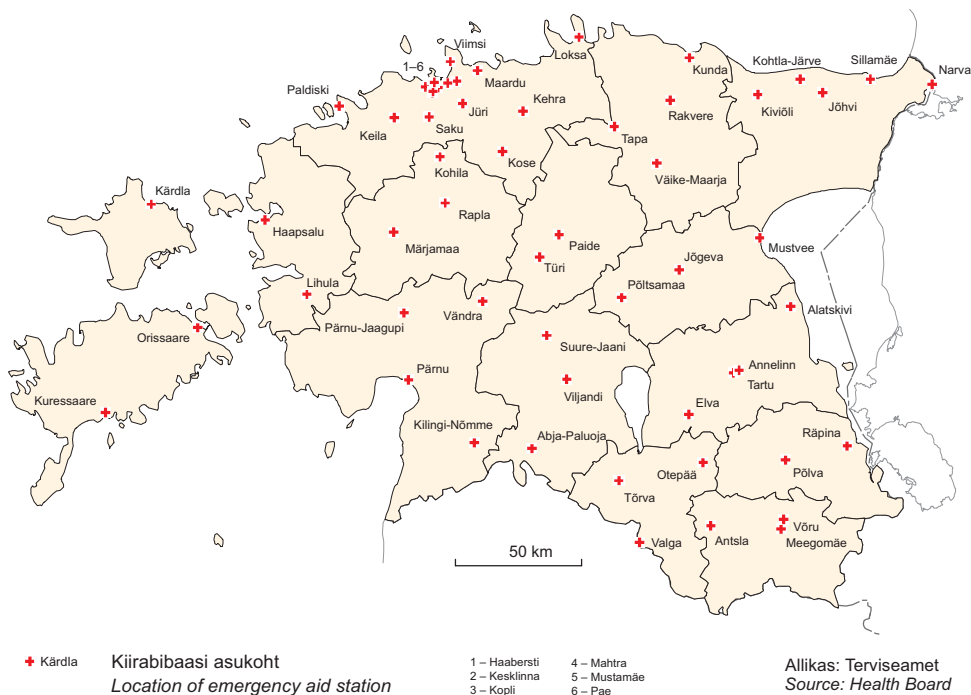
Sadamad, lennujaamad ja lennuväljad, 2014
Ports, airports and airfields, 2014

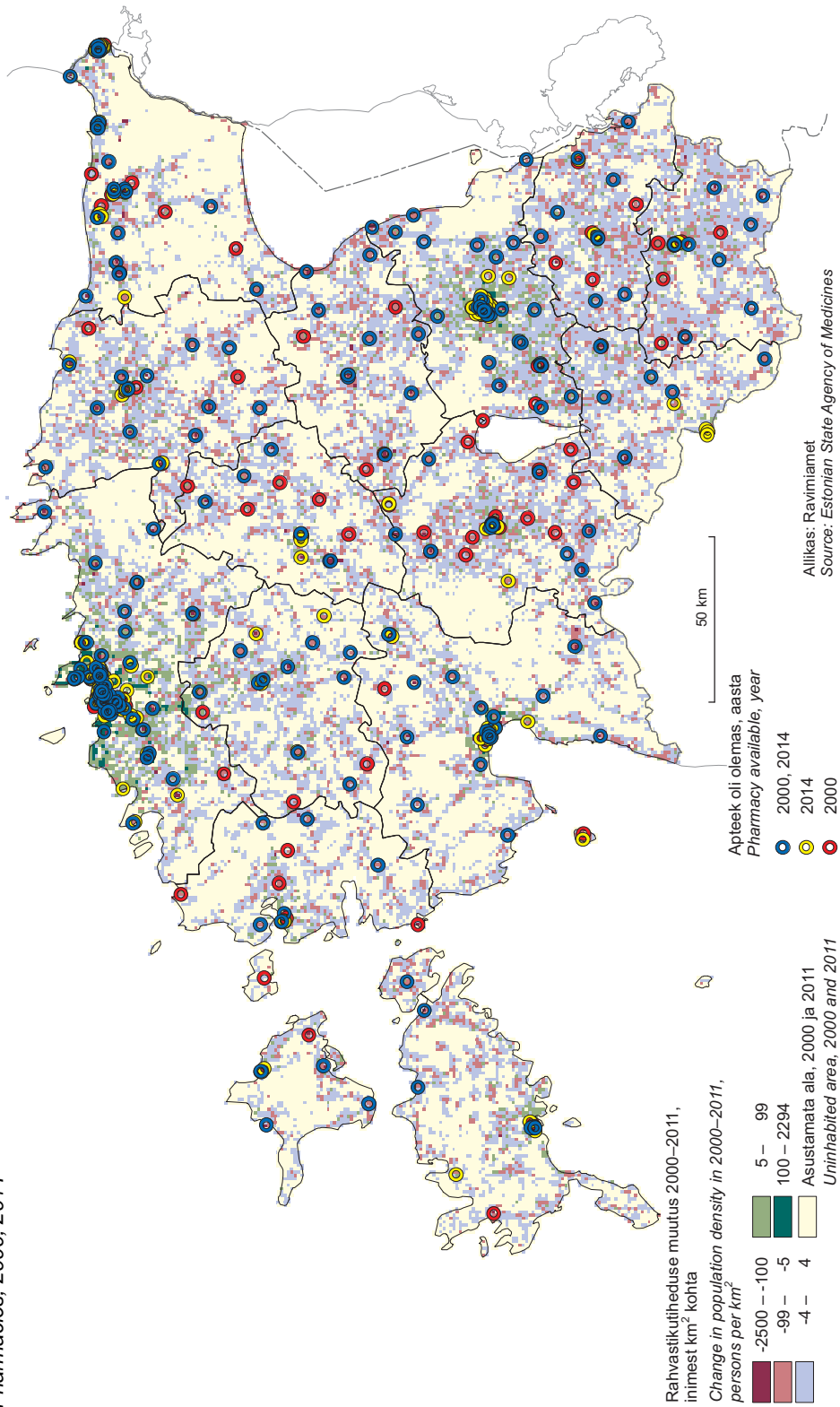
Haiglad, 2014
Hospitals, 2014

Kiirabi, 2014
Emergency care, 2014

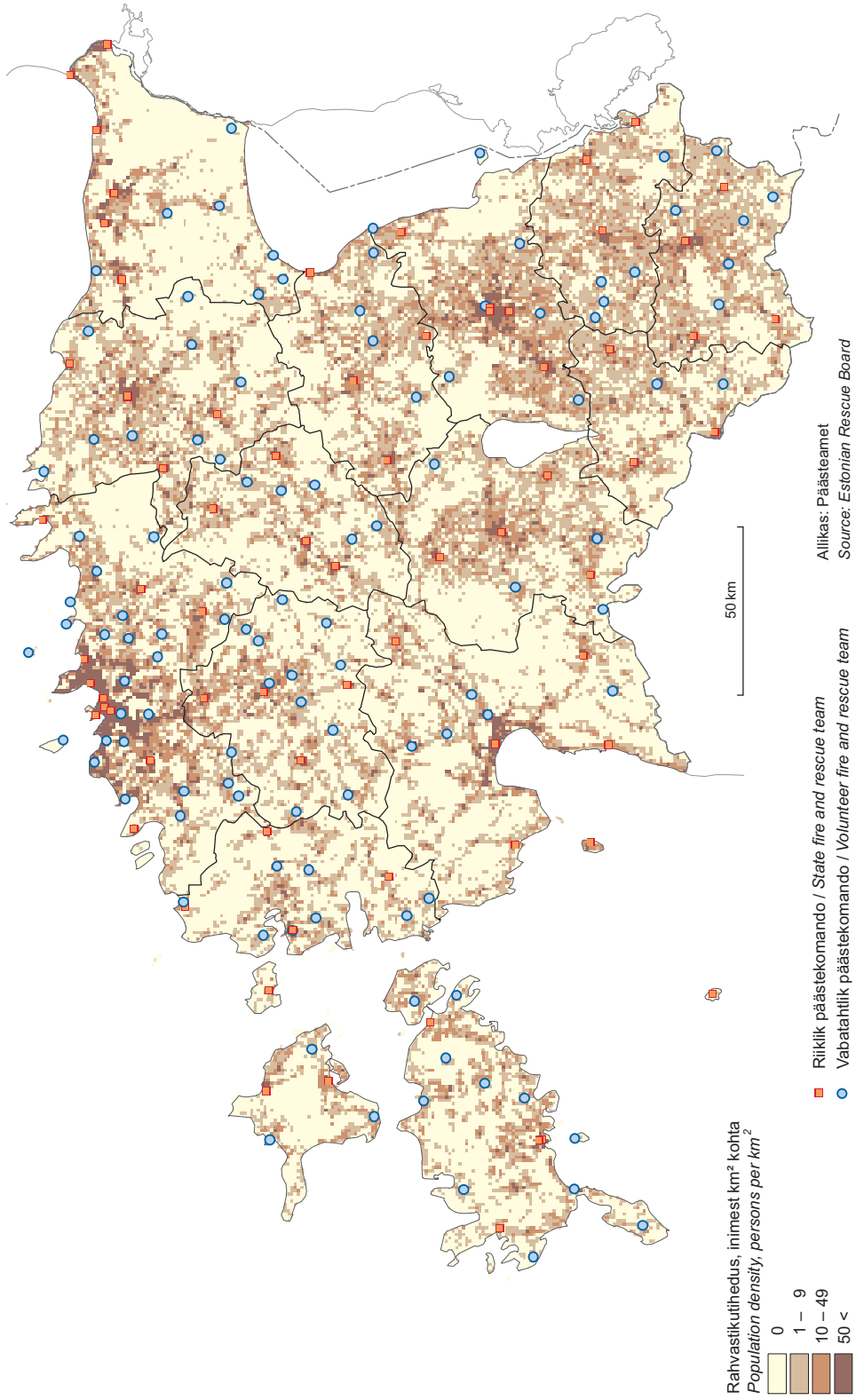

Apteegid 2000, 2014^a
Pharmacies, 2000, 2014^a

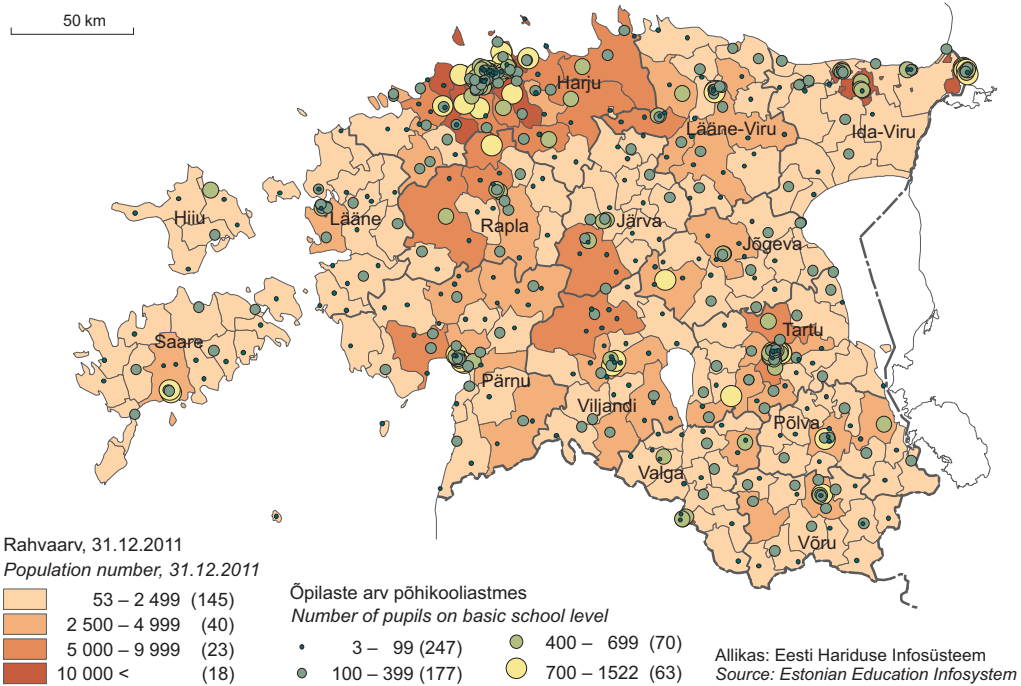

^a Linnades võivad apteekide tähised vaadeldud aastatel ka kattuda.
^a In cities, the symbols of pharmacies may coincide in the years considered.

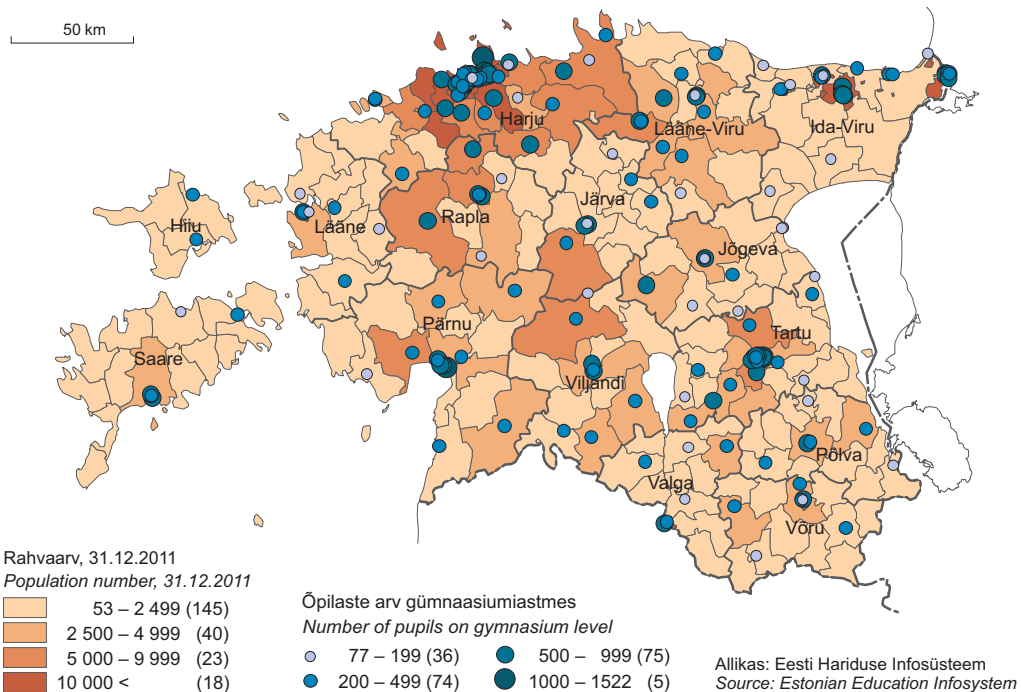
Päästekomandod, 2014
Fire and rescue teams, 2014

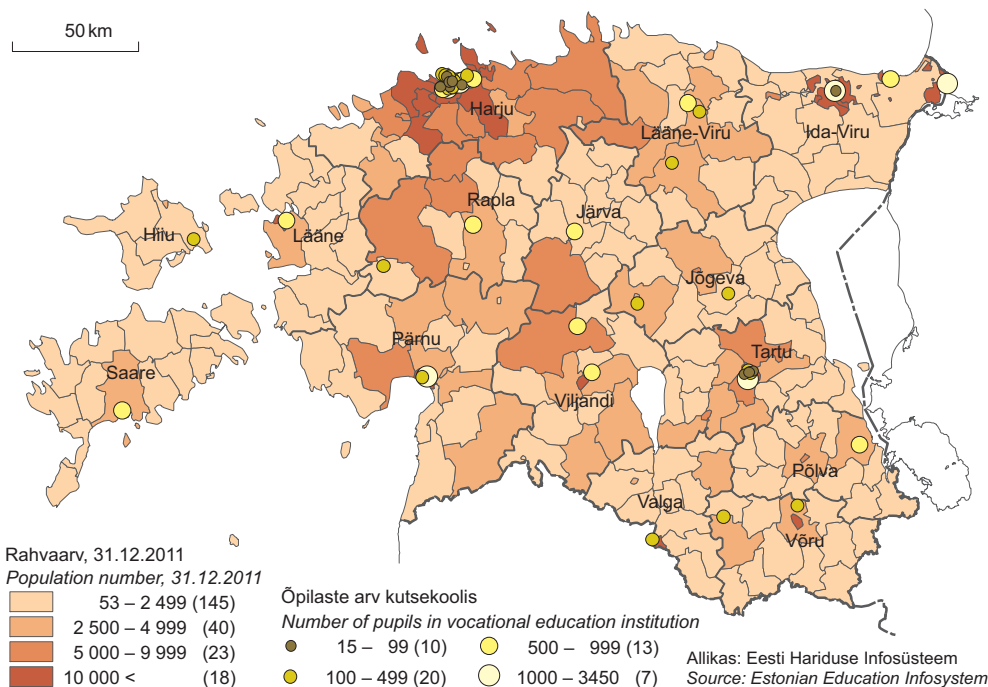
Põhikoolid, 01.01.2012
Basic schools, 01.01.2012

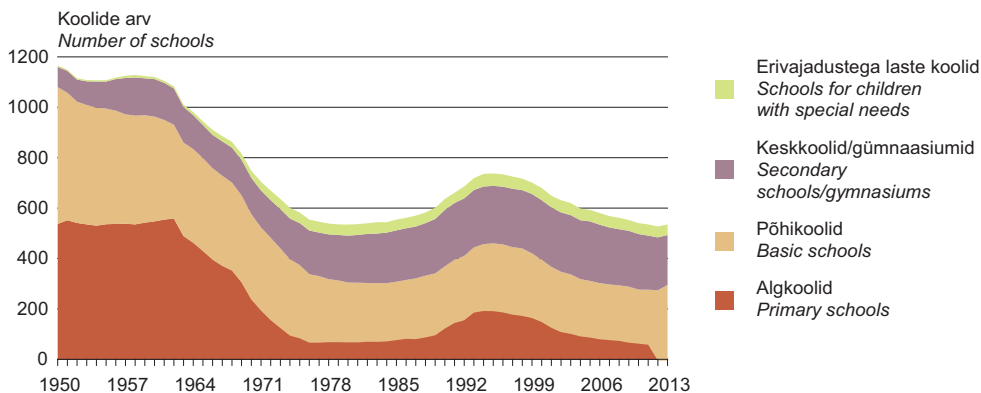
Gümnaasiumid, 01.01.2012
Gymnasiums, 01.01.2012

Kutseõppeasutused, 01.01.2012
Vocational education institutions, 01.01.2012

Üldhariduskoolid koolitüübi järgi, 1950–2013
General education schools by type of school, 1950–2013

TURISM JA MAJUTUS

Kas turism on majandusharu või hoopis puhkamise viis? Või hoopis hea võimalus Eestit tutvustada? Ilmselgelt on turism seda kõike, sõltub vaid vaatenurgast.

Vaadates turismi kui majandusharu, siis Eesti majanduses see väga suurt rolli ei mängi: aastatel 2000–2013 andsid toitlustus ja majutus – mis ei samastu küll 100% turismiga, kuid võimaldavad siiski turismi tähtsust hinnata – Eestis toodetavast lisandväärtusest igal aastal 1,5–1,7%.

Kui lugeda Eesti piirkondade (maakonnad, linnad, vallad) arengustrateegiaid, jääb sageli mulje, et turismiga seonduvat käsitletakse piirkonna olulise arengumootorina. Küllap mõne paiga puhul see nii ka on, kuid majanduse seisukohast vaadatuna on enamikul juhtudel turismi pigem ülehinnatud – turismimajandus ei ole praeguses Eestis majandusarengut vedavaks valdkonnaks. See ei tähenda, et turismile pole vaja tähelepanu pöörata – selles valdkonnas on kindlasti veel palju arenguruumi.

TOURISM AND ACCOMMODATION

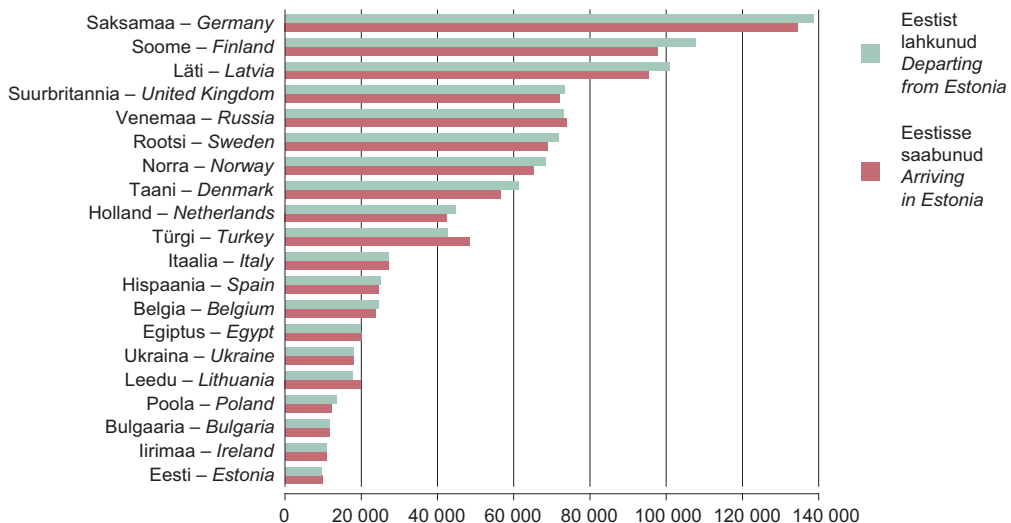
Is tourism a branch of economy or a way of spending one's holiday? Or is it an opportunity to present Estonia in a positive light? Clearly, tourism is all those things, it only depends on the point of view.

Looking at tourism as a branch of economy, it does not play a very big role in the economy of Estonia. In the period of 2000–2013, the annual contribution of accommodation and food service activities (which do not comply with tourism 100%, but still enable us to assess the significance of tourism) was 1.5–1.7% of the value added produced in Estonia.

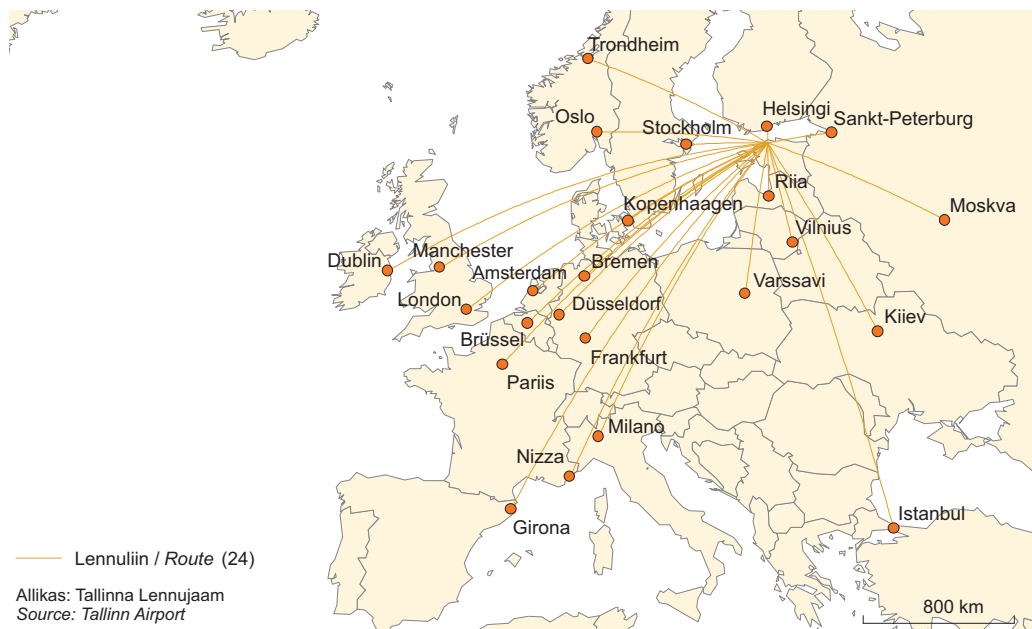
The development strategies of the regions of Estonia (counties, cities, rural municipalities) often leave the impression that tourism-related matters are thought to significantly boost the development of a region. It may well be true for some areas but, from an economic point of view, the impact of tourism is more likely to be overrated – today, tourism economy is not the domain that drives the economic development of Estonia. This does not mean that no attention needs to be paid to tourism – there is definitely plenty of room to grow in this field.

Saabunud ja lahkunud reisijad Tallinna Lennujaamas lähte- ja sihtkohariigi järgi, 2013

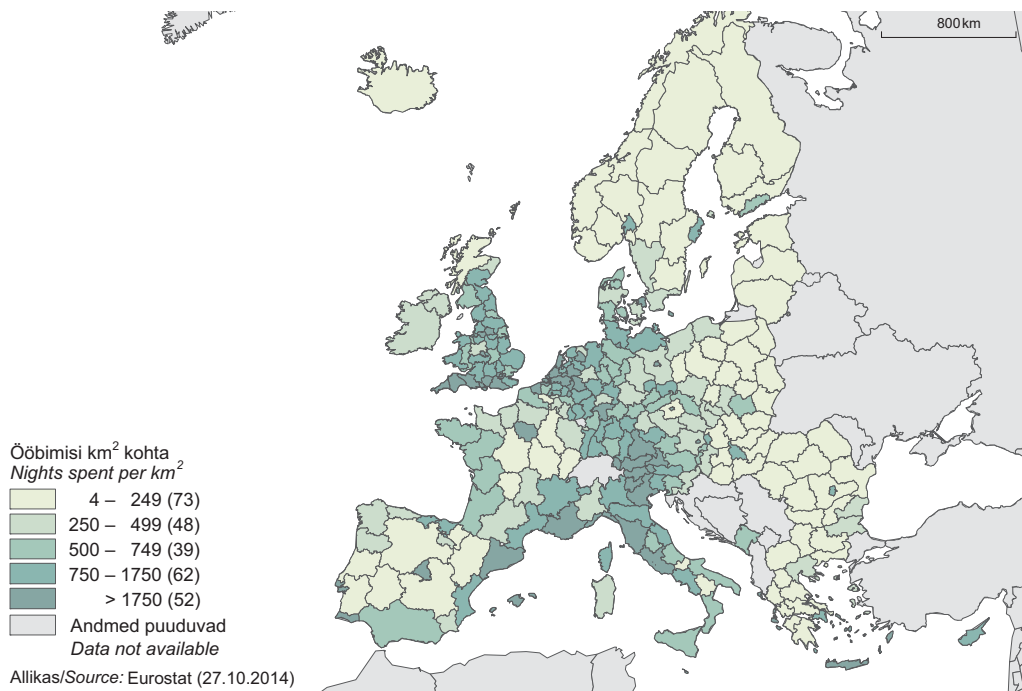
Passengers arriving in and departing from Tallinn Airport by country of departure and destination, 2013

Tallinna Lennujaama lennuvõrgustik, suvi 2013
Route network of Tallinn Airport, summer 2013

Hotellis ööbimised km² kohta piirkondade NUTS 2^a jaotuse järgi Euroopa Liidu riikides, 2012
Nights spent in hotels per km² according to the NUTS 2^a division of territorial units, in the European Union countries, 2012

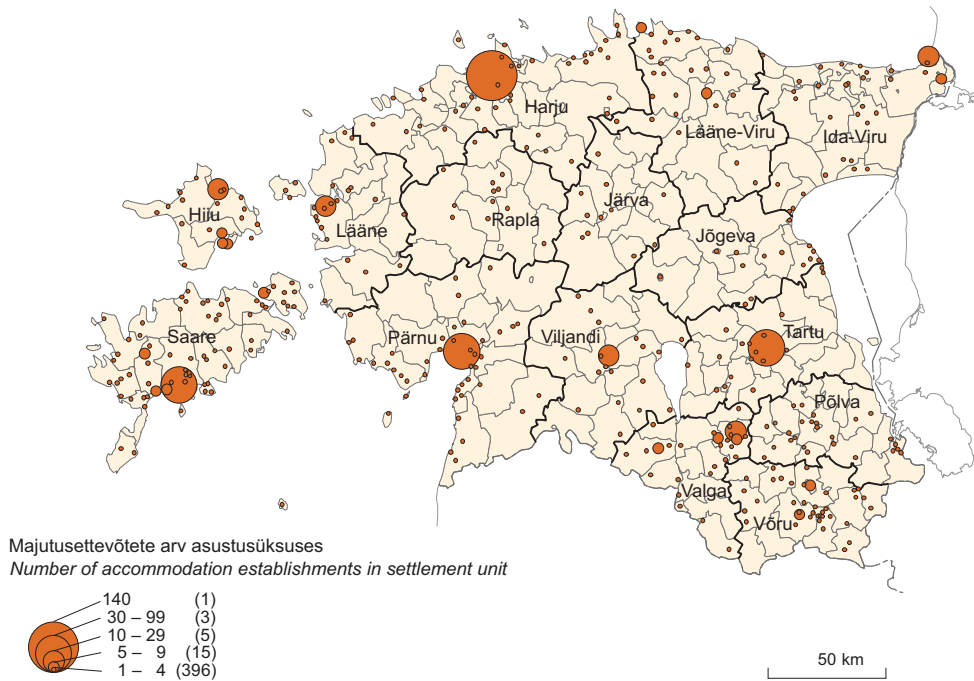

^a NUTS – Euroopa Liidu ühine piirkondlike üksuste statistiline klassifikaator; lirimaa andmed riigi tasemel.

^a NUTS – the common classification of territorial units for statistics used in the European Union; country-level data for Ireland

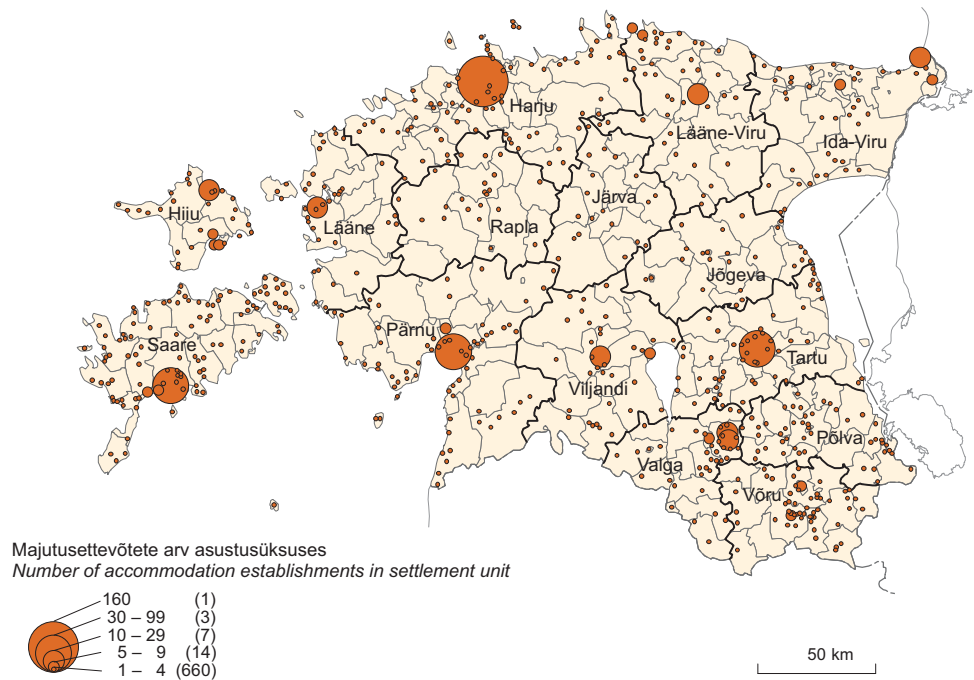
Majutusettevõtted, 2007

Accommodation establishments, 2007

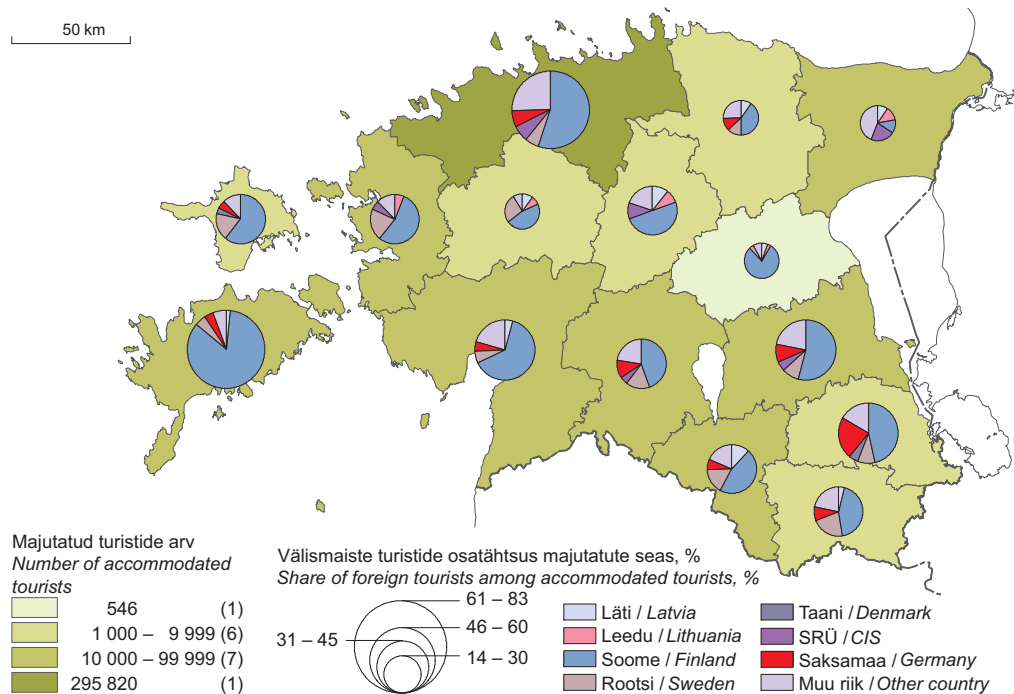
Majutusettevõtted, 2013

Accommodation establishments, 2013

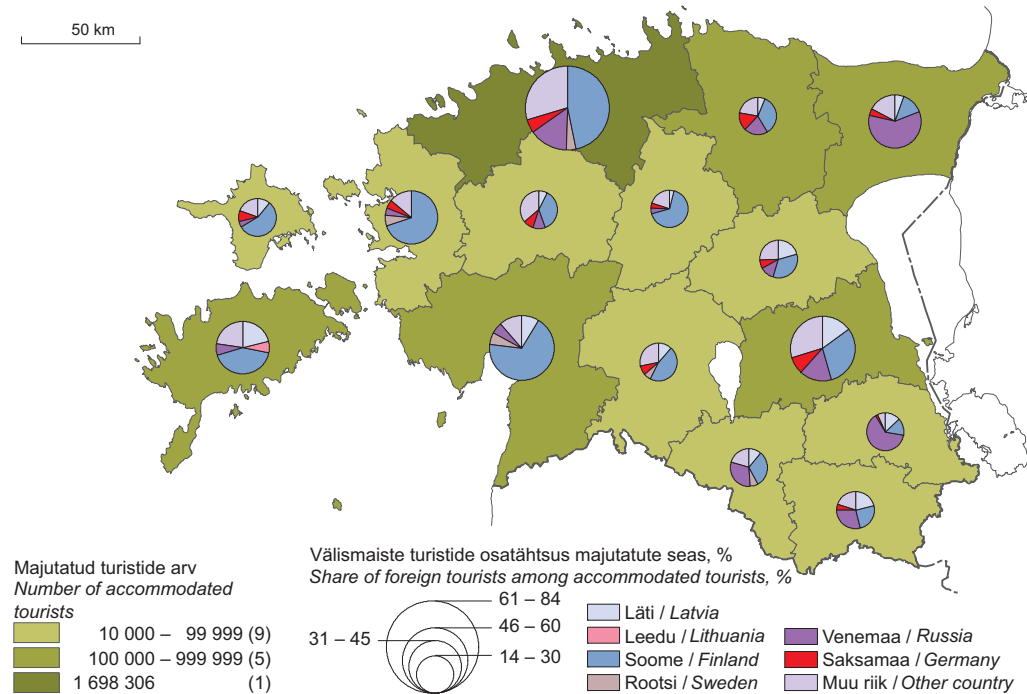
Majutusettevõtetes majutatud turistid, 1995

Tourists accommodated in accommodation establishments, 1995

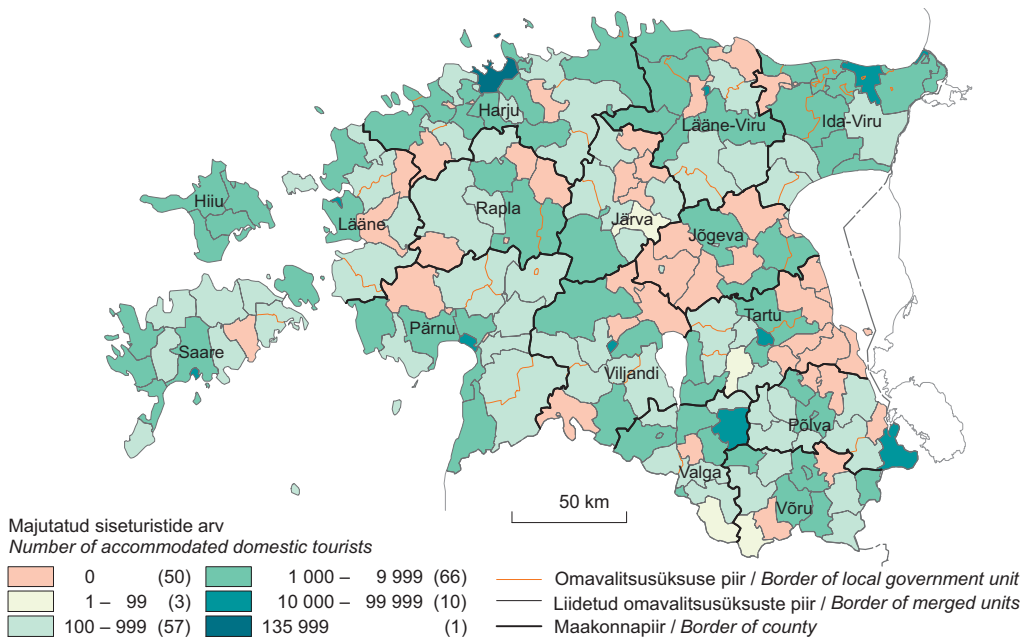
Majutusettevõtetes majutatud turistid, 2013

Tourists accommodated in accommodation establishments, 2013

Majutusettevõtetes majutatud siseturistid, 2009

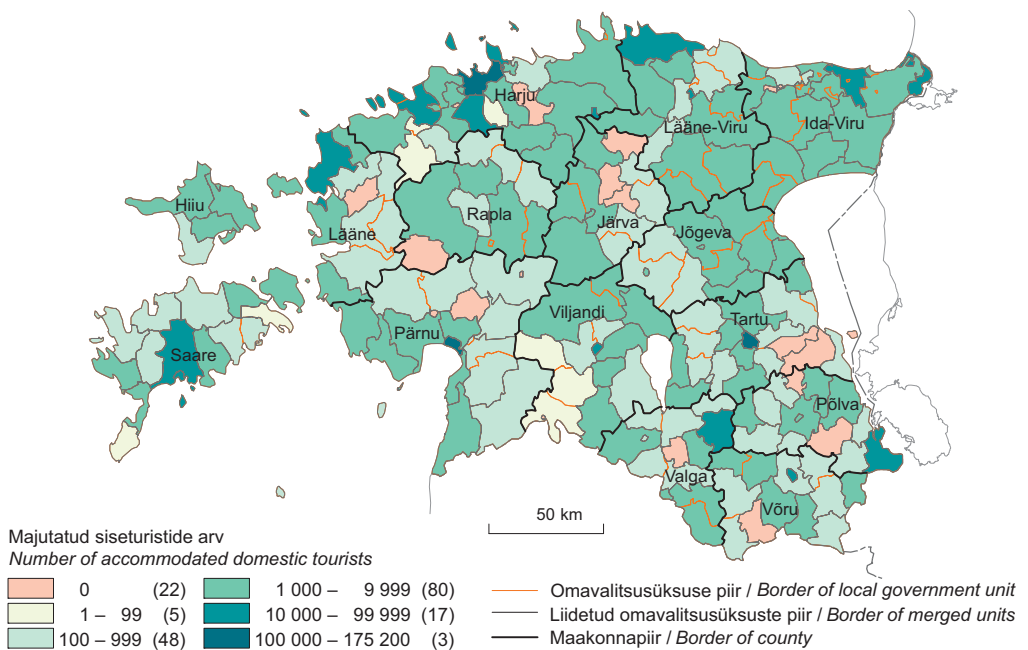
Domestic tourists accommodated in accommodation establishments, 2009

Omavalitsüksused, milles on vähem kui 3 majutusasutust, on liidetud naaberomavalitsüksusega.
Local government units having less than 3 accommodation establishments have been merged with a neighbouring unit.

Majutusettevõtetes majutatud siseturistid, 2013

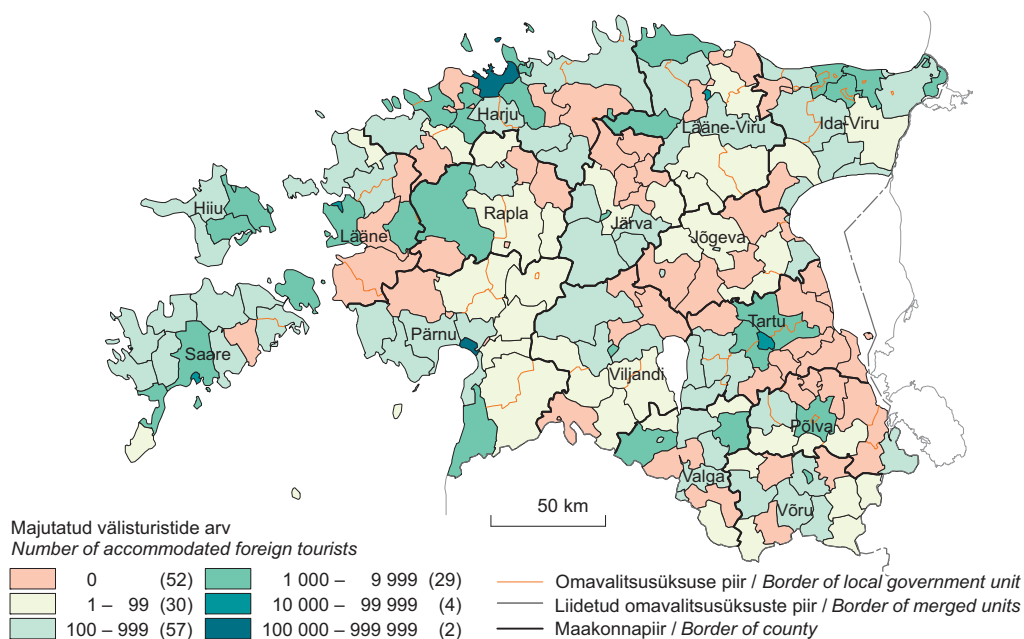
Domestic tourists accommodated in accommodation establishments, 2013

Omavalitsüksused, milles on vähem kui 3 majutusasutust, on liidetud naaberomavalitsüksusega.
Local government units having less than 3 accommodation establishments have been merged with a neighbouring unit.

Majutustevõtetes majutatud välisturistid, 2009

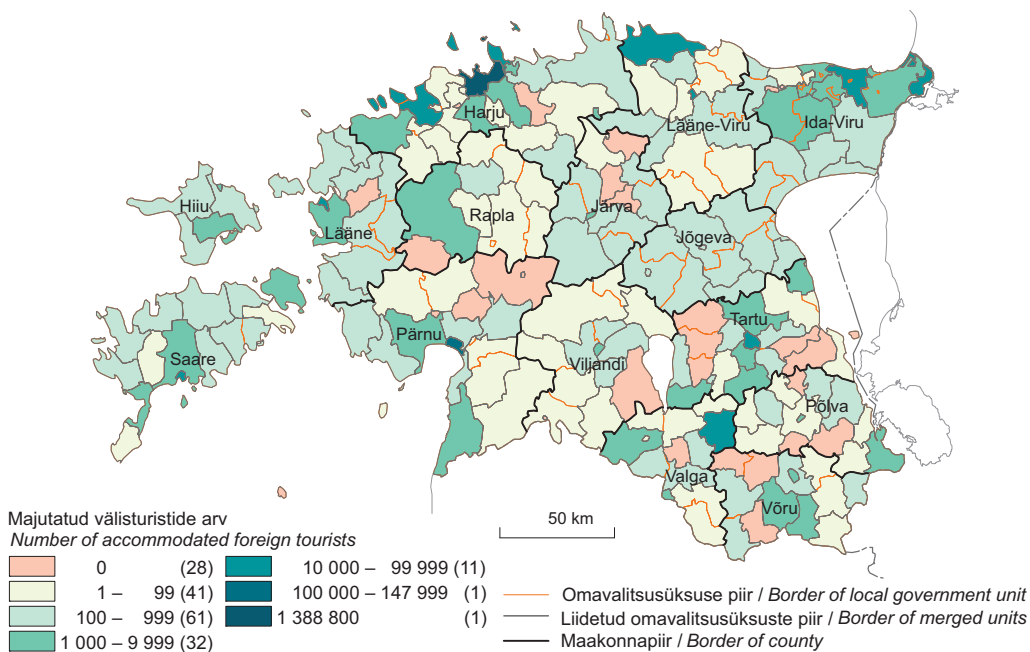
Foreign tourists accommodated in accommodation establishments, 2009

Omavalitsusüksused, milles on vähem kui 3 majutusasutust, on liidetud naaberomavalitsusüksusega.
Local government units having less than 3 accommodation establishments have been merged with a neighbouring unit.

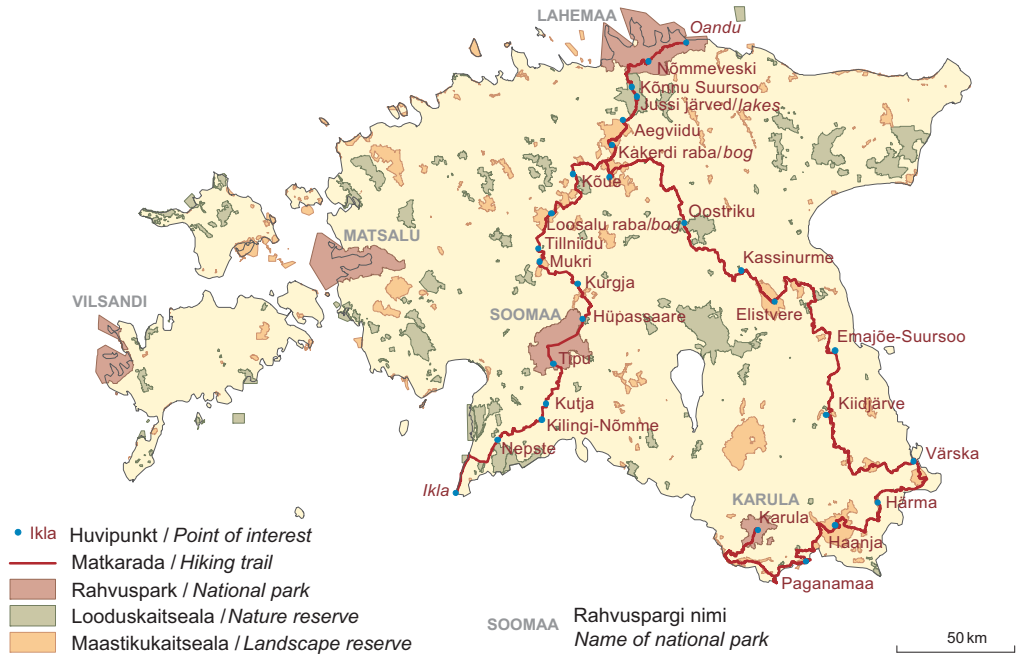
Majutustevõtetes majutatud välisturistid, 2013

Foreign tourists accommodated in accommodation establishments, 2013

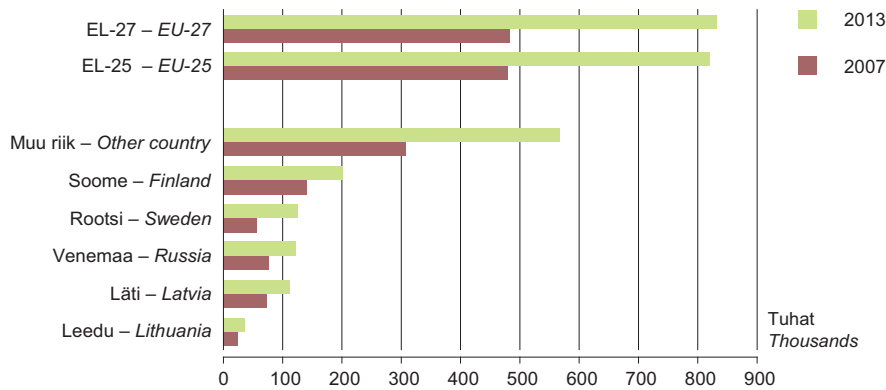
Omavalitsusüksused, milles on vähem kui 3 majutusasutust, on liidetud naaberomavalitsusüksusega.
Local government units having less than 3 accommodation establishments have been merged with a neighbouring unit.

Oandu–Ikla ja Aegviidu–Ähijärve matkarajad
Hiking trails of Oandu–Ikla and Aegviidu–Ähijärve

Allikad: Keskkonnaagentuur, Riigimetsa Majandamise Keskus / Sources: Estonian Environment Agency, State Forest Management Centre

Eesti elanike ööbimistega välisreisid sihtkoha järgi, 2007, 2013
Overnight trips abroad made by Estonian residents by country of destination, 2007, 2013

KULTUUR

Eestlased on end ikka kultuuri armastavaks ja hindavaks rahvaks pidanud. Euroopa Liidu riikide kultuuritarbimise statistika pigem kinnitab seda arvamust: enamiku näitajate puhul on Eesti elanikud aktiivsemad kultuuri tarbima, kui seda tehakse mujal Euroopas. Positiivset saab kultuuristatistikast veelgi välja lugeda, näiteks, et rahvakultuuri harrastajate arv on kasvutrendis, kuigi elanike arv väheneb ning hiljuti elasime üle majanduskriisi.

Tänapäeval toimuvad suured muutused kultuuri tarbimises ja kunstielus. Uued tehnoloogiad, (eelkõige internet) hõlbustavad märgatavalt kultuuri kättesaadavust. Tegelikult avardavad kiired muutused ka kultuuri ja kunsti mõistet, mis on niigi üsna keerulised.

Selle väljaande eesmärk ei ole süüvida kultuuri ja kunsti mõistetes. Nentigem vaid, et kultuuristatistika tõlgendamisel peaksime muutustega arvestama. Praegu saab olukorda vaadata traditsioonilise, aastakümneid tehtud kultuuristatistika kaudu, mis üsna ilmselt ei peegelda suurt osa kultuurinähtustest.

Harilikult ei vaadelda kultuuristatistikas murdeid. Samas rikastavad need eesti kultuuri. Seetõttu on peatükki lisatud kaardid murrete leviku kohta.

CULTURE

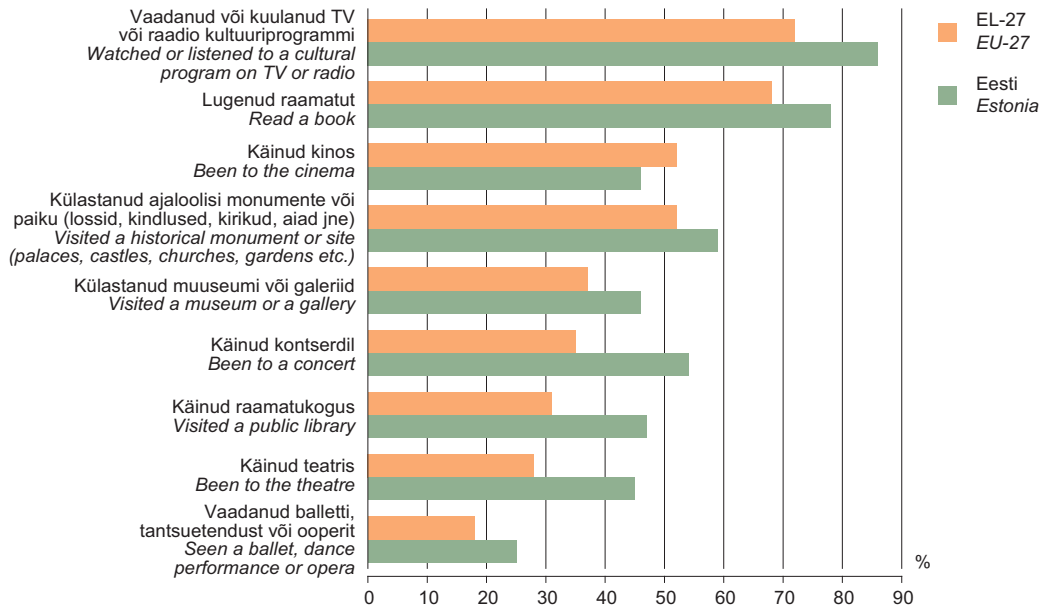
Estonians have always thought of themselves as people who love and appreciate culture. The statistics on the cultural consumption of the EU Member States tend to confirm this opinion: most of the indicators show that Estonians are more active to consume culture. There are further positive aspects that can be highlighted in culture statistics; for example, the number of people participating in amateur cultural activities is on the rise, despite the fact that the population number is decreasing and that we recently experienced an economic crisis.

Nowadays, great changes are taking place in cultural consumption and art life. New technologies (especially the Internet) significantly increase the availability of culture. In fact, fast changes also affect the concepts of culture and art, which are already rather complicated.

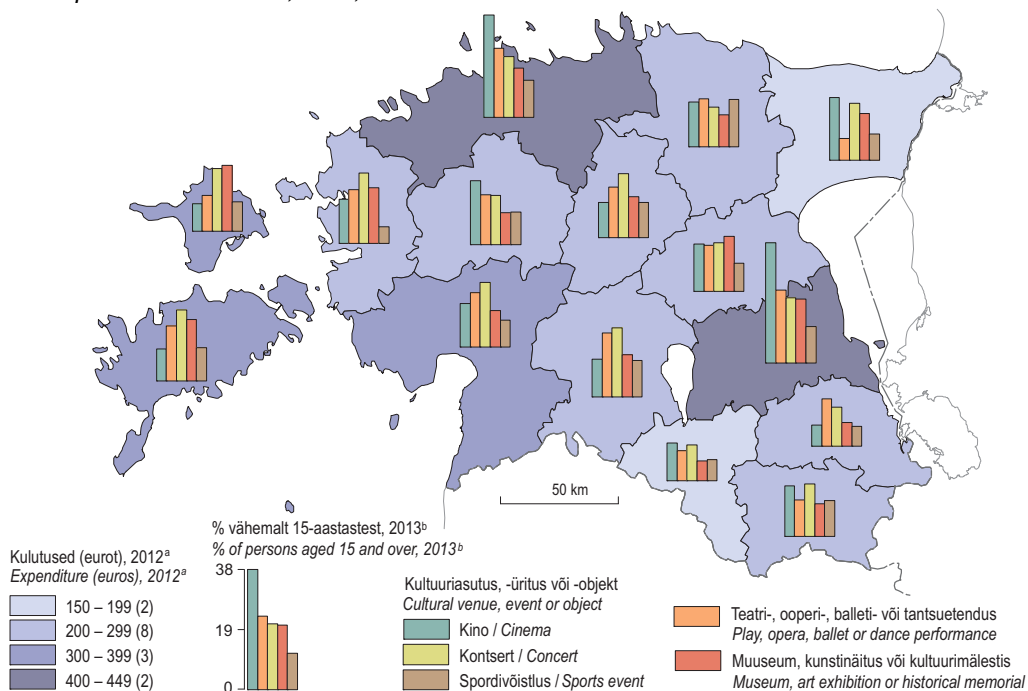
The aim of this publication is not to dig into the concepts of culture and art. Let it merely be stated that, when interpreting cultural statistics, changes should be taken into account. The current situation can be observed with the help of traditional cultural statistics, which have been produced for decades but clearly do not reflect a great share of the phenomenon called culture.

Cultural statistics do not usually include dialects. At the same time, dialects enrich the Estonian culture. Therefore, maps showing the distribution of dialects have been added to this chapter.

Kultuuri tarbinute osatähtsus vähemalt 15-aastaste seas Eestis ja Euroopa Liidus, 2013
Share of persons aged 15 and over who have consumed culture in Estonia and the European Union, 2013

Kultuurielus osalemine, 2012, 2013
Participation in cultural life, 2012, 2013

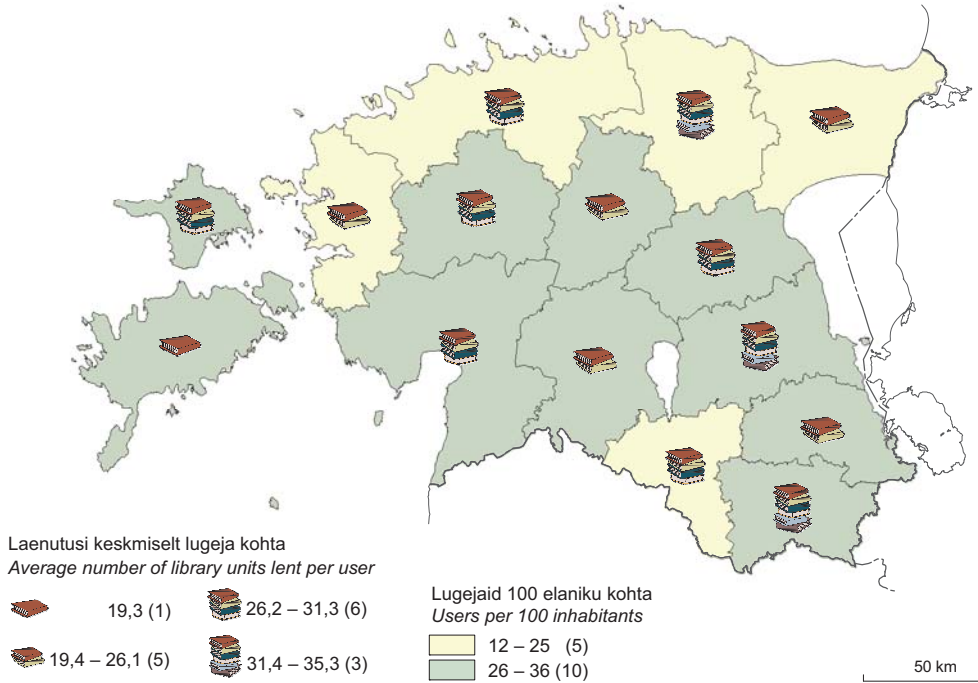
^a Leibkonnaliikme kulutused aastas.

^b Vähemalt 15-aastased, kes on keskmiselt kord kvartalis külastanud mõnda kultuuriasutust või -objekti või on osalenud mõnel kultuuriüritusel.

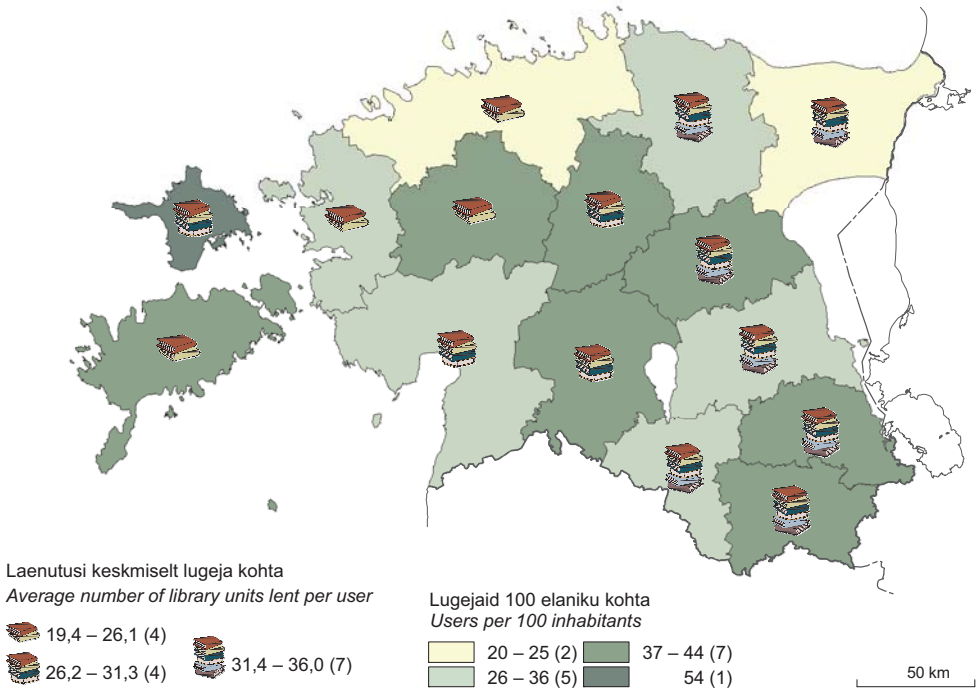
^a Annual expenditure of a household member.

^b Share of persons aged 15 and over who have visited a cultural venue or object or have participated in a cultural event once a quarter, on average.

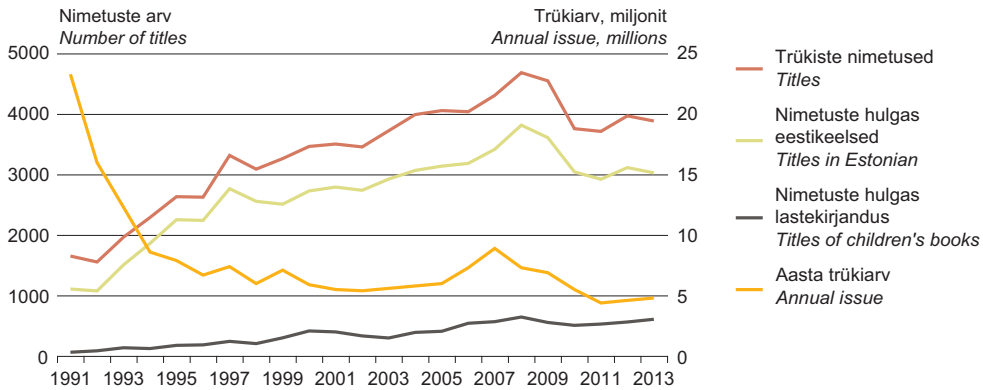
Rahvaraamatukogude lugejad, 1993
Users of public libraries, 1993

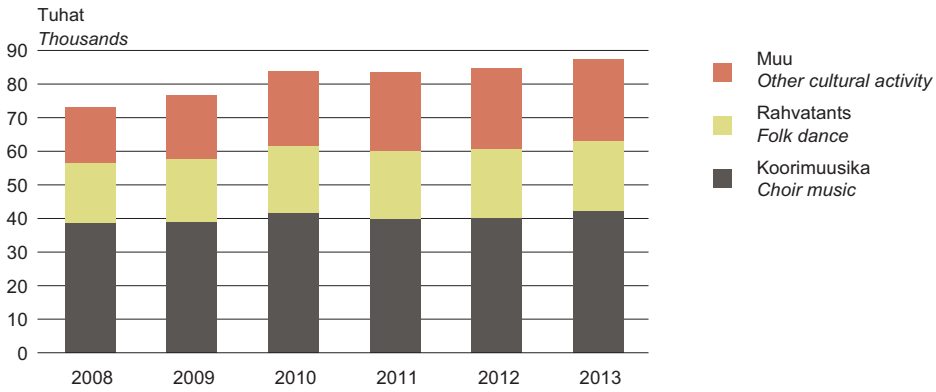
Rahvaraamatukogude lugejad, 2013
Users of public libraries, 2013

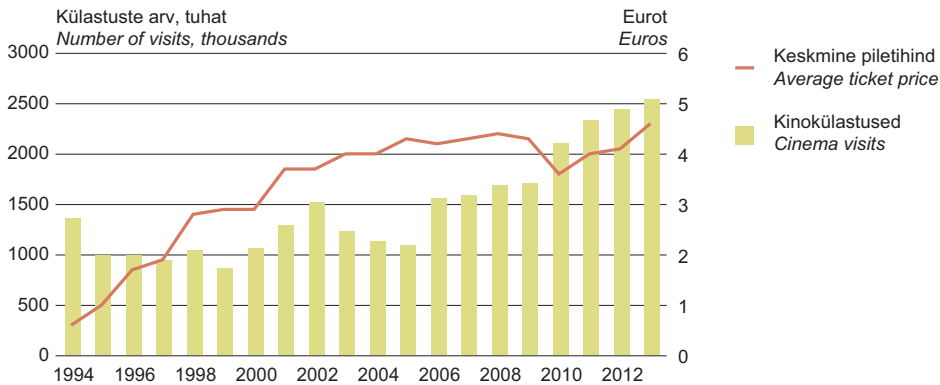
Eesti trükitoodang, 1991–2013
Printed matter in Estonia, 1991–2013

Rahvakultuuri harrastajad, 2008–2013
Persons participating in amateur cultural activities, 2008–2013

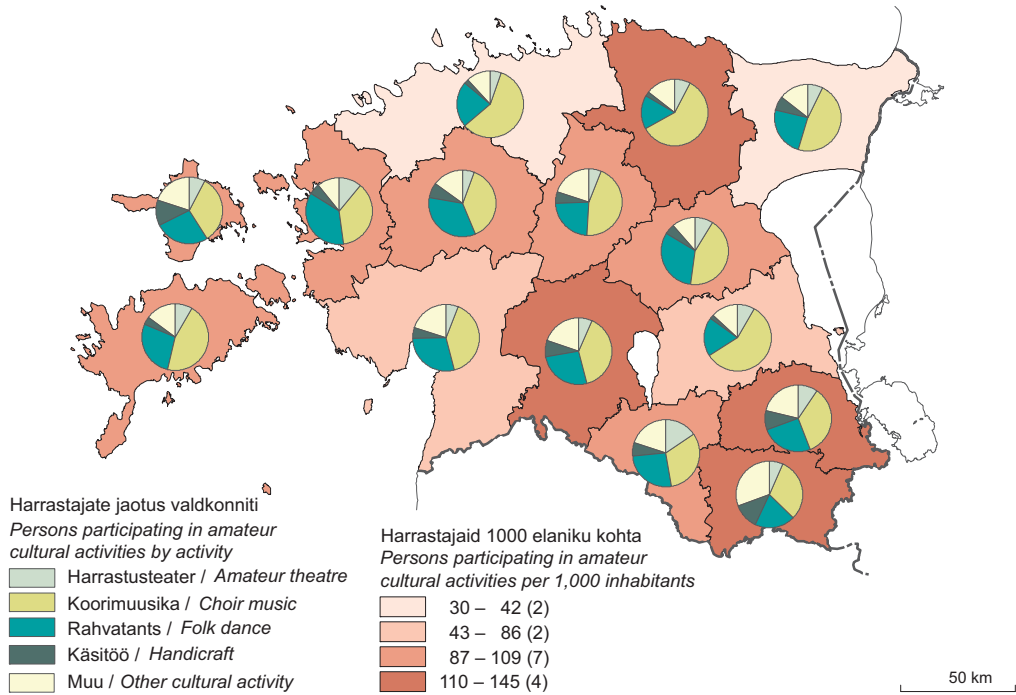

Kinokülastused, 1994–2013
Cinema visits, 1994–2013

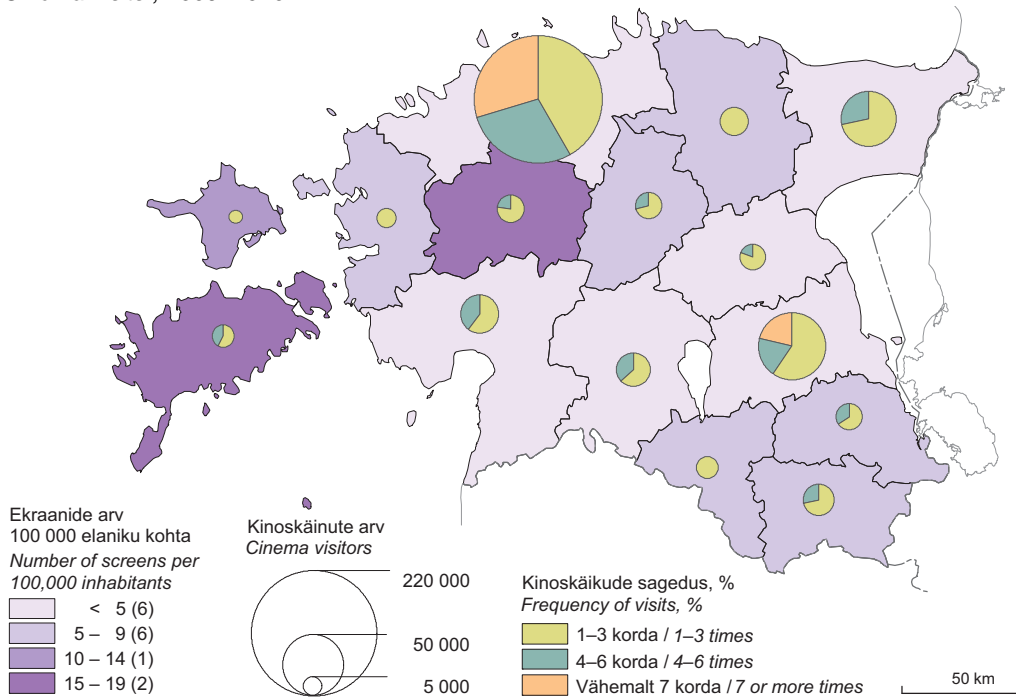
Rahvakultuuri harrastajad, 2013

Persons participating in amateur cultural activities, 2013

Kinokäigud^a, 2009–2010

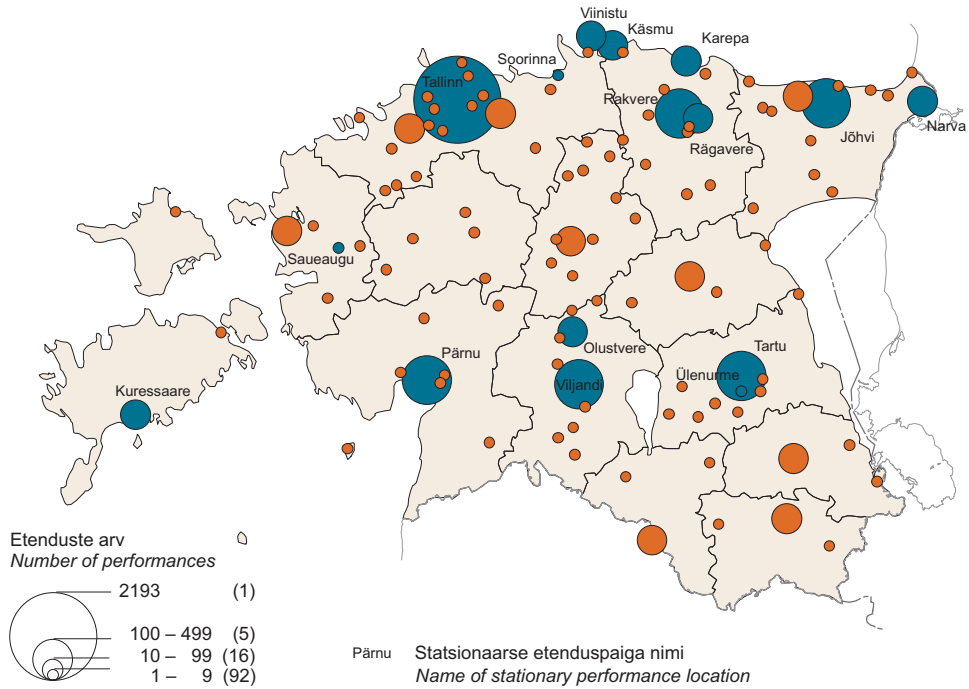
Cinema visits^a, 2009–2010

^a Vähemalt kümneaastased elanikud, kes olid viimase 12 kuu jooksul vähemalt korra kinos käinud.

^a Persons aged 10 and over who had visited the cinema at least once during the previous 12 months.

Teatrite mängupaigad, 2004
Performance locations of theatres, 2004

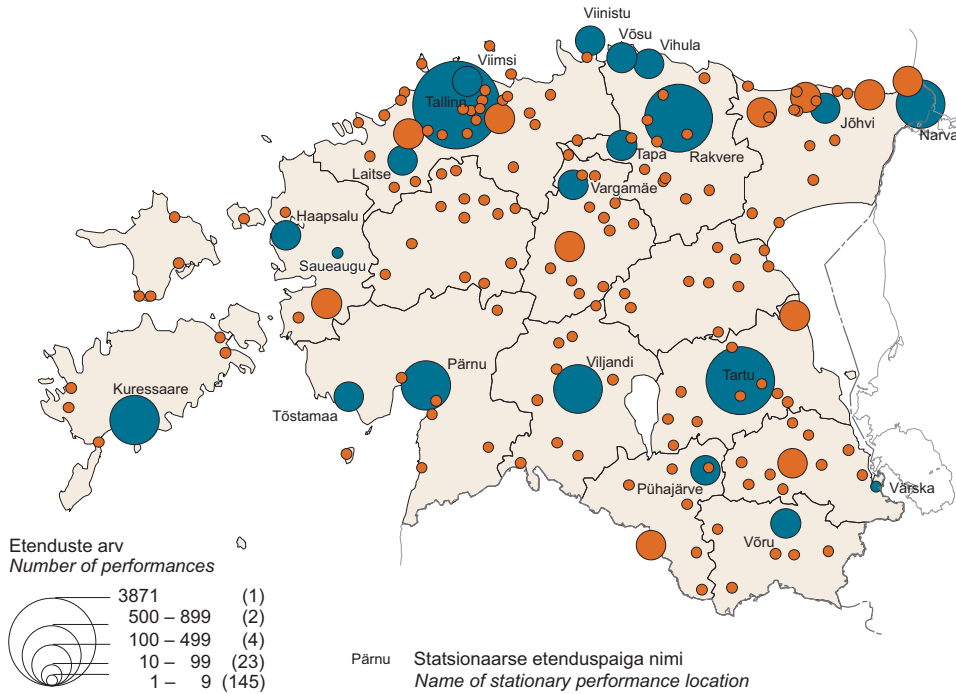
■ Külalisetenduse paik (98) / Guest performance location (98)
■ Statsionaarne etenduspaik (16) / Stationary performance location (16)

50 km

Harju maakond <i>Harju county</i>	Ida-Viru maakond <i>Ida-Viru county</i>	Järva maakond <i>Järva county</i>	Põlva maakond <i>Põlva county</i>	Tartu maakond <i>Tartu county</i>
Alavere	Alajõe	Albu	Põlva	Elva
Aruküla	Aseri	Ambla	Räpina	Kallaste
Haiba	Avinurme	Jäneda	Värskas	Kambja
Harku	Iisaku	Järva-Jaani		Kurepalu
Keila	Jõhvi	Koeru	Pärnu maakond <i>Pärnu county</i>	Luunja
Kuusalu	Kiviõli	Oisu	Audru	Nõo
Loksa	Kohtla-Järve	Paide	Kihnu	Puhja
Loo	Maidla	Sargvere	Kilingi-Nõmme	Rannu
Paldiski	Mäetaguse	Türi	Paikuse	Tartu
Püüsi	Narva	Vargamäe	Pärnu	Ülenurme
Rae	Narva-Jõesuu	Väätsa	Pärnu-Jaagupi	Valga maakond <i>Valga county</i>
Riisipere	Sillamäe		Sindi linn	Otepää
Saku	Sinimäe	Lääne-Viru maakond <i>Lääne-Viru county</i>	Vändra	Tõrva
Saue	Toila			Valga
Soorinna küla	Lääne maakond <i>Lääne county</i>	Haljala	Rapla maakond <i>Rapla county</i>	
Tabasalu		Kadrina	Eidapere	Viljandi maakond <i>Viljandi county</i>
Tallinn		Karepa	Kehtrna	Halliste
Turba	Haapsalu	Kunda	Märjamaa	Karksi-Nuia
Vasalemma	Kullamaa	Käsmu	Rapla	Olustvere
Viimsi	Lihula	Laekvere	Vana-Vigala	Paistu
Viinistu	Saueaugu	Pajusti		Pilistvere
	Taebla	Rakvere	Saare maakond <i>Saare county</i>	Suure-Jaani
Hiiu maakond <i>Hiiu county</i>	Jõgeva maakond <i>Jõgeva county</i>	Rägavere		Vastemõisa
Kärdla		Simuna	Kihelkonna	Viljandi
	Jõgeva	Tamsalu	Orissaare	Võhma
	Mustvee	Tapa		Õisu
	Palamuse	Vinni		
	Põltsamaa	Võsu		Võru maakond <i>Võru county</i>
				Antsla
				Vastselliina
				Võru

Allikas: Eesti Teatri Agentuur
 Source: Estonian Theatre Agency

Teatrite mängupaigad, 2013
Performance locations of theatres, 2013

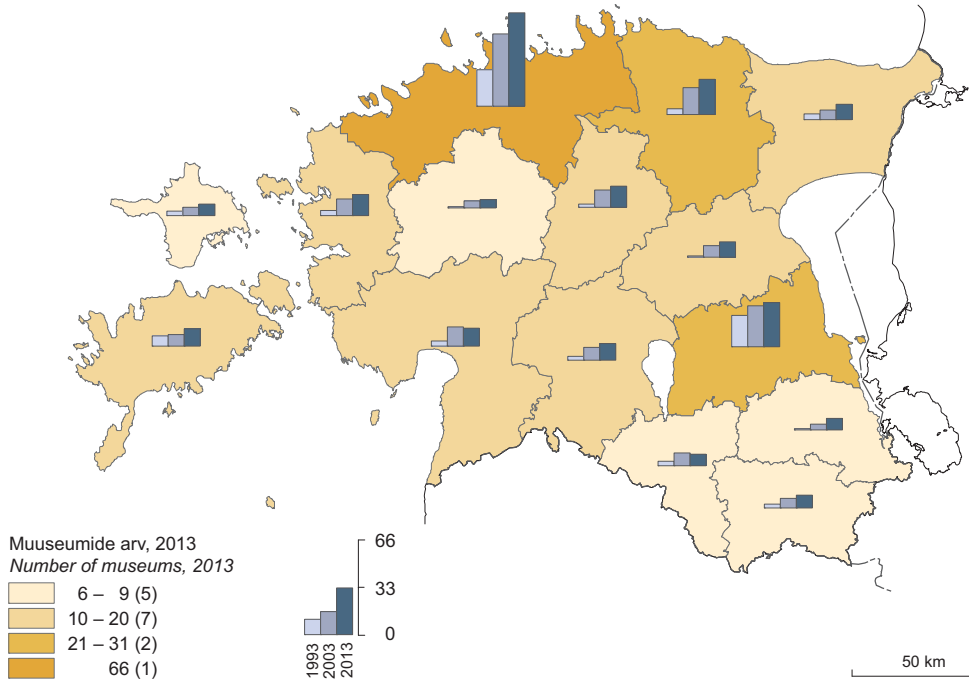

50 km					
<p>Harju maakond <i>Harju county</i></p> <p>Loksa Maardu Paldiski Saue Suurupi Anija Aruküla Haiba Jüri Kehra Kili Kose Kostivere Lagedi Laulasmaa Loo Naissaare Neeme Rae Riisipere Saku Vääna-Jõesuu Jõelähtme Keila Kuusalu Nelijärve Prangli Peetri Padise</p>	<p>Hiiu maakond <i>Hiiu county</i></p> <p>Kärdla Sõru Käina Emmaste</p> <p>Ida-Viru maakond <i>Ida-Viru county</i></p> <p>Kiviõli Narva-Jõesuu Sillamäe Aseri Avinurme Iisaku Illuka Kohtla Kohtla-Nõmme Lohusuu Mäetaguse Saka Toila Voka Maidla Kukruse Kohtla-Järve</p>	<p>Jõgeva maakond <i>Jõgeva county</i></p> <p>Jõgeva Mustvee Põltsamaa Kuremaa Sadala Tabivere Torma Voore Pajusi Kasepää</p> <p>Järva maakond <i>Järva county</i></p> <p>Paide Albu Aravete Esna Imavere Järva-Jaani Kabala Oisu Peetri Roosna-Alliku Türi Koeru Valgehobusemäe</p> <p>Lääne maakond <i>Lääne county</i></p> <p>Kõmsi Lihula Pürksi Vormsi</p>	<p>Lääne-Viru maakond <i>Lääne-Viru county</i></p> <p>Tamsalu Ebavere Haljala Imastu Kadrina Kunda Laekvere Lasila Simuna Väike-Maarja Vinni-Pajusti</p> <p>Põlva maakond <i>Põlva county</i></p> <p>Põlva Ahja Kanepi Mikitamäe Mooste Ruusa Räpina Saverna Tilsa Varbuse</p> <p>Pärnu maakond <i>Pärnu county</i></p> <p>Kilingi-Nõmme Reiu Uulu Vändra Kihnu Häädemeeste Audru</p>	<p>Rapla maakond <i>Rapla county</i></p> <p>Eidapere Hageri Hagudi Juuru Järvakandi Kaiu Kodila Kohila Kuimetsa Käru Märjamaa Rapla Vana-Vigala</p> <p>Saare maakond <i>Saare county</i></p> <p>Kihelkonna Lümanda Orissaare Salme Tomimäe</p> <p>Tartu maakond <i>Tartu county</i></p> <p>Elva Alatskivi Luunja Lähte Melliste Rannu Rõngu Võnnu Ülenurme Puhja</p>	<p>Valga maakond <i>Valga county</i></p> <p>Tõrva Valga Otepää Hargla Lüllemäe Puka Sangaste</p> <p>Viljandi maakond <i>Viljandi county</i></p> <p>Käru Märjamaa Rapla Vana-Vigala</p> <p>Mõisaküla Halliste Karksi Olustvere Piilivere Suure-Jaani Vastemõisa Tänasillma Suure-Kõpu</p> <p>Võru maakond <i>Võru county</i></p> <p>Vastseliina Antsla Haanja Mõniste Rõuge</p>

Allikas: Eesti Teatri Agentuur
 Source: Estonian Theatre Agency

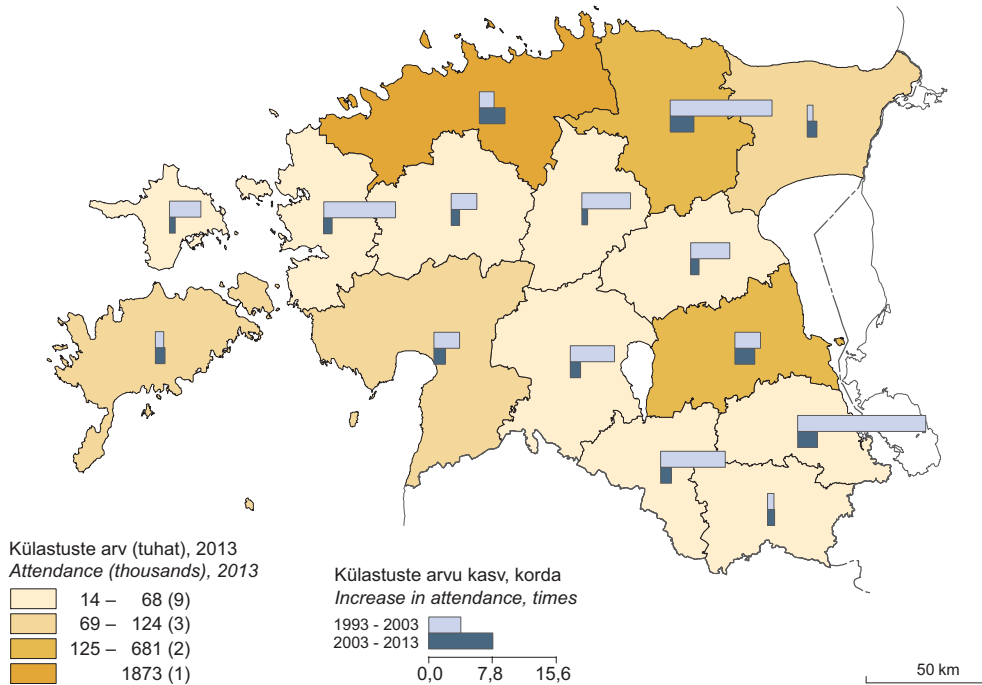
Muuseumid, 1993, 2003, 2013

Museums, 1993, 2003, 2013

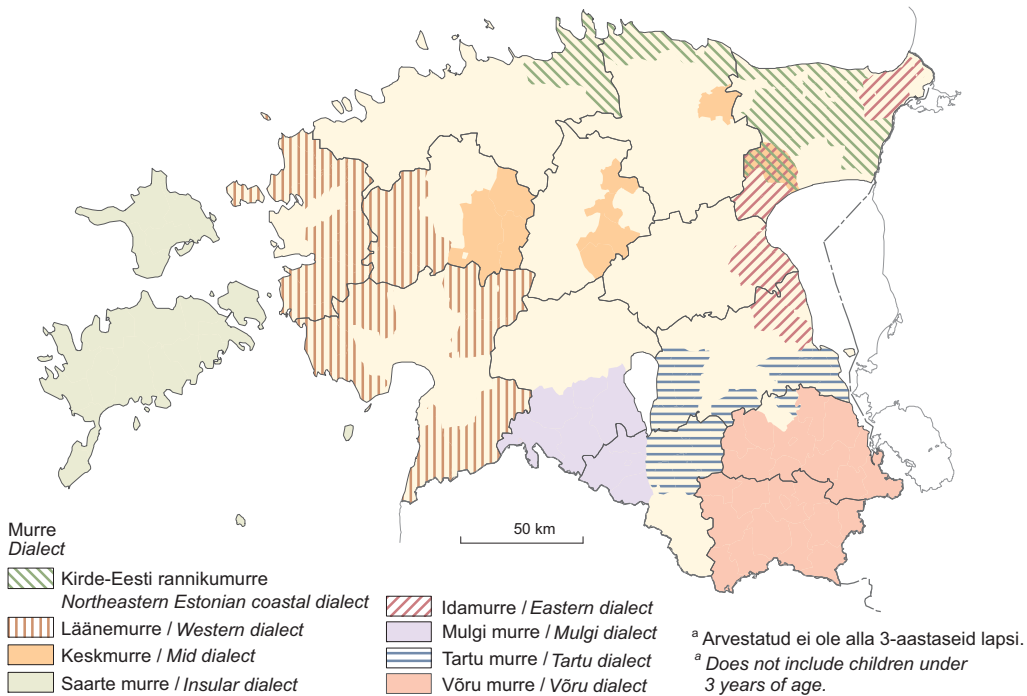

Muuseumikülastused, 1993, 2003, 2013

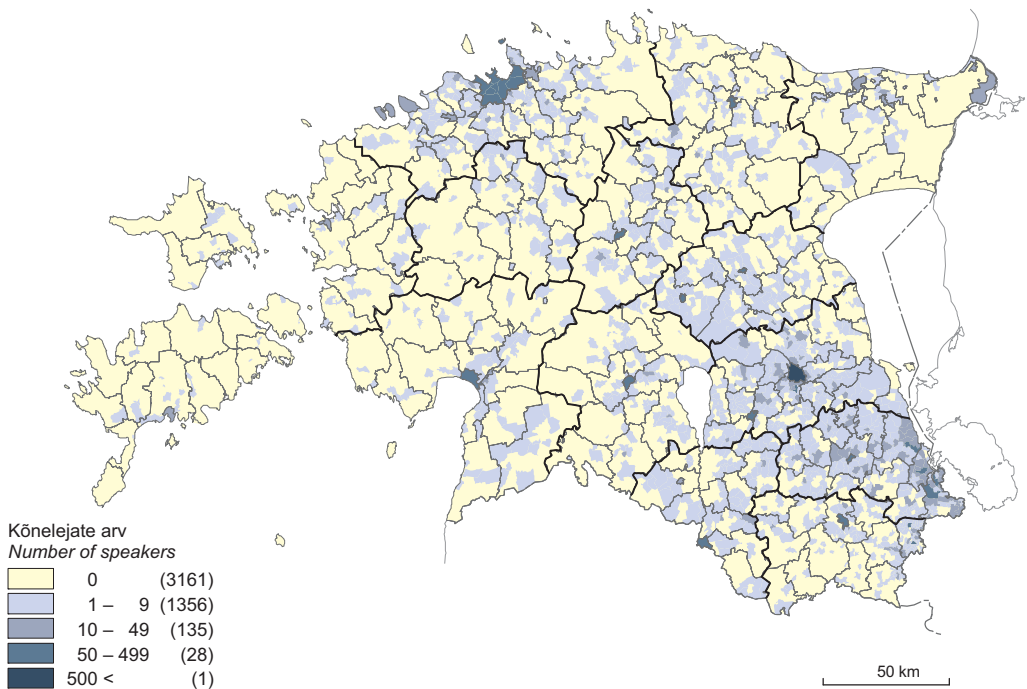
Museum attendance, 1993, 2003, 2013

Eesti murded^a, 31.12.2011
Dialects in Estonia^a, 31.12.2011

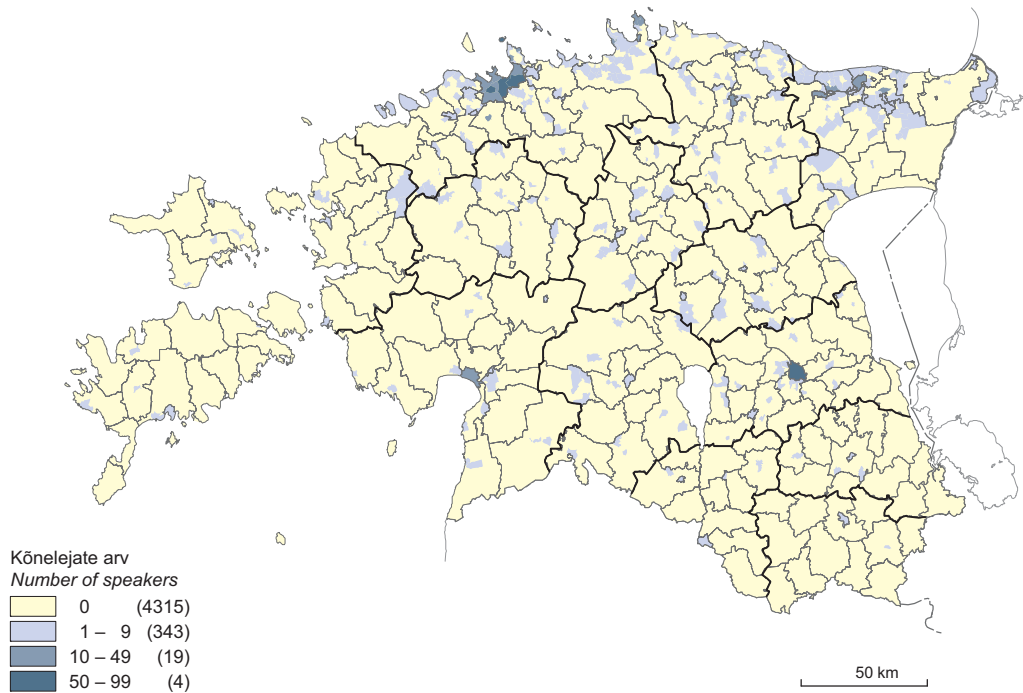

Setu murraku kõnelejad asulates, 31.12.2011
Speakers of the Setu subdialect in settlements, 31.12.2011

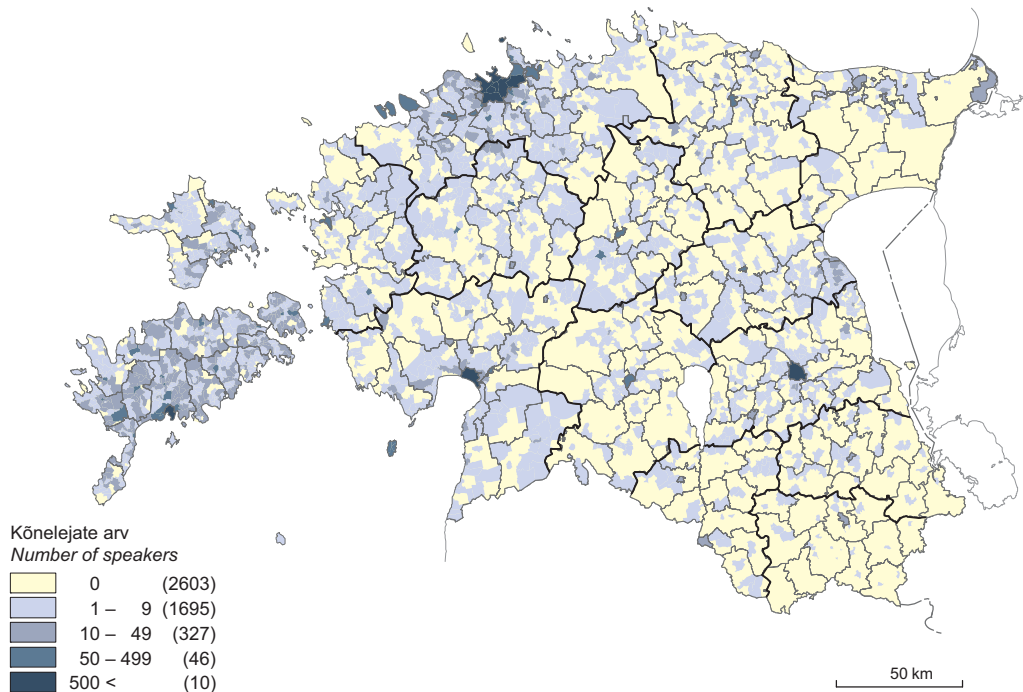
Kirde-Eesti rannikumurde kõnelejad asulates, 31.12.2011

Speakers of the Northeastern Estonian coastal dialect in settlements, 31.12.2011

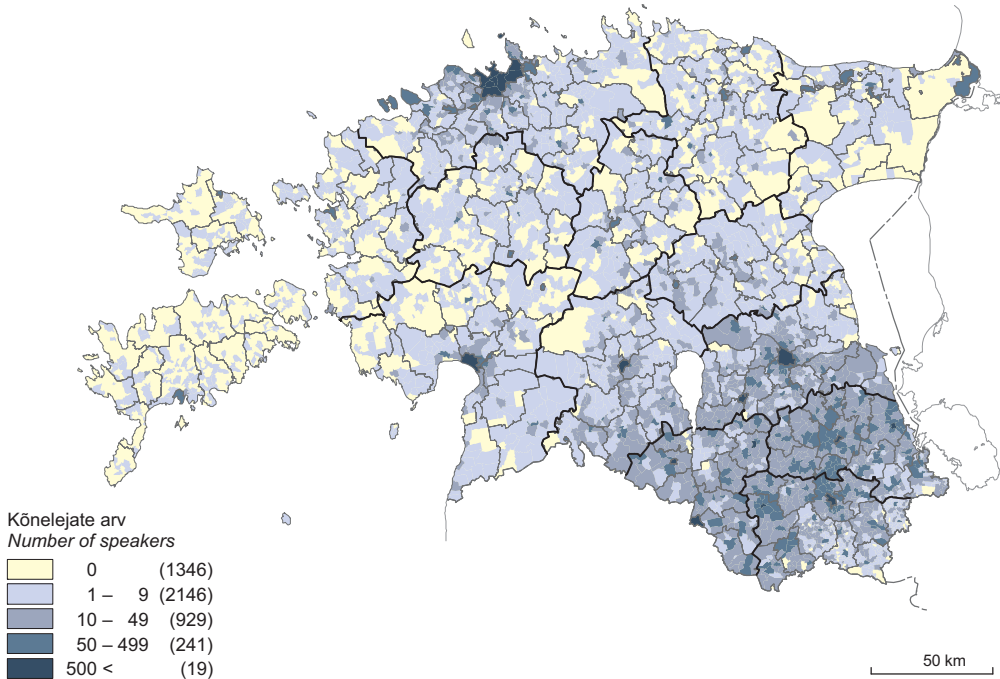
Põhja-Eesti murrete kõnelejad asulates, 31.12.2011

Speakers of North Estonian dialects in settlements, 31.12.2011

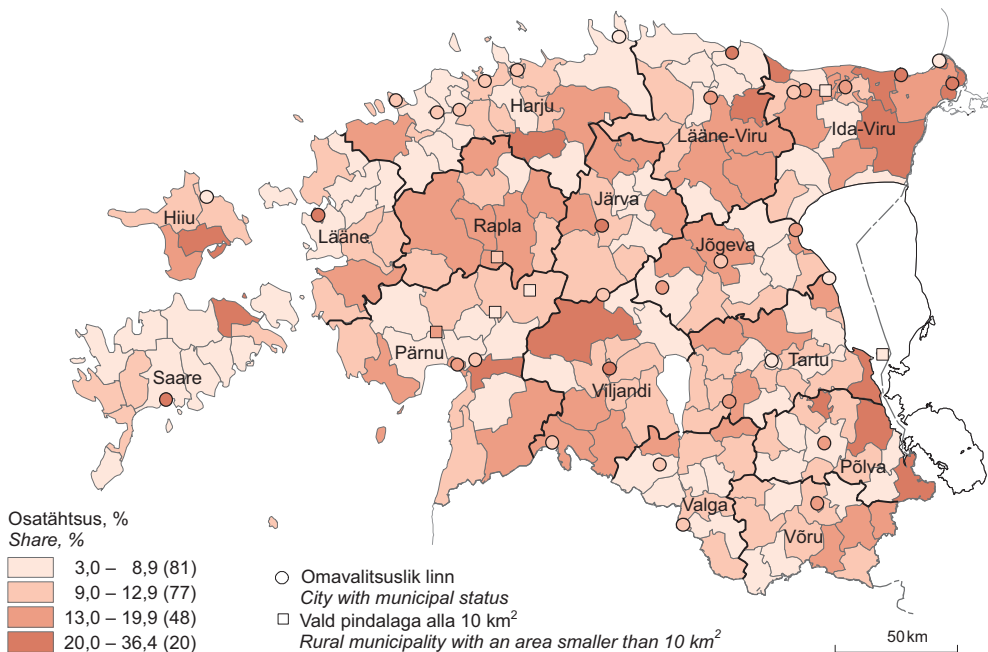
Lõuna-Eesti murrete kõnelejad asulates, 31.12.2011

Speakers of South Estonian dialects in settlements, 31.12.2011

Vabale ajale, kultuurile ja religioonile tehtud kulutuste osatähtsus kohalike omavalitsuste eelarvete kogukulutustes, 2013

Share of expenditure on recreation, culture and religion in the total expenditure of the budgets of local governments, 2013

TALLINN

Pealinn on igas riigis oluline asustusüksus eelkõige poliitilises plaanis, aga sageli on tegemist ka tähtsa majandus- ning kultuurikeskusega. Tallinn on Eesti jaoks tähtis nii poliitiliselt, majanduslikult kui ka kultuuriliselt: Tallinnas elab veidi üle 30% Eesti elanikest ja seal toodetakse veidi alla poole Eesti sisemajanduse koguproduktist. Tallinna osatähtsus riigi elanike arvus ja majandusse panustamises on üks suuremaid võrreldes teiste Euroopa Liidu liikmesriikide pealinnadega.

Tallinn on põnev ka statistiliselt: seal toimuvad huvitavad ja olulised protsessid, mis jääksid kaartidel märkamata, kui vaadata Eesti piirkondlikku arengut vaid üldisel Eesti kaardil.

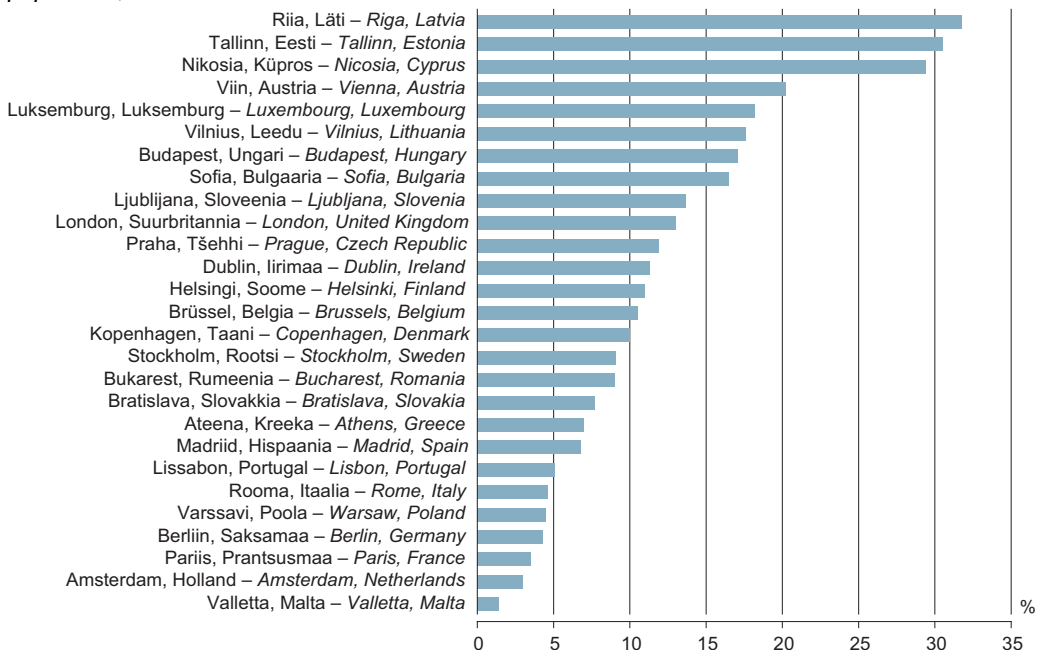
TALLINN

The capital is an important settlement unit in every country mostly in a political sense, but the capital is often also an important economic and cultural centre. Tallinn is important for Estonia in a political as well as economic and cultural sense: a little over 30% of the population of Estonia resides in Tallinn and only slightly less than a half of the Estonian gross domestic product is produced there as well. The share of Tallinn in the state population and in contributions to the economy is one of the highest in comparison with the respective indicators of the capitals of other EU Member States.

Tallinn is also a fascinating place in terms of statistics: interesting and significant processes are taking place there, and they would be overlooked on maps if the regional development of Estonia is only looked at on a general map of Estonia.

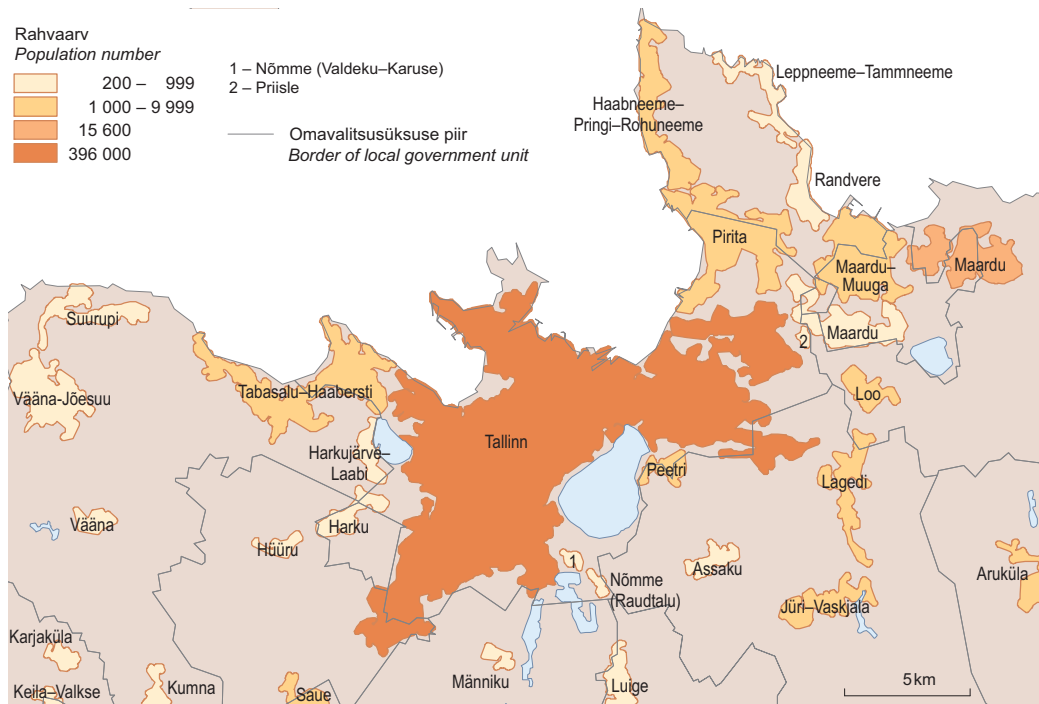
Euroopa Liidu riikide pealinnade rahvastiku osatähtsus riigi rahvastikus, 2012

Share of the population of the capitals of the European Union countries in the state population, 2012

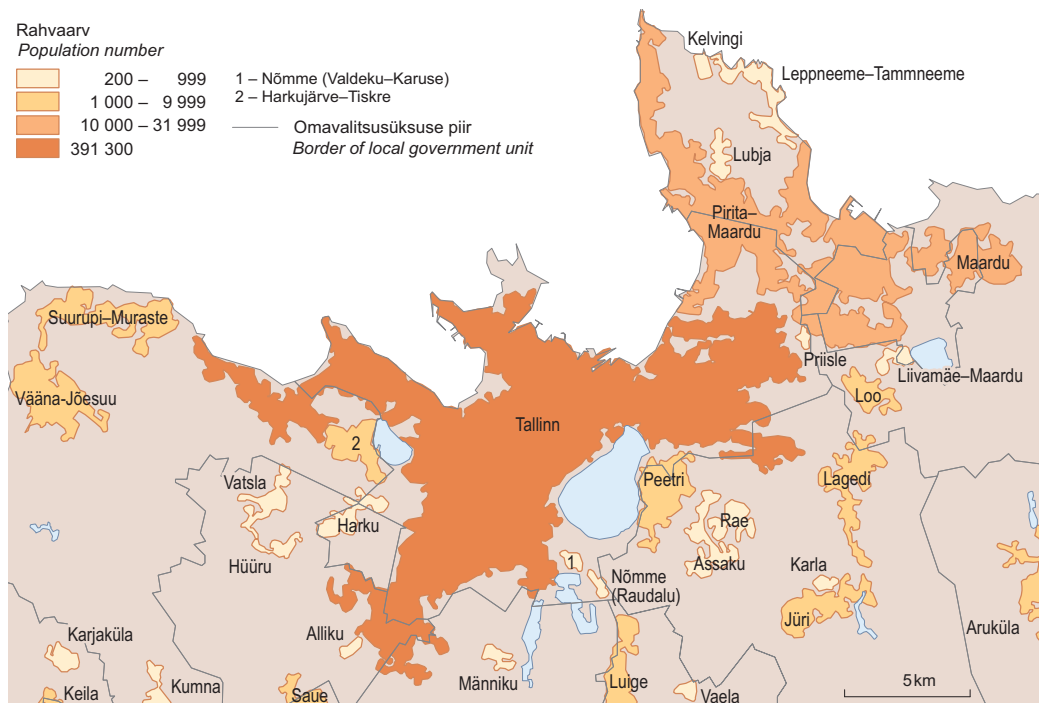
Tihasustusega paikkonnad Tallinna ümbruses, 31.03.2000

Built-up localities around Tallinn, 31.03.2000

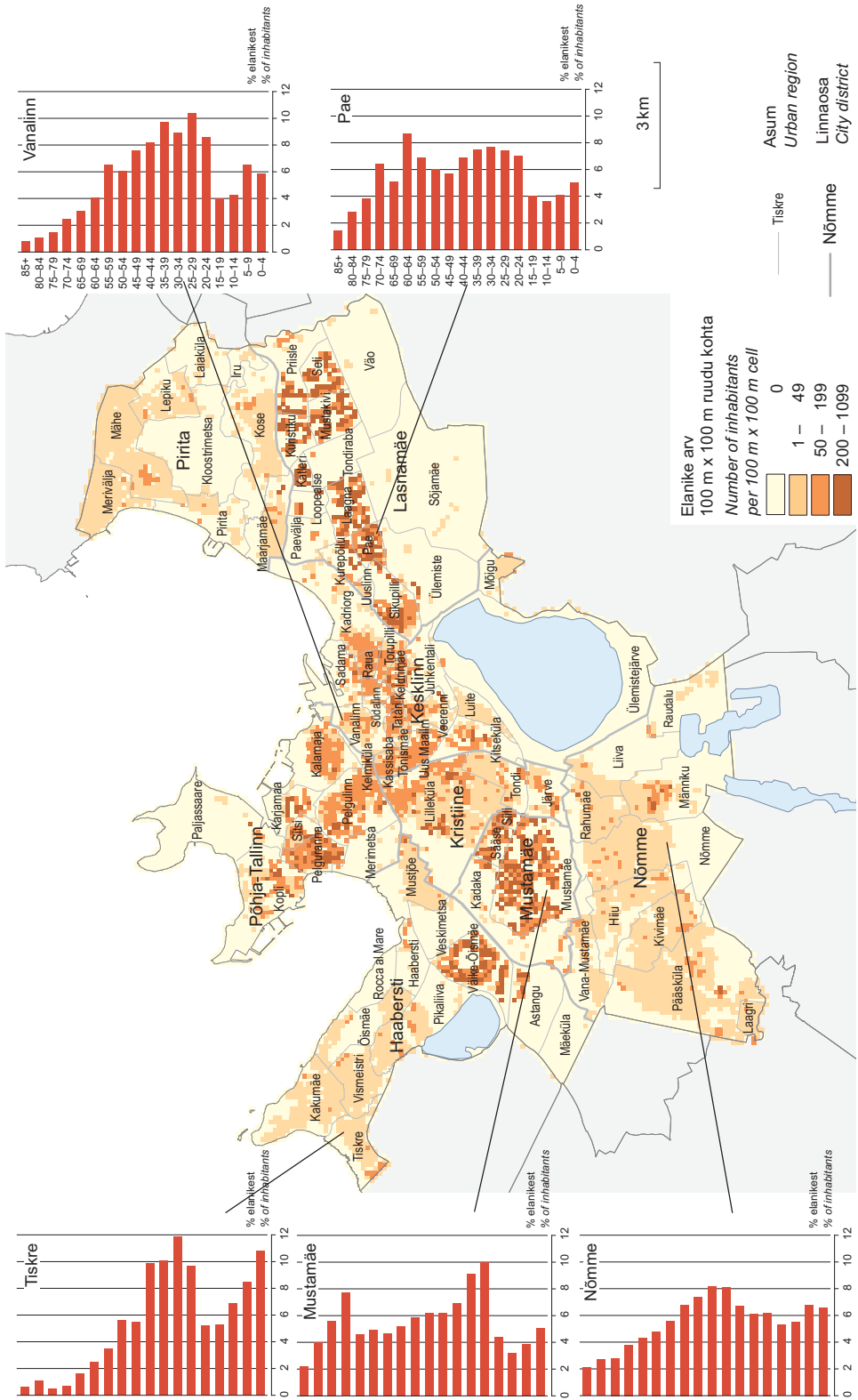

Tihasustusega paikkonnad Tallinna ümbruses, 31.12.2011

Built-up localities around Tallinn, 31.12.2011

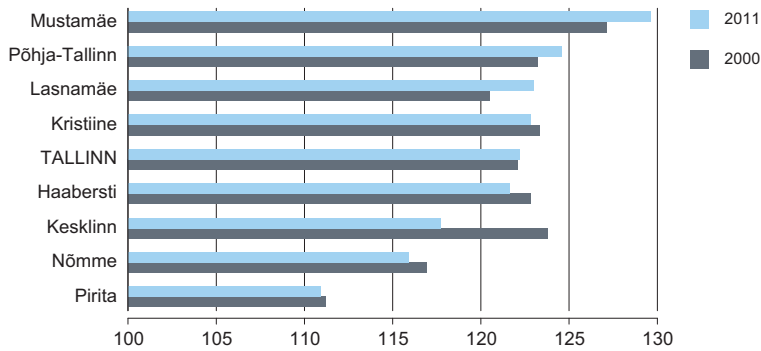

Tallinna valitud asumite elanike vanuserühma järgi, 31.12.2011
Inhabitants of selected urban regions in Tallinn by age group, 31.12.2011

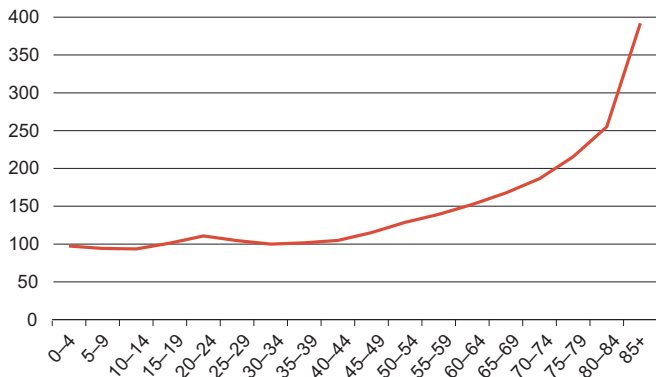
Naisi 100 mehe kohta Tallinna linnaosades ja Tallinnas, 31.03.2000, 31.12.2011

Females per 100 males in Tallinn's city districts and in Tallinn, 31.03.2000, 31.12.2011

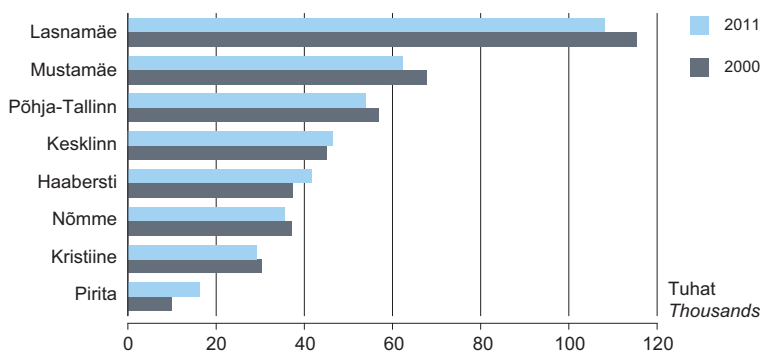
Naisi 100 mehe kohta Tallinnas vanuserühma järgi, 31.12.2011

Females per 100 males in Tallinn by age group, 31.12.2011

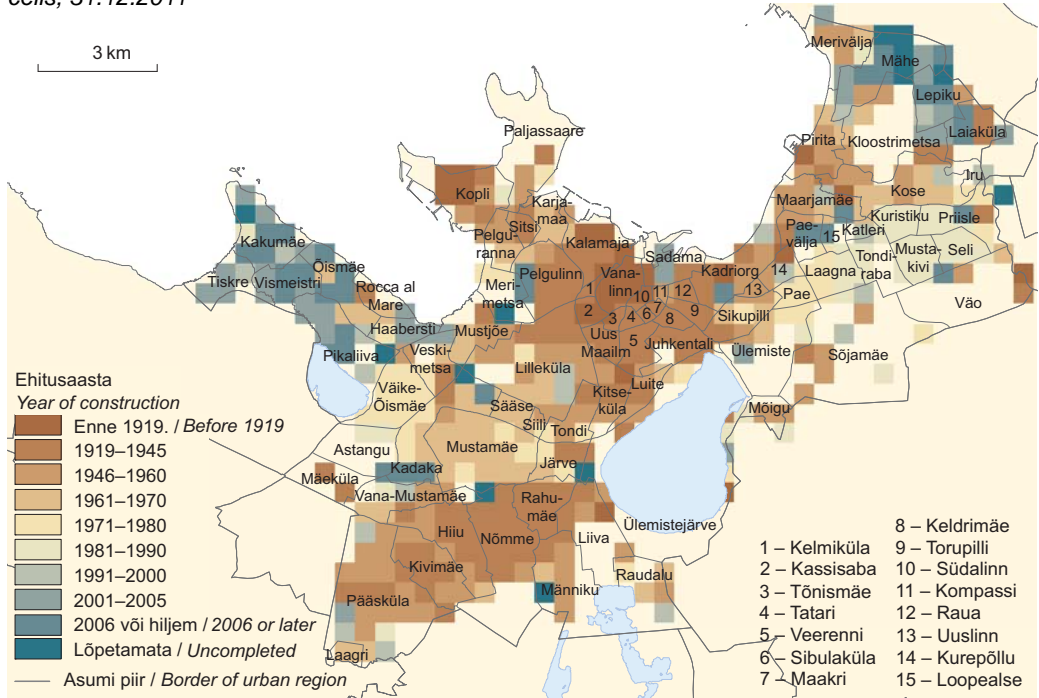
Tallinna linnaosade rahvaarv, 31.03.2000, 31.12.2011

Population of Tallinn's city districts, 31.03.2000, 31.12.2011

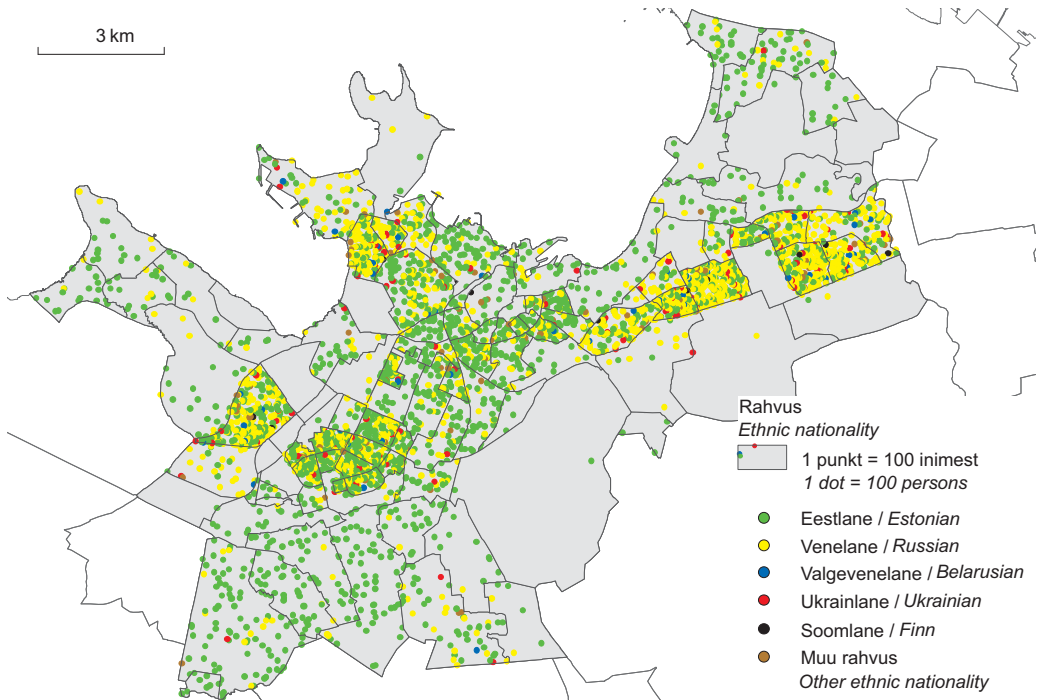
Eluruumide peamine ehitusaeg Tallinna asumites, esitatud 500 m x 500 m ruudustikus, 31.12.2011

Predominant time of construction of dwellings in the urban regions of Tallinn by 500 m x 500 m cells, 31.12.2011

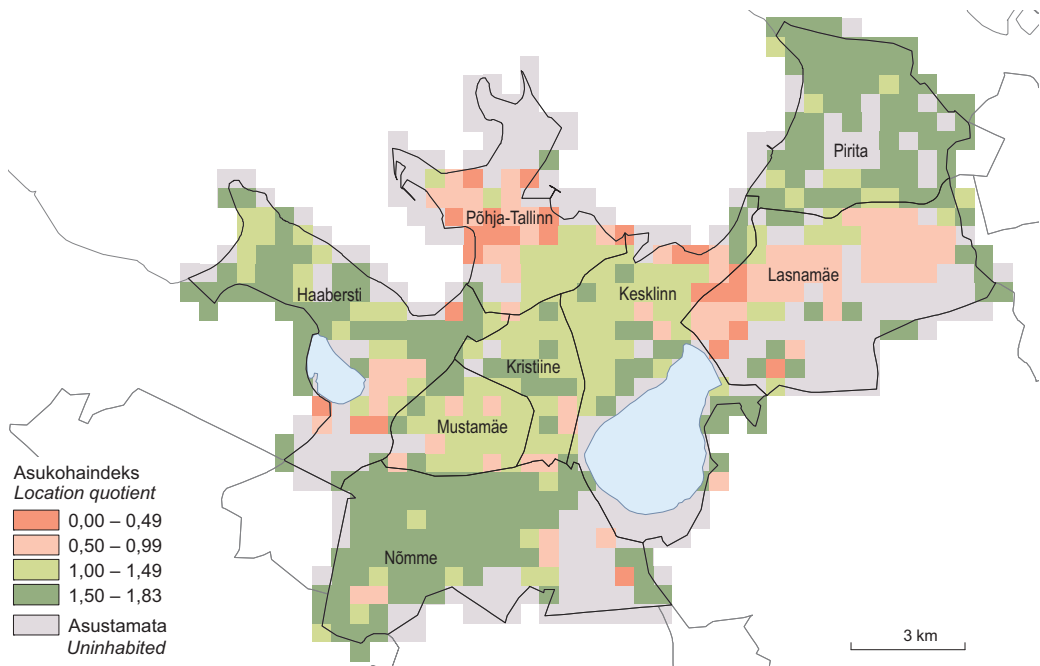
Tallinna asumite elanikud rahvuse järgi, 31.12.2011

Inhabitants of urban regions of Tallinn by ethnic nationality, 31.12.2011

Eestlaste asukohaindeks^a Tallinnas, esitatud 500 m x 500 m ruudustikus, 31.03.2000

Location quotient^a of Estonians in Tallinn by 500 m x 500 m cells, 31.03.2000

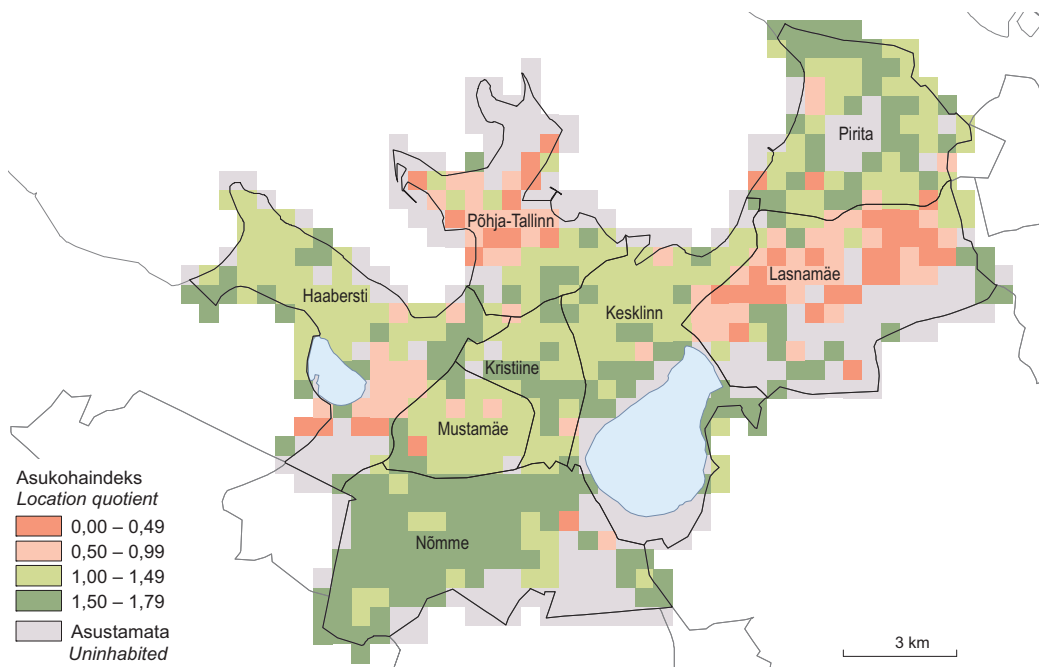

^a Ühest suurem väärtus näitab keskmisest suuremat, ühest väiksem keskmisest väiksemat kontsentratsiooni.

^a A value above one shows an above average concentration, a value below one – a below average concentration.

Eestlaste asukohaindeks^a Tallinnas, esitatud 500 m x 500 m ruudustikus, 31.12.2011

Location quotient^a of Estonians in Tallinn by 500 m x 500 m cells, 31.12.2011

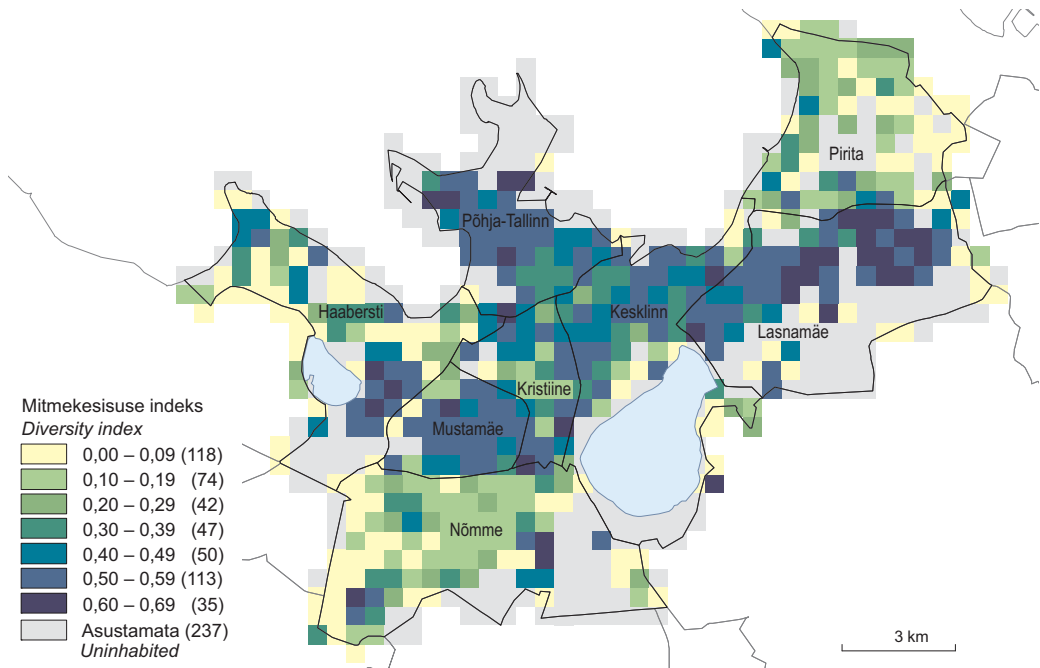

^a Ühest suurem väärtus näitab keskmisest suuremat, ühest väiksem keskmisest väiksemat kontsentratsiooni.

^a A value above one shows an above average concentration, a value below one – a below average concentration.

Rahvuste mitmekesisuse indeks^a, esitatud 500 m x 500 m ruudustikus, 31.03.2000

Diversity index^a of ethnic nationalities by 500 m x 500 m cells, 31.03.2000

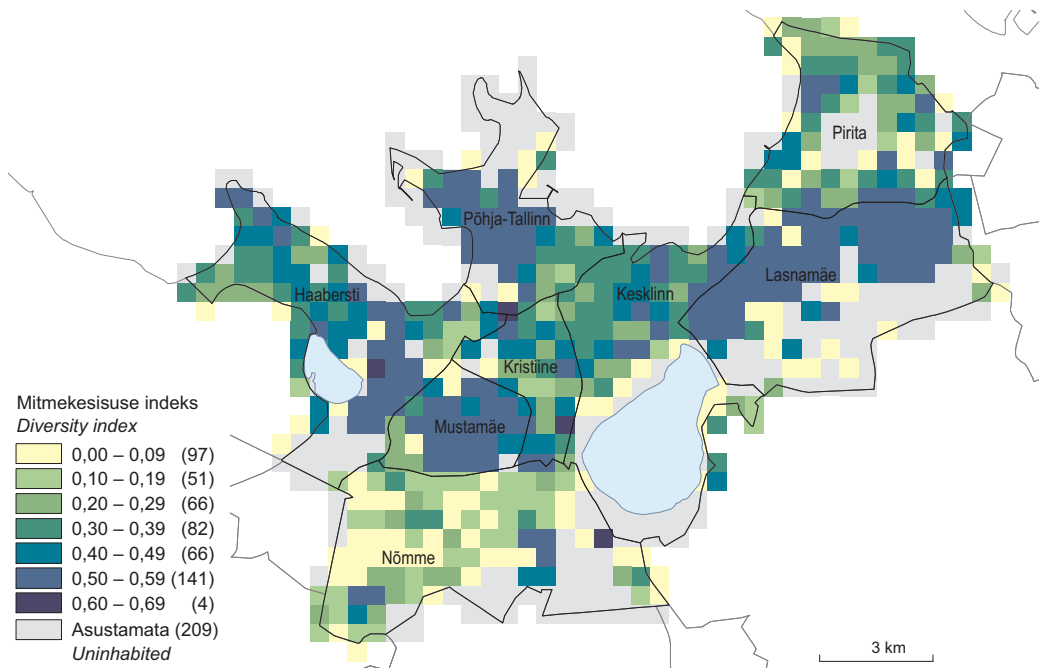

^a Mida suurem on indeksi väärtus, seda suurem on piirkonna rahvuslik mitmekesisus

^a *The higher the index value, the bigger the ethnic diversity of a region*

Rahvuste mitmekesisuse indeks^a, esitatud 500 m x 500 m ruudustikus, 31.12.2011

Diversity index^a of ethnic nationalities by 500 m x 500 m cells, 31.12.2011

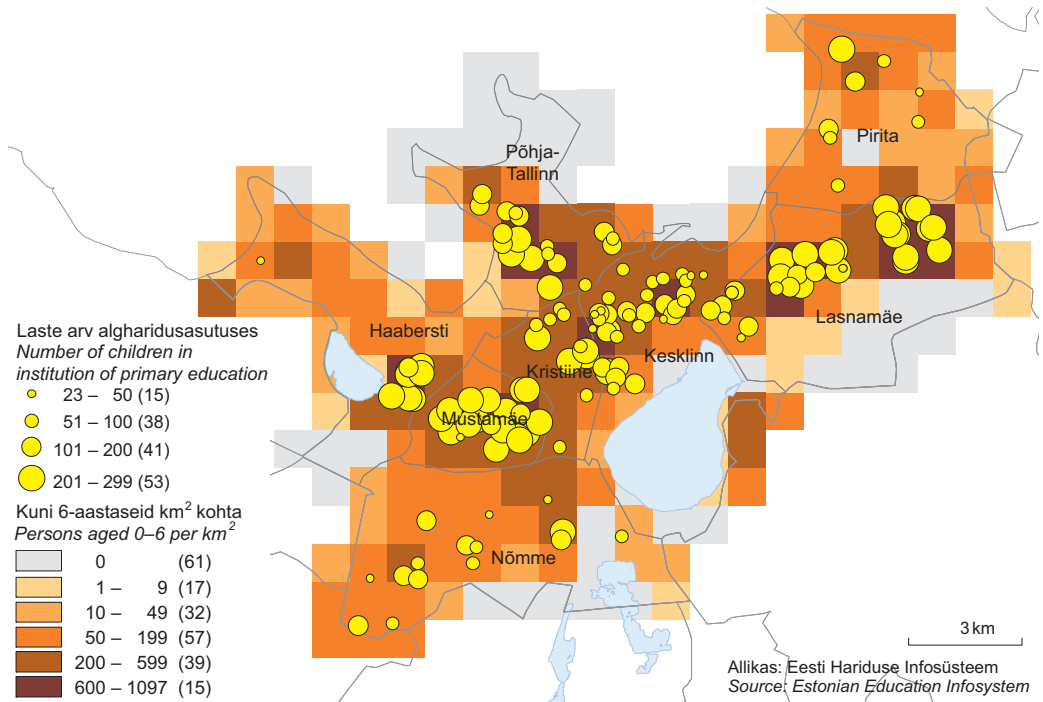

^a Mida suurem on indeksi väärtus, seda suurem on piirkonna rahvuslik mitmekesisus

^a *The higher the index value, the bigger the ethnic diversity of a region*

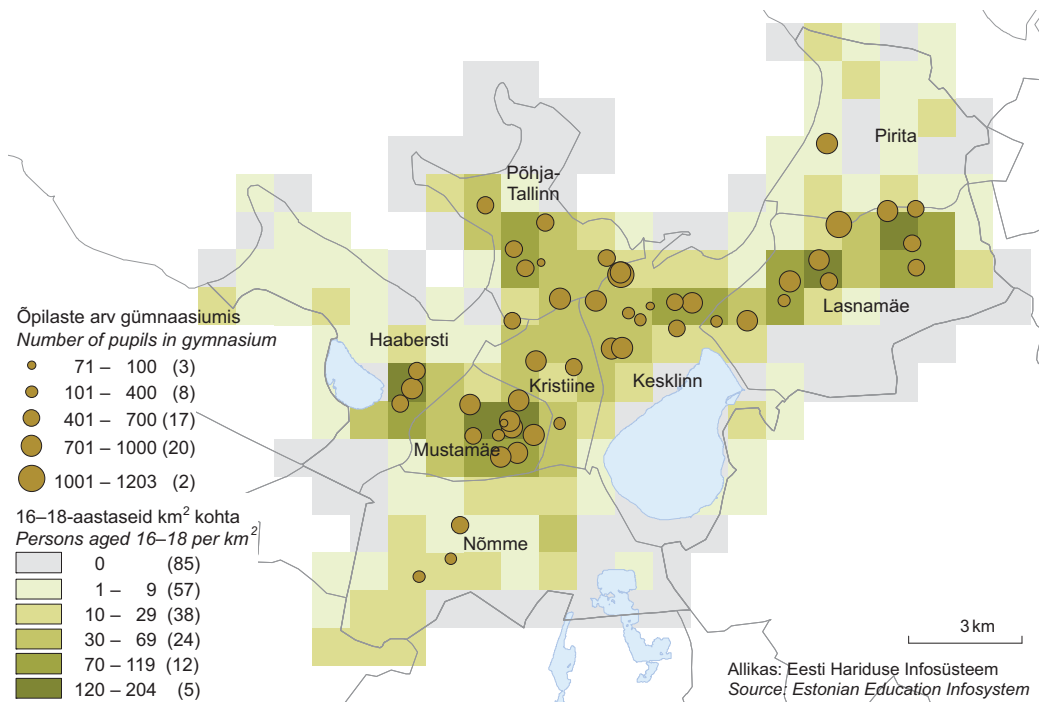
Tallinna algharidusasutused, 31.12.2011

Institutions of primary education in Tallinn, 31.12.2011

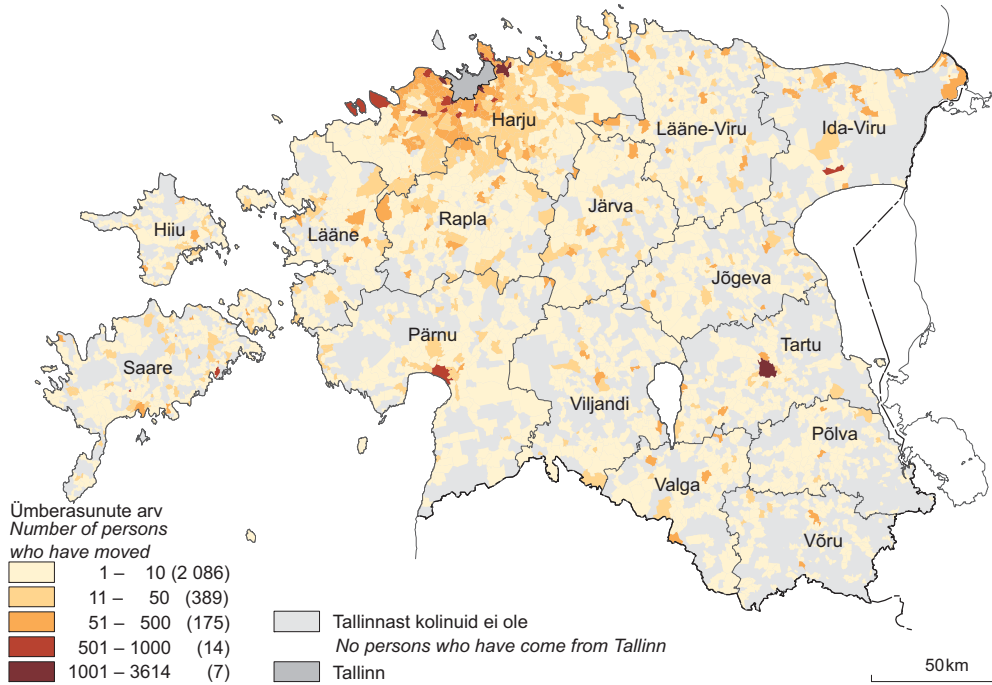
Tallinna gümnaasiumid, 31.12.2011

Gymnasiums in Tallinn, 31.12.2011

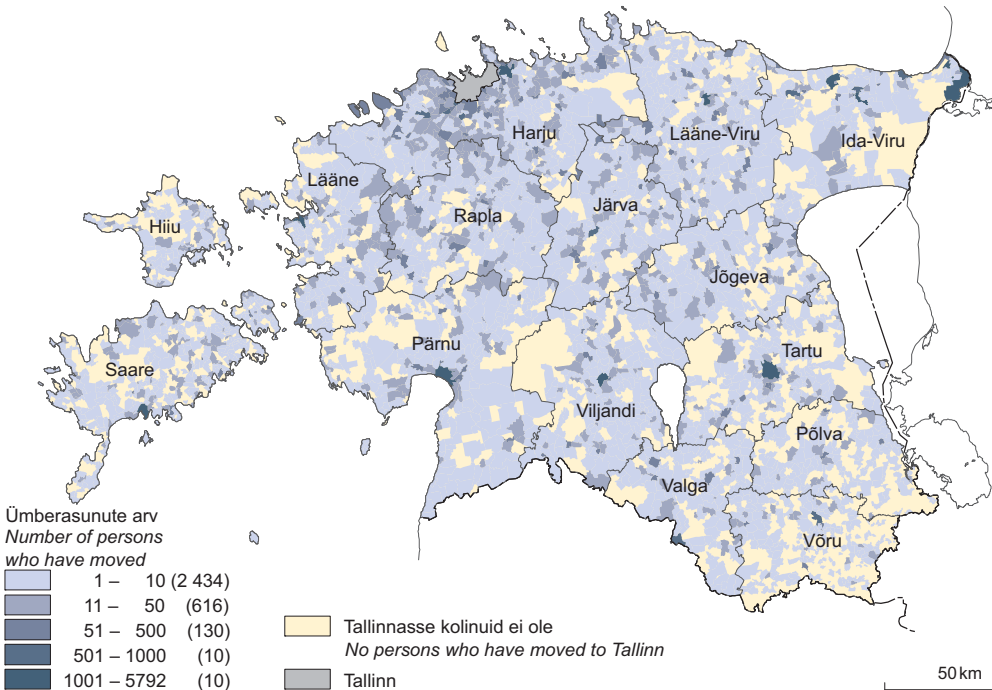
Tallinnast teise asustusüksusesse kolunud inimesed, 31.03.2000–31.12.2011

Persons who have moved from Tallinn into another settlement unit, 31.03.2000–31.12.2011

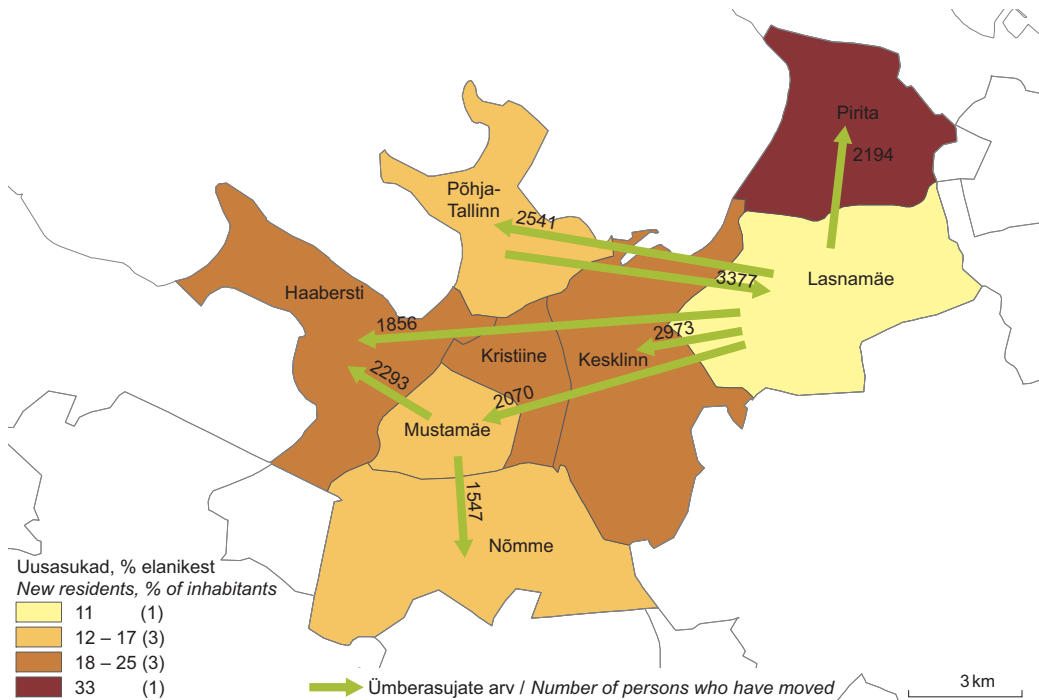
Teisest asustusüksusest Tallinnasse kolunud inimesed, 31.03.2000–31.12.2011

Persons who have moved to Tallinn from another settlement unit, 31.03.2000–31.12.2011

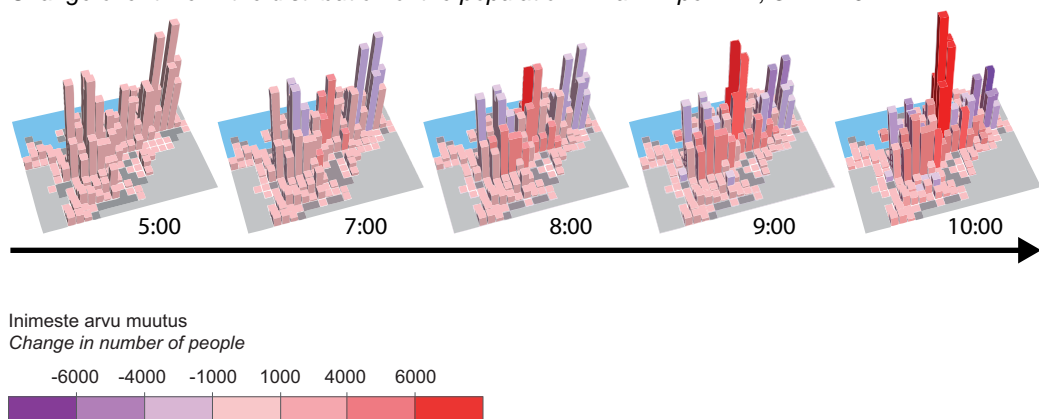
Ajavahemikus 31.03.2000–31.12.2011 mõnest Tallinna linnaosast teise elama asunute osatähtsus uue elukoha linnaosa elanike seas ja olulisem liikumine Tallinna linnaosade vahel, 31.12.2011

Persons who moved from one city district of Tallinn into another in the period of 31.03.2000–31.12.2011, share among the population of the new place of residence, and the main directions of movement between the city districts of Tallinn, 31.12.2011

Rahvastiku paiknemise muutus ajas km² kaupa Tallinnas, 31.12.2011^a

Change over time in the distribution of the population in Tallinn per km², 31.12.2011^a

^a Vt seletust mõistete peatükis.

^a See the explanation under Definitions.

JÄRELSÕNA

Siinkohal saab kogumik sisulise punkti. Väljaannet tegema asudes oli kahtlus, kas jätkub küllalt ideid ja andmeid, et kogumikutäis kaarte kokku saada. Jätkus mõlemaid ja jäi isegi üle. Vähemalt ühe samas mahus trükise jagu kindlasti. Kas see tähendab, et kaardikogumikule tuleb järg – seda näitab aeg.

Miks on valitud just need kaardid ja teemad? Küllap on ausaim vastus, et just nende teemade kohta tulid ideed kõige kiiremini. Kui selgus, et kogumiku maht saab täis, tuli kaartidest teha valik. Kas see valik osutus parimaks? Tulemus saab alati parem olla, kuid ideaali otsimine tähendanuks kogumiku ilmumata jäämist.

Saatesõnas on kirjas, et kogumik koosneb küll valmis kaartidest, aga ei paku valmis järeltõlki. Järeldused on teadlikult jäetud lugejate – täpsemalt öeldes vaatajate – teha. Jäägu see nii ka tervet kogumikku silmas pidades.

AFTERWORD

This is where the publication comes to an end. When we started compiling it, there were doubts whether there would be enough ideas and data to fill an entire publication with maps. There were enough of both and then some. Definitely enough for another publication of the same volume. Does this mean that there will be a sequel to the collection of maps? Only time will tell.

Why have specifically these maps and topics been selected? Perhaps the most honest answer is that ideas emerged the fastest specifically for these topics. When it appeared that we had enough material for the publication, a selection had to be made from the maps. Did the selection prove to be the best one? Results could always be better but striving for perfection would have meant that the publication was not going to be released.

The foreword states that the publication consists of maps but does not force any conclusions on the readers. Drawing conclusions has been left up to the readers – or viewers, to be more exact. Let this be the case in relation to the entire publication.

MÕISTED

1989. aastal kehtinud haldusjaotuse järgi jagunes Eesti rajoonideks. Rajooni praegune vaste on maakond. Mitme rajooni nimi muutus maakonnaks saamisel: Kohtla-Järve rajoonist sai Ida-Viru maakond; Haapsalu rajoonist Lääne maakond; Rakvere rajoonist Lääne-Viru maakond; Paide rajoonist Järva maakond; Kingissepa rajoonist Saare maakond.

Aasta trükiarv – kõigi sel aastal ilmunud väljaannete trükiarvude summa.

Eestlaste asukohaindeks – on kahe näitaja – eestlaste osatähtsus 500 m x 500 m ruudustikus ja eestlaste osatähtsus kõigi Tallinna elanike hulgas – suhtarv.

Hõivatud ehk töötajad – isikud, kes uuritava perioodil töötavad ja saavad selle eest tasu kas palgatöötajana, ettevõtjana või vabakutselisena; töötavad otsese tasuta pereettevõttes või oma talus; ajutiselt ei tööta.

Imikusuremuskordaja – imikusurmade (alla aastaste laste surmad) arv 1000 sama aasta elussündinu kohta.

Imikusurm – alla aastase elusalt sündinud lapse surm.

Legaalsetel indutseeritud abordid (meditsiinilised abordid) – jagunevad legaalselt ja terapeutilisteks abortideks. Legaalne abort on raseduse seaduslik katkestamine naise soovil. Terapeutiline abort on raseduse katkestamine meditsiinilistel näidustustel.

Loomulik iive – aasta jooksul sündinute ja surnute arvu vahe. Positiivne loomulik iive näitab sündide, negatiivne surmade ülekaalu.

Kolmanda taseme haridus – doktori-, magistri- või bakalaureusekraad, rakenduskõrgharidus, lõpetatud diplomiope, kutsekõrgharidus või keskeriharidus keskkariduse baasil.

Majutatu – turist ehk ööbiv külastaja, kes veedab vähemalt ühe öö majutusettevõttes.

Metsasus – metsamaa pindala osatähtsus territooriumi kogupindalas.

Murded – Eesti keeleala jaguneb kolme ossa: lõunaeesti ja põhjaeesti murded ning Kirde-Eesti rannikumurre. Põhjaeesti murderühma kuulub neli murret: saarte murre, läänemurre, keskmurre ja idamurre. Lõunaeesti murderühma kuulub kolm murret: Mulgi murre, Tartu murre ja Võru murre.

Oodatav eluiga – mingis vanuses keskmiselt elada jäävate aastate arv, kui suremus ei muutuks. Oodatavat eluiga sünnimomendil käsitletakse ka keskmise elueana.

Poolsoltuv omavalitsusüksus – 30–49% Eestis hõivatutest käivad elukohast erinevas omavalitsusüksuses tööl.

Rahvaarvu muutumise muster – rahvaarvu muutus Eesti omavalitsusüksustes aastail 1989–2000 ja 2000–2011 jagab omavalitsusüksused kuude rühma:

- kiirenev kasv – selle rühma moodustavad linnad ja vallad, kus rahvaarv kasvas nii 1989. ja 2000. aasta kui ka 2000. ja 2011. aasta vahelisel perioodil ning teise perioodi rahvaarvu kasv oli suurem kui esimesel perioodil;
- aeglustuv kasv – selle rühma moodustavad linnad ja vallad, kus rahvaarv kasvas mõlemal vaadeldaval perioodil, kuid teisel perioodil oli kasvutempo esimese perioodiga võrreldes aeglasem;
- kahanemine muutunud kasvuks – sellesse rühma kuuluvad linnad ja vallad, kus rahvaarv aastail 1989–2000 kahanes, aga aastail 2000–2011 kasvas;
- kasv muutunud kahanemiseks – sellesse rühma kuuluvad linnad ja vallad, kus rahvaarvu muutuse trend on negatiivne: kasv on asendunud kahanemisega;
- aeglustuv kahanemine – sellesse rühma kuuluvad linnad ja vallad, kus rahvaarv kahanes nii aastail 1989–2000 kui ka perioodil 2000–2011, kuid kahanemise suhteline tempo oli aeglustunud;
- kiirenev kahanemine – sellesse rühma kuuluvad linnad ja vallad, kus rahvaarv kahanes mõlemal perioodil, kuid hilisemal perioodil oli suhteline kahanemine kiirem kui esimesel.

Rahvastiku paiknemise muutus ajas km² kaupa Tallinnas – näitab öö- ja päevarahvastiku ajalist muutust. Päevarahvastikuks liigitatakse inimesed, kes viibivad antud piirkonnas töö ajal ning öörahvastiku moodustavad inimesed, kes elavad selles piirkonnas. Hinnangulise päevarahvastiku suuruse arvutamiseks kasutati kombineeritud meetodit, kus 2011. aastal tegutsenud majandusüksuste aadresside ja üksuste keskmise töötajate arvu ning haridusasutuste aadresside ja keskmise õppijate arvu põhjal leiti 1 km x 1 km ruutudele koefitsiendid, mille abil jagati 2011. aasta rahvaloenduse käigus selgunud hõivatute ja õppijate arv töökoha või õppeasutuse asustusüksuse järgi ruutudesse. Kodused, töötud, pensionärid ja mitte õppivad lapsed jäeti elukoha ruutu.

Rahvuste mitmekesisuse indeks – mõõdab, kui suur osa mingist rahvusrühmast tuleb ümber paigutada, et saaks sellele rühmale täpselt samasuguse ruumilise jaotuse, kui on võrreldaval rühmal. Mida suurem on indeksi väärtus, seda suurem on piirkonna rahvuslik mitmekesisus.

Standarditud suremuskordaja – rahvastiku suremuse võrdlemiseks kasutatav suhtarv, mis on arvutatud elanikkonna standardse vanusjaotuse jaoks, et kõrvaldada rahvastiku tegeliku soovanuskoosseisu mõju.

Suhtelise vaesuse määr – nende isikute osatähtsus rahvastikus, kelle ekvivalentnetosissetulek on suhtelise vaesuse piirist madalam.

Suhtelise vaesuse piir – 60% leibkonnaliikmete aasta ekvivalentnetosissetuleku mediaanist. Suhtelises vaesuses elavad isikud, kelle ekvivalentnetosissetulek on pärast sotsiaalseid siirdeid allpool suhtelise vaesuse piiri, mis on 60% riigi elanike ekvivalentnetosissetulekute mediaanist.

Suremuse üldkordaja – surmajuhtude arv aastas 1000 aastakeskmise elaniku kohta.

Sõltumatu omavalitsusüksus – alla 30% Eestis hõivatutest käivad elukohast erinevas omavalitsusüksuses tööl.

Sõltuv omavalitsusüksus – vähemalt 50% Eestis hõivatutest käivad elukohast erinevas omavalitsusüksuses tööl.

Sündimuse vanuskordaja – elussündide arv aastas 1000 sama vanuserühma naise kohta. Mõõdab sündimust vanuserühmades.

Sündimuse üldkordaja – elussündide arv aastas 1000 elaniku kohta.

Sünnipaiksed – inimesed, kes on elanud ühe ja sama paiksusüksuse territooriumil sünnist alates ilma kuuekuuliste või pikemate vaheaegadeta. Sünnipaiksust ei katkesta mõned erandlikud pikemaajalised eemalviibimised. Näiteks ei riku sünnipaiksust teenimine NSV Liidu armees. Täpsema selgituse saab 1989. aasta rahvaloenduse juhendist.

Sõltumatute Riikide Ühenduse (SRÜ) riigid: Armeenia, Aserbaidžaan, Kasahstan, Kõrgõzstan, Moldova, Tadžikistan, Türkmenistan, Ukraina, Usbekistan, Valgevene, Venemaa.

Tavaeluruum – korter, ühepereelamu, isoleeritud osa eramust, ridaelamu- või paarismajaboks.

Tiheasustusega paikkond – piiride arvutamisel on järgitud järgmisi tingimusi: hoonetevaheline kaugus ei tohi olla suurem kui 200 meetrit; elanike arv on vähemalt 200 inimest. Tiheasustusega paikkonna nimi on saadud nende asustusüksus(t)e järgi, mida paikkond katab. Paikkonna nimi võib koosneda kuni kolmest asustusüksuse nimest, mille pindala ühisosad moodustavad paikkonna pindalast 30%. Kui tiheasustusega paikkonna nimi koosneb mitmest nimest, näiteks Vana-Kuuste – Lalli, siis eespool on selle asustusüksuse nimi, mille pindala paikkonnas on suurem. Tiheasustusega paikkondade piiride arvutamiseks on kasutatud Maa-ameti ETAKi (Eesti Topograafilise Andmekogu) ehitiste andmeid (28.01 2011).

Trükiste nimetuste arv – erineva tiitliga trükiste arv.

Tööhõive määr – hõivatute osatähtsus tööealises rahvastikus.

Tööjõud ehk majanduslikult aktiivne rahvastik – isikud, kes soovivad töötada ja on võimelised töötama; tööjõud jaguneb hõivatuteks ja töötuteks.

Töötud – isikud, kelle puhul on korruga täidetud kolm tingimust: nad on ilma tööta; on töö leidmisel kahe nädala jooksul valmis tööd alustama; otsivad aktiivselt tööd.

Töötuse määr – töötute osatähtsus tööjõus.

DEFINITIONS

Accommodated tourist – a tourist (i.e. overnight visitor) who spends at least one night in an accommodation establishment.

According to the administrative division of 1989, Estonia was divided into districts. The current equivalent of a district is a county. The names of some districts changed when becoming a county: Kohtla-Järve district became Ida-Viru county; Haapsalu district became Lääne county; Rakvere district became Lääne-Viru county, Paide district became Järva county; Kingissepa district became Saare county.

Age-specific fertility rate – the annual number of live births per 1,000 women of a specific age. It measures fertility in age groups.

Annual issue – the sum of the copies of all publications issued that year.

At-risk-of-poverty rate – the share of persons with an equalised yearly disposable income lower than the at-risk-of-poverty threshold.

At-risk-of-poverty threshold – 60% of the median equalised yearly disposable income of household members. A person is considered to be living at risk of poverty if his/her equalised disposable income falls below the at-risk-of-poverty threshold, which is set at 60 % of the national median equalised disposable income after social transfers.

Built-up locality – the borders of built-up localities have been calculated based on the building data from the Land Board's Estonian National Topographic Database (28.01.2011). The following prerequisites have been considered when calculating the borders: the distance between buildings cannot be more than 200 metres; the number of inhabitants is at least 200 persons. A built-up locality has been named after the settlement unit(s) that the locality covers. The name of a locality can consist of the names of up to three settlement units, the overlapping areas of which account for 30% of the area of the locality. If the name of a built-up locality consists of several names (Vana-Kuuste – Lalli, for example), then the name of the settlement with a larger share of its area in the locality comes first.

Change over time in the distribution of the population in Tallinn per km² – shows the change over time in the nighttime and daytime population. Daytime population includes persons who stay in a given region during business hours, and nighttime population includes persons who live in the region. To calculate the estimated daytime population, a combined method was used, where, based on the addresses of business entities operating in 2011 and their average number of employees, and the addresses of educational institutions and the average number of students, coefficients were determined for 1 km x 1 km cells. Based on the coefficients, the number of employees and students according to the 2011 census was divided between the cells by the location of the workplace or educational institution. Homemakers, unemployed persons, pensioners and children who were not studying were assigned to the cell of their place of residence.

Conventional dwelling – apartment, one-family dwelling, separate part of a family dwelling, a box of a terraced or semi-detached house.

Crude birth rate – the annual number of live births per 1,000 mean annual population.

Crude death rate – the annual number of deaths per 1,000 mean annual population.

Dependent local government unit – local government unit where at least 50% of persons employed in Estonia work in a local government unit other than that of their place of residence.

Dialects – the Estonian language area is divided into three: South Estonian, North Estonian and Northeastern Estonian coastal dialect. The North Estonian dialect group includes four dialects: insular dialect, Western dialect, Mid dialect and Eastern dialect. The South Estonian dialect group includes three dialects: Mulgi dialect, Tartu dialect and Võru dialect.

Diversity index of ethnic nationalities – the index measures the share of an ethnic group that needs to be relocated for this group to have the same spatial distribution as the reference group does. The higher the index value, the greater the ethnic diversity of a region.

Economically active population, i.e. labour force – persons who wish and are able to work (a total of employed and unemployed persons).

Employed person – a person who during the reference period: worked and was paid as a wage earner, entrepreneur or a free-lancer; worked without direct payment in a family enterprise or on his/her own farm; was temporarily absent from work.

Employment rate – the share of the employed in the working-age population.

Forest coverage – the share of the area of forest land in the total area of a territory.

Independent local government unit – a local government unit where less than 30% of persons employed in Estonia work in a local government unit other than that of their place of residence.

Infant deaths – the deaths of live-born children under one year of age.

Infant mortality rate – the number of infant deaths (deaths of children under one year of age) per 1,000 live births in the same year.

Legally induced abortions (medical abortions) – divided into legal and therapeutic abortions. A legal abortion is the legal termination of pregnancy at the pregnant woman's request. A therapeutic abortion is the termination of pregnancy due to medical indications.

Life expectancy – the average remaining number of years that a person of a certain age can expect to live, assuming that mortality levels remain constant. At the age of 0 – life expectancy at birth, which is also used as the average life expectancy.

Location quotient of Estonians – is the ratio between two indicators: the share of Estonians in a 500 m x 500 m grid and the share of Estonians in the total population of Tallinn.

Member countries of the Commonwealth of Independent States (CIS) – Armenia, Azerbaijan, Belarus, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Moldova, Russia, Tajikistan, Turkmenistan, Ukraine, Uzbekistan.

Natural increase – the difference between the number of births and the number of deaths in a certain year. Positive natural increase shows the excess of live births over deaths; negative natural increase shows the excess of deaths over live births.

Number of titles – the number of publications with a different title.

Pattern of the change of the population number – the change of the population number in the local government units of Estonia in 1989–2000 and 2000–2011 divides local government units into six groups:

- the group “accelerating growth” includes cities and rural municipalities where the population number grew both in the period between 1989 and 2000 and the period between 2000 and 2011, and where the growth in the population number was bigger in the second period than in the first one.
- the group “decelerating growth” includes cities and rural municipalities where the population number grew in both periods considered, but where the growth rate was slower in the second period than in the first one.
- the group “decrease followed by growth” includes cities and rural municipalities where the population number decreased in 1989–2000 but grew in 2000–2011.
- the group “growth followed by decrease” includes cities and rural municipalities where the trend of the change in the population number is negative: growth has been replaced by decrease.
- the group “decelerating decrease” includes cities and municipalities where the population number decreased both in the period between 1989 and 2000 and the period between 2000 and 2011, but where the relative rate of decrease had decelerated.
- the group “accelerating decrease” includes cities and rural municipalities where the population number decreased in both periods considered, but where the relative decrease was faster in the later period than in the first one.

Residents since birth – persons who have resided on the territory of the same residence unit since birth without residing elsewhere for six months or longer. Residence since birth is not interrupted by some exceptional long-term absences. For example, residence since birth is not discontinued by serving in the Soviet army. A more detailed explanation is provided in the guidelines of the 1989 census.

Semi-dependent local government unit – a local government unit where 30–49% of persons employed in Estonia work in a local government unit other than that of their place of residence.

Standardised death rate – the ratio used for comparing the mortality of the population; calculated on the basis of a standard age distribution to eliminate the impact of the actual sex-age distribution of the population.

Tertiary education – Bachelor's, Master's or Doctoral degree, professional higher education, completed diploma courses, vocational higher education, professional secondary education based on secondary education.

Unemployed person – a person who fulfils the following three conditions: he/she is without work (does not work anywhere at the moment and is not temporarily absent from work); he/she is immediately (in the course of two weeks) available for work if there should be work; he/she is actively seeking work.

Unemployment rate – the share of unemployed persons in the labour force.

KOGUMIKU KOOSTAMISEL KASUTATUD ALLIKAD SOURCES USED FOR COMPILING THE PUBLICATION

Aegamööda asi kaunis. Statistikalimik. (2008). Tallinn, Statistikaamet.

„Eesti 2020“ eesmärgid. (2014). Riigikantselei. [www] <https://riigikantselei.ee/et/eesti-2020-eesmärgid> (17.11.2014).

Eesti. Arve ja fakte 2013. (2013). Tallinn, Statistikaamet.

Eesti. Arve ja fakte 2014. (2014). Tallinn, Statistikaamet.

Eesti regionaalarengu strateegia 2005–2014. (2005). [www] http://www.siseministeerium.ee/public/EESTI_REGIONAALARENGU_STRATEEGIA_2005__2015.doc (17.11.2014).

Eesti regionaalarengu strateegia 2014–2020. (2014). [www] https://www.siseministeerium.ee/public/Eesti_regionaalarengu_strateegia_2014-2020.pdf (17.11.2014).

Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia. (2010).

Euroopa Komisjoni teatis. Brüssel, Euroopa Komisjon. [www] http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_ET_ACT_part1_v1.pdf (17.11.2014).

Kivilaid, M., Servinski, M. (2013). Elujõulisuse indeks. / Eesti piirkondlik areng. 2013. *Regional development in Estonia*. Tallinn, Statistikaamet, lk 59–90.

Konkurentsivõime kava “Eesti 2020”. (2014). Kinnitatud Vabariigi Valitsuses 08.05.2014. [www] http://riigikantselei.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/eesti2020_08.05.2014_kodulehele.pdf (17.11.2014).

Pilte rahvaloendusest. (2013). Tallinn, Statistikaamet.

Strateegia Euroopa 2020 näitajad. (2014). Statistikaameti veebileht. [www] <http://www.stat.ee/56929> ; http://www.stat.ee/public/statistics-explorer-et/euroopa_2020/#story=0 (17.11.2014).

Sõstra, K. (2004). Elujõulisuse indeks ja kohalike omavalitsusüksuste elujõulisus. / Linnad ja vallad arvudes. 2004. *Cities and Rural Municipalities in Figures*. Tallinn, Statistikaamet, lk 8–29.

Tiit, E.-M. (2011). Eesti rahvastik. Viis põlvkonda ja kümme loendust. Tallinn, Statistikaamet.

Tiit, E.-M., Servinski, M. (2014). Kui üks pluss üks ei võrdu kahega. Statistikablogi. [www] <http://statistikaamet.wordpress.com/2014/09/18/kui-üks-pluss-üks-ei-võrdu-kahega/> (17.11.2014).